Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Fielding, Henry.; af Henrich Fielding ; oversat af det Engelske.
Titel | Title:	Tom Jones Historie eller Hittebarnet
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Gyldendal, 1813
Fysiske størrelse | Physical extent:	4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Tom Jones
Historie
eller
Hittebarnet
af
Henrich Fielding.

Oversat af det Engelske.

Tredie Deel.

Kiøbenhavn 1813.
Trykt paa det Gyldendalske Forlag
hos P. D. Kipping.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Thomas Jones
tiende Bog.

Hvori Historien gaaer omtrent tolv Timer frem.

Det første Capitel.

Som indeholder nogle meget nødvendige Underviisninger, der bør igiennemlæses af de nyere Kunstdommere.

Læser, det er umueligt, for os at kunne vide, af hvad Slags Folk Du vil blive: Du kan maaskee have ligesaa stor Indsigt i den menneskelige Natur, som Shakespeare selv, og Du kan maaskee være

ligesaa klog, som nogle af hans Udgivere. Om nu dette sidste skulde træffe ind, finde vi det tienligt, førend vi gaae videre med hinanden, at give Dig nogle faa sunde Paamindelser; paa det Du ikke skal ligesaa grovelig misforstaae og mistyde os, som nogle af de omtalte Udgivere have misforstaaet og mistydet deres Forfatter.

For det første ville vi altsaa advare Dig, ikke for hastig at fordømme nogen Omstændighed i denne vor Historie, som uvedkommende og fremmed for vor Hovedhensigt, fordi Du ikke strax begriber, paa hvad Maade saadan en Omstændighed kan bidrage til denne vor Hensigt. Dette Værk kan i Sandhed ansees som en vidtløftig Skabning, vi selv have frembragt; og det er derfor en dumdristig Urimelighed hos et lille Kryb af en Kunstdommer at troe, at han finder Feyl i nogen af dets Dele, uden at kiende Maaden, hvorpaa det Hele er sammenføyet, og førend han kommer til den endelige Opløsning. Den Hentydning og Metaphor, vi her have betient os af, maae vi tilstaae, at være uendelig for stor til at bruges i denne Anledning; men der er i Sandhed ingen anden saa aldeles be-

qvem

qvem til at udtrykke Forskiellen imellem en Forfatter af den første, og en Kunstdommer af den nederste Classe.

Den anden Erindring vi ville give Dig, mit gode Kryb! er denne: at Du ikke maae finde alt for nær en Liighed imellem visse Caracterer, som her indføres, som for Exempel: imellem den Vertinde, der kommer frem i den syvende Bog, og hende i den niende Bog. Du skal vide, min Ven! at der ere visse Caracteertræk, som de fleeste enkelte Personer i enhver Handtering eller Forretning have tilfælles. At være i Stand til at bevare disse Caracteertræk, og tillige at giøre deres Virkninger forskiellige, er een Egenskab hos en god Skribent: at udmærke den fine Forskiel, der er imellem to Personer, som beherskes af samme Last eller Daarlighed, er atter en anden; og ligesom denne sidste Egenskab findes hos meget faa Skribentere, saa findes og den rette Skielnekraft i denne Sag hos ligesaa faa Læsere, endskiønt jeg troer, at dens Jagttagelse vilde forskaffe dem, der ere i Stand til at opdage den, en besynderlig Fornøyelse. Enhver kan, for Exempel,

skielne imellem Sir Epicure Monnon og Sir Fopling Flutter; men at udmærke Forskiellen imellem Sir Fopling Flutter og Sir Courtly Nun, det kræver en skarpere Dommekraft; og af Mangel paa denne, begaae de gemene Tilskuere ofte meget store Feyl paa Skuepladsen, hvor jeg undertiden har seet en Digter i Fare for at overbeviises om Tyverie, paa Grund af et langt slettere Beviis, end Liighed imellem Hænder har været anseet for i Rettergang. Jeg frygter virkelig for, at enhver forelskket Enke paa Skuepladsen vilde staae i Fare for at fordømmes, som en slavisk Efterliguelse af Dido, om ikke, til al Lykke, meget faa af vore Theater-Kunstdommere forstode Latin nok til at læse Virgil.

Dernæst maae vi ogsaa paaminde Dig, min gode ærlige Ven! (thi maaskee Dit Hierte kan være bedre end Dit Hoved) at Du ikke fordømmer en Caracteer, som slet, fordi den ikke er fuldkommen god. Dersom Du finder Behag i disse Mønstre paa Fuldkommenhed, saa er der skrevet Bøger nok, der kan fornøye Din Smag; men da vi ikke vort hele Liv igiennem have truffet

paa

paa saadan en Person, saa have vikke heller fundet for godt at indføre saadan een her. Sandt at sige, troer jeg neppe, at et blot Menneske nogensinde er kommet til denne fuldkomne Grad af Ypperlighed, eller at der nogensinde har levet et Uhyre, der har været ondt nok til at stadfeste Juvenals:

— nulla virtute redemtum
A vitiis — (*).

Jeg begriber i Sandhed ikke heller, hvad for gode Forsætter der kan opvækkes, ved at indflette Caracterer af saadan en engleliig Fuldkommenhed, og saadan en djevleliig Vanart i noget Opfindelses-Værk, da et Menneskes Siel, ved at betragte begge Slags, snarere kan blive overvældet af Sorg og Skamfuldhed, end drage nogen sand Nytte af saadanne Mønstre; thi, i første Tilfælde maae han blive baade bekymret og skamfuld, ved at see et Mønster paa Ypperlighed i sin egen Natur, som han med god Grund kan mistvivle om nogensinde at opnaae; og ved at betragte det sidste Slags, maae han ikke mindre blive angrebet af disse ubehagelige Fornemmelser, ved at see en Natur, som han selv er

(*) Hvis Laster ikke formildes ved en eeneste Dyd.

beelagtig i' fornedret til saa forhadt og afskye-lig en Skabning.

Dersom der findes saa meget Godt hos en Caracteer, at den kan tildrage sig et veltænkende Gemyts Beundring og Hengivenhed, saa vil i Sandhed disse smaa Plætter, qvas humana parum cavit natura, som nu og da kan stikke frem, snarere opvække vor Medlidenhed end vor Afskye. Intet kan virkelig have mere moralsk Nytte, end Ufuldkommenheder, som sees i Exempler af dette Slags; thi saadanne opvække en Slags Forundring, som er mere i Stand til at røre, og giøre Indtryk paa vore Siele, end de Forseelser, der begaaes af meget lastefulde og ryggesløse Personer. De Menneskers Skrøbeligheder og Laster, hos hvilke der findes en stor Blanding af Godt, falde stærkere i Øynene, formedelst de Dyder, der contraastere med dem, og vise deres Hæslighed desto tydeligere; og naar vi finde saadanne Laster, ledsagede med deres slette Følger for vore Yndlings-Caracterer, saa lære vi ikke allene at skye dem for vor egen Skyld, men endog at hade dem for de Ulykker, de allerede have paafert dem, vi elske.

Da vi nu, min Ven! have givet Dig disse faa Paamindelser, ville vi, om Du saa synes, paa ny fare fort med vor Historie.

Det andet Capitel.

Som indeholder en Irlandsk Herres Ankomst, samt nogle besynderlige Hændelser, som siden ildroge sig i Vertshuset.

Nu hopper den lille skiælvende Hare med kaade Spring rundt om i Skoven, da den, af Frygt for alle sine talrige Fiender, og i sær for det snedige, grusomme og kiedædende Dyr, Menneskет, havde holdt sig indsluttet i sit Smuthul den hele Dag igiennem: Nu udstøder Uglen, denne Nattens skurrende Cantor, fra et huult Træ sine Toner, der ere i Stand til at henrykke nogle af vore nyere Musikforstandiges Øren: Nu maler Skrækken blodige Spøgelser i den halvdrukne Bondes Indbildning, naar han raver over en Kirkegaard, eller rettere et Beenhuus, hen til sit Hiem: Nu ere Tyve og Røvere vaagne, og alle ærlige Vægtere ligge i en dyb Søvn, eller paa godt breedt Dansk: det var nu Midnat, og Selskabet i Vertshuset, saavel de, der allerede

ere nævnte i denne Historie, som nogle andre, der ankom om Aftenen, vare alle i Seng. Ikkun Stuepigen Susanne var endnu i Bevægelse, siden hun var nødt til at gjøre Kiøkkenet reent, førend hun begav sig hen i den forelskede og ventende Gaardskarls Arme.

Paa denne Fod stode Sagerne i Vertshuset, da en Herre ankom dertil med Posten. Han steeg strax af sin Hest, kom op til Susanne, og spurgde hende meget forvirret og afbrudt (thi han var næsten aandeløs af Ilfærdighed) om der ikke var en Dame der i Huset. Timen paa Natten og denne Mands Adfærd, som hele Tiden saae meget vild ud af Øynene, gjorde Susanne lidt bestyrtet, saa at hun stammede noget, førend hun kunde give ham Svar, hvorpaa denne Herre, med fordobblet Ivrighed, bad hende give sig en sandfærdig Beretning derom, og sagde: han havde mistet sin Kone, og var kommet der, for at spørge hende op. "Jeg har paa min Siel„ raabte han, "været nær ved at faae fat paa hende et Par "Steder; men hun var just nylig reyst bort, "da jeg kom der efter hende. Dersom hun er

"her

" her i Huset, saa for mig kun op i Merke, og
" viis mig til hende; og er hun reyst førend
" jeg kom, saa sig mig, hvad Vey jeg skal
" tage, for at kunne naae hende, og saa vil jeg
" paa min Siel giøre Jer til den rigeste Tiene-
" stepige i hele Nationen. „ Han tog derpaa en Haandfuld Guineer op: et Syn, der kunde have forført Personer af langt større Anseelse, end denne stakkels Tøs, til langt slemmere Foretagender.

Efter den Beretning, Susanne havde faaet om Frue Waters, havde hun ikke mindste Tvivl om, at hun jo netop var det selv samme forvildede Dyr, som den rette Eyermand søgte efter. Da hun derfor troede, og det med stor Skin af Ret, at hun aldrig kunde fortiene Penge paa en skikkeligere Maade, end ved at bringe en Kone tilbage til sin Mand, saa giorde hun sig ingen Betænkning over at forsikkre denne Herre om, at den Dame, han søgte efter, var der i Huset, og lod sig strax derefter bevæge (ved nogle meget gavmilde Løfter, og ved nogle rede Penge, som han stak hende i Haanden) til at ledsage ham hen til Frue Waters Sovekammer.

Der er en Skik, som længe har været indført i den poleerte Verden, og det af meget grundige og vigtige Aarsager, nemlig: at en Mand aldrig maae gaae ind i sin Kones Kammer, uden først at banke paa Døren. De mange herlige Fordele, der flyde af denne Skik, behøve neppe at anføres for en Læser, som har nogen Kundskab om Verden; thi ved dette Middel kan Damen faae Tid til at sætte lidt til rette paa sig, og rydde een og anden ubehagelig Gienstand til Side; thi der ere visse Forfatninger, som pæne og delikate Koner ikke gierne vil have, at deres Mænd skal træffe dem i.

Sandt at sige, saa ere der visse Ceremonier indførte iblant den polerede Deel af det menneskelige Kiøn, som, endskiønt de efter en grovere Dømmekraft ansees for blotte Formaliteter, ere dog efter en skarpere Undersøgelse befundne at være meget vigtige. Det havde været en Lykke, om ovenmeldte Skik var bleven iagttaget af denne gode Herre i nærværende Tilfælde. Han bankede rigtig nok paa Døren, men ikke med et af de høflige Slag, som bruges ved slige Leyligheder. Tvertimod, da han fandt Døren

lukket,

lukket, sløy han til den med saadan en Voldsomhed, at Laasen strax gav efter, Døren sprang op, og han faldt, saa lang som han var, ind i Kammeret.

Aldrig saasnart var han kommet paa Benene, førend — med Skam og Sorrig nødes vi til at blive ved — vor Helt kom ogsaa paa Benene ud af Sengen, og med en truende Røst spurgde denne Herre: hvem han var, og hvad han havde i sinde, siden han turde vove at sprænge hans Kammerdør op paa saa fornærmende en Maade.

Denne gode Herre tænkte først, han havde begaaet en Feyltagelse, og vilde til at bede om Forladelse, og gaae sin Vey, da han i det samme (thi Maanen skinnede meget klart) fik Øye paa Snørliver, Fruentimmerkioler, Skiørter, Halstørklæder, Baand, Strømper, Hosebaand, Skoe, Tøfler, o. s. v. som alt var slængt meget uordentlig om paa Gulvet. Da alt dette virkede paa den naturlige Jalousie, der laae i hans Temperament, saa giorde det ham saa forbittret, at han ganske tabte sit Mæle, og uden at give Jones noget Svar, stræbte at komme nærmere til Sengen.

Jones

Jones satte sig strax derimod, og derover opkom der en hæftig Strid imellem dem, som snart bred ud i Hug paa begge Sider. Da nu Frue Waters (thi vi maae tilstaae, at hun var i samme Seng) formodentlig blev opvaagnet af hendes Søvn, og saae to Mandspersoner fægtes i hendes Sovekammer, begyndte hun at skraale af alle Kræfter, og raabte: Mord! Røverie! og endnu oftere, Vold! hvilket sidste nogle maaskee kunde undre sig over, at hun vilde nævne; men disse betænke ikke, at slige Udraab bruges af Fruentimmer i Skræk ligesom fa, la, la, ra, da o. s. v. i Musikken, allene som Hielpemidler til Lyden, og uden noget bestemt Begreb.

Næst ved Damens Kammer laae en irlandsk Adelsmands Legeme, som kom saa silde om Aftenen, at vi ikke have kunnet nævne ham tilforn. Denne Herre var een af dem, som Irlænderne kalde en Calaballaro, eller Cavalleer. Han var en yngre Broder af en god Familie; og da han ingen Midler havde hiemme, blev han nødt til at see sig om udenlands, for at faae nogle. Til denne Ende agtede han nu at reyse

videre

videre frem til Bath, for at forsøge sin Lykke med Kort og Fruentimmer.

Denne unge Herre laae i Sengen, og læste een af Madam Behus Historier; thi han havde faaet den Underretning af en Ven, at han aldrig kunde finde noget virksommere Middel til at forskaffe sig Damernes Yndest, end at forbedre sin Forstand, og opfylde sin Siel med nyttige Kundskaber. Han hørde derfor aldrig saasnart det voldsomme Oprør, der var i det næste Kammer, førend han sprang op fra sin Pude, tog sin Kaarde i den eene Haand, og Lyset, der brændte hos ham, i den anden, og gik lige ind i Frue Waters's Kammer.

Endskiønt Synet af nok en Mandsperson i bare Skiorte var et nyt Anstød for Damens Blueførdighed, fik hun dog strax Erstatning derfor, da hendes Frygt derved anseelig formindskedes; thi ikke saasnart var denne Calaballaro traadt ind i Stuen, førend han raabte: "Herr "Fitzpatrick! hvad Dievelen skal dette be"tyde?„ Hvorpaa den anden strax svarede: "O, min Herr Macklachlan! det er mig "kiert, De er her. — Denne Kieltring har

"forført

" forført min Kone, og er gaaet i Seng med hen-
" de. " — " Hvad for en Kone? " raabte Macklachlan, " kiender jeg ikke Madam Fitz-
" patrick meget vel, og seer jeg ikke, at den
" Dame, som denne gode Herre, her staaer i
" Skiorten, ligger i Sengen hos, er langt fra
" ikke hende? "

Fitzpatrick mærkede nu, saavel af det Glimt, han saae af Damen, som hendes Røst, der kunde have været kiendelig i en lang større Stand, end han nu stod fra hende, at han havde begaaet en ulykkelig Feyltagelse, og begyndte at bede Damen tusende gange om Forladelse. Han vendte sig derpaa til Jones, og sagde: " Jeg
" kan lade Dem vide, at jeg ikke beder Dem
" om Forladelse, siden De har slaaet mig, da
" jeg har i sinde at kræve Deres Blod derfor i
" Morgen. "

Jones tog imod denne Trudsel med stor Foragt, og Herr Macklachlan svarede: " De
" maae i Sandhed skamme Dem over Dem
" selv, Herr Fitzpatrick! at De saaledes for-
" uroeliger Folk paa denne Tid om Natten;
" dersom alle Folkene her i Vertshuset ikke vare

" faldne

"faldne i Søvn, kunde De have lokket dem
"her op, ligesom mig. Denne Herre har givet
"Dem Deres fortiente Løn. Endskiønt jeg in-
"gen Kone har, sværger jeg paa min Samvit-
"tighed, at dersom De havde behandlet hende
"saaledes, vilde jeg have skaaret Struben ud
"paa Dem."

Jones var saa forvirret af sin Frygt for Damens gode Navn og Rygte, at han hverken vidste, hvad han skulde sige eller giøre; men man har lagt Mærke til, at Fruentimmernes Opfindelseskraft er meget hurtigere, end Mandfolkenes. Hun befindede sig, at der var Indgang fra hendes Kammer til Herr Jones's. Stolende derfor paa hans Ærbedighed og sin egen Dristighed, svarede hun: "Jeg veed ikke,
"hvad I har i Sinde, I Kieltringer! jeg er
"ikke Kone til nogen af Jer. Hielp! Vold!
"Mord! Vold!" — Nu kom Vertinden op paa Kammeret, og Frue Waters anfaldt hende med den hæftigste Forbittrelse, og sagde:
"Hun tænkte, hun var i et anstændigt Verts-
"huus, og ikke i en Horekippe: at en Bande
"af Spidsbuber havde brudt ind i hendes Kam-

"mer,

"mer, for at antaste hendes Ære, om ikke "hendes Liv, og begge Dele, sagde hun, vare "hende lige kiere.„

Vertinden begyndte nu at brøle ligesaa høyt, som den stakkels Kone i Sengen tilforn havde giort. Hun raabte: "Det var ude med "hende, og at hendes Huses gode Rygte, som "aldrig havde været besmittet tilforn, var nu "forspildt.„ Derpaa vendte hun sig til Mandfolkene, og raabte: "Hvad, i Dievels Skind "og Been, er Aarsagen til al denne Allarm i "Fruens Kammer?„ Fitzpatrick, som hang med Hovedet, igientog: "at han havde be-"gaaet en Feyltagelse, som han hiertelig bad "om Forladelse for„ og derpaa gik han bort med sin Landsmand. Jones, som var alt for vittig til, ikke at benytte sig af det Vink, hans Skiønne havde givet ham, paastod dristig, at han var løbet ind, for at hielpe hende, saasnart han hørde Døren blev brækket op; i hvad Hensigt kunde han ikke begribe, med mindre det var skeet, for at plyndre Damen; og havde dette været Hensigten, saa havde han til al Lykke hindret det. "Der er aldrig noget Røverie be-

"gaaet

" gaaet i mit Huus, saalænge jeg har eyet det,, raabte Vertinden: " Jeg kan lade Dem vide, " min Herre! at jeg herbergerer ingen Stratenrø- " vere her; jeg kan ikke lide dette Ord, endskiønt " jeg nu nævner det. Ingen, uden skikkelige, gode, " fornemme Folk ere velkomne i mit Huus, og " jeg har, til god Lykke, altid havt nok af saadanne " Giæster, ja saa mæn har jeg saa, og det ligesaa " mange, jeg har kunnet tage imod. Her har været " Mylord —,, og nu opramsede hun en Liste paa Navne og Titler, som vi maaskee ikke kunde anføre mange af, uden at giøre os skyldige i et Privilegiums Indgreb.

Efter en lang Taalmodighed afbrød Jones hende tilsidst med at giøre sin Undskyldning for Frue Waters, fordi han havde ladet sig see for hende i sin Skiorte, og forsikkrede, at intet, uden Bekymring for hendes Sikkerhed kunde have bevæget ham til at giøre det. Læseren kan selv slutte sig til hendes Svar, og tillige til hendes hele Opførsel mod Enden af denne Scene, naar han kun overveyer den Person, hun vilde forestille, nemlig: en blueærdig Dame, der bliver vaagnet op af sin Søvn, og seer tre

fremmede Mandspersoner i sit Kammer. Dette var den Rolle, hun paatog sig at spille, og hun udførte den i Sandhed saa vel, at ingen af vore Theatralske Actricer kunde overgaae hende i deres Spil, hverken paa, eller uden for Skuepladsen.

Og heraf troer jeg, vi kunne meget smukt uddrage en Slutning, for at bevise, hvor overmaade naturlig Dyden er for det smukke Kiøn; thi endskiønt der maaskee ikke findes een iblant tusende, som er i Stand til at blive en god Actrice, og endskiønt vi, endog iblant disse, sielden see to, som ere lige duelige til at efterligne een og den samme Caracteer, saa kunne de dog alle mesterlig paatage sig Dydens Caracteer; og saavel de Personer, der ikke have den, som de, der besidde den, kunne alle spille den med den største Grad af Fuldkommenhed.

Da alle Mandfolkene vare borte, kom Frue Waters sig igien af sin Frygt, og derved tillige af sin Vrede, og talede i en meget høfligere Tone til Vertinden, der ikke saa hastig kunde lade sin Bekymring fare for sit Huses gode Navn og Rygte, til hvis Ære hun paa ny

begyndte

begyndte at opregne de mange store Folk, der havde sovet under hendes Tag. Men Damen bød hende strax af, frikiendte hende aldeles for at have nogen Deel i den forrige Allarm, og bad hende om at komme i sin Roelighed igien, som hun sagde, hun haabede at nyde uforstyrret i den øvrige Deel af Natten. Hvorpaa Vertinden, efter megen Høflighed og endeel Complimenter, tog Afskeed.

Det tredie Capitel.

En Samtale imellem Vertinden og Stuepigen Susanne, nyttig at læse for alle Vertshusholdere og deres Tienestefolk; samt en smuk ung Dames Ankomst og omgiængelige Opførsel, som kan lære Personer af Stand, hvorledes de skal erhverve sig alles Kierlighed.

Vertinden erindrede sig, at Susanne var den eeneste i Huset, der ikke var i Seng, da Døren blev opbrudt, og løb derfor strax hen til hende, for at erkyndige sig om den første Anledning til Forstyrrelsen, saavelsom hvem den fremmede Herre var, og naar, og hvorledes han var ankommet.

Susanne fortalte den hele Historie, som Læseren allerede veed, vigede allene fra Sandheden i nogle faa Omstændigheder, ligesom hun fandt det tienligt, og talede ikke et Ord om de Penge, hun havde taget imod. Men da hendes Madmoder i Begyndelsen af sin Efterspørgsel yttrede nogen Medlidenhed over den Frygt, Damen havde været i, siden hun troede, man havde i Sinde at berøve hende sin Ære, kunde Susanne ikke bare sig for, saa meget mueligt, at stille den Bekymring, hendes Madmoder herudover syntes at være sat i, ved at svære høyt og dyrt paa, at hun saae Jones springe ud af Damens Seng.

Ved disse Ord brød Vertinden ud i en hæftig Forbittrelse. "Det er en god Snak "den,, raabte hun, "naar det forholdt sig saa- "dan, saa skulde nok et Fruentimmer skrige, "og sætte sig selv ud for Tort! Jeg gad nok "vidst, om et Fruentimmer kan give et større "Beviis paa sin Dyd, end naar hun skriger; "og dette troer jeg, tyve Mennesker kan vidne "med hende, at hun gjorde. Jeg beder Jer, "Mammesel! at I ikke vil legge mine Gjæster

"saa-

" saadanne Skamflekker til; for det rører ikke
" allene dem, men ogsaa mit Huus, og jeg
" veed vist, at her kommer hverken Landstry-
" gere, eller noget liderligt Tiggerkram. "

" Men " sagde Susanne, " maae jeg
" da ikke troe mine egne Øyne? " " Ney, det
" maae I saa mæn ikke altid! " svarede hendes
Madmoder, " jeg vilde ikke have troet, hvad
" mine egne Øyne sagde mig om saadanne smukke
" Folk. Der er ikke i et halvt Aar bestilt saa
" godt et Aftensmaaltid, som de bestilde i Gaar
" Aftes; og de vare saa muntre og saa fornøyede,
" at de toge til Takke med min Worcestershire-
" Pæremost, som jeg solgte dem for Champag-
" nervin; og sandt at sige, saa er den ligesaa vel-
" smagende, og ligesaa sund, som den beste
" Champagnervin i hele Riget, for ellers vilde jeg
" have ladet haant om at give dem den, og
" de drak mig der to Flasker. Ney, ney, jeg
" kan aldrig troe noget Ondt om saadanne kiønne
" ærbare Folk. "

Da Susanne saaledes var bragt til Taugs-
hed, gik hendes Madmoder til andre Materier.
" Og I siger mig " blev hun ved, " at den

" fremmede Herre kom med Posten, og at der
" er en Lakay uden for med hans Heste; Jh! han
" er sandelig vist nok een af vore store Adels-
" mænd. Hvorfor spurgde J ham ikke, om
" han vilde have noget Aftensmad? Jeg troer,
" ham er paa den anden Herres Kammer; gaae
" op, og sperg, om han ikke kaldte. Maaskee
" han kan forlange noget, naar han seer, der
" er nogen oppe i Huset, som kan lave det til.
" Vogt Jer nu for Jeres sædvanlige Fiante-
" snak, og sig ham ikke, at Ilden er ude, og
" at vi ikke have noget Fiædercreatur aftaget;
" og dersom han skulde forlange Dyrekiød, saa
" pladder ikke ud, at vi ikke have noget. Kort
" førend jeg gik i Seng, veed jeg, at Slagteren
" har taget Livet af et Faar, og han nægter
" mig aldrig at hugge det i tu varmt, naar jeg
" begierer det. Gaae, husk paa, at her er
" alle Slags Dyrekiød og Fiædercreature; gaae,
" luk Døren op, og sig: kaldte ikke de gode
" Herrer; og siger de ikke noget, saa sperg,
" hvad Hans Velbaarenhed befaler til Aftens-
" mad. Glem ikke Hans Velbaarenhed. Gaae;
" dersom J ikke husker alt dette herefter, saa bliver
" der aldrig noget af Jer.„ Su-

Susanne gik bort, og kom strax tilbage med den Beretning, at de to Herrer vare begge i een Seng. "To Adelsmænd „ sagde Vertinden, "i een Seng! det er umueligt; det er "to omløbende Kieltringer, det skal jeg være "god for; og jeg troer, den unge Junker Alt"værd giættede rigtig, at denne Karl havde i "Sinde at plyndre hendes Naade; for, der"som han havde brækket Damens Dør op "i det slemme Forsæt, som en Adelsmand kunde "have, saa havde han aldrig sneget sig bort i et "andet Kammer, for at spare Udgiften for et "Aftensmaaltid og en Seng til sig selv. Det "er ganske vist Tyve; og deres Søgen efter "en Kone, er ikke andet end et Paaskud. „

I denne sin Dom giorde den gode Vertinde Herr Fitzpatrick stor Uret; thi han var virkelig en født Adelsmand, endskiønt ikke en Halvskilling værd; og lad være, han maaskee kunde have nogle Smaafeyl, saavel i sit Hierte, som i sit Hoved, saa kunde man dog ikke beskylde ham for at være nidsk eller karrig. Han var i Sandhed saa gavmild en Mand, at endskiønt han havde faaet en meget anseelig Formue med

sin Kone, havde han dog nu forødt hver en Skilling deraf, undtagen en lille Arv, som var tilfaldet hende; og for at komme i Besiddelse af denne, havde han behandlet hende med en Grusomhed, som tilligemed hans Jalousie, der var af det bitterste Slags, havde nødt den stakkels Kone til at løbe bort fra ham.

Denne Adelsmand var saa udmattet af sin lange Reyse fra Chester paa een Dag, at hans Lemmer saavel deraf, som af de tørre Prygl, han havde faaet i Slagsmaalet, vare blevne saa møre, at dette, tilligemed hans Sindsuroe, havde ganske berøvet ham al Lyst til at spise. Og da han saa skammelig var bleven bedraget i Henseende til det Fruentimmer, som han, efter Pigens Anviisning, havde mistaget for sin Kone, saa faldt det ham aldrig ind, at hun ikke desto mindre kunde være der i Huset, endskiønt han havde taget feyl af det første Fruentimmer, han havde angrebet. Han gav derfor efter for sin Vens Fraraadelser, søgde ikke videre efter hende den Nat, og tog imod hans artige Tilbud om at dele Seng med sig.

Tieneren

Tieneren og Postkarlen vare i en ganske anden Forfatning. De vare hurtigere til at bestille, end Vertinden til at skaffe; dog, efterat de temmelig nøye havde underrettet hende om Sagens virkelige Sammenhæng, og at Fitzpatrick ikke var nogen Tyv, lod hun sig endelig bevæge til at sætte noget koldt Mad for dem, som de slugede i sig med stor Graadighed, da Griffel kom ind i Kiekkenet. Han var først bleven vaagnet ved den Tummel, vi tilforn have hørt; og da han var i Færd med at legge sig til Roe igien paa sin Hovedpude, havde en Natugle givet ham saadan en Serenade uden for hans Vindue, at han i den forfærdeligste Angest sprang ud af sin Seng, kastede sine Klæder paa sig i en Hast, og løb ned, for at søge Beskyttelse hos Selskabet, som han hørde snakke nede i Kiekkenet.

Hans Ankomst hindrede Vertinden fra at begive sig til Roelighed; thi hun var just i Begreb med at overlade de to andre Giæster til Susannes Omsorg; men den unge Junker Altværds Ven maatte ikke saaledes forsømmes, i sær da han forlangte en Pægel afbrændt

Viin. Hun adlydde strax, og satte ligesaa meget Væremost paa Ilden; thi denne paatog sig villig Navn af enhver Slags Viin.

Den Irlandske Tiener havde forsøget sig til Sengs, og Postkarlen vilde til at følge efter; men Griffel bad ham at bie, og dele hans Viin med ham; og dette tog denne unge Karl meget taknemmelig imod. Skolemesteren var virkelig bange for at gaae til Sengs hos sig selv; og da han ikke vidste, hvor snart han kunde miste Vertindens Selskab, besluttede han at forsikkre sig Postkarlens, i hvis Nærværelse han ikke frygtede for noget farligt af Dievelen, eller nogen af hans Tilhængere.

Nu kom der en anden Postkarl for Porten; Susanne blev skikket ud, kom tilbage, og bragte to unge Fruentimmer med sig i Ridedragt, af hvilke den eene var saa prægtig broderet, at Griffel og Postkarlen sprang strax op af deres Stole, og Vertinden begyndte meget hæftig med sine Complimenter og sine Naader.

Damen med den prægtige Klædning sagde med en meget nedladende Smiil: "Dersom Hun "tillader det, Madam! saa vil jeg varme mig et

"Par

" Par Minuter ved hendes Skorsteensild; thi
" det er virkelig meget koldt; men jeg skal me-
" get bede om, at ingen lader sig forstyrre fra sit
" Sæde. „ Dette blev sagt for Griffels Skyld, som havde forsøget sig hen til den anden Ende af Værelset, da han var bleven ganske betaget af Ærefrygt og Bestyrtelse over Glandsen af Damens Klædning. Men hun havde i Sandhed en langt bedre Rettighed til Høyagtelse, end denne gav hende; thi hun var een af de smukkeste Skabninger paa Jorden.

Damen bad Griffel indstændig at gaae tilbage til sit Sæde; men hun kunde ikke formaae ham dertil. Hun trak derpaa sine Handsker af, og holdt et Par Hænder til Ilden, som havde alle Sneens Egenskaber hos sig, undtagen den: at smelte. Hendes Selskabssøster, som ellers var hendes Pige, trak ogsaa sine Handsker af, og viiste et Par Næver frem, som havde en fuldkommen Lighed, baade i Kulde og i Farve, med et Stykke frossent Oxekiød.

" Jeg vilde ønske, min Hierte Froken! „ sagde den sidste, " at Deres Naade vilde ikke
" tænke paa at reyse videre i Nat. Jeg er for-

" skrække-

" skrækkelig bange for, at Deres Naade ikke er
" i Stand til at holde denne Reyses Besværlig-
" heder ud. "

" Ey! " raabte Vertinden, " det kan den
" velbaarne Frøken jo aldrig have i Sinde. Be-
" vare os! reyse længere i Nat! det maae jeg
" indstændig bede Deres Naade ikke at tænke
" paa. — Men Deres Naade kan tilforladelig
" ikke reyse længere. — Hvad befaler Naadige
" Frøken til Aftensmad? Jeg har alle Slags
" Dyrekiød, og nogle nydelige Kyllinger. "

" Jeg troer, Madam! " sagde Damen,
" det vilde snarere blive Froekost end Aftens-
" mad; men jeg kan ikke spise noget; og om jeg
" bliver her, vil jeg legge mig en Times Tid
" eller to. Dog, om Hun saa synes, Madam!
" saa kan Hun give mig en lille tynd Viinkandel. "

" Jo gierne, min Hierte Frøken! " raabte
Konen i Huset, " jeg har en prægtig hviid
" Viin. " " Har Hun da ingen Sæk? " sagde
Damen. " Jo jeg har, om Deres Naade befa-
" ler det; jeg vil nok see paa den, der har den
" bedre her i Landet. — Men maae jeg ikke
" bede Deres Naade om at spise noget? "

" Jeg

"Jeg kan paa min Ære ikke spise en "Mundfuld!" svarede Damen, "og jeg er "Hende meget forbunden, om Hun vil behage "at giøre mit Kammer i Stand, saasnart som "mueligt; thi jeg har foresat mig at være til "Hest igien om tre Timer."

"Susanne!" raabte Vertinden, "er "der Varme endnu i Vildgaasen. — Det giør "mig ondt, min Hierte Frøken! at mine beste "Kammere ere besatte. Adskillige Folk af første "Rang ere nu i deres Senge. Her er en ung "fornem Junker, og mange andre store Folk "af Stand."

Susanne svarede: "at de Irlandske Her-"rer vare gaaede ind i Vildgaasen."

"Har jeg nu seet Magen!" sagde Vert-inden, "hvorfor Dievelen kunde I ikke holde "nogle af de beste Kammere ledige til Stands-"personer, naar I veed, her neppe gaaer een "Dag forbi, at der jo søger nogen her? — "Dersom de ere Adelsmænd, saa er jeg vis "paa, de staae op igien, naar de faae at vide, "at det er for Deres Raades Skyld."

"Ikke

"Ikke for min Skyld!„ sagde Damen, "jeg vil ikke, at nogen skal foruroeliges for "min Skyld. Dersom Hun har et Kammer, "der er nogenledes anstændigt, saa kan jeg ganske "vel betiene mig deraf, om det er aldrig saa "simpelt. Jeg beder, Madam! at Hun ikke "vil giøre sig saa megen Ulegelighed for min "Skyld.„ "Min Hierte Frøken!„ raabte den anden, "jeg har nok adskillige meget gode Kam"mere, naar det kommer derpaa an; men in"tet, der er got nok for Velbaarne Frøken. Men "siden De er saa artig at tage til Takke med "det beste, jeg har, saa gior paa Øyeblikket "Varme i Rosen, Susanne. Behager De"res Naade at gaae op nu, eller vil De bie til "det er kommet i Brand?„ "Jeg troer, jeg "har varmet mig nok„ svarede Damen, "jeg "vil derfor gaae nu, om Hun saa synes; jeg "er bange, jeg har allerede holdt endeel godt "Folk, og i sær denne Herre (hun meente "Griffel) alt for længe i Kulden. Jeg kan i "Sandhed ikke taale at tænke paa, at holde no"get Menneske fra Ilden i dette forskrækkelige "Veyr.„ Hun gik derpaa bort med sin Pige,

og

og Vertinden marscherede med to tændte Lys foran dem.

Da den gode Kone kom tilbage, gik hele Samtalen i Kiekkenet ud paa den unge Dames Yndigheder. Der er i Sandhed en vis Magt hos en fuldkommen Skiønhed, som næsten ingen kan imodstaae; thi endskiønt den gode Vertinde ikke var fornøyet med det Afslag, hun fik paa sit Aftensmaaltid, saa erklærede hun dog, at hun aldrig havde seet saa elskværdig en Skabning. Griffel brød ud i de overdrevneste Lovtaler over hendes Ansigt, endskiønt han ikke kunde afholde sig fra at giøre hendes guldbroderede Klædning nogle Complimenter. Postkarlen besang ogsaa hendes Godhed med høye Berømmelser, og disse bleve igientagne af den anden Postkarl, der nu var kommet ind, ligesom af et Echo. "Det er min sandten en kiøn Da-"me, det skal jeg være god for,, sagde han, "hun "har saa gar Medlidenhed med de umælende "Creaturer, for hun spurgde mig hvert Øye-"blik underveys, om jeg ikke meente, Hestene "kunde have Skade af det, hun reed saa stærkt "paa dem; og da hun kom herind, befalede

"hun

" hun mig strax at give dem saa meget Havre, " som de kunde æde. ,,

Saadanne Yndigheder har Venlighed hos sig, og saa sikker er den paa at tildrage sig alle Slags Folkes Berømmelser. Den kan i Sandhed sættes i Ligning med den berømte Madam Hussey (*). Den er og ligesaa sikkert et Middel til at bringe enhver Fruentimmer-Fuldkommenhed frem til sin største Fordeel, og til at besmykke og skiule enhver Mangel. En kort Betragtning, som vi ikke kunde afholde os fra at giøre paa dette Sted, hvor Læseren har seet en venlig Opførsels Elskværdighed, og Sandheden nu nøder os til at give ham et Contrast deraf, ved at vise ham Reversen.

Det fierde Capitel.

Som indeholder ufeylbare Midler til at forskaffe sig almindeligt Had og Foragt.

Damen havde ikke saasnart lagt sig paa sin Pude, førend hendes Kammerjomfrue kom tilbage til Kiekke-

(*) En berømt Skrædderske ved Stranden, der var bekiendt for at kunne forskiønne Fruentimmer-Skabninger.

Kiøkkenet, for at giøre sig tilgode med nogle af de Lækkerbidskener, som hendes Frøken havde afslaaet.

Da hun traadde ind, viiste Selskabet samme Ærbødighed for hende, som de tilforn havde beviist hendes Frøken, ved at reise sig; men hun glemte at efterligne hende i at bede dem sætte sig ned igien. Det var ogsaa virkelig neppe mueligt, at de kunde have giort det; thi hun satte sin Stoel i saadan en Stilling, at hun næsten bemægtigede sig hele Ilden. Hun befalede derpaa, at man paa Øyeblikket skulde stege en Kylling, og erklærede, at dersom den ikke var færdig om et Qvarteer, vilde hun ikke bie derefter. Endskiønt nu den omtalte Kylling den gang var paa Hønsehuset over Stalden, og der udfordredes adskillige Ceremonier med at fange den, at slagte den, og at plukke den, førend den kunde bringes til Spedet, saa vilde dog Vertinden ikke destomindre have paataget sig at giøre alt dette, inden den bestemte Tid; men da den Fremmede ulykkeligviis var indladt paa Skuepladsen, og maatte derfor være Vidne til Bedrageriet, blev den gode Kone nødt til at

tilstaae, at hun ikke havde nogen Kylling i Huset.
" Men, min Hierte Jomfrue! „ sagde hun,
" jeg kan paa Øyeblikket faae noget Lammekiød
" fra Slagterens. „

" Tænker I da „ svarede den fornemme Kammerjomfrue, " at jeg har en Hestemave,
" at jeg kan spise Lammekiød paa denne Tid, om
" Natten? I Folk, der holde Vertshuus,
" bilde Jer sandelig ind, at Jeres Overmænd
" ere ligesom I selv. Jeg tænkde visselig nok,
" at jeg ikke kunde faae noget vaa dette usle
" Sted, og jeg undrer mig over, at min Frøken vil-
" de beede her. Jeg kan vel tænke, her søger ingen
" andre, end Bissekræmmere og Koeprangere. „
Vertinden blev ophidset over den Foragt, der blev kastet paa hendes Huus; dog undertrykde hun sin Hidsighed, og lod sig nøye med at sige,
" at der, Gud skee Lov, kom mange smukke
" Standspersoner i hendes Huus. „ " Tael
" ikke til mig „ raabte den anden, " om Stands-
" personer! jeg troer nok, jeg kiender flere Folk
" af Stand, end saadan een, som I er. —
" Men Kiere! uden at forurolige mig med Je-
" res tossede Snak, saa sig mig, hvad jeg kan

" faae

"faae til Aftensmad; for, endskient jeg ikke
"kan spise Hestekiød, saa er jeg dog virkelig
"sulten." "Min Hierte Jomfrue!" svarede Vertinden, "Hun kunde saa mæn aldrig
"have fundet mig slettere forsynet, end nu;
"for jeg maae tilstaae, jeg har slet intet i mit
"Huus, uden et Stykke koldt Oxekiød, som
"en Adelsmands Tiener og Postkarlen næsten
"har pillet af til Beenet." "Kone!" sagde Jomfrue Abigael, (saaledes ville vi kalde hende for Kortheds Skyld) "jeg beder Jer, gior mig
"dog ikke syg. Om jeg saa havde fastet en heel
"Maaned, kunde jeg ikke spise det, som saa-
"danne Karles Fingre havde rørt ved. Er der
"da intet reenligt eller skikkeligt at faae paa dette
"afskyelige Sted?" "Hvad synes Dem om
"nogle Æg og lidt Skinke, lille Jomfrue!"
sagde Vertinden. "Ere Jeres Æg nygiorte?
"Er I vis paa, de ere lagte i Dag? Og lad
"mig faae Skinken skaaret meget lækkert og
"tyndt; for jeg kan ikke taale noget, som er
"grovt. — Stræb dog, Kiere! om I kan,
"at bære Jer lidt taalelig ad for eengang, og
"tænk ikke, I har en Forpagterkielling, eller

"saadanne Creature i Jeres Huus.„ — Vertinden begyndte at gribe fat paa sin Kniv; men den anden standsede hende, og sagde: "Lille "Moer! jeg vil nok bede, I vil vaske Jeres "Hænder først; for jeg er overmaade ækkel, og "har altid været vant til fra min Bugge af, at "have alting meget pynteligt.„

Vertinden, som havde megen Vanskelighed ved at styre sig selv, begyndte nu de nødvendige Tilberedelser; thi Susanne blev ganske forkastet, og det med saadan en Haanlighed, at denne stakkels Tøs var ligesaa ilde faren med at holde sine Hænder tilbage fra Voldsomhed, som hendes Madmoder havde været med at tæmme sin Tunge. Dette giorde Susanne dog ikke aldeles; thi endskiønt hun, efter Bogstaven, holdt den inden for sine Tænder, saa knurrede der dog adskillige "Hillemæn! See! Saa "stort skal det være! Ligesaa godt Kiød og Blod, "som I„ og andre saadanne fortrydelige Talemaader.

Imedens Aftensmaaltidet blev tillavet, beklagede Jomfrue Abigael sig over, at hun ikke havde befalet at giøre Varme i Spisestuen;

men

men hun sagde, at nu var det for silde. "Dog,, blev hun ved, "kan jeg nok finde mig i et Kiekken, "siden det er noget Nyt for mig; for jeg troer, "jeg har aldrig spiist paa saadant et Sted før.,, Hun vendte sig derpaa til Postkarlene, og spurgde dem: "Hvorfore de ikke vare nede i Stal-"den, tilligemed deres Heste?,, "Dersom jeg "skal æde denne haarde Kost her, Madam!,, raabte hun til Vertinden, "saa beder jeg, at "Kiekkenet maae blive holdt ryddelig, at jeg "ikke skal være omringet af hele Byens Gade-"strygere. De, min Herre!,, sagde hun til Griffel, "seer nogenledes ud til at være et "skikkelig Menneske, og kan gierne blive siddende, "om De behager: jeg har ikke Lyst til at for-"styrre nogen, uden Pebel.,,

"Ja ja, Jomfrue!,, sagde Griffel, "jeg er en skikkelig Mand, det kan jeg forsikkre "Dem, og lader mig ikke saa let forstyrre. "Non semper vox casualis est verbo nominati-"vus.,, Dette Latin ansaae hun for en For-nærmelse, og svarede: "De kan gierne være en "skikkelig Mand, min Herre! men De viser "ikke, at De er det, naar De taler Latin til et

" Fruentimmer. „ Griffel gav hende et høfligt Gienſvar, og ſluttede med noget mere Latin, hvorpaa hun ſatte Næſen i Veyret, og lod ſig neye med at ſkiælde ham ud for en meget lærd Perſon.

Da Aftensmaaltidet nu kom paa Bordet, ſpiiſte Jomfrue Abigael meget troſtelig, for ſaa kræſen en Jomfrue; og imedens en anden Ræt af ſamme Slags blev efter hendes Befaling tillavet, ſagde hun: " og Hun ſiger, Ma-" dam! at Hendes Huus bliver flittig beſøgt af " Folk af ſtor Stand. „

Vertinden bekræftede det, og ſagde: " at " der nu var en ſtor Mængde Standsperſoner " og Adelsmænd. Der er en ung Junker Alt-" værd, ſom denne gode Herre kiender. „

" Og hvem er da denne unge Herre af " Stand, denne unge Junker Altværd? „ ſagde Abigael.

" Hvem ſkulde han være „ ſvarede Grif-fel, " uden en Søn og Arving af den ſtore " Junker Altværd i Sommerſetſhire. „

" Der fortæller De mig, paa min Ære, " noget beſynderligt Nyt! „ ſagde hun, " for

" jeg

" jeg kiender Herr Altværd af Sommersets
" shire meget vel, og jeg veed, at han ikke
" har nogen Søn i Live. "

Vertinden spidsede sine Øren herved, og Griffel saae lidt forvirret ud. Dog svarede han, efter en kort Betænkning: " Ja, det er
" ganske sandt, Jomfrue! alle veed just ikke, at
" han er Junker Altværds Søn; thi han har
" aldrig været gift med hans Moder; men hans
" Søn er han ganske vist, og vil ogsaa blive
" hans Arving, ligesaa vist som hans Navn er
" Jones. " Ved dette Ord lod Abigail det Stykke Skinke falde, som hun vilde bringe op til sin Mund. " De sætter mig i Forundring,
" min Herre! Er det mueligt, at Herr Jones
" skulde være her i Huset? " " Qvare non! "
svarede Griffel, " det er mueligt, og det er
" vist. "

Abigael hastede nu at giøre Ende paa det øvrige af sit Maaltid, og forføyede sig derpaa tilbage til sin Frøken, hvor der forefaldt en Samtale, som kan læses i det følgende Capitel.

Det femte Capitel.

Som viser, hvem den elskværdige Dame og hendes uelskværdige Pige var.

Ligesom Damascus-Rosen, som Hændelsen har plantet iblant Lillierne i Junii Maaned, blander sin Zinnober med deres hvide Farve, eller ligesom en omspillende Qvie i den yndige Maymaaned udgyder sin vellugtende Aande over de blomsterrige Enge, eller ligesom den kielne, bestandige Due i den blomstrende Aprilmaaned sidder paa en skiøn Green, og tænker paa sin Mage; saaledes laae og Sophie (thi det var hende selv) med hundrede Yndigheder i sine Miner, med ligesaa mange Sødheder i sin Aande, med sine Tanker fæstede paa sin Thomas, med et Hierte, der var ligesaa godt og uskyldigt, som hendes Ansigt var skiønt, og støttede sit elskværdige Hoved paa sin Haand, da hendes Pige traadde ind i Stuen, løb lige hen til Sengen, og raabte: "Frøken! — Frøken! — "Hvem meener Deres Naade, der er her i "Huset.„ Sophie sprang op, og raabte: "Jeg haaber, min Fader har ikke overrumplet "os.„

"os.„ "Nej, Frøken! det er een, der er lige-
"saa meget værd, som hundrede Fædre; Herr
"Jones er her selv i dette Øyeblik.„ "Herr
"Jones!„ sagde Sophie, "det er umue-
"ligt; jeg kan ikke være saa lykkelig.„ Hen-
des Pige bekræftede, at det var sandt, og blev
strax affærdiget af sin Frøken, for at lade ham
kalde op til hende; thi hun sagde, hun havde
besluttet strax at tale med ham.

Jomfrue Honour havde ikke saasnart
forladt Kiøkkenet paa den Maade, vi tilforn
have seet, førend Vertinden brød meget hæftig
løs paa hende. Den stakkels Kone havde san-
delig paa nogen Tid ret belæsset sit Hierte med raad-
den Snak, og nu væltede den ud af hendes
Mund, ligesom Skarnet af en Møgvogn,
naar det Bræt, der indslutter det, bliver taget
bort. Griffel skuffede ogsaa sin Deel af Bag-
talelse paa, og, hvilket kunde falde Læseren un-
derligt, han sværtede ikke allene Pigen, men
han stræbte endog at besudle Sophies egen
lillie-hvide Caracteer. "Betten er som Laa-
"get„, raabte han, "Noscitur a socio; det er et
"sandt Ordsprog. Man maae i Sandhed til-

"staae, at Damen med den vakkre Klædning "er den høfligste af de to; men jeg er vis paa, "at ingen af dem er en Smule bedre, end de "burde være. Et Par Pjosker fra Bath er det, "det skal jeg svare for; Fruentimmer af Stand "ride nok ikke omkring paa denne Tid af Nat- "ten uden Betientere.„ "Ret saa! sandt "var det„ raabte Vertinden, "De har san- "delig truffet det paa et Haar; for Folk af "Stand kommer ikke ind i et Huus, uden at "bestille et Aftensmaaltid, enten de saa spiser "det, eller ikke.„

Imedens de saaledes talede med hinanden, kom Jomfrue Honour tilbage til Kiekkenet, og forrettede sit Ærende, ved at bede Vertin- den strax at vaagne Herr Jones, og sige ham, at en Dame ønskede at tale med ham. Vert- inden viiste hende til Griffel, og sagde: han var Junkerens Ven; men hun for sin Part kaldte aldrig paa Mandspersoner, og i sær paa Adelsmænd; og derpaa gik hun meget fortryde- lig ud af Kiekkenet. Honour vendte sig der- paa til Griffel, men han undslog sig derfor; "for„ sagde han, "min Ven kom meget sildig

"til

" til Sengs, og han vilde blive meget forbit-
" tret, om man forstyrrede ham saa snart igien. „
Jomfrue Honour paastod, at hun vilde have ham vaagnet, og sagde: " hun var vis paa, at
" han, i Stedet for at blive forbittret, vilde
" blive i høyeste Grad fornøyet, naar han vidste
" Aarsagen. „ " Maaskee paa en anden Tid „
sagde Griffel, " men, non omnia possumus om-
" nes. Een Kone paa Gangen er nok for en
" skikkelig Mandsperson. „ " Hvad vil I sige
" med een Kone, Karl? „ raabte Honour.
" Ingen Karl for Jer! „ svarede Griffel.
Han blev derpaa ved at fortælle hende reent ud, at Jones var i Seng hos en Tøs, og betiente sig af et Udtryk, der var alt for uhøvisk, til at indrykkes her. Jomfrue Honour blev saa forbittret herover, at hun kaldte ham en Abekat, og løb i største Hast hen til hendes Frøken, som hun berettede Udfaldet af sit Ærende, og den Efterretning, hun havde faaet, hvilken hun, om det ellers var mueligt, forstørrede, siden hun var ligesaa forbittret paa Jones, som om han selv havde talt alle de Ord, der kom ud af Griffels Mund. Hun udøsede en Strøm af Skields-

ord

ord over hans Herre, og raadede sin Froken at lade alle Tanker fare om en Mandsperson, som aldrig havde vist sig værdig til hende. Hun rippede derpaa Historien op om Marie Søgrim, og udtydede det paa den ondskabsfuldeste Maade, at han nylig havde forladt sin Sophie selv; og jeg maae tilstaae, at dette blev ikke lidet bestyrket ved nærværende Tildragelse.

Sophies Livsaander vare alt for adspredte af Bekymring, til at hun skulde være i Stand til at standse den Strøm, der kom fra hendes Piges Mund. Dog afbrød hun hende tilsidst, og sagde: "Dette kan jeg aldrig troe; en Skielm "maae have løyet ham paa. I siger, I har "det fra hans Ven; men det er i Sandhedin- "tet Vensykke at røbe saadanne Hemmelighe- "der.„ "Jeg slutter„ raabte Honour, "at "denne Karl er hans Ruffer; for jeg har al- "drig seet saa hæslig en Kieltring. Desuden "pleye saadanne ryggesløse Sviregaste, som "Herr Jones, ikke at skamme sig ved slige "Ting.„

Sandt at sige, saa var denne Griffels Opførsel lidt unndskyldelig; men han havde ikke

udsovet

udsovet Virkningen af den Dosis, han slog i sig Aftenen tilforn, og som om Morgenen havde faaet et Tillæg af en Pægel Vin omtrent, eller rettere af Urten; thi Pæremosten var aldeles ikke reen. Da nu den Deel af hans Hoved, som Naturen har bestemt til et Samlingssted for Drikkevahre, var meget lavt, saa var der en liden Portion af Liqveuren flydt uden for, og havde aabnet hans Hiertes Sluser, saa at alle de Hemmeligheder, som vare gjemte der, løbe ud. Disse Sluser vare i Sandhed af Naturen meget slet forvarede. For at udtyde hans Tænkemaade paa den kierligste Maade, vi kunde, saa var han en meget skikkelig Mand; thi da han var den Nysgierrigste af alle Dødelige, og forskede uophørlig efter andres Hemmeligheder, saa giengieldede han det og meget oprigtig, ved at meddele dem, til en Giengieldelse, alt hvad han vidste.

Imedens Sophie var martret af Angest, og hverken vidste, hvad hun skulde troe, eller hvad Beslutning hun skulde tage, kom Susanne ind med Vinkandellen. Jomfrue Honour hviskede strax sin Frøken det Raad i Øret, at hun skulde udfritte denne Tøs, som maaskee

kunde

kunde underrette hende om Sandheden. Sophie bifaldte det, og begyndte saaledes: "Kom "hid, mit Barn! svar mig nu oprigtig paa "det, jeg vil spørge Jer om, og jeg lover Jer, "at J skal blive vel belønnet derfor. Er der "en ung Herre her i Huset, en smuk ung "Herre?„ — Her rødmede Sophie, og blev forvirret. — "En ung Herre!„ raabte Honour, "som kom herhid i Selskab med den "grove Kieltring, der nu er nede i Kiøkkenet?„ Susanne svarede: "Jo der er.„ — "Veed "J ikke noget om et Fruentimmer?„ blev Sophie ved. "Om et Fruentimmer?„ "Jeg spør"ger Jer ikke, om hun er smuk, eller ey; "maaskee hun ikke er det; det kommer ikke Sa"gen ved; men veed J ikke noget om et Fruen"timmer?„ "Ey, Frøken!„ raabte Honour, "De vilde komme galt afsted med at exami"nere.„ "Hør, mit Barn!„ sagde hun, "er ikke denne samme unge Herre nu i Seng "hos en gemeen Pjoske?„ Her smilede Susanne, og taug. "Svar paa Spørgsmaalet, "mit Barn!„ sagde Sophie, "og her er en "Guinee til Jer.„ "En Guinee, naadige

"Frø-

"Freken!„ raabte Susanne, "Ey! hvad er "en Guinee? Dersom min Madmoder fik det "at vide, saa kom jeg vist af min Plads, og "det paa Timen.„ "Der har J nok een „ sagde Sophie, "og jeg lover Jer oprigtig, "at Jeres Madmoder aldrig skal faae det at "vide.„ Efter en meget kort Betænkning, tog Susanne imod Pengene, fortalte den hele Historie, og sluttede med disse Ord: "Dersom "Deres Naade er meget nysgierrig, saa kan "jeg stiæle mig ganske sagte ind i hans Kammer, "og see, om han er i sin egen Seng, eller "ikke.„ Dette giorde hun ogsaa efter Sophies Begiering, og kom tilbage med et nægtende Svar.

Sophie skiælvede nu, og blev ganske bleeg. Jomfrue Honour bad hende at give sig tilfreds, og ikke at tænke mere paa saa uværdig en Karl. "Hvad nu!„ sagde Susanne, "jeg haaber "Deres Naade ikke bliver fortornet. Men maae "jeg spørge: hedder ikke Deres Naade Freken "Sophie Western?„ "Hvor er det mue- "ligt, at J skulde kunde kiende mig?„ svarede Sophie. "Jh! den Mand, som Jomfruen

"for

" før snakkede om, han, der er nede i Kiøkke-
" net, han talte om Dem i Gaar Aftes. Men
" jeg haaber, Deres Naade er ikke vreed paa
" mig. „ " Ney i Sandhed er jeg ikke, mit
" Barn! „ sagde hun, " sig mig det kun alt-
" sammen, og jeg lover, jeg skal belønne Jer
" derfor. „ " Jh, Frøken! „ blev Susanne
ved, " denne Mand fortalte os alle i Kiøkke-
" net, at Frøken Sophie Western = = = jeg
" veed i Sandhed ikke, hvorledes jeg skal kom-
" me frem med det. „ — Her standsede hun,
indtil hun havde faaet en Opmuntring af So-
phie, og var blevet meget hæftig plaget af
Jomfrue Honour, hvorpaa hun blev saaledes
ved: — " Han fortalte os, Frøken! endskiønt
" det tilforladelig er Løgn altsammen, at Deres
" Naade var færdig at døe af Kierlighed til den
" unge Junker, og at han vilde gaae i Krig,
" for at blive Dem qvit. Jeg tænkde ved mig
" selv, saa maae han ogsaa være en falsk Kiel-
" tring; men at see, at saadan en kiøn, riig, smuk
" Dame skal blive forladt for et ganske almin-
" delig Fruentimmers Skyld (for det er hun til-
" forladelig, og en anden Mands Ægtekone til)

" det

" det er noget saa besynderligt, og saa unatur-
" ligt, at — „

Sophie gav hende den tredie Guinee, og sagde til hende, at hun vilde anfee hende som sin Veninde, dersom hun ikke vilde tale et eeneste Ord om, hvad der var foregaaet, eller berette nogen, hvem hun var. Hun lod derpaa Pigen gaae med den Befaling til Postkarlen, at han strax skulde holde Hestene færdige.

Da hun nu var allene med sin Pige, fortalte hun denne sin troe Opvarterske, at hun aldrig havde været saa roelig, som nu. " Nu
" er jeg overbeviist om„ sagde hun, " at han
" ikke allene er en Skielm; men ogsaa et nedrigt
" og foragteligt Skarn. Jeg kan tilgive ham
" alt, uden dette, at han paa saa barbarisk en
" Maade udsatte mit Navn for Spot. Dette
" gier ham til et Maal for min Foragt. Dog,
" nu er jeg roelig, Honour! Ja jeg er i Sand-
" hed. Jeg er meget roelig „ og derpaa brød hun ud i en hæftig Strøm af Taarer.

Efter et kort Mellemrum, som Sophie i sær anvendte paa at græde, og at forsikkre sin Pige, at hun var fuldkommen roelig, kom Su-

sanne tilbage med den Efterretning, at Hestene vare færdige; da der i det samme opkom en meget besynderlig Tanke hos vor unge Heltinde, hvorved Herr Jones skulde faae at vide, at hun havde været i Vertshuset, og det paa en Maade, som, om der ellers var nogen Gnist af Tilbøyelighed for hende tilbage hos ham, vilde i det mindste blive en liden Straf for hans Forseelser.

Læseren vil behage at erindre sig en vis lille Muffe, som allerede mere end eengang har havt den Ære at blive erindret i denne Historie. Siden Herr Jones's Bortreyse havde denne Muffe været Sophies Selskabsbroder om Dagen og hendes Sengekammerat om Natten, og denne Muffe havde hun just i dette Øyeblik paa sin Arm; hun tog den af med meget stor Fortrydelse, skreev sit Navn med sin Blyantspen paa et Stykke Papiir, som hun fæstede paa den, og bestak Pigen til at legge den ind paa Jones's tomme Seng; og dersom han ikke fandt den der, paalagde hun Pigen, at udfinde et Middel til at bringe ham den for Øynene om Morgenen.

Da

Da hun derpaa havde betalt, hvad Jomfrue Honour havde spiist, i hvilken Regning ogsaa var indbefattet alt, hvad hun selv kunde have spiist, steeg hun paa sin Hest, forsikkrede sin Selskabsfester nok engang, at hun var fuldkommen roelig, og fortsatte sin Reyse.

Det siette Capitel.

Som indeholder, iblant andet, Griffels Aabenhiertighed, Jones's Raserie, og Fitzpatricks Taabelighed.

Nu var Klokken slaaet fem om Morgenen, og det andet Selskab begyndte at staae op, og komme ind i Kiekkenet, hvoriblant var ogsaa Sergeanten og Kudsken, som, siden de vare ganske forliigte med hinanden, anstillede et Drikoffer, eller paa reent Dansk: drak en god Taar sammen.

Imedens denne Drikken gik for sig, forefaldt der intet mærkværdigere, end Griffels Opførsel; thi naar Sergeanten drak Kong Georgs Sundhed, igientog han kun det Ord: Konge; man kunde ikke heller bevæge ham til at udlade sig med mere; thi endskiønt han var

paa Veye med at fægte imod hans egen Sag, kunde han dog ikke lade sig overtale til at drikke imod den.

Herr Jones var nu kommet tilbage til sin egen Seng (men hvor han kom fra, maae vi udbede os at blive fritagne for at fortælle) og kaldte Griffel op fra dette behagelige Selskab; og da denne, efter en ceremoniel Fortale, havde faaet Tilladelse til at meddele sit Raad, udlod han sig, som følger:

"Det er et gammelt og sandt Ordsprog, "min Herre! at en viis Mand undertiden kan "faae et godt Raad hos en Tosse; jeg ønskede "derfor gierne, at jeg maatte være saa dristig "at tilbyde Dem mit Raad, som er, at vende "hiem igien, og at overlade disse horrida bella, "disse blodige Krige, til de Karle, der maae "lade sig nøye med at suge Bøssekrud i sig, "fordi de ikke have andet at spise. Nu veed "enhver, at Deres Velbaarenhed ikke fattes "nogen Ting hiemme; og naar det er saa, "hvorfore skulde da et Menneske reyse uden-"lands?"

"Grif-

"Griffel!„ raabte Jones, "Du er "sandelig en Kryster; jeg ønskede derfor gierne, "at Du selv vilde reyse hiem igien, og ikke for- "uroelige mig mere.„

"Jeg beder om Forladelse, Deres Vel- "baarenhed!„ raabte Griffel, "jeg talede "mere for Deres Skyld, end for min egen; "for, hvad mig angaaer, saa veed Gud, mine "Omstændigheder ere slette nok; og det er saa "langt fra, jeg er bange, at jeg agter en Pi- "stol, en Flint, eller saadant noget, ikke mere "end en Nøglebøsse. Vi skal jo alle dee een- "gang, og hvad ligger der Magt paa, hvor- "dan det skeer? Desuden kan jeg maaskee slippe "med at miste en Arm eller et Been. Jeg "forsikkrer Dem, min Herre! jeg har aldrig "været mindre bange min hele Livstid; og der- "for, dersom Deres Velbaarenhed har beslut- "tet at reyse videre, saa har jeg besluttet at "følge Dem. Men i saa fald ønskede jeg, "at jeg maatte give Dem mine Tanker tilkiende. "Det er i Sandhed uanstændigt for saadan en "stor Herre, som De er, at reyse til Fods. "Nu ere her to eller tre gode Heste i Stalden,

" som Verten sandelig ikke vil giøre sig nogen
" Betænkning over at betroe os; og, om han skul-
" de giøre det, kan jeg lettelig finde paa et Middel
" til at tage dem fra ham; og naar Alt kom til
" Alt, vilde Kongen ganske vist tilgive Dem,
" da De er i Begreb med at fægte for hans
" Sag.,,

Da nu Griffels Ærlighed var ligesaa stor, som hans Forstand, og begge Dele beskiæftigede sig kun med Smaating, vilde han aldrig have vænset paa et Skielmstykke af dette Slags, dersom han ikke havde bildt sig ind, at han var ganske sikker; thi han var ikke een af dem, der mere tænke paa Galgen, end paa en Tings Sømmelighed; men han troede virkelig, at han kunde have begaaet dette Tyverie, uden nogen Fare; thi deels tvivlede han ikke om, at jo Herr Altværds Navn vilde være nok til at beroelige Verten; deels sluttede han og, at de maatte blive ganske sikkre, hvad Vending denne Sag end vilde tage, da Jones, efter hans Tanker, havde Venner nok paa den eene Side, og hans Venner kunde ligesaa godt beskytte ham paa den anden.

Da

Saasnart Herr Jones mærkede, at Griffel giorde ham dette Forslag for ramme Alvor, satte han ham meget skarpt tilrette, og det i saa bittre Udtryk, at den anden stræbte at slaae det bort med Latter, og dreyede strax Samtalen hen paa andre Materier. Han sagde: at han troede, de vare i et Horehuus, og at han med stor Besværlighed havde hindret to Tøser fra at forstyrre hans Velbaarenhed midt om Natten. "Ih for Pokker!„ blev han ved, "jeg troer, "de ere komne ind i Deres Kammer, enten jeg "saa vilde eller ikke; for her ligger jo den eenes "Muffe paa Gulvet.„ Siden Jones gik i sin Seng i Mørke, var han ikke engang blevet Muffen vaer, der laae oven paa Dynen; og, i det han sprang i Sengen, havde han revet den ned paa Gulvet. Griffel tog den nu op, og var i færd med at putte den i sin Lomme, da Jones forlangte at see den. Denne Muffe var saa kiendelig, at han formodentlig kunde have erindret sig den, uden at behøve den hosføyede Underretning; men hans Hukommelse blev skaanet for dette vanskelige Arbeyde; thi i samme Øyeblik saae og læste han de Ord: So-

phie Western paa Papiret, som var hæftet dertil. Hans Øyesyn blev nu rasende, og han raabte meget hæftig: "O, Himmel! hvor er "den Muffe kommet her?„ "Det veed jeg "ligesaa lidt, som Deres Velbaarenhed!„ sagde Griffel, "men jeg saae den paa Armen af eet "af de Fruentimmer, som vilde have forstyrret "Dem, om jeg havde tilladt dem det.„ "Hvor "ere de?„ raabte Jones, i det han sprang ud af Sengen, og greeb fat paa sine Klæder. "Nu troer jeg nok, de ere mange Mile borte„ sagde Griffel; og nu blev Jones, efter nøyere Forespørgsel, fuldkommen forsikret om, at den der havde baaret denne Muffe, var ingen anden, end den elskværdige Sophie selv.

Jones's Opførsel ved denne Leylighed, hans Tanker, hans Aasyn, hans Ord, hans Handlinger, vare saaledes beskafne, at de udtømme al Beskrivelse. Efter mange bittre Forbandelser over Griffel, og ligesaa mange over sig selv, befalede han den stakkels Karl, der var uden for sig selv af Skræk, at løbe ned, og leye ham Heste, hvad de saa skulde koste; og et Par Minuter derefter, kastede han sine

Klæder

Klæder paa sig, og løb ned af Trapperne, for selv at udføre de Befalinger, han kort tilforn havde givet.

Men førend vi gaae videre frem til det, som tildrog sig, da han kom ned i Kiøkkenet, vil det være nødvendigt at gaae tilbage til det, som gik for sig der, efter at Griffel havde forladt det, da hans Herre kaldte paa ham.

Sergeanten var just marscheret af med sit Mandskab, da de to Irlandske Adelsmænd stode op, og kom ned. De beklagede sig begge, at de saa ofte vare blevne vækkede af Allarmen i Vertshuset, at de ikke en eeneste Gang havde været i Stand til at lukke deres Øyne den hele Nat.

Den Vogn, som bragte den unge Dame og hendes Pige herhid, og som Læseren maaskee hidindtil har troet, var hendes egen, var i Sandhed en Hyrevogn, som tilhørte Herr King i Bath, een af de beste og skikkeligste Mænd, der nogensinde har havt at bestille med Hesteklød, og hvis Vogne vi derfor af Hiertet vil recommendere alle vore Læsere, som reyse denne Vey, siden de ved denne Leylighed maaske kunne

have den Fornøyelse, at kiøre i selv samme Vogn, og blive kiørt af selv samme Kudsk, som der tales om i denne Historie.

Da Kudsken havde kun to Reysende med sig, og hørde, at Herr Macklachlan vilde ogsaa til Bath, tilbød han ham, at kiøre ham derhen, for en meget billig Betaling. Han blev bevæget dertil ved Gaardskarlens Beretning, som sagde: at den Hest, som Herr Macklachlan havde leyet fra Worcester af, vilde være meget bedre tient med at vende tilbage til sine gode Venner der i Byen, end med at fortsætte en lang Reyse; thi den omtalte Hest var snarere et tobeenet end et firebeenet Dyr.

Herr Macklachlan samtykkede strax i Kudskens Forslag, og overtalede tillige sin Ven Fitzpatrick til at tage imod den fierde Plads i Vognen. Denne Reysemaade var langt behageligere for hans møre Lemmer, end en Hest; og da han var vist forsikkret om, at træffe sin Kone i Bath, troede han, at en liden Forhaling ikke vilde være af nogen Betydenhed.

Macklachlan, som vist var den skarpsindigste af de to, hørde aldrig saasnart, at

denne

denne Dame var kommet fra Chester, tilligemed de øvrige Omstændigheder, han fik at vide af Gaardskarlen, førend det faldt ham ind, at hun maaskee kunde være hans Vens Kone; og berettede ham derfor strax denne Mistanke, som endnu aldrig var opkommet hos Fitzpatrick selv. Sandt at sige, saa var han een af de Skabninger, som Naturen frembringer i alt for stor en Hast, og derved glemmer at sætte nogen Hierne i deres Hoveder.

Nu gaaer det gierne med dette Slags Folk, som med slette Jagthunde, der aldrig selv træffe paa det rette Spoer; men ikke saasnart begynder en snuu Hund at lukke Munden op, førend de strax giøre det samme, og, uden at lade sig vevvise af Lugten, løbe lige frem ad, saa stærkt, som de kunne. Saaledes havde ogsaa Herr Macklachlan neppe yttret sin Formodning, førend Herr Fitzpatrick strax bifaldte den, og fløy lige op af Trapperne, for at overrumple sin Kone, førend han endnu vidste, hvor hun var; og ulykkeligviis, da Lykken finder Behag i ofte at spille de gode Herrer adskillige Pudser, der ganske underkaste sig dens Anførsel, saa løb

han med Hovedet imod adskillige Dørre og Poster til ingen Nytte. Meget gunstigere var Lykken imod mig, da den indgav mig den foranførte Lignelse med Jagthundene, siden den stakkels Kone, ved denne Leylighed, med saa god Grund kan lignes ved en efterjaget Hare. Ligesom dette lille elendige Dyr spidser hun Øren, for at lytte efter sin Forfølgers Røst; ligesom denne flyer hun skiælvende bort, naar hun hører den; og ligesom denne bliver hun i Almindelighed overvundet og ombragt til Slutningen.

Dette indtraf dog ikke her; thi, efter en lang frugtesløs Efterforskning, kom Herr Fitzpatrick tilbage til Kiøkkenet, hvor der, som om det havde været en virkelig Jagt, traadde en Adelsmand ind, og hvinede, ligesom Jægerne, naar Hundene ere paa det urette Spor. Han var nylig steget af sin Hest, og endeel Tienere fulgte ham i Hælene.

Her vil det være nødvendigt, min Læser! at jeg underretter Dig i adskillige Ting. Dersom Du allerede veed dem, saa er Du klogere, end jeg havde tænkt om Dig. Og denne Underretning skal Du faae i næste Capitel.

Det

Det syvende Capitel.

Hvori findes Slutningen paa de Tildragelser, der hændte sig i Vertshuset i Upton.

For det første altsaa, var den nys ankomne Adelsmand ingen anden, end Junker Western selv, som var kommet herhid, for at søge sin Datter op; og dersom han havde været saa lykkelig at komme to Timer før, havde han ikke allene fundet hende, men endog sin kiødelige Broderdatter; thi det var just Herr Fitzpatricks Kone. Han var løbet bort med hende for fem Aar siden, da hun stod under den vise Dames, Frøken Westerns, Bevogtning.

Nu var dette Fruentimmer reyst bort fra Vertshuset, omtrent paa samme Tid som Sophie; thi da hun var bleven vaagnet ved sin Mands Røst, havde hun sendt Bud efter Vertinden; og da hun af hende var bleven underrettet om Sagen, havde hun bestukket denne gode Kone med en anseelig Summa, til at forsyne hende med Heste paa sin Flugt. Saameget formaaede Penge i denne Familie; og endskiønt Vertinden vist nok vilde have jaget sin

Pige

Pige bort, som et skarnagtigt Tienesteetyende, dersom hun havde vidst saa meget, som Læseren, saa var hun dog ikke et større Beviis mod Bestikkelse, end den stakkels Susanne havde været.

Herr Western og hans Broderson kiendte ikke hinanden, og den første vilde vist nok ikke have giort meget af den sidste, om han havde kiendt ham; thi da det var et skaalent, og følgelig et unaturligt Ægteskab i den gode Junkers Øyne, saa havde han fra den Tid, hun indlod sig deri, slaaet Haanden af denne stakkels unge Glut, der kun var atten Aar gammel den gang, og kunde aldrig siden taale, at hun blev nævnet i hans Nærværelse.

Kiekkenet var nu en Skueplads for en almindelig Forvirring: Herr Western søgde efter sin Datter, og Herr Fitzpatrick ligesaa hidsig efter sin Kone, da Jones traade ind, og havde til al Ulykke Sophies Muffe i sin Haand.

Saasnart Western saae Jones, udraabte han det samme Holla, som Jægerne bruge, naar de have deres Bytte i Sigte. Han løb strax hen, greeb fat paa Jones, og skreeg:

"Nu

"Nu har vi faaet fat paa Rævehunden, jeg "skal love for, at Ræven er ikke langt borte.„ Den Tjadder, som fulgde herpaa i nogle Minuter, da mange talede om forskiellige Ting paa eengang, vilde være ligesaa vanskelig at beskrive, som ubehagelig at læse.

Da Jones endelig havde faaet Herr Western fra Livet, og nogle af Selskabet havde lagt sig derimellem, bevidnede vor Helt sin Uskyldighed for saavidt han ikke vidste noget om Damen; men Præsten Supple traadde frem, og sagde: "Det er en Daarlighed at Du vil nægte "det; thi Kiendetegnene paa Forbrydelsen ere "jo i Dine Hænder. Jeg tør paastaae, og "bekræfte det med Eed, at den Muffe, Du bærer i Din Haand, hører Frøken Sophie til; "thi jeg har ofte lagt Mærke til, at hun i de "sidste Dage altid bar den hos sig.„ "Min "Datters Muffe!„ raabte Junkeren i Forbittrelse. "Har han faaet min Datters Muffe? "Værer Vidne til, at Sagerne ere fundne hos "ham. Jeg vil have ham hen til en Freds"dommer paa Timen. Hvor er min Datter, "Din Kieltring?„ "Min Herre!„ sagde

Jones,

Jones, "jeg beder, De vil være roelig. Jeg "tilstaaer, at denne Muffe hører den unge "Dame til; men jeg har, paa min Ære, al- "drig seet hende." Ved disse Ord tabte Herr Western al Taalmodighed, og blev ganske uforstaaelig af Forbittrelse.

Nogle af Tienerne havde berettet Fitzpatrick, hvem Herr Western var. Den gode Irlænder troede, at han her havde den beqvemmeste Leylighed til at gjøre sin Farbroder en Tieneste, hvorved han maaskee kunde komme i hans Yndest. Han traadde derfor hen til Jones, og raabte: "Min Herre! De burde paa "min Ære dog skamme Dem ved at nægte, at "De har seet denne Adelsmands Datter, naar jeg "hører derpaa, siden De dog veed, at jeg har fun- "det Dem der oven paa i Sengen med hinan- "den." Derpaa vendte han sig til Western, og tilbød sig, at ledsage ham paa Øyeblikket hen til det Kammer, hvor hans Datter var. Tilbudet blev modtaget, og nu gik han, Junkeren, Præsten, og nogle andre lige op til Frue Waters's Kammer, hvor de traadde ind med ligesaa stor en Voldsomhed, som Fitzpatrick tilforn havde giort.

Den

Den stakkels Dame sprang op af sin Søvn, med ligesaa megen Bestyrtning som Skræk, og saae en Figur staae ved sin Seng, som man meget gierne kunde formode, var sluppet ud af Daarekisten; saa vilde og forvirrede vare Herr Westerns Øyekast. Aldrig saasnart saae han Damen, førend han sprang tilbage, og viiste tydelig nok ved sin Adfærd, førend han talede, at det ikke var den Person, han søgde efter.

Saa meget omhyggeligere ere Fruentimmerne for at bevare deres Ære, end deres Personer, at, endskiønt den sidste synes nu at være i større Fare end tilforn, saa skreeg Damen dog ikke saa hæftig, som forrige gang, fordi den første var sikker. Dog var hun ikke saasnart bleven eene, førend hun lod alle Tanker fare, om at nyde længere Hvile; og da hun havde gyldig Aarsag til at være misfornøyet med sit nærværende Opholdsted, klædde hun sig paa med al muelig Hurtighed.

Herr Western blev nu ved at søge hele Huset igiennem, men til ligesaa liden Nytte, som han havde vaagnet den stakkels Frue Waters. Han vendte derpaa ganske utrøstelig til-

bage til Kiøkkenet, hvor han fandt Herr Jones under hans Tieneres Bevogtning.

Denne hæftige Allarm havde bragt alle Folkene i Huset op af deres Senge, endskient det neppe var Dag. Iblant disse var der en alvorlig Herre, som havde den Ære at beklæde Fredsdommer-Embedet i Grevskabet Worcester. Dette havde Herr Western aldrig saasnart hørt, førend han strax vilde forestille ham sin Klage. Fredsdommeren undslog sig for at fuldføre sin Pligt, da han sagde, han havde ingen Skriver ved Haanden, ikke heller nogen Retsprotocol; og at han ikke kunde have alt det i sit Hoved, som Loven sagde om at stiele Dottre bort, og saadanne Ting.

Her tilbød Herr Fitzpatrick sig at laane ham sin Hielp, og berettede med det samme Selskabet, at han selv var bleven holdet til Lovkyndigheden. (Han havde ogsaa virkelig tient i tre Aar, som Skriver, hos en Procurator i den nordlige Deel af Irland, hvorefter han udvalgde sig en anstændigere Levemaade, forlod sin Herre, kom over til Engelland, og begyndte en Handtering, som ikke udfordrer nogle Læreaar,

aar, nemlig: at være en stor Herre, hvori han ogsaa havde havt god Lykke, som allerede tildeels er berettet.)

Herr Fitzpatrick erklærede, at den Lov angaaende Døttre passede ikke paa nærværende Tilfælde; at det unægtelig var et Skielmstykke at stiele en Muffe, og at det var Beviis nok paa Gierningen, at Sagerne vare fundne hos Personen.

Efter saa lærd en Medhielpers Opmuntring, og Junkerens hæftige Anmodning, lod Øvrighedspersonen sig endelig overtale til at sætte sig paa Domstolen. Da han havde taget Sæde der, besaae han Muffen, som Jones endnu holdt i sin Haand; og da Præsten havde svoret paa, at den var Herr Westerns Eyendom, bad han Herr Fitzpatrick sætte en Arrestordre op, som han sagde, han vilde underskrive.

Jones bad nu, at man vilde høre ham, hvilket endelig med stor Vanskelighed blev ham tilstaaet. Han beraabte sig da paa Griffels Vidnesbyrd, som den, der havde fundet Muffen; men det som endnu var mere, Susanne bekiendte,

kiendte, at Sophie havde selv flyet hende Muffen, og havde befalet hende at bringe den i det Kammer, hvor Herr Jones havde fundet den.

Enten en naturlig Lyst til Ret og Billighed, eller Jones's overordentlige Venlighed havde bevæget Susanne til at giøre denne Bekiendelse, vil jeg ikke afgiøre; men Virkningen af dette hendes Vidnesbyrd var: at Øvrighedsperſonen kaſtede ſig tilbage i ſin Stoel, og erklærede, at Sagen var nu ligeſaa aabenbar til Fangens Fordeel, ſom den tilforn havde været imod ham, hvori ogſaa Præſten ſamtykkede, og ſagde: Gud forbyde, han ſkulde være et Redſkab til at bringe en uſkyldig Perſon i Fængſel. Fredsdommeren ſtod derpaa op, frikiendte Fangen, og ophævede Retten.

Herr Weſtern lyſte nu en hiertelig Forbandelſe over enhver af de Tilſtædeværende, forlangte paa Øyeblikket ſine Heſte, og reyſte aſſted, for at opſøge ſin Datter, uden at bekymre ſig det mindſte om ſin Broderſøn Fitzpatrick, eller give ham noget Svar paa ſin Paaſtand om Slægtſkab, uagtet alle de Tieneſter, han nylig

havde

havde oppebaaret af ham. Desuden glemte han til al Lykke i sin skrækkelige Hurtighed og Forbittrelse at forlange Jones's Muffe; jeg siger: til al Lykke; thi han vilde hellere havde døet paa Stedet, end skilt sig ved den.

Jones tog ogsaa bort med sin Ven Griffel, saasnart han havde betalt sin Regning, for at opsøge sin elskværdige Sophie, som han nu besluttede aldrig at lade af at søge efter. Han kunde ikke overtale sig til at tage Afskeed med Frue Waters; han skyede endog den mindste Tanke om hende, fordi hun, endskiønt uskyldig, havde været Aarsag i, at han maatte undvære den lyksaligste Samtale med sin Sophie, som han nu tilsvoer en evig Kierlighed.

Frue Waters betiente sig af den Vogn, der skulde gaae til Bath; hun reyste hen til dette Sted i Selskab med de to Irlandske Adelsmænd, da Vertinden havde været saa artig at laane hende sine Klæder, og ladet sig nøye med at tage omtrent dobbelt saa meget, som de vare værd, til et Vederlag for Laanet. Paa Reysen blev hun fuldkommen forligt med Herr Fitzpatrick, der var en meget kiøn Fyr; og hun

giorde i Sandhed alt, hvad hun kunde, for at trøste ham i hans Kones Fraværelse.

Saaledes endte de mange besynderlige Tildragelser sig, der mødte Herr Jones i Vertshuset i Upton, hvor man endnu, den Dag i Dag er, taler om den yndige Sophies Skiønhed og elskværdige Opførsel, under Navn af Engelen fra Sommersetshire.

Det ottende Capitel.

Hvori Historien gaaer tilbage.

Førend vi gaae videre frem i vor Historie, kan det være tienligt, at see lidt tilbage, for at kunne giøre Læseren Regnskab for Sophies og hendes Faders uventede Ankomst til Vertshuset i Upton.

Læseren vilde behage at erindre sig, at vi i det niende Capitel i den syvende Bog, forlode Sophie, da hun, efter en lang Striid imellem Kierlighed og Pligt, afgiorde Sagen, som jeg troer det altid gierne skeer, til den førstes Fordeel.

Denne Striid havde reyst sig, som vi der have viist, af et Besøg, som hendes Fader kort

tilforn

tilforn havde aflagt hos hende, for at afvinge hendes Samtykke til et Giftermaal med Blifil, hvilket Samtykke han ogsaa troede tydelig at ligge i denne hendes Tilstaaelse: "at hun hver- "ken kunde eller vilde nægte at adlyde hans "uimodsigelige Befalinger.„

Nu gik Junkeren fra dette Besøg hen til sin Aftensviir, inderlig glad over, at have opnaaet sin Hensigt med sin Datter; og da han havde en selskabelig Tænkemaade, og vilde, at andre ogsaa skulde tage Deel i hans Lyksalighed, befalede han, at Ølket skulde flyde over alle Bredder i Kiekkenet, saa at der, inden Klokken elleve om Aftenen, ikke var et ædrue Menneske i hele Huset, uden allene Freken Western selv, og den yndige Sophie.

Om Morgenen tilig blev der affærdiget et Bud, for at hente Herr Blifil; thi endskiønt Junkeren mindst tænkde paa, at denne unge Herre var saa nøye underrettet om hans Datters forrige Afskye for ham, som han virkelig var; saa dog, da han ikke endnu havde faaet hendes Samtykke, længtes han inderlig efter at med- dele ham det, siden han ikke tvivlede paa, at jo

den udkaarede Brud vilde bekræfte det med sin egen Mund. Hvad Brylluppet angaaer, saa var det allerede berammet Aftenen tilforn, iblant Mandfolkene, at det skulde holdes Overmorgen.

Frokosten blev nu sat paa Bordet i Spisestuen, hvor Herr Blifil opholdte sig, og hvor Junkeren og hans Søster ligeledes vare samlede; og nu blev der befalet, at Sophie skulde hentes.

"O, Shakespeare! havde jeg Din Pen! "o, Hogarth! havde jeg Din Pensel! saa "vilde jeg udkaste et Skilderie af den stakkels "Tiener, som med et bleegt Ansigt, stirrende "Øyne, klappende Tænder, stammende Tunge "og skiælvende Lemmer

(Just slig en Mand, saa mat, saa aandeløs,
Saa dorsk, saa dødningbleeg, saa veemodsfuld
Drog Priam's Forhæng fra i Nattens Død,
Og vilde sagt ham, Troja halv var brændt.)

"traadde ind i Stuen, og berettede — at Fru"ken Sophie var ingensteds at finde.,,

"Ingensteds at finde?,, raabte Junkeren, og sprang op fra sin Stoel: "Nu saa Fan-

"den

" den i Vold! For Liv og Død? Hvor, naar,
" hvordan, hvad? — Ingensteds at finde!
" Hvor? "

" Ey, Broder! " sagde Freken Western med en ægte politisk Koldsindighed, " De bli-
" ver nu altid sat i saadanne hæftige Passioner
" over ingen Ting. Jeg troer, at min Niece
" er allene gaaet lidt ud i Haven. Jeg forsik-
" krer, De er bleven saa fremfusende; at det
" er umueligt at være i Huus med Dem læn-
" gere. "

" Ja, ja! " svarede Junkeren, og kom ligesaa hurtig til sig selv, som han var gaaet fra sig selv. " Dersom det er hele Sagen, saa har
" det ikke meget at betyde; men jeg sværger paa
" min Siel, at der ahnede mig noget Ondt, da
" denne Karl sagde, hun var ingensteds at fin-
" de. " Han befalede derpaa, man skulde ringe med Klokken i Haven, og satte sig ganske rolig ned igien.

To Ting kunde ikke være hinanden mere modsatte, end denne Broder og Søster i de fleeste Tilfælde, i sær i dette; thi ligesom Broderen aldrig forudsaae nogen Ting langt fra,

men var meget snu til at see enhver Ting strax i det Øyeblik, den indtraf: saa pleyede altid Søsteren at see uendelig langt fra; men var ikke saa skarpsynet, naar Gienstanden laae lige for hendes Øyne. Læseren har ventelig lagt Mærke til adskillige Exempler paa begge Dele, og begge besad virkelig disse Gaver i alt for høy en Grad; thi ligesom Søsteren ofte forudsaae det, som aldrig gik for sig, saaledes saae Broderen ofte meget mere, end der virkelig var sandt.

Men saaledes forholdt det sig dog ikke denne gang. Man bragte samme Beskeed fra Haven, som man tilforn havde bragt fra Kammeret, at Frøken Sophie var ikke at finde.

Junkeren foer nu selv ud, og begyndte at udbrøle Sophies Navn saa høyt, og med ligesaa hos en Stemme, som Herkules fordum udbrølede Hyla's; og ligesom Digteren fortæller os, at den hele Strandbredde igientog dette skionne unge Menneskes Navn, saaledes gav ogsaa Huset, Haven, og de omliggende Marker ikke Gienlyd af andet, end af Sophies Navn, baade ved Mandfolkenes høse Stemmer, og Fruentimmernes skurrende Piben; imedens Echo

syntes

syntes at finde saa meget Behag i at igientage denne kiere Lyd, at, dersom der virkelig gives saadan en Person, saa har Ovid løyet hende Kiøn til.

I en lang Tid herskede der nu idel Forvirring, indtil Junkeren endelig, efter at han forgieves havde spildt sin Aande, kom tilbage til Spisestuen, hvor han fandt Frøken Western og Herr Blifil, og kastede sig, med en overmaade nedslagen Mine, i sin Lændestoel.

Her begyndte Frøken Western følgende Trøstetale til ham: "Broder! det gier mig "ondt, at dette skulde træffe ind, og at min "Niece skulde føre sig op paa en Maade, der "er saa vanærende for hendes Familie; men "det er altsammen Deres egen Skyld, og De "har ingen at takke derfor, uden Dem selv. "De veed, hun er altid bleven opdraget paa "en Maade, der var lige tvertimod mine Raad, "og nu seer De Frugterne deraf. Har jeg ikke "tusende gange stridet med Dem om, at De "lod min Niece have sin egen Villie? Men "De veed, jeg kunde aldrig udrette noget hos "Dem; og da jeg havde giort mig saa megen

"Umage

"Umage med at oprykke hendes haardnakkede
"Meeninger fra Roden af, og at rette De-
"res Vildfarelser i Politiken, saa veed De, hun
"blev taget ud af mine Hænder, og jeg har altsaa
"intet at svare for. Havde man ganske over-
"draget det til mig, at sørge for hendes Op-
"dragelse, saa skulde saadant et Tilfælde, som
"dette, aldrig have mødt Dem: De maae
"derfor trøste sig, ved at tænke paa, at det er
"altsammen Deres egen Skyld; og hvad kun-
"de man ogsaa vente andet af saadan en Over-
"bærelse? — „

"For Dievelen, Søster!„ svarede han,
"I er allene i Stand til at giøre een gal.
"Har jeg baaret over med hende? Har jeg la-
"det hende have sin Villie? — Det er jo ikke
"længere siden, end i Gaar Aftes, at jeg true-
"de hende med, dersom hun ikke adlydede mig,
"at slutte hende ind i sit Kammer paa Vand
"og Brød, saalænge hun levede. — Jkunde
"udtrætte en Jobs Taalmodighed.„

"Har noget Menneske hørt Magen?„
sagde hun. "Broder! dersom jeg ikke havde
"et halv hundrede Jobers Taalmodighed, saa

"kunde

" kunde De komme mig til at glemme al Sem-
" melighed og Velanstændighed. Hvorfor vilde
" De blande sig derimellem? Har jeg ikke be-
" giert af Dem? Har jeg ikke indstændig bedet
" Dem om, at overlade den hele Anførsel til
" mig? De har tilintetgiort hele Campagnens
" Operationer ved et eeneste Feyltrin. Vilde
" nogen Mand, naar han havde sin fulde For-
" nuft, forbittre sin Datter med saadanne Trud-
" seler, som disse? Hvor tidt har jeg ikke sagt
" Dem, at Engelske Fruentimmer ikke maae
" behandles, som Circacassiske (*) Slavinder.
" Vi have Beskyttelse af hele Verden; vi skal
" allene vindes ved lemfældige Midler, og ikke
" kyses, eller skiendes, eller prygles til Lydig-
" hed. Jeg takker Gud, at her gielder ingen
" Salisk Lov. Min kiere Broder! De har
" en Grovhed i Deres Opførsel, som intet
" Fruentimmer, uden jeg allene, vilde taale.
" Jeg undrer mig slet ikke over, at min Niece
" blev saa bestyrtset og forskrækket, at hun greeb
" til dette Middel; og, naar jeg skal tale oprig-
" tig, saa troer jeg, min Niece vil blive und-
" skyldt

(*) Formodentlig Circassiske.

" skyldt i Verdens Øyne for det, hun har giort.
" Jeg siger Dem det nok engang, min kiere
" Broder! De maae trøste sig ved at erindre,
" at De selv er Skyld i det altsammen. Hvor
" ofte har jeg ikke raadet — „ Her sprang Western i en Hast op af sin Stoel, udøste et Par græsselige Forbandelser, og løb ud af Stuen.

Da han var gaaet bort, udlod hans Søster sig med flere Bitterheder (om det ellers var mueligt) imod ham, end hun havde giort, imedens han var nærværende; og bad Herr Blifil at dømme om deres Sandhed. Denne gav, med den største Høyelighed, sit Bifald til alt, hvad hun sagde; men undskyldte dog alle Herr Westerns Feyltrin. " Man maatte „ sagde han, " betænke, at de havde reyst sig af en Fa-
" ders overdrevne Kierlighed, som man maatte
" tillegge Navn af en elskværdig Skrøbelighed. „
" Saa meget mere uundskyldeligt; „ svarede Frøkenen, " thi det er jo hans eget Barn, han
" fordærver ved sin overdrevne Kierlighed; „ hvori ogsaa Herr Blifil strax samtykkede.

Frøken Western begyndte derpaa at yttre megen Bekymring paa Herr Blifils Vegne,

og

og formedelst den Behandling, han maatte tage imod af en Familie, som han havde tiltænkt saa megen Ære. Ved denne Anledning gjennemgik hun sin Broderdatters Daarlighed med megen Strænghed; men sluttede med at kaste al Skylden paa sin Broder, som hun sagde, var ganske uundskyldelig, fordi han havde drevet Sagen saavidt, uden at have bedre Forsikkringer om sin Datters Samtykke. "Men han "havde,, sagde hun, "altid havt et hidsigt og "egensindigt Temperament; og jeg kan neppe "tilgive mig selv, at jeg har spildt saa mange "gode Raad paa ham.,,

Efter en lang Samtale af dette Slags, som maaskee ikke vilde blive meget underholdende for Læseren, om den her blev omstændelig fortalt, tog Herr Blisil Afskeed, og gik hiem, ikke meget fornøyet over, at hans Haab havde slaaet ham feyl; endskiønt dog den Philosophie, han havde faaet af Viereck, og den Religion, som var bleven ham indprentet af Hartmann, tilligemed noget andet, lærte ham bedre at finde sig heri, end andre mere brændende Elskere pleye at bære slige Ulykker.

Det

Det niende Capitel.

Sophies Flugt.

Nu er det Tid at see os om efter Sophie, som Læseren, om han elsker hende halv saa meget som jeg, vil fornøye sig over at finde reddet fra sin forbittrede Faders og sin kolde Elskers Kløer.

Tidens Jern-Protocolliſt havde nu slaaet tolv gange paa det lydende Klokkemetal, og derved mindet Aanderne om at staae op og holde deres Natterundering. — I et tydeligere Sprog: Klokken var tolv, og alle Huusfolkene, som vi have sagt, laae begravne i Drik og Søvn, undtagen allene Fræken Western, som var ganske fordybet i at læse en politisk Piece; og vor Heltinde, som nu listede sig sagte ned af Trapperne, slog Skodden fra, og aabnede nogle af Husets Dørre, sprang uden for, og ilede hen til det aftalte Sted.

Uagtet de mange artige Kunster, som Fruentimmer undertiden betiene sig af, for at vise deres Frygt ved enhver ubetydelig Leylighed (næsten ligesaa mange, som det andet Kiøn bruger, for at skiule deres) saa er der dog virkelig

kelig en vis Grad af Mod, som ikke allene anstaaer et Fruentimmer, men som endog ofte er nødvendig for at sætte hende i Stand til at fuldføre sin Pligt. Det er egentlig Begrebet om Gruesomhed og ikke om Kiækhed, der tilintetgiør den qvindelige Caracteer; thi hvo kan læse den med Rette berømte Arrias Historie, uden at fatte ligesaa høye Tanker om hendes Venlighed og Ømhed, som om hendes Tapperhed? Imidlertid kan dog maaskee mangt et Fruentimmer, der skriger ved at see en Muus eller en Rotte, være i Stand til at forgive en Mand, eller det, som endnu er værre, bringe ham til at forgive sig selv.

Sophie besad al den Venlighed, et Fruentimmer kan have, og tillige alt det Mod, hun burde have. Da hun derfor kom til det bestemte Sted, og i Stedet for at finde sin Pige der, efter Aftale, saae en Mandsperson ride lige hen til sig, saa hverken skraalde hun, eller besvimede: dog slog hendes Puls ikke paa sin sædvanlige ordentlige Maade; thi i Førstningen blev hun noget bestyrtset og frygtsom, men denne Frygt forsvandt næsten ligesaasnart den

var opkommet, da Manden tog sin Hat af, og spurgde hende i en meget ærbødig Tone: om Hendes Naade ikke ventede at treffe et andet Fruentimmer der. Og strax derpaa fortalte han hende, at han var skikket ud, for at ledsage hende hen til dette Fruentimmer.

Sophie kunde ikke have nogen rimelig Mistanke om, at denne Beretning var falsk: hun steeg derfor behiertet op bag ved Karlen, som førte hende ganske sikker hen til en Bye, omtrent fem Fierding Vey derfra, hvor hun havde den Fornøyelse at finde den gode Jomfrue Honour; thi da Kammerjomfruens Siel var indhyllet i de selv samme Klæder, der pleyede at indsvøbe hendes Legeme, saa kunde hun aldeles ikke overtale sig til at betroe dem under andres Opsyn. Hun holdte derfor i egen Person Vagt over dem, imedens hun afærdigede den ovenmeldte Karl til hendes Froken, efterat hun havde givet ham alle fornødne Anviisninger.

De raadsloge nu om, hvad Vey de skulde tage, for at undgaae Herr Westerns Forfølgelse, som de vidste, vilde inden faa Timer lade sætte efter dem. Veyen til London havde

saa

saa mange Vndigheder i Jomfrue Honours Øyne, at hun ønskede at reyse lige derhen; hun erindrede herved, at, da Sophie ikke kunde savnes, førend Klokken otte eller ni om Morgenen derefter, saa vilde hendes Forfølgere ikke være i Stand til at indhente hende, om de endog vidste, hvad Vey hun havde taget. Men Sophie havde alt for meget at vove til at lade noget beroe paa et Lykketref; hun torde ikke heller forlade sig alt for meget paa sine spæde Lemmer, i en Striid, som allene kunde afgiøres ved Hurtighed: hun besluttede derfor at reyse i det mindste sex til syv Mile tvers igiennem Landet, og derpaa at tage Veyen lige til London. Da hun saaledes havde leyet Heste til fem Mile paa een Vey, og hun havde i Sinde at reyse fem Mile paa en anden, reyste hun videre fort med den samme Ledsager, hun havde redet bag ved fra hendes Faders Huus. Men denne Ledsager havde nu faaet en meget tungere, og tillige meget ubehageligere Byrde bag ved sig, i Sophies Sted, nemlig: en forfærdelig stor Vadsæk, pakket fuld af endeel udvortes Prydelser, ved hvilke den smukke Honour

haabede at forskaffe sig mange Seyervindinger, og endelig at giøre sin Lykke i den Stad London.

Da de vare komne omtrent to hundrede Skridt fra Vertshuset, paa Veyen til London, reed Sophie hen til sin Ledsager, og med en Røst, der var langt honningsødere, end Plato's nogensinde har været, endskiønt man holder for, at hans Mund har været en Biekube, bad ham at dreye om ad den første Vey, der gik til Bristol.

Læser! jeg er ikke overtroisk, ikke heller fæster jeg megen Troe til de nyere Tiders Mirakler: jeg vil derfor ikke udgive Følgende for en virkelig Sandhed; thi sandt at sige, kan jeg neppe troe det selv, men en Historieskrivers Oprigtighed nøder mig til at fortælle det, der med fuld Vished er paastaaet. Man fortæller da, at den Hest, som Ledsageren reed paa, skal være bleven saa fortryllet af Sophies Røst, at den stod ganske stille, og yttrede en Uvillighed til at gaae videre fort.

Dog, maaskee Sagen kan være sand og mindre underfuld, end man har forestillet den, siden den naturlige Aarsag synes at være lig

med

med Virkningen; thi da Ledsageren i dette Øyeblik holdt op at berøre Hesten med sin bevæbnede høyre Hæl (thi han bar kun een Spore, ligesom Hudibras) er det mere end mueligt, at denne Efterladelse allene kunde have kommet Bæstet til at standse, i sær da det var meget sædvanligt hos den paa andre Tider.

Men om Sophies Røst virkelig giorde noget Indtryk paa Hesten, saa virkede den meget lidet paa Rytteren. Han svarede temmelig vranten: " at hans Husbond havde befalet ham " at reyse en anden Vey, og at han vilde komme " af sin Plads, dersom han reyste nogen anden " Vey, end den, han havde befalet ham.„

Da Sophie mærkede, at hendes Overtalelser vare frugtesløse, begyndte hun at give sin Røst nogle uimodstaaelige Yndigheder; Yndigheder, som efter Ordsproget, kommer en gammel Hest til at slaae bag op, i Steden for at staae stille; Yndigheder, som de nyere Tider have tillagt al den uimodstaaelige Magt, som de Gamle tilregnede den fuldkomne Veltalenhed. Med et Ord: hun lovede at betale ham saavel, at det skulde overgaae al hans Forventning.

Karlen var ikke ganske døv ved disse Løfter, men han kunde ikke lide, at de vare ubestemte; thi, endskiønt han maaskee aldrig havde hørt dette Ord, saa var det dog virkelig nu hans Indvending. Han sagde: "Store Folk kiere "sig ikke meget om fattig Folk, og han var nær "bleven jaget bort den anden Dag, fordi han "havde redet omkring i Landet med en Herre "fra Junker Altværds, der ikke betalte ham "saa vel, som han burde.„

"Med hvem?„ sagde Sophie hæftig — "Med en Herre fra Junker Altværds„ igientog Karlen. "Junkerens Søn, troer jeg de "kalder ham. — Hvorhen! hvad Vey tog han?„ sagde Sophie. "Jh! lidt paa hiin Side Bri"stol, omtrent fem Mile borte„ svarede Karlen. — "Bring mig sammesteds hen„ sagde Sophie, "saa vil jeg give Dig een Guinee, "eller to, om een ikke er nok.„ "To Gui"neer„ sagde Karlen, "er det saa mæn ærlig "værdt, naar Deres Naade vil betænke, hvad "Fare jeg sætter mig i; men dog alligevel, naar "Deres Naade vil love mig de to Guineer, "saa vil jeg vove det: det er saa mæn dog Synd

"at

" at ride saadan omkring med sin Husbonds
" Heste; men saa har jeg dog den Trøst, at
" han kan ikke mere, end jage mig bort; og de
" to Guineer kan nogenlunde giøre mig det godt
" igien. "

Da Forbundet saaledes var sluttet, dreye-de Karlen om paa Veyen til Bristol, og Sophie reyste afsted, for at opsøge Jones, lige tvertimod Jomfrue Honours Paastand, som havde meget større Lyst til at see London, end til at see Herr Jones; thi hun var sandelig ikke saa stor en Ven af ham, som hendes Freken, siden han havde viist sig saa forsømmelig i at betale hende nogle visse Douceurer, som efter Sædvane tilkommer Kammerpigen i alle Elskovssager, og i sær i det hemmelige Slags. Dette henregne vi snarere til en vis Skiødesløshed i hans Temperament, end til en Mangel paa Ædelmodighed; men maaskee hun udledte det fra den sidste Bevæggrund. Viist er det, at hun af denne Aarsag bar et bittert Had til ham, og besluttede at gribe enhver Leylighed til at sværte ham hos hendes Freken. Det var derfor meget uheldigt for hende, at hun havde taget ind i den selv

samme Bye og Vertshuus, hvor Jones var reyst fra, og endnu uheldigere, at hun havde truffet paa den samme Ledsager, og tillige paa den Opdagelse, som Sophie af en Hændelse havde giort.

Vore Reysende ankom til Hambrook (*) ved Dagbrækningen, hvor Honour, imod sin Villie, blev befalet at foresporge sig, hvad Tour Herr Jones havde taget. Dette kunde deres Ledsager sandelig gierne have berettet dem; men Sophie, jeg veed ikke af hvad Aarsag, spurgde ham slet ikke derom.

Da Jomfrue Honour havde givet hende den Efterretning, hun fik af Verten, blev Sophie, med stor Vanskelighed, forsynet med nogle maadelige Heste, som bragte hende hen til det Vertshuus, hvor Jones havde maattet holde sig inde, snarere fordi han var saa ulykkelig at treffe en Feldtskiær, end fordi han havde faaet et Hul i Hovedet.

Her blev Honour atter befalet at foresporge sig. Hun havde aldrig saasnart henvendt

sig

(*) Det var den Landsbye, hvor Jones mødte Quækeren.

sig til Vertinden, og beskrevet Herr Jones, førend denne snuu Kone begyndte at lugte Lunten, som man siger. Da Sophie derfor traadde ind i Stuen, saa i Steden for at svare Pigen, henvendte Vertinden sig til Frøkenen, og begyndte følgende Tale: "Jh nu! Hille den Skam-"færd! hvem skulde have tænkt det? Jeg maae "tilstaae, det er det deyligste Par, man kan "see for sine Øyne. For en Ulykke, naadige "Frøken! det er ingen Under, at Junkeren løber saadan omkring efter Deres Naade. Han "fortalte mig saa mæn, at De var den smukkeste Dame paa Jorden, og det er De tilforladelig ogsaa. Gud naade ham, stakkels "Menneske! jeg ynkede ham, ja saa mæn "giorde jeg saa, naar han omfavnede sin Hovedpude, og kaldte den sin kiere Frøken Sophie. — Jeg giorde alt, hvad jeg kunde, "for at raade ham fra at gaae i Krig: jeg sagde "ham, der var Folk, som slet ikke duede til "andet, end til at slaaes ihiel, og som ikke vare elskede af saadanne smukke Damer." — "Den "gode Kone," sagde Sophie, "er sandelig "fra sig selv." "Ney, ney!" sagde Vert-

inden, " jeg er ikke fra mig selv. Meener da
" Deres Naade, jeg ikke veed det? Jeg forsik-
" krer Dem, han har sagt mig det altsammen. „
" Hvad for en snavs Karl „ raabte Honour,
" har sagt Jer noget om min Frøken? „ " Jn-
" gen snavs Karl „ svarede Vertinden, " men
" den unge Herre, De spurgde efter, og det er
" en meget smuk ung Herre, og han elsker Frø-
" ken Sophie Western af sit inderste Hierte. „
" Han elsker min Frøken? jeg kan lade Jer vide,
" lille Moer, at hun er alt for god for saadan
" en Herre. „ — " Naa, Honour! „ sagde
Sophie, i det hun faldt hende ind i Talen,
" vær ikke saa forbittret paa den gode Kone;
" hun meener intet Ondt dermed. „ " Ney min
" Sandten gior jeg ikke „ svarede Vertinden,
der var bleven opmuntret ved Sophies venlige
Stemme; og derpaa indlod hun sig i en lang
Fortælling, som var alt for kiedsommelig til at
indrykkes heri, og der indløb ogsaa adskillige Ste-
der, der vare noget anstødelige for Sophie, men
endnu mere for hendes Kammerjomfrue, som
heraf tog Anledning til at bagtale den stakkels
Jones for hendes Frøken, saasnart de vare

blevne

blevne eene, og sagde: at han maatte være en elendig Karl, og kunde aldrig have nogen Kierlighed for en Dame, hvis Navn han saaledes vilde udsætte for Spot i et Ølhuus.

Sophie betragtede ikke hans Opførsel fra saa ufordeelagtig en Side, og maaskee hun var mere fornøyet over hans Kierligheds hæftige Henrykkelser (hvilke Vertinden forstørrede ligesaa meget, som alle de andre Omstændigheder) end hun var fortørnet over det Øvrige. Hun henregnede det i Sandhed altsammen til hans udsvævende, eller rettere opbrusende Sindslidelser, og til hans aabenhiertige Gemyt.

Dog, da dette Tilfælde siden efter levede op igien i hendes Sind, og blev afmalet med de hæsligste Farver af Honour, tiende det til at forhøye og bekræfte de ulykkelige Tildragelser i Upton, og understøttede Kammerjomfruen i sine Bestræbelser, for at bringe sin Frøken til at reyse bort fra dette Vertshuus, uden at see Jones.

Da Vertinden mærkede, at Sophie havde ikke i Sinde at bie længere, end til hendes Heste vare færdige, og det uden at spise eller drikke,

gik

gik hun strax bort. Derpaa begyndte Honour at tage sin Frøken i Tieneste (thi hun brugte i Sandhed megen Frihed) og efter en lang Præk, hvori hun erindrede hende om hendes Forsæt at reyse til London, lod hun sig ofte forstaae med, hvor uanstændigt det var at søge efter en ung Karl. Tilsidst sluttede hun med denne alvorlige Paamindelse: "For Guds Skyld, Frøken! betænk, hvad "De tager Dem for, og hvor De reyser hen.,,

Denne Erindring til en Dame, som allerede havde redet ti Mile, og det i en ikke meget behagelig Aarstid, kunde synes temmelig tosset. Man maae slutte, at hun allerede havde ganske vel betænkt og overveyet dette; ja, det lod endog efter det, Jomfrue Honour udlod sig med, at hun selv tænkte det samme; og jeg troer ganske vist, at mange Læsere ere af samme Tanker, da de uden Tvivl for længe siden have været overbeviiste om vor Heltindes Forsæt, og have af Hiertet fordømt hende derfor, som en gemeen Pjoske.

Men dog forholdt det sig virkelig ikke saaledes her. Sophie havde kort tilforn svævet imellem Haab og Frygt, imellem hendes

Pligt

Pligt og Kierlighed til hendes Fader, hendes Had til Blifil, hendes Medlidenhed, og (hvorfor skulde vi ikke tilstaae Sandheden) hendes Kierlighed til Jones, hvilken sidste ved hendes Faders, hendes Fasters, og alle de andres, men i sær Herr Jones's egen Opførsel, var sat i fuld Flamme, saa at hendes Sind var i denne forvirrede Tilstand, som man med rette kan sige, gior os uvidende om, hvad vi tage os for, eller hvor vi gaae hen, eller snarere gior os ligegyldige i Henseende til Følgerne af begge Dele.

Hendes Piges kloge og vise Erindring frembragte dog nogen koldsindig Eftertanke; og tilsidst besluttede hun at reyse til Glouceſter, og derfra at tage Veyen lige til London.

Men førend de kom til denne Bye, mødte de til al Ulykke Lommeprocuratoren, der, som tilforn er berettet, havde spiist der med Herr Jones. Denne Karl var meget vel kiendt med Jomfrue Honour, og holdte derfor stille, for at tale til hende. Sophie brød sig den gang ikke mere derom, end at hun spurgde: hvem han var.

Men

Men da hun siden efter i Glouceſter havde faaet en nærmere Underretning af Honour om denne Mand, og hørde, med hvor ſtor en Hurtighed han ſædvanlig pleyede at reyſe, hvilket han (ſom tilforn er anmærket) i ſær var bekiendt for: da hun tillige erindrede ſig, at hun havde hørt Jomfrue Honour fortælle ham, at de vilde til Glouceſter, ſaa begyndte hun at frygte for, at hendes Fader kunde, ved denne Karls Hielp, blive i Stand til at komme paa Spoer efter hende til denne Bye; naar hun altſaa derfra ſkulde ſkyde lige ind paa Veyen til London, frygtede hun, at han viſt vilde være i Stand til at overrumple hende. Hun forandrede derfor ſtrax ſin Beſlutning; og da hun havde leyet Hæſte for en Uges Reyſe, paa en Vey, ſom hun ikke havde i Sinde at tage, reed hun nu atter videre fort, efter en lille Forfriſkning, ſaavel tvertimod hendes Piges Ønſker og indſtændige Begieringer, ſom og Madame Whitefields ligeſaa hæftige Foreſtillinger, der enten blot af Høflighed, eller og maaſkee af et godt Hierte (thi denne ſtakkels unge Dame ſyntes at være meget udmattet) nødte hende overmaade

meget

meget til at bie den Nat over i Glouce-ſter.

Da hun havde forfriſket ſig med lidt Thee, og med at legge ſig omtrent to Timer paa Sengen, imedens hendes Heſte kom i Stand, forlod hun Madam Whiteſield, meget behiertet, omtrent Klokken elleve om Natten, reed lige ind paa Veyen til Worceſter, og ankom inden fire Timers Forløb til det ſamme Vertshuus, hvor vi ſidſt ſaae hende.

Da vi ſaaledes have fulgt vor Heltinde Skridt for Skridt fra hendes Afreyſe, indtil hendes Ankomſt til Upton, ville vi nu med et Par Ord bringe hendes Fader hen paa ſamme Sted. Da han havde faaet den første Lugt af Poſtkarlen, ſom ledſagede hans Datter til Hambrook, kunde han meget let komme paa Spoer efter hende til Glouceſter, hvorfra han forfulgte hende til Upton, ſiden han havde faaet at vide, at Jones havde taget denne Tour (thi Griffel lod altid, at vi ſkal bruge Junkerens Udtryk, en ſtærk Lugt efter ſig) og han havde ikke mindſte Tvivl om, at jo Sophie var reyſt, eller ſom han kaldte det, løbet ſamme Vey.

Han

Han betiente sig virkelig af et meget plumpt Udtryk, der ikke behøver at indrykkes her, siden Rævejægere, som allene kunde forstaae det, letteelig ville erindre sig det selv.

Thomas Jones
ellevte Bog.

Som indeholder omtrent tre Dage.

Det første Capitel.

En Skorpe for Critici.

I vort sidste Indledningss-Capitel kunde man tænke, vi havde behandlet det forfærdelige Selskab af Mænd, som man kalder Critici, friere end det anstaaer os; siden de fordre stor Føyelighed af Forfatterne, der ogsaa i Almindelighed bevise dem den. Vi ville derfor i dette Capitel anføre Aarsagen til vor Opførsel imod dette høye Laug, og skulle maaskee sætte dem i et Lys, som de hidindtil endnu ikke ere seete i.

Det Ord Critique er af grædsk Oprindelse, og betyder Dom. Heraf, troer jeg, har nogle, som ikke forstode Grædsk, og saae det engelske

Ord, det var oversat i, sluttet, at det bemærkede Dom i en juridisk Forstand, hvor det ofte bruges i samme Meening som Fordømmelse.

Denne Meening synes jeg endnu saa meget bedre om, siden man i de sidste Aaringer har fundet de fleeste Critici iblant Juristerne. Mange af disse Herrer have maaskee mistvivlet om at komme til at sidde paa Bænken i Westmünster-Hall, og have derfor sat sig paa Bænkene i Comoediehuset, hvor de have udviist deres dommerlige Evner, og fældet Dom, det er at sige: fordømt uden Naade.

Disse Herrer vilde uden Tvivl være ganske vel fornøyede, om vi lode dem saaledes blive sammenlignede med eet af de vigtigste og ærefuldeste Embeder i Staaten, og det vilde vi ogsaa giøre, dersom vi havde i Sinde at anholde om deres Gunst; men da vi ere sindede at omgaaes meget oprigtig og ligefrem med dem, saa maae vi erindre dem om en anden Rettens Betient, som de ligeledes ligne noget lidet, da de ikke allene afsige, men endog iværksætte deres egen Dom.

Men

Men der er virkelig et andet Synspunkt, som man egentlig og med stor Ret kan see disse nymodens Critici fra, og det er: som en almindelig Bagtaler. Dersom en Person, som udspeyder andres Caracteer i ingen anden Hensigt, end for at opdage deres Feyl og bekiendtgiøre dem for Verden, fortiener Navn af den, der sværter Folks gode Navn og Rygte, hvorfor skulde da ikke en Criticus, der læser i den samme ondskabsfulde Hensigt, ligesaa egentlig faae Navn af den, der sværter Bøgers gode Navn og Rygte.

Lasten har ikke nogen nedrigere Slave, Selskabet frembringer ikke noget hadeværdigere Utøy, og Dievelen kan ikke tage imod nogen Giest, der er ham værdigere eller mere velkommen, end Bagtalere. Jeg frygter for, at Verden ikke betragter disse Uhyrer med halv den Afskye, de fortiene, og jeg er mere bange for at bestemme Aarsagen til den lastværdige Mildhed, man viser imod dem; og dog er det vist, at Tyven er uskyldig i Sammenligning med ham: ja Mord selv kan sielden komme i Betragtning imod hans Brøde; thi Bagtalelse er et grum-

mere Vaaben end Sværdet, da de Saar, hiin giver, altid ere ulægelige. En Maade er der dog endnu at dræbe paa, og det den nedrigste og afskyeligste af dem alle; den ligner fuldkommen den Last, jeg her skriver imod, og det er med Forgift: en saa nedrig, og dog saa græsselig Maade at hævne sig paa, at vore Love engang viiselig giorde Forskiel imellem den og alle andre Maader at dræbe paa, ved en besynderlig haard Straf.

Foruden de skrækkelige Ulykker, Bagtalelsen kommer afsted, og de nedrige Midler, den frembringes ved, er der endnu andre Omstændigheder, som meget forværre dens grumme Egenskaber; thi ofte er den slet ikke udfordret, og sielden lover den sig nogen Belønning, med mindre en sort og dievelsk Siel finder sig belønnet ved den Tanke at have giort andre Ulykkelige og Elendige.

Shakespeare har berørt denne Last paa en ædel Maade, naar han siger:

Den Tyv, som stial min Pung, stial Snaus, stial
noget, intet:
For mit, nu hans, tidt manges manges Slave.
Men den, mit gode Navn og Rygte fra mig tog,
Stial det, som gior ham ikke riig,
Men mig i Sandhed arm.

I alt

I alt dette vil den gode Læser uden Tvivl samtykke; men meget af det vil vel ogsaa synes ham alt for strængt, naar man anvender det paa dem, der sværte Bøger. Dog maae man her betænke, at begge Slags Bagtalelse reiser sig af den samme ugudelige Sindsbeskaffenhed, og kunne lige lidt undskylde sig med Fristelser: ja man kan ikke heller slutte, at den Uret, der tilføyes paa denne Maade, er meget ringe, naar vi betragte en Bog som Forfatterens Afkom og hans Hiernes Foster.

Den Læser, der endnu har tilladt sin Muse at være Mee, kan ikkun giøre sig en meget ufuldkommen Forestilling om denne Slags faderlige Ømhed. Til ham kunne vi omvende Macduffs ømme Udraab: "Ah! Du har "ikke skrevet nogen Bog." Men den Forfatter, hvis Muse er kommen ned, vil føle min rørende Sang, vil maaskee følge mig med sine Taarer, (i sær om hans Yndling er allerede ikke mere til) naar jeg taler om den Uroelighed, som den svangre Muse bær sin Byrde omkring med, det smertefulde Arbeyde, hun føder den med, og endelig den Omsorg og Ømhed, den ømme

Fader pleyer den med, indtil den bliver bragt til Modenhed, og kommer ud i Verden.

Ikke heller er der nogen faderlig Kierlighed, der lader til at smage mindre af en uimodstaaelig Drift, og som kan foreenes saa vel med verdslig Viisdom, som denne. Disse Bøger kan man med Sandhed kalde deres Faders Riigdom, og mange af dem have født deres Fader men en sand barnlig Kierlighed paa hans gammel Alder: saa at ikke allene Forfatterens Kierlighed, men endog hans Fordeel kan blive meget fornærmet ved disse Bagtalere, hvis forgiftige Aande paaforer hans Bog et ubetimeligt Endeligt.

Og den der sværter en Bog, sværter endelig i Sandhed ogsaa Forfatteren; thi ligesom man ikke kan skiælde nogen ud for Horeunge, uden at skiælde hans Moder for en Hore, saa kan man ikke heller give en Bog Navn af usel Polseſnak, græsseligt Sludder, o. s. v. uden at kalde Forfatteren en Dumrian; og endskiønt det i en moralsk Forstand er bedre at blive kaldet ved det Navn, end en Skielm, saa skader det ham dog maaskee meer, i Hensende til hans verdslige Fordeel.

Men

Men i hvor underligt end alt dette vil forekomme nogle, saa tviyler jeg dog ikke paa, at andre jo ville føle og tilstaae, at det er sandt, ja vel maaskee tænke, at jeg ikke har afhandlet denne Sag med den tilbørlige Høytidelighed; men man kan dog virkelig gierne tale Sandhed med et smilende Ansigt. At laste en Bog paa en ondskabsfuld, eller ogsaa paa en kaad Maade, rører i Sandhed i det mindste et ondt Hierte, og en knarvurren snerrende Criticus kan man efter mine Tanker gierne mistænke for at være en ond Mand.

Jeg vil derfor i det øvrige af dette Capitel stræbe at udvikle Kiendetegnene paa denne Caracteer, og vise, hvad Critique jeg her har i Sinde at stride imod; thi ingen, undtagen de Personer jeg her meener, kan troe, det er min Meening at paastaae, at der gives ingen beføyede Dommere over Skrifter, eller at jeg vil udelukke hine ædle Kunstdommere, hvis Arbeyder den lærde Verden er saa høylig forbunden, fra Videnskabernes Republique. Saadanne Mænd vare Aristoteles, Horatz og Longinus af de Gamle, Dacier og Bossü af de

Franske, og maaskee nogle hos os, og disse have i Sandhed været fuldkommen beføyede til at udøve en dommerlig Myndighed i det mindste i foro litterario.

Men efter mine Tanker kan jeg gierne, uden i Forveyen at bestemme alle de Egenskaber, der tilkomme en Kunstdommer, og som jeg har talt om paa et andet Sted, være saa dristig at giøre Indvendinger imod de Domme adskillige fælde over Værker, som de ikke selv have læst. Enten saadanne Dommere tale efter deres egne Gisninger eller Mistanke, eller efter andres Fortællinger og Meeninger, saa kan man med Rette sige om dem, at de sværte den Bogs Rygte, de fordømme.

Ligeledes kan man ogsaa mistænke dem for at fortiene denne Caracteer, der ikke angive nogen egentlig Feyl, men fordømme det hele Værk i almindelige sværtende Udtryk, og kalde det for Exempel slet, dumt, forbandet Væv, o. s. v. og benytte sig i sær af det korte Ord lavt: et Ord, der ikke klæder vel i nogen Kunstdommers Mund, med mindre han er Høyvelbaaren.

Og

Og kan man endskiønt med Rette vise nogle Feyl i et Værk, saa vil det dog smage mere af bagtalersk Ondskab, end af sand critisk Bedømmelse, ifald man fælder en streng Dom over det hele Værk for nogle ufuldkomne Steders Skyld, dersom Feylene ikke ligge i de allerværsentligste Dele, eller om de blive godtgiorte ved større Skiønheder. Det er lige tvertimod Horatz's Meening:

Verum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendor maculis, qvas aut incuria fudit
Aut humana parum cavit natura. —
Men naar et Digt er fuldt af mange smukke Steder,
Jeg finder ingen Feyl i een og anden Plet:
Og lidt Uagtsomhed, den rører Menneskér.

Thi det er sandt, hvad Martial siger: Aliter non fit auite liber. Ingen Bog kan skrives anderledes. Al Skiønhed i Caracterer, saavelsom i Ansigt og i enhver menneskelig Ting, maae bedømmes paa denne Maade. Det vilde i Sandhed være grusomt, om saadant et Værk, som denne Historie, der har taget nogle tusende Timer bort, inden den blev færdig, skulde være nær ved at blive fordømt, fordi man kan giøre

meget billige og fornuftige Indvendinger imod et eller andet, eller maaskee flere Capitler. Og dog er intet mere almindeligt, end at de strængeste Domme over Bøger understøttes ved saadanne Indvendinger, som, naar man betragter dem fra den rette Side, (men det giør man ikke altid) paa ingen Maade angaae det hele Værks Fortieneſter. Paa Skuepladſen i ſær kan man være vis paa, at der bliver pebet for et eeneſte Udtryk, ſom ikke er afpaſſet efter Tilſkuernes Smag, eller efter een eller anden enkelt Criticus iblant dem; og et Optrin, ſom man ikke ſynes om, vil ſætte det hele Stykke i Fare. At ſkrive efter ſaa ſtrænge Regler, er ligeſaa umueligt, ſom at leve efter nogle miltſyge Folks Forſkrifter; og ſkal man domme efter nogle Kunſtdommeres og nogle Chriſtnes Meeninger, ſaa vil ingen Forfatter blive ſalig i denne, og intet Menneſke i den anden Verden.

Det

Det andet Capitel.

Hvad der hændtes Sophie, efterat hun havde forladt Upton.

Kort førend vor Historie blev nødt til at vende sig, og gaae tilbage i Tiden, havde vi talt om Sophies og hendes Piges Bortreyse fra Vertshuset; nu ville vi derfor følge denne elskværdige Piges Skridt, og overlade hendes uværdige Elsker lidt endnu til hans Klagemaal over sin slette Skiæbne, eller rettere sin slette Opførsel.

Sophie havde befalet Veyviseren at reyse paa Afveye tverts igiennem Landet, og nu kom de forbi Severn, og vare neppe komne en Fierdingvey fra Vertshuset, da den unge Dame vendte sig om, og saae nogle Heste, som kom efter dem i den største Hast. Dette bestyrtsede hende meget, hvorfor hun raabte til Veyviseren, at han skulde ride til, alt hvad han kunde.

Han adlydede hende strax, og nu reed de i fuld Galop. Men jo hurtigere de reed, jo hurtigere fulgte de andre efter dem; og da de bageste Heste løb bedre end de forreste, saa naaede de dem endelig tilsidst. En lykkelig Omstændighed

dighed for den stakkels Sophie, hvis Kræfter Frygten og den stærke Bevægelse næsten havde udtømmet; thi nu blev hun strax opmuntret ved en Fruentimmer-Stemme, som hilsede hende paa den mildeste Maade, og med den største Høflighed. Denne Hilsen besvarede Sophie, saasnart hun kunde faae sit Veyr, paa ligesaa høflig en Maade og med den største Glæde.

De Reysende som naaede Sophie, og som havde opvakt saadan en Frygt hos hende, vare, ligesom hendes Selskab, to Fruentimmer og en Veyviser.

Begge Partierne reyste tre hele Fierdingvey sammen, førend nogen af dem bød sig igien til at aabne Munden; men da begyndte vor Heltinde, (som nu havde temmelig overvundet sin Frygt, men forundrede sig dog noget over, at den anden blev ved at følge hende, endskiønt hun ikke fulgte Landeveyen, og var allerede kommet forbi adskillige Veye, som løb af til Siderne) at tale til den fremmede Dame i den forbindtligste Tone, og sagde: hun var meget lykkelig over at mærke, at de reyste begge den samme Vey. Den anden ventede kun, ligesom

som en Geist, at man skulde tale til hende først, og svarede strax: at Lykken var ganske paa hendes Side, at hun var ganske fremmed der i Landet, og at hun var saa glad over at have faaet Selskab af hendes eget Kiøn, at hun var maaskee blevet skyldig i en Nøsviished, som hun burde giere mange Undskyldninger for, ved at holde Skridt med hende. Disse to Damer giorde endnu mange Complimenter for hverandre; thi Jomfrue Honour havde givet Plads for den fremmede Dames smukke Klæder, og holdt sig i det bageste Geleed. Men endskiønt Sophie var meget nysgierrig for at faae at vide, hvorfor den anden Dame blev ved at reyse de samme Afveye, som hun: ja endskiønt det giorde hende noget uroelig, saa holdt dog enten Frygt eller Undseelse, eller nogen anden Betragtning, hende fra at spørge derom.

Nu var den fremmede Dame udsat for en Ulevlighed, som synes næsten alt for ringe til at anføres i en Historie. Hendes Hat var ikke blæst mindre end fem gange af hendes Hoved paa den sidste Fierdingvey, og hun kunde ikke komme til noget Baand eller Tørklæde, som

hun

hun kunde binde den under sin Hage med. Da Sophie blev underrettet derom, laante hun hende strax et Tørklæde til dette Brug; men imedens hun trak det op af Lommen, forsømte hun maaskee alt for meget at passe paa sin Hest; thi den giorde i det samme til al Ulykke et Feyltrin, faldt paa Forbeenene, og slog sin smukke Rytterske af.

Endskiønt Sophie kom Hovedkuld til Jorden, fik hun dog til al Lykke ikke den mindste Skade, og den samme Omstændighed, som uden Tvivl bidrog noget til hendes Fald, befriede hende fra at blive undseelig; thi den Vey de da reede paa, var snever og meget begroet med Træer, saa at Maanen kunde kun lyse meget lidet der, og var desuden saa formørket af Skyer, at det var næsten ganske mørkt. Herved leed den unge Dames Undseelighed, som var overmaade delicat, ligesaa lidet som hendes Lemmer, og saaledes kom hun igien op i Sadelen, uden at have havt nogen Fortredelighed, undtagen lidt Skræk over hendes Fald.

Endelig brød Dagen frem i sin fulde Glands, og nu saae begge Damerne, som reed

ved

ved Siden af hverandre over en Fælled, jævnligen paa hinanden. I det samme Øyeblik bleve begges Øyne hæftede paa hinanden, og begge Hestene stode stille, og begge talede paa eengang, og raabte med lige stor Glæde, den eene Sophie, og den anden Harriet.

Dette uventede Møde opvakte en meget større Forundring hos Damerne, end jeg troer det vil giøre hos den skarpsindige Læser, som maae have forestillet sig, at den fremmede Dame kunde ikke være nogen anden, end Frue Fitzpatrick, en Cousine af Sophie, som vi tilforn have sagt, tog kun nogle faa Minuter efter hende bort fra Værtshuset.

Disse to Cousiners Forundring og Glæde over dette Møde var saa stor, (thi de havde tilforn været meget fortroelige Venner og Bekiendtere der, og havde opholdt sig længe sammen hos deres Faster Western) at det er umueligt at opregne Halvdelen af de Lykønskninger, de giorde hverandre, førend nogen af dem giorde den anden det meget naturlige Spørgsmaal: hvor hun reyste hen.

Dette

Dette Spørgsmaal kom tilsidst først fra Frue Fitzpatrick; men i hvor let og naturligt end Spørgsmaalet kan forekomme, saa fandt Sophie dog Vanskelighed ved at give et hurtigt og vist Svar derpaa. Hun bad derfor sin Cousine, at hun vilde undertvinge al sin Nysgierrighed, til de kom til et eller andet Vertshuus; " og det meener jeg,, sagde hun, " kan " ikke vare længe; og troe mig, min Harriet! " jeg undertvinger ligesaa megen Nysgierrighed " paa min Side; for jeg troer i Sandhed, at " vores Forundring er noget nær lige stor. ,,

Damernes Samtale paa Veyen, troer jeg, fortiente ikke at anføres, og Kammerpigernes i Sandhed endnu meget mindre; thi de begyndte ogsaa at giøre Complimenter for hinanden. Hvad Veyviserne angaaer, da kunde de ikke have den Fornøyelse at tale med hverandre, siden den eene reed foran, og den anden sluttede Troppen.

I denne Orden reyste de mange Timer til de kom til en stor og slagen Vey. Her vendte de om paa høyre Haand, og kom snart til et Vertshuus, der saae meget vel ud, hvor de alle

steeg

steeg af; men Sophie var saa udmattet, at hun de sidste halvanden Miil knap havde kunnet sidde paa Hesten, og var nu ikke i Stand til at komme af, uden Hielp. Dette mærkede Verten, som holdt hendes Hest strax, og bød sig til at løfte hende ned af Sadelen i sine Arme; men hun var alt for hurtig til at tage imod den Tieneste, han tilbød hende. Skiæbnen syntes ogsaa at have besluttet at giere Sophie undseelig den Dag, og det andet ondskabsfulde Forsøg lykkedes bedre end det første; thi Verten havde aldrig saasnart faaet den unge Dame i sine Arme, førend hans Fod, som Podagraen havde nylig holdt meget slemt Huus med, gleed fra ham, og han faldt, men viiste dog saa megen Levemaade og Snildhed i sit Fald, at han kom neden under sin elskværdige Byrde, saa at han allene fik Stedet, da de faldt; og den største Fortred, Sophie havde, var, at hun blev meget undseelig over en umaadelig Grinen, som hun saae i de Omkringstaaendes Ansigter, da hun reiste sig op fra Jorden. Dette kom hende til at fatte Mistanke om det, som virkelig var skeet, og som vi ikke ville fortælle, for at skaane

de Læsere, som ere i Stand til at lee over det, der fornærmer en ung Dames Undseelighed. Saadanne Hændelser have vi aldrig betragtet fra den comiqve Side, og vi betænke os ikke paa at sige, at den maae have et meget ufuldkomment Begreeb om et smukt ungt Fruentimmers Undseelighed, der kunde ønske at opofre den for saa usel en Fornøyelse som den, Latter giver.

Da denne Skræk og Fortredelighed kom til det hæftige Arbeyde, baade Sophies Siel og Legeme havde været i, saa overvandt det næsten hendes ypperlige Legemsbeskaffenhed, og hun havde knap saa mange Kræfter, at hun kunde slæbe sig ind i Vertshuset, endskiønt hun lænede sig paa sin Piges Arm. Og hun havde aldrig saasnart sat sig ned, førend hun bad om et Glas Vand; men Jomfrue Honour forandrede det, efter mine Tanker meget viselig, til et Glas Viin.

Da Frue Fitzpatrick hørte af Jomfrue Honour, at Sophie havde ikke været i Seng i de to sidste Nætter, og mærkede, at hun saae meget bleeg, guul og mat ud, bad hun hende indstændig om, at forfriske sig lidet ved nogen

Søvn.

Søvn. Hun vidste endnu intet af hendes Historie, eller hvad hun havde at frygte for; men havde hun endog vidst begge Dele, saa vilde hun dog have givet hende det samme Raad; thi hun havde synlig Roe nødig, og deres lange Reyse igiennem Afveye fritog dem saa aldeles fra al farlig Forfølgelse, at hun var selv ganske roelig i den Henseende.

Sophie var let overtalt til at følge hendes Venindes Raad, som hendes Pige understøttede af alle Kræfter. Frue Fitzpatrick tilbød sig ogsaa at ville holde sin Cousine med Selskab, og det tog Sophie imod med megen Høflighed.

Sophie var aldrig saasnart i Seng, førend hendes Pige lavede sig til at følge hendes Exempel. Hun begyndte at giøre mange Undskyldninger for sin Søster Abigail, fordi hun lod hende blive allene paa saa forskrækkeligt et Sted, som her; men den anden faldt hende ind i Talen, siden hun havde ligesaavel Lyst til en Luur, som hun, og udbad sig den Ære, at hun maatte være hendes Sengekammerat. Sophies Pige samtykkede i at give hende Plads i

sin Seng; men paastod, at Æren var ganske hendes. Og derpaa gik Kammerpigerne efter megen Neyen og mange Complimenter i Seng sammen, ligesom deres Herskaber havde giort tilforn.

Det var Brug hos denne Vert, (som det i Sandhed er hos det hele Broderskab) noye at udspørge alle Kudske, Tienere, Postkarle og andre om, hvad alle hans Giæster hedd', hvad Gods de havde, og hvor det laae. Man kan derfor ikke forundre sig over, at hans Nysgierrighed blev opvakt ved de mange besynderlige Omstændigheder, der vare ved vore Neysende, og i sær ved det, at de alle gik hen og lagde sig paa saa overordentlig og udsædvanlig en Tid, Klokken ti om Formiddagen. Saasnart derfor Veyviserne kom ind i Kiøkkenet, begyndte han at udspørge dem, hvem Damerne vare, og hvorfra de kom. Men Veyviserne tilfredsstillede ham kun lidt, endskiønt de troelig fortalte alt, hvad de vidste; de ophidsede tvertimod snarere hans Nysgierrighed, end stillede den.

Denne Vert var bekiendt for en meget skarpsindig Mand iblant alle hans Naboer.

Man

Man troede, at han saae videre og dybere ind i Tingene, end nogen Mand i Sognet, ikke engang Præsten selv. Maaskee den Mine, han gav sig, bidrog ikke lidet til at forskaffe ham denne Anseelse; thi der var noget forunderligt, viist og betydende deri, i sær naar han havde en Pibe i Munden, og den var han i Sandhed meget sielden fri for. Hans Opførsel hialp ham ogsaa meget til at opvække Tanker hos andre om hans Viisdom. I hans Opførsel var han høytidelig, om ikke but; og naar han talede, som var sielden, saa giorde han det altid med en sagte Stemme; og endskiønt hans Meeninger vare korte, saa bleve de dog altid afbrudte med saa mange Hum og Hem, Ja Ja, og andet Fyldekalk, at han i Almindelighed lod dem, der hørde ham, giætte sig til meer, end han sagde, endskiønt han ledsagede sine Ord med visse forklarende Gebærder, som for Exempel: med at ryste eller nikke med Hovedet, eller med at pege med Pegefingeren; ja han gav dem endog sædvanlig at forstaae, at han vidste meget mere, end han fandt for godt at udlade sig med. Denne sidste Omstændighed allene kan i Sandhed meget

vel forklare os, hvorledes han kunde blive anseet for saa viis, siden Folk har en særdeles Tilhøyelighed til at ære alt det, de ikke forstaae; en stor Hemmelighed, som adskillige Bedragere have ganske forladt sig paa, i Henseende til den Lykke, de ønskede sig i deres Bedragerier.

Denne politiske Herre tog nu sin Kone til en Side, og spurgde hende: "hvad hun tænkde "om de Damer, som kom nylig.„ "Hvad "jeg tænker om dem?„ sagde Konen. "Jh! "hvad skulde jeg tænke om dem?„ "Jeg veed "nok„ svarede han, "hvad jeg tænker. Veyviserne fortælle nogle underlige Historier. "Den eene paastaaer, at han er kommet fra "Glouceſter, og den anden fra Upton, og "saavidt jeg kan mærke, kan ingen af dem sige, "hvor de skal hen. Men hvem reyser nogen"tid tvers igiennem Landet fra Upton og her"til, i sær til London? Og een af Kammerpi"gerne spurgde, førend hun steeg af Hesten, "om det var ikke Veyen til London? Nu har "jeg lagt alle disse Omstændigheder sammen; og "hvem meener Du jeg har udfundet at de ere?„ "Ja! Du veed jo nok„ svarede hun, "at

"jeg

" jeg aldrig giver mig ud for at giette Dine Op-
" dagelser. „ — " Du er dog et godt Barn! „
svarede han, og streg hende under Hagen; " jeg
" maae tilstaae, Du har altid givet efter for
" min Indsigt i saadanne Materier. Du kan
" altsaa forlade Dig til — hør nu, hvad jeg vil
" sige — Du kan forlade Dig til, at de ere
" vist nogle af de oprøriske Damer, som man
" siger, reyser med den unge Cavalleer, og har
" taget denne Omvey, for at undgaae Hertu-
" gens Armee. „

" Du har rigtig nok truffet det, Mand! „
sagde Konen, " for een af dem er ligesaa smukt
" klædt, som en Prindsesse, og hun seer ogsaa
" for al Verden ligesaadan ud. — Men naar
" jeg betænker een Ting „ — " naar Du be-
" tænker! „ raabte Verten med Foragt „ —
" naa, saa kom! lad os høre, hvad Du betæn-
" ker. „ — " Jh! det er, at hun er alt for
" ydmyg til at være nogen meget stor Dame „
svarede Konen, " for imedens vores Lisbet
" varmede Sengen, kaldte hun hende intet an-
" det, end mit Barn, lille Moer, og min søde
" Pige; og da Lisbet bød sig til at trække hen-

" des Skoe og Strømper af, saa vilde hun ikke
" tillade det; men sagde, at hun vilde ikke giøre
" hende Ueylighed. "

" Hum! " sagde Manden, " hvad siger
" det. Tænker Du, at en fornem Dame ikke
" veed, hvorledes hun bør opføre sig, naar hun
" kommer til sin Undermand, fordi Du har
" seet, at nogle af dem har været grove og
" uhøflige imod dem, der er under dem? Jeg
" troer jeg kiender Folk af Stand, naar jeg seer
" dem? det troer jeg nok, jeg giør. Bad hun
" ikke om et Glas Vand, da hun kom ind? Et
" Fruentimmer af et andet Slags vilde have
" fordret en Dram, det veed Du selv. Der-
" som hun ikke er en Dame af en meget høy
" Stand, saa maae Du sælge mig for en Nar,
" og den, som kiøber mig, troer jeg, vil giøre
" et slet Kiøbmandskab. Vilde vel en Dame
" af hendes Stand reyse uden en Laqvai, und-
" tagen ved saadan en overordentlig Leylighed? "

" Ja, det er rigtig nok, Mand! " sagde hun,
" Du veed saadant noget bedre, end jeg og de
" fleeste andre Folk. " " Jeg troer, jeg veed
" noget? " sagde han. " Ja, den lille Stak-

" kel "

"kel„ sagde Konen, "saae i Sandhed og-
"saa saa ynkværdig ud, da hun satte sig ned
"paa Stolen, at jeg vidner, jeg kunde ikke an-
"det, end have Medlidenhed med hende, og
"det næsten ligesaa meget, som om hun havde
"været en stakkels Tigger. Men hvad skal vi
"gjøre Mand? Dersom hun er af Oprørerne,
"saa meener jeg, Du har i Sinde at give hen-
"de an for Hoffet. Ja! hun er en mild, god-
"hiertig Dame, og hun maae nu være, hvad
"hun vil, saa vil jeg dog neppe kunne bare mig
"for at græde, naar jeg hører, hun bliver hængt
"eller halshugget.„ — "Hum!„ svarede
Manden — "men det er ikke saa let en Sag
"at bestemme, hvad vi bør gjøre. Jeg haaber
"vi har faaet nye Tidender om Slaget, inden
"hun reyser; for dersom Cavalleren vinder,
"kan hun være os til Fordeel ved Hoffet, og
"gjøre vores Lykke, naar vi ikke forraade hen-
"de.„ "Ja, det er sandt!„ svarede Ko-
nen, "og jeg ønsker af mit ganske Hierte, at
"det maatte komme til at staae i hendes Magt;
"hun er i Sandhed ret en god og sød Dame,
"og det skulde gjøre mig forskrækkelig ondt, om

"hun skulde komme til nogen Ulykke. „
"Hum!„ raabte Verten, "Fruentimmerne
"ere nu altid saa omhiertede. Du vilde dog
"vel ikke huse Oprørere, vilde Du vel?„ "Ney
"i Sandhed vilde jeg ikke„ svarede Konen,
"og hvad det angaaer at forraade hende, da
"maae der følge paa, hvad der vil, ingen kan
"dog laste os derfor; enhver vilde giøre det
"samme, naar han var i vort Sted.„

Imedens vores politiske Vert, som vi heraf see, var ikke kommet saa ganske ufortient til det Rygte han var i imellem Naboerne for hans store Viisdom, beskiæftigede sig med at overveye denne Sag hos sig selv, (thi han gav kun lidet agt paa det, hans Kone sagde) kom der Efterretninger, at Oprørerne havde sneeget sig bort fra Hertugen, og vare komne en Dags Reyse nærmere til London; og lidt efter kom der en berømt Jacobitisk Herre, som var overmaade glad. Han tog Verten i Haanden, og sagde: "Alt er vores, min Dreng! ti tusende
"brave Franskmænd ere landede i Suffolk.
"Gammel Engelland leve! ti tusende Frans-
"mænd, min brave Knøs! jeg vil strax videre
"fort.„

Denne

Denne Tidende bestyrkede den vise Mand i hans Meening, og han besluttede at giøre sin Opvartning hos den unge Dame, naar hun stod op; thi nu havde han (sagde han) opdaget, at hun var ingen anden, end Madam Jenny Cameron selv.

Det tredie Capitel.

Et meget kort Capitel, hvori der dog forekommer en Soel, en Maane, en Stierne, og en Engel.

Solen havde allerede været en god Tid i Seng (thi paa denne Tid af Aaret legger den sig meget tilig) da Sophie stod op, og var bleven meget forfrisket ved hendes Søvn, som dog intet (i hvor kort den end var) kunde have forskaffet hende, uden hendes yderlige Mathed; thi endskiønt hun havde fortalt sin Pige, og maaskee sig selv ogsaa, at hun var ganske roelig, da hun forlod Upton, saa er det dog vist, at hendes Siel var angrebet af en Sygdom, der var ledsaget af alle de uroelige Tilfælde ved en Feber, og er maaskee den selv samme Sygdom, som Lægerne forstaae ved Sindets Feber, om de ellers forstaae noget derved.

Frue

Frue Fitzpatrick forlod ligeledes sin Seng paa samme Tid, kaldte paa sin Pige, og klædde sig strax paa. Hun var virkelig et meget vakkert Fruentimmer; og havde hun været i Selskab med nogen anden, end med Sophie, kunde man have holdt hende for en Skionhed. Men, da Jomfrue Honour kom af sig selv, (thi Sophie vilde ikke tillade, at man vækkede hende) og havde udpyntet vor Heltinde, saa havde Frue Fitzpatricks Yndigheder, der hidindtil havde været Morgenstiernen og løbet foran en større Glorie, den samme Skiønhed som den Stierne, der blev ganske formørket, da denne Glorie skinnede frem.

Maaskee Sophie aldrig havde seet saa smuk ud, som i det Øyeblik. Man maae derfor ikke laste Pigen i Vertshuset for hendes overdrevne Udtryk; thi hun kom ned igien, efter at hun havde lagt Ild i Caminen, og erklærede og stadfæstede med en Eed, at dersom der var nogen Engel paa Jorden, saa havde hun nu seet den oven paa.

Sophie havde aabenbaret hendes Cousine sit Forsæt, at tage til London, og Frue

Fitz-

Fitzpatrick havde samtykket i at følge hende derhen; thi hendes Mands Ankomst til Upton havde tilintetgiort hendes Forsæt at tage til Bath, eller til hendes Faster Western. De havde derfor aldrig saasnart drukket deres Thee, førend Sophie foreslog at tage afsted, siden Maanen skinnede overmaade klar, og hun trodsede Kulden, og havde ikke heller nogen Slags Frygt, som mange unge Damer kunde have havt, for at reyse om Natten; thi hun havde, som vi tilforn have anmærket, en liden Grad af naturligt Mod, og det forøgede hendes nærværende Følelser, som nærmede sig noget til Fortvivlelse, endnu meget mere. Desuden havde hun allerede reyst to gange med Sikkerhed i Maaneskin, og havde derfor mere Mod til at forlade sig paa det den tredie Gang.

Frue Fitzpatrick var mere bange; thi vel havde den større Frygt overvundet den mindre, og hendes Mands Nærværelse jaget hende bort fra Upton, paa saa ubeleylig en Tid; men da hun nu var kommet til et Sted, hvor hun troede at være sikker for hans Forfølgelse, saa virkede denne mindre Frygt, jeg veed ikke

hvorfor,

hvorfor, saa hæftig, at hun bad sin Cousine indstændig om at bie til Morgenen efter, og ikke udsætte sig for nogen Fare, ved at reyse om Natten.

Sophie var overmaade søyelig, saa at hun endelig gav efter, da hun hverken ved Latter, eller fornuftige Grunde kunde faae sin Cousine til at lade hendes Frygt fare. Maaskee det havde været vanskeligere at overtale hende dertil, dersom hun havde vidst, at hendes Fader var kommet til Upton; thi, hvad Jones angaaer, da frygter jeg, at hun var ikke meget bange for at blive indhentet af ham, ja jeg troer, sandt at sige, at hun snarere ønskede det, end frygtede derfor: i hvor vel jeg, uden at være uredelig, kunde have skiult dette Ønske for Læseren, da det var een af disse hemmelige frivillige Bevægelser i Sielen, som Fornuften har slet intet at bestille med.

Da nu vore unge Damer havde besluttet at blive i Vertshuset Natten over, saa gik Vertinden op til dem, og spurgde: hvad Deres Naader behagede at spise. Sophies Stemme, hendes Væsen og høflige Opførsel var saa hen-

rykkende,

rykkende, at hun indtog Vertinden fuldkommen; og da den gode Kone troede, at hun giorde sin Opvartning for Jenny Cameron, saa blev hun i Øyeblikket en ivrig Jacobit, og ønskede den unge Pretendents Sag det beste Udfald, fordi hun var bleven saa venlig og høflig begegnet af den, hun ansaae for hans Maitresse.

Begge Cousinerne begyndte nu at afmale hverandre deres Nysgierrighed, for at vide, hvad for overordentlige Hændelser der paa begge Sider havde frembragt dette saa besynderlige og uventede Møde. Tilsidst begyndte Frue Fitzpatrick at fortælle det, som Læseren kan finde i det følgende Capitel, om han har Lyst til at vide hendes Historie, efterat Sophie havde lovet ligeledes at fortælle hende sin.

Det fierde Capitel.

Frue Fitzpatricks Historie.

Efter nogle faa Minuters Taugshed sukkede Frue Fitzpatrick meget dybt, og begyndte saaledes:

"Det

" Det er naturligt for Ulykkelige at føle
" en hemmelig Glæde, ved at erindre sig de Ti-
" der i deres Liv, som have været de meest for-
" nøyelige for dem. Erindringen om forbi-
" gangne Fornøyelser sætter os i en Slags øm
" Bekymring, der ligner den, vi føle over bort-
" reyste Venner, og man kan gierne sige, at
" Forestillingerne om begge hæfte sig til vor
" Indbildningskraft.

" Af denne Aarsag tænker jeg aldrig uden
" med Bedrøvelse tilbage paa hine Dage, de
" lykkeligste i mit hele Liv, som vi tilbragte
" sammen, da vi stode begge under min Faster
" Westerns Opsigt. Ah! hvorfor ere Miss
" Erbar og Miss Vildkat ikke mere til? Jeg
" er vis paa, De erindrer Dem endnu den
" Tid, da vi ikke kaldte hinanden med andre
" Navne! De havde i Sandhed alt for megen
" Aarsag til at give mig det sidste Navn: jeg
" har siden erfaret, hvor meget jeg fortiente det.
" De var altid min Overmand i alle Ting,
" min Sophie; og jeg ønsker af mit Hierte,
" at De ogsaa maae blive det, i Henseende til
" Deres Lykke. Jeg skal aldrig forglemme

" den

" den viise og moderlige Formaning, De gav
" mig engang, da jeg beklagede mig over, at
" mit Haab om at komme til et Ball slog mig
" feyl, endskiønt De den gang ikke kunde være
" fiorten Aar gammel. — O, min Sophie!
" hvor lykkelig maae min Tilstand have været
" den gang, da jeg kunde ansee det for en Ulykke,
" og da denne var den største, jeg nogensinde hav-
" de kiendt.

" Og dog var det den gang en meget al-
" vorlig Sag for Dem, min Harriet!„ svarede Sophie. " Trøst Dem derfor selv med at
" tænke, at det, De nu beklager Dem over, kan
" siden forekomme Dem ligesaa intetbetydende
" og foragteligt, som et Ball vil forekomme
" Dem nu.„

" Ah, min Sophie!„ svarede den anden, " De vil selv tænke anderledes om min
" nærværende Tilstand; thi Deres ømme Hierte
" maae være blevet meget forandret, dersom
" mine Ulykker ikke afpresser Dem mangt et
" Suk, ja mange Taarer. Dersom jeg vidste
" det, saa vilde det maaskee afskrække mig fra
" at fortælle det, som jeg er overbeviist om vil

„ rore Dem saa meget. „ — Her standsede Frue Fitzpatrick, indtil hun begyndte saaledes igien, efter at Sophie havde bedet hende meget og indstændig derom.

„ De maae have hørt meget om mit Gif-
„ termaal; men da Sagerne uden Tvivl ere
„ blevne Dem urigtig forestillede, saa vil jeg be-
„ gynde ganske for fra mit ulykkelige Bekiendt-
„ skab med min nu værende Mand, som tog sin
„ Begyndelse ved Bath, kort efter at De havde
„ forladt min Faster, og var reyst hiem til De-
„ res Fader.

„ Iblant de muntre unge Karle, som
„ paa den Tid vare i Bath, var der en vis
„ Herr Fitzpatrick; han var smuk, frie, over-
„ maade artig, og overgik de fleeste andre i
„ Henseende til prægtige Klæder. Kort at sige,
„ min Søde! var De saa ulykkelig at see ham
„ nu, saa kunde jeg ikke beskrive ham bedre,
„ end ved at sige, at han da var just det Mod-
„ satte af alt, hvad han nu er; thi nu er han
„ bleven saa bondeagtig, at han er en fuldkom-
„ men vild Irlænder. Men jeg vil vende til-
„ bage til min Historie. De Egenskaber, som

„ Herr

" Herr Fitzpatrick besad, anbefalede ham saa
" vel, at han fandt Leylighed til at faae Ad-
" gang over alt, endskiønt Standspersonerne
" paa den Tid levede ganske adskilt fra det øvrige
" Selskab, og udelukkede det fra alle deres
" Fornøyelser. Det var maaskee ikke heller
" let at undgaae ham; thi han behøvede kun
" liden eller slet ingen Indbydelse; og siden han
" var smuk og artig, var det ham ikke vanske-
" ligt at sætte sig i Gunst hos Damerne; da han
" desuden ofte havde været ude for Haanden, saa
" skiøttede Mandfolkene ikke om at fornærme
" ham offentlig. Havde det ikke været for saa-
" danne Aarsagers Skyld, saa troer jeg, hans
" eget Kiøn vilde snart have jaget ham bort;
" for han havde i Sandhed ingen Rettighed til
" at blive foretrukket for de engelske Cavallerer,
" og det lod ikke heller til, at de havde Lyst til
" at bevise ham nogen særdeles Gunst. De
" talede alle Ondt om ham paa hans Bag; men
" det kunde maaskee komme af Misundelse; for
" han var meget vel antaget hos Fruentimmerne,
" der ogsaa begegnede ham med en særdeles Høflig-
" hed.

" Min Faster var just ikke selv af stor
" Stand; men da hun altid havde været ved
" Hoffet, saa var hun med af det Partie. Thi
" paa hvad Maade man endog kommer ind i
" den Cirkel, naar man kun er der, saa er det
" altid Fortieneste nok, at man er der. Saa
" ung De end er, har De dog vist ikke kunnet
" andet, end giøre den Anmærkning hos min
" Faster, der var frie eller tilbageholden imod
" alle Folk, ligesom de havde meer eller mindre
" af denne Fortieneste.

" Og denne Fortieneste, troer jeg, var
" det, der i sær anbefalede Herr Fitzpatrick i
" hendes Bevaagenhed, og det lykkedes ham
" saa vel, at han altid havde Deel i hendes
" private Selskaber. Men han forsømte ikke hel-
" ler at giengielde den Ære, hun beviiste ham;
" thi han blev snart saa besynderlig i sin Opfør-
" sel imod hende, at Bagtalelsen begyndte at
" legge Mærke dertil, og de bedre Tænkende
" giorde et Partie af dem. Hvad mig angaaer,
" da maae jeg tilstaae, at jeg tvivlede slet ikke
" paa, at han jo havde redelige Hensigter, som
" man kalder det; det er at sige: Lyst til at

" skille

" skille et Fruentimmer ved sine Midler, ved
" Hielp af Ægteskab. Jeg troer ikke, min Faster
" var enten ung eller smuk nok til at opvække
" megen syndig Tilbøyelighed; men hun havde
" ægteskabelige Yndigheder i Overflødighed.

" Jeg blev endnu mere bestyrket i denne
" Meening ved den overordentlige Ærbødighed,
" han udviiste imod mig fra det første Øyeblik
" af vor Bekiendtskab. Denne Opførsel ansaae
" jeg for et Forsøg paa at formindske, om mue-
" ligt, den Modbydelighed, som man kunde
" troe, min Fordeel vilde opvække hos mig for
" dette Partie, og jeg kan ikke sige andet, end
" at den jo virkelig paa en vis Maade frem-
" bragte denne Virkning; thi da jeg var fornøyet
" med mine egne Midler, og mindst af alle en
" Slave af egennyttige Hensigter, saa kunde
" jeg ikke være nogen hæftig Fiende af en Mand,
" hvis Opførsel imod mig behagede mig saa me-
" get, i sær da jeg var den eeneste han viiste
" saa megen Ærbødighed imod; thi paa samme
" Tid viiste han slet ingen Ærbødighed for de an-
" dre Damer af Stand.

" Saa behageligt dette end var for mig,
" saa forandrede han det snart til en anden
" Slags Opførsel, som behagede mig endnu
" mere. Nu paatog han sig megen Mildhed
" og Ømhed, og smagtede og sukkede overflø-
" dig. Jeg kan ikke bestemme, om det var af
" Kunst eller Natur, at han undertiden gav
" sin sædvanlige Glæde og Munterhed Tøylen;
" men det skeede altid i offentlige Selskaber og
" med andre Fruentimmer; thi endogsaa i Dands
" var han alvorlig, endskiønt han ikke dand-
" sede med mig, og paatog sig strax den mildeste
" Mine, naar han nærmede sig til mig. Han
" var i Sandhed saa ganske besynderlig i alle
" Ting imod mig, at jeg maatte have været
" blind, dersom jeg ikke havde mærket det. Og,
" og, og „ — " og det behagede Dem endnu
" mere, min sede Harriet!„ svarede Sophie,
" De har ikke nødig at undsee Dem derfor,
lagde hun sukkende til, " for Ømhed har i Sand-
" hed uimodstaaelige Yndigheder, og den ere
" alt for mange Mandfolk i Stand til at paa-
" tage sig.

" Det

" Det er sandt,, svarede hendes Cousine,
" Mandspersoner, der i alle andre Henseender
" mangle almindelig Menneske-Forstand, ere
" store Machiaveller i den Kunst at elske. Jeg
" vilde ønske, at jeg ikke vidste eet Exempel. —
" Nu begyndte Bagtalelsen at være ligesaa be-
" skiæftiget med mig, som den var tilforn med
" min Faster, og nogle gode Damer betænkte
" sig ikke paa at bekræfte, at Herr Fitzpatrick
" havde en Kierligheds Intrigue for med os
" begge.

" Men det, som var det forunderligste,
" var, at min Faster aldrig saae eller lod til at
" have den mindste Mistanke om det, som jeg
" troer, var tydeligt nok af vores Opførsel paa
" begge Sider. Man skulde i Sandhed tænke,
" at Kierlighed stikker Øynene ganske ud paa
" de gamle Fruentimmer: de sluge virkelig de
" Opvartninger, man giør til dem, med saa-
" dan en Graadighed, at de, ligesom en forslu-
" gen Ædere, faae ikke Tid til at mærke,
" hvad der gaaer for sig imellem andre ved det
" samme Bord. Det har jeg mærket ved andre
" Leyligheder, end ved denne; og det blev og-

" saa meget bekræftet af min Faster, der fandt
" os ofte sammen, naar hun kom hiem fra
" Brønden; thi et eeneste smigrende Ord af
" ham, en foregiven Utaalmodighed over hen-
" des Fraværelse, tilintetgiorde strax al hendes
" Mistanke. Eet Kunstgreeb lykkedes ham over-
" maade vel med hende, og det var, at han be-
" gegnede mig som et lidet Barn, og kaldte
" mig aldrig andet i hendes Nærværelse, end
" sin smukke Mis. Dette giorde ham just ikke
" nogen Tieneste hos Deres ydmyge Tienerinde;
" men jeg indsaae snart Aarsagen dertil, i sær
" da han, som jeg har sagt, begegnede mig paa
" en ganske anden Maade i hendes Fraværelse.
" Men, blev jeg just ikke meget fortørnet over en
" Opførsel, som jeg havde opdaget Hensigten
" af, saa leed jeg dog meget derved, da min
" Faster virkelig troede, at jeg var det, som
" den, hun ansaae for sin Elsker, kaldte mig,
" og begegnede mig i alle Henseender som et
" fuldkomment Barn. Sandt at sige, saa
" forundrer jeg mig over, at hun ikke vilde
" have, jeg skulde gaae i Ledebaand igien.

" Endelig

" Endelig fandt min Elsker (for det var
" han) for godt, paa en meget høytidelig Maade
" at aabenbare mig en Hemmelighed, som jeg
" allerede havde vidst for længe siden. Nu til-
" egnede han mig al den Kierlighed, han havde
" foregivet for min Faster. Han beklagede sig i
" meget rørende Udtryk over de Opmuntringer,
" hun havde givet ham, og regnede sig det til
" en stor Fortieneste, at han havde udstaaet
" hendes Selskab i mange kiedsommelige Ti-
" mer. — Hvad skal jeg sige Dem, min kiere
" Sophie? — Jeg vil da tilstaae Sandhe-
" den; jeg var fornøyet med min Elsker: jeg
" var fornøyet med min Erobring. At stikke
" min Faster ud, det fornøyede mig: at stikke
" saa mange andre Fruentimmer ud, det hen-
" rykkede mig. Kort at sige: jeg frygter, at
" jeg ikke opførde mig, som jeg burde, ikke en-
" gang ved den første Erklæring. — Gid jeg
" ikke havde givet ham et næsten afgiørende
" Haab, førend vi skiltes ad.

" Nu talede Bath høyt, ja jeg kunde
" næsten sige, nu brølede Bath imod mig. Ad-
" skillige unge Fruentimmer lod som de skyede

" mit Selskab, uden Tvivl ikke saa meget af
" Misundelse, som af Lyst til at jage mig ud af
" et Selskab, hvori jeg beskiæftigede deres Ynd-
" ling alt for meget. Og her kan jeg ikke for-
" bigaae at legge min Taknemmelighed for Da-
" gen for den Artighed, Herr Nash beviiste
" mig, da han en Dag tog mig til en Side,
" og gav mig en Formaning; ja, havde jeg fulgt
" den, saa havde jeg været et lykkeligt Fruen-
" timmer. Mit Barn! sagde han, det gior
" mig ondt, at see den Fortroelighed, der er
" imellem Dem og en Karl, der er Dem ganske
" uværdig; og jeg er bange, det vil blive De-
" res Ruin. Hvad Deres gamle ufordragelige
" Faster angaaer, da skulde jeg glæde mig af mit
" Hierte, om den Karl kom i Besiddelse af alt
" det, hun eyer, dersom det ikke var til nogen
" Skade for Dem og min smukke Sophie We-
" stern. (Jeg forsikrer Dem, jeg igientager
" hans egne Ord) Jeg raader aldrig gamle
" Fruentimmer noget; thi dersom de faae i Ho-
" vedet at gaae Fanden i Vold, saa er det ikke
" længer mueligt eller Umagen værdt at holde
" dem derfra. Uskyldighed, Ungdom og Skion-

" hed

" hed fortiene en bedre Skiæbne, og jeg vilde
" gierne redde Dem fra hans Kløer. Tilgiv
" mig derfor, kiere Barn! at jeg raader Dem, at
" De aldrig meer tillader den Karl at have no-
" gen fortroelig Omgang med Dem. — Han
" sagde endnu mange andre Ting til mig, som
" jeg nu har forglemt, og jeg gav i Sandhed
" ikkun megen liden agt paa det den gang; for
" min Tilbøyelighed imodsagde alt det, han
" sagde, og desuden kunde jeg ikke overtale mig
" til at troe, at Damer af høy Stand vilde
" nedlade sig til fortroelig Omgang med saadan
" en Person som den, han beskrev.

" Men jeg er bange jeg trætter Dem, min
" Beste! med at opregne saa mange smaa Om-
" stændigheder. Forestil Dem derfor for Kort-
" heds Skyld, at jeg blev gift: forestil Dem
" mig, tilligemed min Mand, for min Fasters
" Fødder, og forestil Dem saa det meest ra-
" sende Fruentimmer i Bedlam, saa har De
" endda ikke for stærkt et Billede, af hvad der vir-
" kelig tildrog sig.

" Dagen efter forlod min Faster Stedet,
" deels for at undgaae at see Herr Fitzpatrick

" og

" og mig, og maaskee ligesaa meget for at und-
" gaae at see nogen anden; for jeg er vis paa,
" at hun dog var lidet forvirret over, at hun var
" bleven bedraget, endskiønt man har sagt mig,
" at hun har siden nægtet det altsammen. Si-
" den den Tid har jeg skrevet mange Breve til
" hende, men jeg har aldrig kunnet faae noget
" Svar tilbage; og det, maae jeg tilstaae, er
" mig desto tungere, da hun selv, endskiønt
" uden at have det i Sinde, var Aarsag til alle
" mine Lidelser; thi havde det ikke været under
" Paaskud af at giøre sin Opvartning hos hende,
" saa vilde Herr Fitzpatrick aldrig have fundet
" tilstrækkelig Leylighed til at vinde mit Hierte,
" som jeg endnu smigrer mig med, vilde under
" andre Omstændigheder ikke have været saa let
" at erobre for saadan en Person. Jeg troer i
" Sandhed jeg skulde ikke have begaaet saa grov
" en Feyl i mit Valg, dersom jeg havde for-
" ladt mig paa min egen Dømmekraft; men jeg
" forlod mig ganske paa andres Tanker, og var
" saa daarlig at troe, at den Mand, jeg saae,
" var saa almindelig vel antaget imellem Fruen-
" timmerne, maatte endelig have Fortieneſter.

" Hvad

" Hvad er Aarsagen, min Søde! at vi, som
" have ligesaa megen Forstand, som de viiseste
" og største af det andet Kiøn, saa ofte udvælge
" os de dummeste Mandspersoner til vort Sel-
" skab og vore Yndlinger. Det driver min
" Vrede til det Høyeste, naar jeg tænker paa de
" mange fornuftige Fruentimmer, som Narre
" have ødelagt. "

Her standsede hun et Øyeblik; men da Sophie ikke svarede hende noget, saa blev hun saaledes ved, som følger i det næste Capitel.

Det femte Capitel.

Hvori Frue Fitzpatrick fortsætter sin Historie.

" Efter Brylluppet blev vi kun fiorten Dage i
" Bath; thi der var intet Haab om at blive
" forligt med min Faster, og mine Midler kunde
" vi ikke faae en Skilling af, førend jeg blev
" myndig, hvilket varede endnu i to Aar. Min
" Mand besluttede derfor at reyse til Irland;
" men jeg satte mig meget hæftig derimod, og
" beraabte mig paa et Løfte, som han havde
" giort mig før Brylluppet, at jeg skulde aldrig

" giøre

" giøre den Reyse, uden jeg selv samtykkede
" deri; ja jeg havde i Sandhed aldrig i Sinde
" at samtykke deri, og jeg troer ikke heller nogen
" vil laste mig for den Beslutning. Dog, dette ta-
" lede jeg intet om til min Mand, og bad allene
" om en Maaneds Opsættelse; men han havde
" eengang bestemt Dagen, og den blev han haard-
" nakket ved.

" Aftenen førend vor Bortreyse, trætte-
" des vi meget hidsig derom paa begge Sider,
" hvorpaa han sprang op af sin Stoel, og for-
" lod mig pludselig, og sagde: at han gik et
" Ærinde ud. Neppe var han ude af Huset,
" førend jeg saae et stykke Papiir der laae paa
" Gulvet, og som jeg troer, han af Uagtsomhed
" havde trukket op af sin Lomme tilligemed
" Lommetørklædet. Jeg tog dette stykke Pa-
" piir op, og da jeg mærkede, det var et Brev,
" giorde jeg mig ingen Betænkning over at
" aabne det, og læse det; og jeg læste det i
" Sandhed saa ofte, at jeg kan igientage det
" næsten Ord for Ord for Dem. Dette var
" Brevet.,,

" Til

" Til Herr Brian Fitzpatrick. "

" Min Herre! "

" Jeg har faaet Deres Brev, og forun-
" drer mig over, at De vil begegne mig paa
" den Maade, da jeg aldrig endnu har seet
" nogle af Deres Penge, undtagen for en eeneste
" Kiole af halv Uldent og halv Linnet, og De-
" res Regning nu er steegen til hen imod hun-
" drede og halvtredsindstyve Pund. Betænk,
" min Herre! hvor ofte De har bedraget mig
" med den Snak, at De inden kort Tid skulde
" holde Bryllup, saa med den Dame og saa
" med den Dame. Men jeg kan hverken leve
" af Haab eller Løfter, og min Klædekræmmer
" vil ikke heller tage imod saadan Betaling.
" De fortæller mig, De er vis paa, at faae en-
" ten Fasteren eller Broderdatteren, og at De
" kunde for længe siden holdt Bryllup med Fa-
" steren, der har et anseeligt Livgeding; men
" at De foretrækker Broderdatteren for hendes
" reede Penges Skyld. Jeg beder Dem, min
" Herre! tag dog eengang efter en Nars Raad,
" og hold Bryllup med den første den beste, De
" kan faae. Undskyld mig, at jeg tilbyder

" Dem

" Dem mit ringe Raad, De veed jo, jeg ön-
" sker af mit ganske Hierte, at det maae gaae
" Dem vel. Jeg trækker en Vexel paa Dem
" med næste Post, for Herr Drugget og
" Compagnie paa fiorten Dages Sigt, og jeg
" tviler ikke paa, at De jo vil acceptere den.
" Jeg er

min Herre
Deres ydmyge Tiener
Samuel Cosgrave. "

" Det var Brevet Ord för Ord. Fore-
" stil Dem, min beste Pige! foreſtil Dem, hvor
" dette Brev opbragte mig. De foretrækker
" Broderdatteren for hendes reede Penges
" Skyld. Dersom et hvert af disse Ord havde
" været en Dolk, saa kunde jeg med Fornøyelse
" have boret dem ind i hans Hierte; men jeg
" vil ikke fortælle Dem min rasende Opførsel
" ved denne Leylighed. Jeg havde udgydet en
" temmelig Deel Taarer, førend han kom hiem;
" men der vare endnu tilstrækkelige Levninger af
" dem i mine ophovnede Øyne. Han kastede
" sig but i sin Stoel, og længe vare vi begge
" ganske taugse. Tilsidst sagde han i en stolt

" Tone:

"Tone: jeg haaber, at Deres Tiener har pak-
"ket alle Deres Ting sammen, Madame, thi
"Vognen er færdig Klokken fer i Morgen.
"Ved denne Opirrelse blev min Taalmodighed
"ganske overvundet, og jeg svarede: ney, min
"Herre! der er endnu et Brev, som ikke er
"pakket sammen med det andet; og derpaa ka-
"stede jeg det paa Bordet, og begyndte at be-
"breyde ham med de bitterste Udtryk, jeg kunde
"opfinde.

"Jeg kan ikke sige, om det var hans
"Brøde, eller Skam, eller Forsigtighed der
"holdt ham tilbage; men ved denne Leylighed
"viiste han sig slet ikke opirret, endskiønt han
"ellers er det hidsigste Menneske. Han stræbte
"tvertimod at stille mig tilfreds paa den kier-
"ligste Maade. Han svoer mig til, at det Ud-
"tryk i Brevet, som jeg i sær holdt mig op
"over, var ikke hans, og at han aldrig havde
"skrevet saadant noget. Han tilstod rigtig nok,
"at han havde nævnet sit Giftermaal, og det
"Fortrin, han gav mig; men bekræftede med
"mange Eeder, at han aldrig havde anført no-
"gen saadan Aarsag derfor. Og det, at han

" havde talt om saadant noget, undskyldte han
" med sin Penge-Mangel, som han sagde, kom
" af det, at han havde alt for længe forsømt sit
" Gods i Irland. Dette, sagde han, havde
" han ikke kunnet overtale sig til at aabenbare
" mig, og det var den eeneste Aarsag, hvorfor
" han havde drevet saa stærkt paa vor Reyse.
" Derpaa kom han frem med adskillige meget
" kierlige Udtryk, og sluttede med megetømme
" Caresser og mange stærke Bekræftelser paa
" hans Kierlighed.

" Der var een Omstændighed, som sagde
" meget hos mig til hans Fordeel, endskiønt
" han ikke beraabte sig paa den, og det var det
" Ord Livgeding i Skrædderens Brev, siden
" min Faster aldrig havde været gift, og det
" vidste Herr Fitzpatrick meget vel. — Jeg
" indbildte mig derfor, at Karlen maatte have
" sat det ind af sit eget Hoved, eller efter an-
" dres Sigende, og troede, at han kunde lige-
" ledes have skrevet den anden forhadte Linie,
" uden at være mere berettiget dertil. Hvad
" var dette for en Slutning, min Beste! Førte
" jeg mig ikke snarere op, som en Advocat, end

" som

" som Dommer? — Men hvorfor anfører jeg
" saadan en Omstændighed, som denne, eller
" beraaber mig paa den, for at retfærdiggiøre
" den Forladelse, jeg gav ham! — Kort at sige:
" havde han været skyldig i tyve gange saa me-
" get, saa vilde dog den halve Ømhed og Kier-
" lighed, han udviiste imod mig, have formaaet
" mig til at tilgive ham. Nu giorde jeg ingen
" flere Indvendinger imod vor Reyse, som vi
" tiltraadde Morgenen efter, og kom inden en
" Uges Forløb til Herr Fitzpatricks Herresæde.

" Deres Nysgierrighed maae ikke hindre
" Dem fra at forskaane mig for at fortælle,
" hvad der tildrog sig paa vor Reyse; thi det
" vilde i Sandhed være mig overmaade ubeha-
" geligt, saaledes at giøre denne Reyse igien, og
" ikke mindre ubehageligt for Dem, at giøre den
" med mig.

" Dette Herresæde var da en ganske gam-
" meldags Bygning. Dersom jeg var i saa
" muntert et Lune, som De saa ofte har seet
" mig i, saa kunde jeg beskrive Dem det latter-
" ligt nok. Det saae ud, som det i forrige Ti-
" der havde været beboet af en Adelsmand.

" Der var Plads nok, og Boeskabet tog ikke
" Rummet op, for det var der i Sandhed me-
" get lidet af. En gammel Kielling, der saae
" ud til at være i Aar med Bygningen, og lig-
" nede meget den, som Chamont taler om
" i det faderløse Barn, tog imod os ved Por-
" ten, og ønskede sin Herre velkommen hiem i
" en næsten umenneskelig og for mig uforstaae-
" lig Hylen. Kort at sige: det hele Optrin
" var saa mørkt og melancholskt, at jeg blev
" overmaade nedslaget derover. Dette mærkede
" min Mand, men i Steden for at lindre min
" Sorg, forøgede han den ved to eller tre ond-
" skabsfulde Anmærkninger. Som De seer,
" Madame, sagde han, saa er der ogsaa gode
" Huse andre Steder, end i Engelland; men
" maaskee De vilde heller være i et smudsigt
" Huus i Bath.

" Lykkeligt er det Fruentimmer, min Be-
" ste! som i enhver Tilstand i Livet har en mun-
" ter Mand af et godt Hierte til sit Selskab,
" for at hielpe og troste hende; men hvorfor
" tænker jeg paa saa lykkelig en Tilstand, blot
" for at forøge min egen Elendighed? Det var

" saa

" saa langt fra, at min Mand opmuntrede den
" mørke Ensomhed; han overbeviiste mig sna-
" rere om, at jeg maatte have blevet elendig
" med ham paa et hvert Sted og i enhver Til-
" stand. Med et Ord, han var inderlig suur:
" en Caracteer, som De maaskee endnu aldrig
" har seet; thi et Fruentimmer seer aldrig
" Exempel derpaa, uden enten hos en Fader,
" eller en Broder, eller en Mand; og end-
" skiønt De har en Fader, saa er han dog ikke
" af den Caracteer. Denne sure Karl havde
" tilforn forekommet mig at være af en ganske
" modsat Caracteer, og saaledes forekom han
" endnu alle andre. Gode Gud! hvor er det
" mueligt, at een kan vedligeholde en bestandig
" Løgn i sit Udseende, naar han er ude, og i
" Selskaber, og lade sig nøye med at vise den
" ubehagelige Sandhed hiemme allene. Der
" holde de sig skadesløse for den uroelige Tvang
" de legge paa deres Temperamenter i Ver-
" dens Øyne; for jeg har lagt Mærke til, at
" jo gladere, muntrere og lystigere min Mand
" havde været i Selskab, jo mere but og knar-
" vurren var jeg vis paa han vilde blive, naar

" vi kom sammen i Cenrum. Hvorledes skal
" jeg beskrive hans Grumhed? Imod min Om-
" hed var han kold og ufølsom. Mine smaa
" comiqve Løyer, som De min Sophie og an-
" dre have anseet for saa behagelige, behand-
" lede han med Foragt. Naar jeg var meest
" alvorlig, saa sang og fløytede han; og naar jeg
" var ganske nedslaget og elendig, blev han
" vreed og mishandlede mig. Thi endskiønt
" han var aldrig fornøyet med, at jeg var i godt
" Lune, eller ansaae min Fornøyelse over ham
" for Aarsag dertil, saa blev han altid opbragt,
" naar jeg var nedslaget, og tilregnede det
" min Fortrydelse over at have (som han sagde)
" giftet mig med en Irlænder.

" De kan let begribe, min søde Miss
" Urbar! (om Forladelse, jeg glemte mig vir-
" kelig selv) at naar et Fruentimmer giør et
" ufornuftigt Partie i Verdens Øyne, det er at
" sige: naar hun ikke overgiver sig blot for
" Penge, saa maae hun nødvendig have nogen
" Tilbøyelighed og Kierlighed for sin Mand.
" Og ligesaa let vil De troe, at denne Kierlig-
" hed kan formindskes, men, jeg forsikrer Dem,

" For-

" Foragt vil ganske udrydde den. Denne For-
" agt begyndte jeg nu at føle for min Mand,
" som jeg nu opdagede, var — jeg maae bruge
" det Udtryk — en Erkedumrian. De vil
" maaskee undre over, at jeg ikke havde giort
" denne Opdagelse længe tilforn; men Fruen-
" timmerne ville ophitte sig tusende Undskyldnin-
" ger for deres Daarligheder, som de elske;
" og desuden maae jeg sige Dem, at der udfor-
" dres et meget giennemtrængende Syn til at
" opdage en Tosse, der er skiult under Munter-
" hed og Levemaade.

" Man vil let forestille sig, at, naar jeg
" først foragtede min Mand, som jeg tilstaaer
" jeg giorde snart, saa maatte jeg følgelig ogsaa
" finde Mishag i hans Selskab, og jeg var og-
" saa saa lykkelig, at han faldt mig kun meget
" lidt besværlig dermed; thi nu var vort Huus
" blevet meget zirlig udmeubleret, og vore Kiel-
" dere vel forsynede, og Hunde og Heste an-
" skaffede i stor Overflødighed. Siden min
" Mand altsaa beværtede sine Naboer meget
" vel, saa kom de meget villig til ham, og
" Jagt og Drikkeselskaber medtoge saa meget af

" hans Tid, at der tilfaldt mig ikkun en liden
" Deel af hans Selskab, det er at sige: af
" hans slette Lune.

" Lykkeligt vilde det have været for mig,
" om jeg kunde ligesaa let have undgaaet alt
" andet ubehageliat Selskab; men desværre,
" jeg var tvunget til et Selskab, som bestan-
" dig plagede mig, og det destomere, da jeg
" havde ingen Udsigt til at blive befriet derfra.
" Dette Selskab var mine egne pinende Tanker,
" som plagede mig, og paa en vis Maade for-
" fulgte mig Dag og Nat. I denne Tilstand
" gik jeg noget igiennem, der var saa grælseligt,
" at man kan hverken afmale det, eller forestille
" sig det. Tænk, min Beste! forestil Dem, om
" De kan, hvad jeg maae have lidt. Jeg
" blev Moder ved en Mand, som jeg foragte-
" de, hadede og afskyede. Jeg udstod alle de
" Smerter og Elendigheder, der følge med en
" Barselseng (ti gange smerteligere i saadan en
" Omstændighed, end det værste Fødselsarbeyde
" kan være, nagr man udstaaer det for en Mand,
" man elsker) i en Ørken, eller snarere imellem
" Sviir og Støy, uden nogen Ven, uden no-

" get

" get Selskab, uden nogen af de behagelige
" Omstændigheder, som ofte lindre, og under-
" tiden maaskee meer end giengielde vort Kiens
" Lidelser paa den Tid. "

Det siette Capitel.

Hvori en Feyltagelse af Verten indjager Sophie en forfærdelig Frygt.

Frue Fitzpatrick vilde blevet ved med sin Fortælling; men hun blev afbrudt ved Middagsmaden, som kom ind i det samme, til Sophies store Bedrøvelse; thi hendes Venindes Ulykker havde opvakt hendes Angest, og betaget hende al anden Appetit, end den, Frue Fitzpatrick skulde stille ved sin Fortælling.

Nu kom Verten ind med en Tallerken under Armen, og den samme Ærbødighed i hans Udseende og Opførsel, som han vilde have udviist, ifald Damerne vare komne i en Vogn med sex Heste for.

Den gifte Dame syntes at være mindre rørt over hendes egne Ulykker, end hendes Cousine, som neppe kunde svælge en Mundfuld, imedens den anden spiiste af Hiertens Grund.

Sophie udviiste ogsaa mere Bekymring og Sorg i sit Ansigt, end den anden Dame, som endelig mærkede det hos sin Veninde, og bad hende fatte Mod med disse Ord: "maaskee "alt kan endnu falde bedre ud, end enten De "eller jeg venter.„

Nu tænkte vor Vert, han havde en god Leylighed til at aabne sin Mund, og havde besluttet, ikke at lade den slippe, naar han fik den. "Det gior mig ondt, Madame!„ sagde han, "at Deres Naade ikke kan spise; for De "maae vist nok være hungrig efter saa lang en "Fasten. Jeg haaber, Deres Naade er ikke "uroelig over noget, for alting kan endnu, som "Deres Naade siger, falde bedre ud, end no"gen venter. En Herre, som nylig var her, "bragte ypperlige Tidender; og maaskee somme "Folk, som ere slupne fra andre Folk, kun"ne komme til London, førend de blive "indhentede; og skeer det, saa tviyler jeg ikke "paa, at de jo vil finde Folk, som vil være "færdige til at tage imod dem.„

Alle de, der frygte for nogen Fare, anvende alt, hvad de see og høre, til nye Anledninger

ninger til Frygt. Sophie sluttede derfor strax af den foregaaende Tale, at hun var kiendt, og at hendes Fader satte efter hende. Nu blev hun slaget af den yderste Bestyrtelse, og mistede i nogle Øyeblik ganske sit Mæle, som hun aldrig saasnart fik igien, førend hun bad Værten, at han vilde lade Opvarterne gaae ud af Stuen, og vendte sig derpaa til ham med disse Ord: "Jeg mærker, min Herre! at De veed, hvem "vi ere; men jeg beder Dem — ja, jeg er "overbeviist om, at De ikke vil forraade os, "om De besidder nogen Medlidenhed og God- "hed.,,

"Jeg forraade Deres Naade!,, sagde Værten, "Ney,, (og derpaa svoer han adskillige meget eftertrykkelige Eder) "jeg vilde heller "lade mig splitte i ti tusende Stykker. Jeg ha- "der alt Forrædérie. Jeg! jeg har endnu aldrig "forraadt nogen i mit hele Liv, og jeg veed "dog, jeg skulde ikke begynde med saa indtagen- "de en Dame, som Deres Naade. Hele "Verden vilde laste mig overmaade meget, om "jeg gjorde det, siden det inden kort Tid vil "staae i Deres Naades Magt at belønne mig

"derfor.

" derfor. Min Kone kan være mit Vidne, at
" jeg kiendte Dem paa Øyeblikket, saasnart
" De traadde ind i mit Huus. Jeg sagde: det
" var Deres Naade, førend jeg løftede Dem
" ned af Hesten, og jeg skal beholde den Skade,
" jeg kom til i Deres Naades Tieneste, til min
" Grav; for hvad siger det, naar jeg kun
" stelste Deres Naade. Det er sandt, der
" kunde nok have været den, der i Morges vilde
" have tænkt paa at faae en Belønning; men
" saadan en Tanke faldt mig ikke engang ind.
" Jeg vilde heller døe af Sult, end tage imod
" en Belønning, for at forraade Deres Naade. „

" Jeg lover at belønne Dem, min Herre! „ sagde Sophie, " om jeg nogen Tid faaer det i
" min Magt. De skal ikke tabe ved Deres
" Ædelmodighed. „

" Gud forlade Deres Naade! „ svarede Verten. " Om Deres Naade faaer det i Deres
" Magt! Ja gid De kun vilde saa sandt. Jeg
" er ikkun bange for, at Deres Naade siden vil for-
" glemme saadan en stakkels Mand, som en
" Vertshuusholder; men dersom Deres Naade
" ikke giør det, saa haaber jeg De vil erindre
" Dem,

" Dem, hvad for en Belønning jeg afslog —
" afslog! det er at sige: jeg vilde have afslaaet,
" og det kan man i Sandhed gierne kalde at af-
" slaae; thi jeg var ganske vis paa at faae den.
" Og de kunde gierne have været i somme Folkes
" Huse, hvor — men jeg for min Part syn-
" nes, jeg vilde ikke for hele Verden, at De-
" res Raade skulde giøre mig saa megen Uret,
" som at tænke, at det nogensinde var faldet
" mig ind at forraade Dem, endog førend jeg
" hørde det gode Nyt.,,

" Jeg beder Dem, hvad Nyt?,, sagde Sophie noget hæftig.

" Har Deres Raade da ikke hørt det?,, raabte Verten. " Ja, det er troeligt nok; for
" det er kun nogle faa Øyeblik siden jeg hørde
" det: men havde jeg endogsaa ikke hørt det,
" saa gid Dievelen maae annamme mig i dette
" Øyeblik, om jeg vilde have forraadt Deres
" Raade. Dersom jeg vilde, saa gid jeg maae —,,
Her tilføyede han endnu adskillige græsselige Forbandelser, som Sophie tilsidst afbrød, og bad ham sige, hvad han meente med det Nyt. Han var just i færd med at svare, da Jomfrue

Honour

Honour kom løbende ind i Stuen ganske bleeg, og nær ved at tabe Veyret, og raabte: "Det "er ude med os, Frøken! vi ere alle om en "Hals; de ere komne, de ere komne!„ Ved disse Ord blev Blodet koldt i Sophie; men Frue Fitzpatrick spurgde Honour, hvem der var kommet? — "Hvem!„ svarede hun, "Jh, de Franske, nogle hundrede tusende af "dem ere landede, og vi skal alle dræbes og "voldtages.„

Ligesom en Gnier der eyer en Hytte, neppe fem Rigsdaler værd, i en velbygt Stad, bliver bleeg, og skiælver for sit Tab, naar han er noget borte, og bliver forskrækket over Tidender om Ildløs, men kommer strax til sig selv igien, og smiler over sin gode Lykke, naar han mærker, at allene de smukke Palladser ere brændte, og at hans egen Hytte er bleven sparet. Ellet: ligesom en ømt Moder (thi der er noget, som vi ikke kan lide i den forrige Liignelse) gaaer fra sig selv, og er nær ved at dee af Skræk, naar hun faaer den forfærdelige Tidende, at hendes elskte Ven er druknet; men lever op igien, naar hun faaer at vide, at den lille Herre er sikker, og at ikkun

Seye-

Seyeren er gaaet til Bunds med tolv hundrede brave Mænd, da bliver hendes moderlige Ømhed pludselig befriet fra sin Frygt, og hendes almindelige Menneskekierlighed, som paa en anden Tid vilde blevet meget rørt over det græsselige Optrin, sover sødt i hendes Siel.

Saaledes blev Sophie, der ellers følede den emmeste Smerte over sit Lands almindelige Elendighed, i Øyeblikket saa fornøyet over, at hun blev skilt ved sin Frygt for at blive indhentet af sin Fader, at de Franskes Ankomst giorde kun lidet Indtryk paa hende. Hun skiændte med en mild Mine paa sin Pige for den Skræk, hun havde foraarsaget hende, og sagde: hun var glad over, at det ikke var noget værre; thi hun havde frygtet for, at der ellers var kommet nogen.

"Ja, ja!" sagde Verten, og smilede. "Hendes Naade veed det bedre. Hun veed, at "de Franske ere vore beste Venner, og at de "allene ere komne herover for vort Beste. Det "er de Folk, som skal faae det gamle Engel"land til at blomstre igien. Jeg vil vædde, at "Hendes Naade troede, at det var Hertugen,

"der

" der var kommen, og det var nok til at indjage
" Hende Frygt. Jeg vilde just have fortalt
" Hendes Naade det Nyt, som vi talede om. —
" Hans Majestæt, Gud velsigne ham! er slup-
" pen fra Hertugen, og marscherer alt hvad
" trække kan, til London, og der er landet ti
" tusende Franske, som skal foreene sig med
" ham paa Veyen. "

Sophie var ikke meget fornøyet med dette Nyt, og ikke heller med den Herre, som fortalte det; men da hun endnu troede, at han kiendte hende, (thi det var umueligt, at hun kunde have nogen Mistanke om den rette Sandhed) saa torde hun ikke vise nogen Misfornøyelse derover. Derpaa tog Verten Dugen af Bordet, og forlod dem; men igientog, i det han gik, adskillige gange sit Haab om at han ikke vilde blive glemt.

Sophie var slet ikke roelig, siden hun troede, at hun var kiendt i dette Huus; thi hun tilegnede sig endnu meget af det, som Verten havde sagt til Jenny Cameron. Hun befalede derfor sin Pige at udforske af ham, hvorfra han havde kiendt hende, og hvem der havde til-

budet

budet ham Belønninger, for at forraade hende. Desuden befalede hun, at Hestene skulde være færdige Klokken fire om Morgenen, og paa den Tid lovede Frue Fitzpatrick at giere hende Selskab. Derpaa beroeligede hun sig det beste, hun kunde, og bad sin Cousine at fortsætte sin Historie.

Det syvende Capitel.

Hvori Frue Fitzpatrick slutter sin Historie.

For at opfylde Sophies Befaling, bestilte Jomfrue Honour en Bolle Punsch, og indbød Verten og Vertinden til at tage Deel deri. Imidlertid fortsatte Frue Fitzpatrick sin Fortælling saaledes:

"De fleeste af de Officerer, som laae i "Qvarteer i en Bye i vort Naboelaug, vare "min Mands Bekiendtere. Iblant disse var "der en Lieutenant, en meget artig Mand, der "havde en Kone, som var saa behagelig baade "af Gemyt og i Omgang, at vi vare næsten "uadskillelige fra det første Øyeblik af, vi lærte "at kiende hinanden, hvilket skeede strax efter

"min Barselseng, da jeg ogsaa var saa lykke-
"lig, at hun syntes ligesaa vel om mig.

"Lieutenanten, som hverken var en Tosse,
"eller nogen Elsker af Jagten, var ofte i vort
"Selskab: det er sandt, han var meget lidet
"hos min Mand, og ikke mere end Levemaaden
"tvang ham til, siden han næsten altid opholdt
"sig i vort Huus. Min Mand viiste sig ofte
"meget misfornøyet over, at Lieutenanten fore-
"trak mit Selskab for hans; han var meget
"vreed paa mig derfor, og bandede mig man-
"gen en Gang af Hiertens Grund, fordi jeg
"drog hans Selskab fra ham. Jeg burde faae
"en Ulykke, sagde han, fordi jeg havde for-
"dervet een af de smukkeste Karle i Verden,
"og giort ham til en Mahr.

"De tager feyl, min sede Sophie! om
"De forestiller Dem, at min Mands Vreede
"reiste sig af det, at jeg berøvede ham een af
"hans Selskab; thi Lieutenanten var ikke en
"Karl, i hvis Selskab en Nar kunde finde no-
"gen Fornøyelse: og om jeg endog vilde antage
"dette for mueligt, saa havde min Mand dog
"saa liden Ret til at tilregne mig sit Tab der-

"ved,

" ved, at jeg er overbeviist om, det var min
" Omgang allene, som bragte ham til at komme
" i vort Huus. Ney, mit Barn! det var
" Misundelse, den værste og fæleste Misun-
" delse, Misundelse over en andens større For-
" stand. Den Nedrige kunde ikke taale at see,
" at min Omgang blev foretrukket hans af en
" Mand, som han ikke kunde være jaloux over.
" O, min beste Sophie! De er et fornuftigt
" Fruentimmer: dersom De gifter Dem, som
" det er rimeligt De vil, med en Mand, der
" har mindre Forstand end De, saa sæt ofte
" Prøve paa hans Gemyts Beskaffenhed før
" Brylluppet, og see, om han kan taale at un-
" derkaste sig saadant et Fortrin. — Lov mig,
" Sophie! at De vil tage efter dette Raad;
" thi De vil siden mærke, hvor vigtigt det er.„
" Det er meget rimeligt, at jeg aldrig gifter
" mig„ svarede Sophie, " i det mindste troer
" jeg, jeg skal aldrig gifte mig med en Mand,
" paa hvis Forstand jeg seer nogen Mangel før
" Brylluppet, og siden efter lover jeg Dem, at
" jeg vil heller fornægte min egen Forstand, end
" see saadant noget.„ — " Fornægte Deres

" Forstand! „ svarede Frue Fitzpatrick. " Fy,
" mit Barn! jeg vil ikke have saa slette Tanker
" om Dem. Alle andre Ting kunde jeg selv
" bringes til at fornægte, men aldrig denne. Na-
" turen vilde aldrig have tilstaaet Konen dette
" Fortrin i saa mange Henseender, dersom dens
" Hensigt havde været, at vi skulde alle afstaae
" det til vore Mænd. Det venter i Sandhed
" fornuftige Mænd aldrig af os, og derpaa var
" Lieutenanten, som jeg nylig talede om, et
" mærkværdigt Exempel; thi endskiønt han hav-
" de en meget god Forstand, saa tilstod han dog
" altid (som ogsaa sandt var) at hans Kones
" var bedre. Og det var maaskee een Aarsag
" til det Had, min Tyran bar til hende.

" Ferend han vilde lade sig saaledes be-
" herske af en Kone, sagde han, i sær af saa-
" dan en hæslig Qvind', (thi hun var ikke heller
" nogen ordentlig Skiønhed, men meget beha-
" gelig og overmaade artig) før vilde han ønske,
" at alle Fruentimmer paa Jorden vare Fanden
" i Vold; og denne var een af hans sædvanlige
" Talemaader. Han undrede sig, sagde han,
" hvad jeg kunde see hos hende, der kunde ind-

" tage

" tage mig saa meget for hendes Selskab. Si-
" den dette Fruentimmer, blev han ved, er kom-
" met iblant os, har den kiere Læsning Ende,
" og den paastod Du jo at holde saa meget af,
" at Du kunde ikke engang faae Tid til at giøre
" Contravisiter hos Damerne her i Landet. Og
" jeg maae tilstaae, jeg havde giort mig skyldig
" i nogen Uartighed i den Henseende; men Da-
" merne der, ere i det mindste ikke bedre end
" blotte Landsbyedamer her, og det, troer jeg,
" vil undskylde mig nok hos Dem for min Uvil-
" lighed til at indgaae noget fortroeligt Bekiendt-
" skab med dem.

" Imidlertid varede denne Omgang et heelt
" Aar, just saa længe, som Lieutenanten laae i
" Qvarteer i den Bye, og det betalte jeg med
" Forneyelse med min Mands slette Opførsel
" imod mig, som jeg har fortalt Dem: jeg
" meener, naar han var hiemme; thi han var
" ofte borte en heel Maaned af Gangen i Dublin,
" og eengang giorde han en Reyse paa to Maa-
" neder til London: men i alle disse Reyser holdt
" jeg det for en besynderlig Lykke, at han ikke
" eengang forlangte, at jeg skulde giøre ham

"Selskab: ja hans igientagne Skoser over de "Mænd, der ikke kunde reyse, uden at have "en Kone i Hælene paa sig, som han kaldte "det, gav mig tydelig nok at forstaae, at mine "Ønsker vilde have været forgieves, om jeg "endog havde været nok saa begierlig efter at "giøre ham Selskab; men Himmelen veed, at "saadanne Ønsker vare meget langt fra mine "Tanker.

"Tilsidst tog man min Ven fra mig, og "jeg blev overladt til min Eensomhed, til mine "egne Betragtningers pinende Selskab, og "min eeneste Trøst maatte jeg søge i Bøger. "Nu læste jeg næsten hele Dagen igiennem. — "Hvor mange Bøger meener De, jeg læste i tre "Maaneder?„ "Det kan jeg i Sandhed "ikke giætte, Cousine!„ svarede Sophie. — "Maaskee en halv Snees.„ "En halv "Snees! et halvt Tusende, mit Barn!„ svarede den anden. "Jeg læste en god Deel i "Daniels engelske Historie om Frankerige, en "stor Deel i Plutarchs Levnetsbeskrivelser, "Atalantas, Popes Homer, Drydens Skue-

"spil,

"spil, Chillingworth, Grevinde d'Anois,
"og Locke over den menneskelige Forstand.

"I denne Tiid skrev jeg tre meget ydmyge, og efter mine Tanker meget rørende,
"Breve til min Faster; men da jeg fik intet
"Svar paa dem, saa vilde den Foragt, man
"kastede paa mig, ikke tillade mig at skrive
"oftere." — Her standsede hun, og saae meget alvorlig paa Sophie, og sagde endelig:
"Mig synes jeg læser noget i Deres Øyne, min
"Beste, som bebreyder mig min Forsømmelse
"paa en anden Kant, hvor man skulde have
"begegnet mig paa en høfligere Maade."
"Deres Historie er i Sandhed et Forsvar for
"enhver Forsømmelse, min søde Harriet!"
svarede Sophie, "men jeg føler i Sandhed,
"at jeg har giort mig skyldig i en Efterladenhed, uden saa god en Undskyldning. — Men,
"jeg beder, bliv ved! thi jeg længes efter at
"høre Enden, endskiønt jeg skiælver for den."

Derpaa begyndte Frue Fitzpatrick sin Fortælling saaledes igien: "Nu giorde min
"Mand nok en Reyse til Engelland, hvor han
"opholdt sig næsten i tre Maaneder. I den

" største Deel af denne Tid førte jeg et Liv, som
" intet kunde komme mig til at ansee for taale-
" ligt, uden det, at jeg havde ført det værre til-
" forn; thi en selskabelig Siel, som min, kan
" aldrig synes vel om en fuldkommen Eensom-
" hed, uden naar den befrier os fra deres Sel-
" skab, som vi hade. Det som forøgede min
" Elendighed, var, at jeg mistede mit Barn.
" Jeg paastaaer vel ikke, at jeg har baaret den
" overdrevne Ømhed for det, som jeg troer jeg
" under andre Omstændigheder kunde havt;
" men jeg havde besluttet at opfylde den em-
" meste Moders Pligter i enhver Henseende,
" og den Omhyggelighed hindrede mig i at føle
" Byrden af den tungeste af alle Ting, om
" man ellers kan sige, at den er en Byrde.

" Jeg havde næsten hendrevet hele ti Uger
" ganske allene, uden at have seet nogen den
" hele Tid igiennem, undtagen mine Tieneste-
" folk og nogle faa, som havde besøgt mig, da
" en ung Dame af min Mands Familie kom
" fra en langt bortliggende Deel af Irland,
" for at besøge mig. Hun havde engang til-
" forn været en Uges Tid i mit Huus, og da

" havde

" havde jeg bedet hende indstændig om at komme
" igien; thi hun var et meget yndigt Fruentim-
" mer, og havde forbedret sine smukke Natur-
" gaver ved en god Opdragelse. Hun var mig
" i Sandhed en meget velkommen Giæst.

" Nogle Dage efter Ankomsten mærkede
" den unge Dame, at jeg var i et meget slet
" Lune, og begyndte at ynke min Skiæbne,
" uden at spørge om Aarsagen til min Bedro-
" velse; og den vidste hun i Sandhed ogsaa me-
" get vel. Hun sagde, at endskiønt min Høflig-
" hed havde hindret mig i at beklage mig over
" min Mands Opførsel for hans Paarørende,
" saa følte de den dog alle meget vel, og vare
" meget bekymrede derover, men ingen mere
" end hun; og efter nogle mere almindelige An-
" mærkninger i den Henseende, som jeg tilstaaer,
" jeg kunde ikke andet, end synes vel om, be-
" troede hun mig tilsidst, efter megen foregaaen-
" de Forsigtighed og paalagt Taugshed, som en
" stor Hemmelighed — at min Mand holdt en
" Maitresse.

" De forestiller Dem vist nok, at jeg hørte
" denne Tidende med den yderste Ligegyldig-

"hed. — Dersom De gior det, saa vil De-
"res Foreſtilling paa min Ære bedrage Dem.
"Foragt havde ikke saa ganske qvalt min Vrede
"imod min Mand, at mit Had jo reiste sig
"igien ved denne Leylighed. Hvad kan være
"Aarsagen dertil? Ere vi saa forfærdelig egen-
"kierlige, at vi endog kan blive bekymrede over,
"at andre besidde det, vi selv foragte? Eller
"ere vi ikke snarere græsselig forfængelige; og
"er dette ikke den sterste Fornærmelse, man
"kan tilføye vor Forfængelighed? Hvad tænker
"De, Sophie?"

"Jeg veed i Sandhed ikke!" svarede Sophie, "jeg har aldrig giort mig nogen "Uleylighed med disse dybsindige Betragtnin-"ger; men efter mine Tanker giorde Damen "meget ilde i at betroe Dem saadan en Hem-"melighed."

"Og dog er denne Opførsel meget na-"turlig" svarede Frue Fitzpatrick, "og naar "De saaer seet og læst saa meget, som jeg, saa "vil De tilstaae mig, at det er sandt."

"Det gior mig ondt at høre, at den Op-"førsel er naturlig" svarede Sophie, "thi

"jeg

" jeg mangler hverken Læsning eller Erfarenhed
" til at være overbeviist om, at den er meget
" vanærende, og reiser sig af et meget slet Hierte:
" ja det er i Sandhed ligesaa stort et Tegn paa
" en slet Levemaade, at fortælle en Mand eller
" Kone den andens Feyl, som det er at fortælle
" Dem Deres egne Feyl. "

" Tilsidst kom min Mand hiem, " begyndte Frue Fitzpatrick igien, " og dersom jeg er nøye " bekiendt med mine egne Tanker, saa hadede " jeg ham nu meer, end nogensinde tilforn, " men jeg foragtede ham snarere mindre; thi " intet formindsker i Sandhed vor Foragt saa " meget, som en Fornærmelse man tilføyer vor " Stolthed eller Forfængelighed.

" Nu var hans Opførsel imod mig saa " ganske forskiellig fra den, han nylig havde ud- " viist, og lignede den Maade han begegnede " mig paa i den første Uge efter Brylluppet saa " meget, at han uden Tvivl havde optændt " min Ømhed for sig igien, dersom jeg endnu " havde havt en eeneste Gnist af Kierlighed til- " bage for ham. Thi Had kan vel komme i " Stedet for Foragt, og maaskee overvinde

" den;

" den; men det kan Kierlighed efter mine Tan-
" ker aldrig. Den sande Aarsag er, at Kier-
" lighed er alt for uroelig til at være fornøyet,
" uden den bliver tilfredsstillet af det, den elsker,
" og man kan ligesaa lidet være tilbøyelig til
" Kierlighed, uden at elske, som man kan have
" Øyne, uden at see. Naar man derfor hol-
" der op at elske sin Mand, saa er det meget
" rimeligt, at en anden Mandsperson — jeg
" siger, om Deres Mand bliver Dem ligegyl-
" dig, min Beste! — om det eengang gaaer
" saa vidt, at De foragter ham — siger jeg —
" det er at sige: om De har nogen Tilbøyelig-
" hed til Kierlighed hos Dem. — Gud bevare
" mig! jeg er bleven saa forvildet — men i
" saadanne abstracte Betragtninger kan man let
" tabe Forbindelsen af Ideerne, som Hr. Locke
" siger. — Kort at sige: Sagen er — kort
" at sige: jeg veed neppe, hvad den er; men
" min Mand kom, som jeg før sagde, hiem
" igien, og hans Opførsel satte mig i Begyn-
" delsen i en meget stor Forundring; men han
" underrettede mig snart om Aarsagen dertil,
" og lærte mig at giøre Reede derfor. Med

" faa

" faa Ord at sige: han havde forødet og tilsat
" alle mine reede Penge; og da hans Gods var
" allerede pantsat for saa meget, som det kunde
" blive, saa ønskede han nu at skaffe sig Leylig-
" lighed til at vedligeholde sine Udsvævelser ved
" at sælge et lidet Gods, der hørde mig til; men
" dette kunde han ikke giøre uden min Hielp, og
" Begierlighed efter at erholde denne Tilladelse af
" mig var den eeneste og hele Bevæggrund til
" al den Ømhed, han nu udviiste imod mig.

" Dette nægtede jeg ganske at føye ham i.
" Jeg sagde ham, og jeg kunde sige det med Sand-
" hed, at om jeg havde eyet begge Indierne,
" da vi bleve giftede sammen, saa kunde han
" have raadet for det altsammen; thi det har al-
" tid været een af mine Grundsætninger, at et
" Fruentimmer burde altid give sine Midler
" med, naar hun gav sit Hierte bort; men siden
" han alt for længe siden havde været saa artig
" at give mig mit Hierte tilbage igien, saa havde
" jeg ogsaa besluttet at beholde de faa Midler,
" som jeg endnu havde, for mig selv.

" Jeg vil ikke beskrive Dem hans rasende
" Vrede over disse Ord, og den kiække Mine

" de

"de bleve udtalte med; jeg vil ikke heller
"giøre Dem nogen Uleylighed med at fortælle
"det hele Optrin, som fulgde derpaa imellem
"os. De kan være vis paa, at Historien om
"Maitressen kom nu for en Dag, og det med
"alle de Skiønheder, som Vrede og Foragt
"kunde give den.

"Herr Fitzpatrick saae ud, som han
"var slaaet med Torden over dette, og mere
"forvirret, end jeg nogensinde havde seet ham
"tilforn, endskiønt Himmelen veed, at hans
"Forestillinger ere altid forvirrede nok. Dog
"søgte han ikke at undskylde sig selv, men greeb
"til et Middel, der forvirrede mig næsten lige-
"saa meget. Og hvad var det, uden at an-
"klage mig igien! han lod, som han var ja-
"lour. — Saavidt jeg veed, kan han være
"tilbøyelig nok til Jalousie af hans naturlige
"Temperament, ja han kan have faaet det af
"Naturen, eller Fanden maae have sat det i
"Hovedet paa ham; thi jeg trodser hele Ver-
"den, om den kan med Rette laste min Ca-
"racteer: ja de meest bagtalende Tunger have
"aldrig vovet at sværte mit Rygte. Mit Rygte

"har

" har Himmelen skee Tak, altid været ligesaa
" reent, som mit Liv og Levnet, og lad Falsk-
" heden selv anklage det, om den tør. Nej,
" min Beste, Miss Erbar! i hvor meget jeg
" end er blevet opirret, i hvor ilde jeg end er
" blevet behandlet, i hvor meget jeg end er ble-
" vet fornærmet i min Kierlighed, saa har jeg
" dog fast besluttet, at jeg aldrig vil give den
" mindste Anledning til Daddel i denne Hen-
" seende. — Og dog ere der nogle Folk, min
" Beste, der ere saa ondskabsfulde, nogle Tun-
" ger, der ere saa forgiftige, at ingen Uskyl-
" dighed kan undgaae dem. Det mindste Ord
" man siger, endog uden nogen Hensigt, et
" Øyekast, der grunder sig blot paa en Hændelse,
" den mindste fortroelige Omgang, den uskyl-
" digste Frihed bliver galt udtydet og forstørret
" til, jeg veed ikke hvad, af somme Folk; men
" jeg foragter, min kiere Miss Erbar! jeg
" foragter al saadan Bagtalelse. Saadan Ond-
" skab har aldrig giort mig et Øyeblik uroelig,
" det forsikrer jeg Dem. Nej, nej! jeg er
" oven over alt dette, det kan De være vis
" paa. — Men, hvor slap jeg? O, lad mig

" see!

"see! jeg sagde Dem, at min Mand var ja-
"loux — og over hvem, maae jeg spørge? —
"Jh! over hvem, uden over den Lieutenant,
"jeg talede med Dem om før? Han var nødt
"til at gaae over et Aar og længer tilbage i
"Tiden, for at finde nogen Aarsag til denne
"uforsvarlige Jalousie, om han ogsaa virkelig
"havde den, eller det var kun blot Forstillelse,
"for at bedrage mig.

"Men jeg har allerede giort Dem alt for
"megen Ulevlighed med det, jeg har været saa
"omstændelig: nu vil jeg snart giøre Ende paa min
"Historie. Kort at sige: efter mange Optrin,
"som ikke fortiene at igientages her, og hvori
"min Cousine tog mit Partie saa hæftig, at
"Herr Fitzpatrick tilsidst jog hende paa Dø-
"ren, greeb han i Sandhed til et meget vold-
"somt Middel, da han mærkede, at han hver-
"ken med det Gode eller med det Onde kunde
"faae mig til at give efter. Maaskee De vil
"forestille Dem, at han slog mig; men det
"giorde han dog aldrig, endskiønt han var meget
"nær ved det. Han lukkede mig inde i mit Kam-
"mer, og tillod mig hverken at have Pen, Blæk,

"Pa-

" Papiir, eller nogen Bog. Hver Dag reedde
" en Pige min Seng, og bragte mig min Mad.
" Da jeg havde været en Uge i dette Fængs-
" sel, giorde han mig en Besøgelse, og spurgde
" mig med en Skolemesters, eller det, som
" ofte er det samme, en Tyrans Stemme: om
" jeg nu vilde føye ham? Jeg svarede meget
" trodsig, at jeg før vilde dee. Det skal Du
" da ogsaa, det Dievelen annamme Dig,, raabte
han: " og Du skal aldrig komme levende ud af
" dette Kammer.
" Her blev jeg endnu i fiorten Dage; og
" sandt at sige, saa var min Bestandighed næ-
" sten overvundet, og jeg begyndte at tænke paa
" at give efter, da jeg een Dag, da min Mand
" var bortreyst for en kort Tid, havde den største
" Lykke i Verden, og der tildrog sig en meget
" besynderlig Hændelse. — Jeg! — paa en
" Tid, da jeg begyndte at overgive mig til den
" yderste Fortvivlelse! — Enhver Ting maae
" undskyldes paa saadan en Tid. — Just paa
" denne Tid fik jeg — men det vilde tage en heel
" Time bort, om jeg skulde fortælle Dem det
" med alle Omstændigheder. — Med eet Ord

" altsaa: (thi jeg vil ikke falde Dem kiedsom-
" melig med Vidtløftighed) Guld, denne al-
" mindelige Nøgle til alle Laase, aabnede min
" Dør, og satte mig i Frihed.

" Nu hastede jeg til Dublin, hvor jeg
" strax giorde Anstalt til at komme over til Engel-
" land, og vilde have reyst til Bath, for at
" udbede mig Beskyttelse af min Faster, eller
" af Deres Fader, eller af nogen anden af mine
" Paarørende, som vilde give mig den. I
" Gaar Aftes naaede min Mand mig i det
" Vertshuus, hvor jeg tog ind, og som De for-
" lod nogle faa Minuter førend jeg; men jeg var
" saa lykkelig at komme fra ham, og at følge
" Dem.

" Og saaledes ender jeg min Historie, der
" i Sandhed er tragisk nok for mig; men maaskee
" jeg burde heller giøre Undskyldninger for Dem,
" for dens Urimeligheder. "

Sophie drog et dybt Suk, og svarede:
" Jeg ynker Dem i Sandhed af mit ganske
" Hiærte, Harriet! — Men hvad kunde De
" vente Dem? Hvorfor vilde De gifte Dem
" med en Irlænder? "

" Den

"Den Dom er paa min Ære ubillig,„ svarede Frue Fitzpatrick. "Der ere ligesaa "værdige og redelige Mennesker iblant Irlæn- "derne, som nogen Engelsmand; ja Ædel- "modighed er, sandt at sige, mere almindelig "iblant dem. Jeg har ogsaa seet nogle Erem- "pler paa gode Mænd der, og dem, troer jeg, "der er ikke mange af i Engelland. Spørg "mig heller, hvad jeg kunde vente mig, naar "jeg giftede mig med en Nar, og saa vil jeg "sige Dem denne store Sandhed: jeg vidste ikke, "at han var det.„ "Troer De da„ svarede Sophie med en meget lav og forandret Stem- me, "at ingen kan blive en slet Mand, uden "den, der er en Nar.„ "Det vilde være "alt for almindelig en Sats at sige det„ sva- rede den anden, "men jeg troer ikke nogen bli- "ver det saa let, som en Nar. Af mine Be- "kiendtere ere de dummeste Karle de værste "Mænd, og jeg vil vove at paastaae, at en "fornuftig Mand opfører sig sielden meget ilde "imod en Kone, der fortiener meget Godt.„

Det ottende Capitel.

En forskrækkelig Allarm i Vertshuset, tilligemed een af Frue Fitzpatricks Venners lykkelige Ankomst.

Nu begyndte Sophie, efter sin Cousines Forlangende, at fortælle — ikke det, som følger, men det, som allerede er fortalt i denne Historie, hvorfor jeg troer Læseren vil undskylde mig, at jeg ikke igientager det her.

Men een Anmærkning kan jeg dog ikke undlade at giøre over hendes Fortælling, nemlig: at hun fra Begyndelsen til Enden ikke nævnede Jones, som om der aldrig havde været saadan en Person til. Dette vil jeg hverken søge at forklare eller undskylde. Men dersom det kan kaldes en Slags Uredelighed, saa synes det i Sandhed at være destomere unndskyldeligt, da den anden Dame lod til at være saa aabenhiertig og oprigtig. — Men saaledes var det nu.

Just som Sophie kom til Slutningen af hendes Historie, blev der en Allarm i Stuen, hvor de to Damer sad, der, i Henseende til sin Styrke, lignede den, man hører, naar et Kob-

bel

bel Hunde blive løsladte af deres Lænker, eller, i Henseende til sin gjennemtrængende Skarphed, den Lyd, Kattene give af sig, naar de gaae paa Jagt, eller Ugleskriig, eller maaskee endnu snarere (thi hvad for et Dyr har en Stemme, der ligner Menneskenes) den Lyd, som i de behagelige Boeliger ved den Port, der synes at have faaet sit Navn af dobbelte Tunger, udstrømmer af Munden, og undertiden af Næseborene, naar de smukke Havnymphер, som i forrige Tider bleve kaldte Naiader, og, naar Ordet oversættes i det almindelige Sprog, Fiskerkierlinger; thi naar disse ved deres Morgenandagt have udgydet en stor Mængde af den kraftige Cenebær-, eller maaskee Malt-Spiritus, i Stedet for de gamle Ofringer af Melk, og Honning, og Olie; og en dristig Tunge [illegible] skulde vove med en vanhellig Frækhed at forhaane, det er at sige: laste den nydelige feede Østers, den sunde og faste Rødspette, Flynderen, der er ligesaa levende, som da den laae i Vandet, Reyen, der er ligesaa tyk, som en Krebs, den deylige Cabeljau, der endnu levede for nogle Timer siden, eller nogen anden af de

forskiellige Skatte, som de Vandguder, der fiske i Søer og Bække, have betroet til disse Nymphers Omsorg, saa opløfte de vrede Naiader deres udødelige Stemmer, og den vanhellige Stakkel bliver døv for sin Ugudelighed.

Saa stor var den Allarm, der brød ud fra eet af Værelserne neden under, og Tordenen, som længe havde dondret langt borte, begyndte nu at nærme sig meer og meer, indtil den lidt efter lidt steeg op af Trappen, og kom tilsidst ind i det Værelse, hvor Damerne vare. Med eet Ord, og for at lade alle Lignelser og Figurer fare: Jomfrue Honour, som havde skiændtes forskrækkelig neden under, blev endnu ved op af Trapperne, og kom i en græsselig Hidsighed ind til hendes Frøken, og raabte: "Hvad "meener Deres Naade? Skulde De forestille "Dem, at denne gemene Slyngel, Manden "her i Huset, har været saa uforskammet at "sige mig, ja at paastaae i mine Øyne, at "Deres Naade er den garstige, liderlige Hore "(Jenny Cameron kalder de hende) som løber "Landet om med Pretendenten? Ja, denne løgnagtige, nasvise Slyngel var saa forvoven at

"sige

" sige mig, at Deres Naade havde selv til-
" staaet, at De er det; men jeg har kleet den
" Kjøter, jeg har sat Mærker af mine Nægle i
" hans uforskammede Ansigt. — Min Froken,
" Din nøsvise Slyngel! sagde jeg, min Froken
" er ikke Mad for Pretendentere. Hun er en
" ung Dame af saa god Stand, og Familie, og
" Formue, som nogen i Sommersetshire.
" Har Du aldrig hørt tale om den store Junker
" Western, Slyngel? Hun er hans eeneste
" Datter, er hun — og Arving til alle hans
" store Midler. Min Froken blive skiældt for
" en garstig skotsk Hore af saadan en Kjøter! —
" Jeg vilde i Sandhed ønske, jeg havde slaaet
" hans Hierne ud med Punschebollen. "

Den største Uroelighed, Sophie var i ved denne Leylighed, havde Honour selv foraarsaget hende ved det, at hun i Hidsighed havde aabenbaret, hvem hun var. Men da denne Feyltagelse af Verten fuldkommen forklarede de Steder i hans Tale, som Sophie før forstod galt, saa blev hun noget roeligere i den Henseende, og kunde ikke bare sig for at smile over det altsammen. Dette giorde Honour saa ra-

sende, at hun raabte: "Jeg havde i Sandhed "ikke tænkt, at Deres Naade vilde have anseet "det for noget at lee af, at blive skiældt for en "Hore af saadan en uforskammet gemeen Kjø- "ter. Deres Naade maae gierne blive vreed "paa mig, fordi jeg tog Deres Partie; for "selvbudne Tienester give kun Stank for Dank, "som man siger; men jeg kunde i Sandhed "ikke taale, at min Frøken blev skiældt ud for "en Hore — og jeg vil ikke taale det. Jeg er "vis paa, at Deres Naade er den dydigste "Dame, der nogensinde har sat sin Fod paa "Engelsk Grund, og jeg skal kradse Øynene "ud paa hver en Slyngel, som tør være saa "dristig at understaae sig, at sige det mindste Ord "derimod. Der har aldrig nogen kunnet sige "det mindste Ondt om nogen Dames Caracteer, "som jeg nogensinde har opvartet.„

Hinc illæ lacrymæ. Honour havde, sandt at sige, ligesaa megen Kierlighed for sin Frøken, som de fleeste Tienestefolk have; det er at sige . . . men desuden forbandt hendes Stolthed hende til at forsvare den Dames Caracteer, som hun tiente hos; thi hun troede, at hendes

egen

egen var meget nøye forbunden dermed. Ligesom hendes Frøkens Caracteer blev opheyet, blev efter hendes Tanker ogsaa hendes opheyet, og tvertimood meente hun, at den eene ikke kunde forringes, uden den anden ogsaa blev det.

Ved denne Leylighed maae jeg standse et Øyeblik, min Læser! for at fortælle Dig en Historie: Da den bekiendte Helena Gwynn een Dag kom ud af et Huus, hvor hun havde giort en kort Besøgelse, og steeg i sin Vogn, saae hun, at en stor Deel af Pøbelen havde forsamlet sig, og at hendes Tiener var ganske blodig og tilsmurt. Den Gang hun nu spurgde Karlen, hvorfor han saae saaledes ud, svarede han: "Jeg har været oppe at slaaes med en uforskammet Slyngel, som skiældte Deres Naade "ud for en Hore." "Din Dumrian!" svarede Gwynn; "paa den Maade skulde Du "jo slaaes hver en Dag Du staaer paa Dine "Been, Din Tosse! det veed jo hele Verden." "Veed den det?" sagde Karlen mumlende, da hun havde slaaet Dørren i efter sig; "ja ja, men derfor skal de dog ikke skiælde mig ud "for en Horelaqvay."

Saaledes lader ogsaa Jomfrue Honours Hidsighed til at have været naturlig nok, om man endog ikke kunde giøre Reede for den paa nogen anden Maade; men der var virkelig endnu en anden Aarsag til hendes Vrede, som vi maae bede om Tilladelse til at erindre Læseren om, ved Hielp af en Omstændighed i den ovenanførte Lignelse. Der gives i Sandhed visse Liqveurer, som, naar de komme til vore Lidenskaber eller til Ild, frembringe just de modsatte Virkninger af dem, som Vandet vilde frembringe, da de snarere tiene til at oppuste og antænde; end til at slukke. Iblant disse er den ædle Drik, som man kalder Punsch. Den lærde Doctor Cheney havde derfor ikke Uret, naar han ofte sagde: at de der drak Punsch, øsede en flydende Ild ned igiennem deres Hals.

Nu havde Jomfrue Honour til al Ulykke øst saa meget af denne flydende Ild ned igiennem sin Hals, at Dampen deraf begyndte at stige op i hendes Hierne, og forblindede Øynene paa Fornuften, som man troer, har sin Boelig der, imedens at Ilden selv i Maven let naaede til Hiertet, og antændte der den ædle Lidenskab:

Stolt-

Stolthed. Man har altsaa ikke nødig at for-
undre sig over Kammerpigens hæftige Raserie,
endskiønt jeg maae tilstaae, at Aarsagen ved
første Øyekast synes ikke at kunne forstaae til den
Virkning.

Sophie og hendes Cousine giorde begge
alt, hvad de kunde, for at udslukke denne Flam-
me, som havde giort saadan en Allarm over
hele Huset. Tilsidst fuldførte de det, eller, for
at fortsætte Lignelsen et Skridt endnu: Ilden
gik tilsidst ud af sig selv, da den havde fortæret
alt det Tønder, som Tungen tilvejebringer,
nemlig alle de Skieldsord, som den har i sin
Magt.

Roeligheden blev saaledes bragt i Stand
oven paa, men ikke neden under, hvor Vertin-
den, som var meget opbragt over den Uret, der
var tilføyet hendes Mands Skiønhed ved Jom-
frue Honours Kiødspader, raabte paa Ret-
færdighed og Hævn. Den stakkels Mand, som
havde lidt meest i Træfningen, var ganske roe-
lig. Maaskee det Blod, han havde mistet,
havde kiølnet hans Vrede; thi Fienden havde
ikke allene anbragt sine Nægle i hans Kiæver,

men

men endog sin Næve i hans Næse, og denne begrød Slaget med Taarer af Blod i stor Mængde. Til dette kan man endnu legge Betragtningerne over hans Feyltagelse; men intet dæmpede hans Fortrydelse saa meget, som den Maade han nu opdagede sin Vildfarelse paa. Thi Jomfrue Honours Opførsel havde ikkun mere bekræftet ham i hans Meening; men nu blev han forsikkret af en Person, der saae meget fornem ud, og førte en stor Equipage, at den eene af Damerne var af stor Stand og meget nøye bekiendt med ham.

Efter denne Herres Befaling gik nu Verten op, og fortalte vore smukke Reysende, at der var en stor Herre neden for, som ønskede at giøre dem den Ære at opvarte dem. Sophie blev bleeg, og skiælvede over dette Budskab, endskiønt Læseren vil let slutte, at det, uagtet Vertens Bummert, var alt for høyligt til at komme fra hendes Fader; men Frygt begaaer gierne samme Feyl, som en Fredsdommer, og slutter let meget hastig af enhver ringe Omstændighed, uden at afhøre Vidnerne paa begge Sider.

For

For altsaa at tilfredsstille Læserens Nysgierrighed snarere, end for at beroelige hans Frygt, skynde vi os at underrette ham om, at der meget silde om Aftenen var kommet en Irlandsk Pair til Vertshuset paa hans Vey til London. Denne Adelsmand var sprunget fra sit Aftensmaaltid over den Orean, som vi nylig talede om, og havde seet Frue Fitzpatricks Kammerpige, som paa Efterspørgsel underrettede ham om, at hendes Frue, som han var meget noye bekiendt med, var oven paa. Aldrig saasnart havde han faaet denne Efterretning, førend han henvendte sig til Verten, stillede ham tilfreds, og sendte ham op med Complimenter, der vare meget høsligere, end de, han bragte derop.

Man vil maaskee forundre sig over, at Kammerpigen selv ikke blev brugt til at forrette dette Ærende; men det gior os Ondt, at vi maae sige, at hun var paa den Tid ikke i Stand til at foretage sig enten denne, eller nogen anden Forretning. Rommen (thi saaledes kaldt Verten for godt at kalde det, han destillerede af Malt) havde paa en nedrig Maade benyttet sig

af

af sin Fordeel over den stakkels udmattede Pige, og anstillet græsselige Ødeleggelser iblant hendes ædle Kræfter, paa en Tid, da de vare kun lidet i Stand til at imodstaae Anfaldet.

Vi ville ikke beskrive dette sørgelige Optrin alt for vidtløftig; men vi troede, at den historiske Oprigtighed, som vi give os ud for at besidde, forbandt os til at tale et par Ord om en Sag, som vi ellers vilde have været glade over at fortie. Mange Historieskrivere overlade det vist nok, af Mangel paa denne Oprigtighed eller Flittighed, at vi ikke skal bruge et værre Ord, til Læseren at uddrage saadanne smaa Omstændigheder af Mørket, hvorved han ofte bliver meget forvirret og forlegen.

Sophie blev snart befriet fra hendes ugrundede Frygt, da den ædle Pair traadde ind i Værelset; thi han var ikke allene meget nøye bekiendt med Frue Fitzpatrick, men ogsaa en meget fortroelig Ven af denne Dame. Sandt at sige, saa var det ved hans Hielp, at hun var bleven sat i Stand til at løbe bort fra sin Mand; thi denne Adelsmand havde den selv samme galante Tænkemaade, som hiine berømte Riddere,

vi

vi læse om i Helte-Historierne, og havde befriet mangen en fangen Nymphe fra hendes Lidelser. Han var i Sandhed ligesaa stor en Fiende af den grumme Myndighed, som Mænd og Fædre alt for ofte udøve imod de unge og elskværdige af det andet Kiøn, som nogen vandrede Ridder nogensinde var det af Troldmændenes barbariske Magt. Ja, jeg har i Sandhed ofte havt Mistanke om, at disse Troldmænd selv, som Romanerne allevegne ere fulde af, vare i sig selv ingen andre, end Mændene i vore Tider, og Ægtestanden selv var maaskee det fortryllede Slot, som man sagde Nympherne vare indsluttede i.

Denne Adelsmand havde et Gods i Herr Fitzpatricks Naboelaug, og havde i nogen Tid havt Bekiendtskab med Fruen. Aldrig saasnart hørde han derfor, at hun var indsluttet, førend han brugte sig af alle Kræfter, for at sætte hende i Frihed; og dette udrettede han snart, ikke ved at bestorme Slottet efter de gamle Heltes Exempel, men ved at bestikke Gouverneuren efter den nyemodens Krigskunst, hvori man foretrækker List for Tapperhed, og har udfundet,

fundet, at Guld er mere uimodstaaeligt, end enten Blye eller Staal.

Denne Omstændighed ansaae Frue Fitzpatrick ikke for væsentlig nok til at fortælle den til sin Veninde, og derfor vilde vi ikke meddele Læseren den paa den Tid. Vi vilde heller lade ham en kort Tid troe, at hun havde fundet, eller selv myntet, eller ved nogle meget overordentlige, maaskee overnaturlige Midler sat sig i Besiddelse af de Penge, som hun havde bestukket sin Bevogter med, end afbryde hendes Fortælling, for at give ham noget at forstaae, som hun ansaae for alt for ubetydeligt til at sige et Ord derom.

Efter en kort Samtale kunde Pairen ikke bare sig for at udvise nogen Forundring over, at møde Fruen der, og at fortælle, at han troede, hun var reyst til Bath. Frue Fitzpatrick svarede ganske frit, at hun var bleven hindret i hendes Forsæt ved en Persons Ankomst, som hun ikke behøvede at nævne. "Med et Ord „ sagde hun, "jeg blev indhentet af min Mand, "(for jeg behøver ikke at stille mig an, som jeg "vilde skiule det, Verden allerede veed alt

"for

"for vel) jeg var saa lykkelig at komme bort
"paa en meget besynderlig Maade, og nu rey-
"ser jeg til London med denne unge Dame,
"som er meget nær i Familie med mig, og er
"sluppet bort fra en ligesaa stor Tyran, som
"min.„

Mylord sluttede, at denne Tyran var og-
saa en Mand, og holdt derfor en Tale, der
var fuld af Complimenter til begge Damerne,
og ligesaa fuld af fornærmelige Talemaader
imod hans eget Kiøn; han sparede ikke heller paa
Skoser saavel imod Ægtestanden selv, som over
den ubillige Magt, Mandfolkene derved faae
over den følsommere og meest fortienestfulde Deel
af det menneskelige Kiøn. Denne Tale endte
han med at tilbyde Damerne sin Beskyttelse,
og sin Vogn med sex Heste for, som Frue Fitz-
patrick strax tog imod, og overtalede endelig
Sophie til at giøre det samme.

Da Sagerne vare saaledes bragte i Or-
den, tog Mylord Afskeed, og Damerne begave
sig til Roelighed, hvor Frue Fitzpatrick un-
derholdt sin Cousine med mange store Lovtaler
over denne ædle Pairs Caracteer, og opholdt

sig i Besynderlighed ved hans store Kierlighed til hans Kone, og sagde: at hun troede, han var næsten den eeneste høye Standsperson, som var sin Kone fuldkommen troe. "Det er i "Sandhed en meget sielden Dyd imellem Folk "af Stand, min kiere Sophie!„ lagde hun til. "Vent aldrig at finde den, naar De gifter "Dem; thi, De maae troe mig, dette Haab "vil vist slaae Dem feyl.„

Ved disse Ord stial et omt Suk sig op af Sophies Bryst, og hialp maaskee til at frembringe en Drøm, der ikke var af de allerbehageligste; men da hun aldrig har aabenbaret denne Drøm for nogen, saa kan Læseren ikke vente at finde den her.

Det niende Capitel.

Hvori Morgenen indføres i nogle smukke Beskrivelser. En Reysevogn. Kammerpigens Høflighed. Sophies heltemæssige Temperament. Hendes Ædelmodighed. Belønningen derfor. Selskabets Bortreyse og Ankomst til London, med nogle Anmærkninger til Nytte for Reysende.

Nu begyndte de Medlemmer af Selskabet, som ere fødte til at frembringe Velsignelserne i Livet,

Livet, at tænde deres Lys, for at fortsætte deres daglige Arbeyde, til Nytte for dem, der ere fødde til at nyde disse Velsignelser: Nu giør den flirskaarne Bonde sin Opvartning hos sin Medarbeyder, Oxen, der just reiser sig: Nu springer den snilde Kunstner og den flittige Haandværksmand fra deres haarde Matrasser, og nu begynder den raske Stuepige at sætte til rette igien i de forstyrrede Værelser, imedens Svirebrødrene, der frembragte denne Uorden, slænge og kaste sig i deres uroelige afbrudte Søvn, som om den haarde Duun forhindrede deres Roelighed.

I en jævn Stiil: Klokken havde aldrig saasnart slaaet syv, førend Damerne vare færdige til deres Reyse, og efter deres Begiering var Mylord og hans Equipage sat i Stand til at følge dem.

Men nu var der en Vanskelighed at hæve, og det var, hvorledes Mylord selv skulde komme afsted; thi i Hyrevogne, hvor de Reysende blive egentlig ansete for ligesaa megen Bagage, kan en snild Kudsk gierne stoppe et halv Dosin ganske magelig ind i et Rum, der ellers tager

ikkun fire; thi han kan let mage det saaledes, at den kiødfulde Vertshuuskone, eller velstoppede Borgemester tager ikke større Plads op, end den tynde Jomfrue og smalle unge Herre, siden det er Indvoldenes Natur at give efter, naar man knuger dem ret, og at ligge i et meget snævert Rum; men i de Fartøyer, som man til Forskiel kalder Herskabsvogne, forsøger man aldrig denne Maade at pakke paa, endskiønt de ere ofte meget større, end de andre.

Mylord vilde meget snart have hævet den Vanskelighed, ved at tilbyde sig paa en meget artig Maade at stige til Hest; men Frue Fitzpatrick vilde paa ingen Maade samtykke deri. Det blev derfor besluttet, at Kammerpigerne skulde vexelviis løse hverandre af, og ride paa een af Mylords Heste, som og strax derfor blev forsynet med en Tværsadel.

Da alting saaledes var bragt i Orden i Vertshuset, gave Damerne deres forrige Veyvisere Afskeed, og Sophie gav Verten en Forære ring, deels for at godtgiøre ham det Slag, han havde faaet under hende selv, og deels for det, han havde lidt under hendes rasende Kammerpiges

merpiges Hænder. Men nu mærkede Sophie først, at hun havde mistet noget, som gjorde hende uroelig; og dette var den Bancoseddel paa hundrede Pund, som hendes Fader havde givet hende den sidste gang, de talede med hverandre, og som, tilligemed nogle ubetydelige Smaating, var alt det, hun eyede paa den Tid. Hun søgte allevegne og rystede og tumlede alle sine Sager, men forgieves: Seddelen var ingensteds at finde. Dog var hun tilsidst ganske vis paa, at hun havde tabt den ud af sin Lomme, den gang hun var saa ulykkelig at falde af Hesten paa det mørke snævre Sted, vi tilforn have talt om. Og dette kom hende desto rimeligere for, da hun nu erindrede sig en Slags Uorden i hendes Lommer, som hun ogsaa havde mærket paa samme Tid, og den store Vanskelighed, hun havde havt med at faae sit Tørklæde op af Lommen, for at hielpe Frue Fitzpatrick ud af sin Forlegenhed, just et Øyeblik førend hun faldt.

I hvor store Ulevligheder end saadanne Tildragelser kunne føre med sig, saa ere de dog aldrig i Stand til at undertrykke en Siel, der besidder nogen Styrke, med mindre Gierrighed kom-

mer til. Sophie overvandt derfor strax sin Bekymring, (endskiønt intet kunde være hende mere ubeleyligt paa den Tid, end denne Hændelse) og vendte tilbage til Selskabet med sin sædvanlige muntre og glade Mine. Mylorden fulgte Damerne til Vognen, ligesaavel som Jomfrue Honour, der endelig efter mange Complimenter, og endnu flere jeg beder og vær saa artig, gav efter for hendes velopdragne Søster Abigails Bønner, og underkastede sig den Ære at giøre den første Tour i Vognen, hvori hun i Sandhed havde gierne ønsket at blive hele Reysen igiennem, dersom hendes Fröken efter adskillige frugtesløse Paamindelser ikke tilsidst havde tvunget hende til at giøre sin Tour til Hest.

Da Selskabet nu var kommet i Vognen, begyndte den at kiøre til, ledsaget af mange Tienere og to Anførere, som tilforn kiørte med Mylord, men som vist havde faaet deres Afskeed fra Vognen, om det endog havde været for en meget mindre værdig Aarsag end den, at giøre Plads for to Damer. Deri opførte de sig kun som Folk, der havde Levemaade, men ellers

vare

vare de til alle Tider færdige til at paatage sig et Tiener-Embede, og vilde endnu gierne have nedladt sig til lavere Forretninger for den Ære, at være i Mylordens Selskab, og den Bequemmelighed, at kunne gaae til hans Bord.

Verten var saa fornøyet over den Forære ring han havde faaet af Sophie, at han fornøyede sig meer over den, end han fortrød paa de Slag eller Skrammer, han havde faaet. Læseren vil maaskee være nysgierrig for at faae at vide, hvor stor denne Forære ring var; men vi kunne ikke tilfredsstille hans Nysgierrighed. I hvad det end var, saa stillede den Verten tilfreds for den Skade, han havde lidt paa Legemet; men han beklagede sig kun over, at han ikke for havde vidst, hvor liden Priis Frøkenen satte paa sine Penge. "For man kunde „ sagde han, "gierne have skrevet dobbelt op for alle "Ting, og hun vilde ikke have yppet nogen "Trætte om Regningen. „

Hans Kone derimod var langt fra at giøre den Slutning. Jeg skal ikke sige, om hun virkelig følte mere, at hendes Mand var tilføyet nogen Skade, end han selv følte det; men vist

er det, at hun var meget mindre tilfreds med Sophies Ædelmodighed, end han. "Fru-
"kenen veed i Sandhed„ raabte hun, "langt
"bedre at anvende sine Penge, end Du troer,
"min kiere Mand. Hun kunde nok forestille
"sig, at vi vilde ikke lade saadan en Sag fare,
"uden at faae nogen Opreisning, og Processen
"vilde have kostet hende uendelig meget mere,
"end denne stakkels lumpne Gave, som jeg un-
"drer mig over, Du vilde tage imod.„ "Du
"er altid saa forbandet klog?„ sagde Manden.
"Vilde det have kostet hende mere, vilde det det?
"Meener Du, jeg veed det ikke ligesaavel,
"som Du? Men skulde noget af det, eller kun
"saa meget have kommet i vore Lommer? Der-
"som vor Søn Thomas, Procuratoren, havde
"levet endnu, saa kunde jeg i Sandhed have
"været glad over, at give ham saa smuk en
"Sag i Hænderne. Han vilde have smurt sig
"godt derved; men da jeg har ingen i min Fa-
"milie, som er Procurator, hvorfor skulde jeg
"da føre Proces, for at berige Fremmede.„
"Ja, Du maae i Sandhed„ svarede hun, "og-
"saa vide det best.„ "Det troer jeg ogsaa nok,

"jeg

"jeg sveed„ svarede han. "Jeg bilder mig "ind, jeg kan lugte det ligesaa godt, som no- "gen anden, naar der er Penge at fortiene. "Enhver, kan jeg sige Dig, vilde ikke have "snakket Folk saa meget fra. Huusk paa det, "siger jeg, enhver vilde ikke have lokket saa "meget fra hende, huusk paa det.„ Derpaa begyndte Konen at bifalde sin Mands Skarp- sindighed, og saaledes endtes deres korte Sam- tale i den Anledning.

Vi ville derfor sige Farvel til disse gode Folk, og følge Mylorden og hans smukke Sel- skab, der kom saa hurtig afsted, at de giorde en Reyse paa to og tyve Mile i to Dage, og kom den anden Aften til London, uden at der var hændet dem noget paa Veyen, som kunde fortiene at fortælles i denne Historie. Vor Pen skal derfor følge det Tog, den beskriver, og vor Historie skal gaae ved Siden af de Reysende, den handler om. Gode Forfattere ville i Sand- hed giøre vel i at efterfølge den indsigtsfulde Reysende i dette Stykke; thi han indretter al- tid den Tid, han opholder sig paa et Sted, efter de Skienheder, Zirligheder og Mærkværdighe-

der, som han finder der. I Esher, Stowe, Wilton, Eastbury og Priors Park, ere Dagene alt for korte for den henrykte Indbildningskraft, imedens vi beundre Kunstens forunderlige Magt i at forbedre Naturen. Paa nogle af disse Steder opvækker i sær Kunsten vor Beundring, paa andre kappes Natur og Kunst om vort Bifald; men paa det sidste Sted synes denne at triumphere. Her lader Naturen sig see i sin rigeste Prydelse, og Kunsten følger sin velgiørende Herskerinde i den beskedenste og simpleste Dragt. Her udgyder Naturen i Sandhed de udvalgteste Skatte, som den har udøst paa denne Verden, og her viser den menneskelige Natur os et Syn, som allene kan overgaaes i den anden Verden.

Den samme Smag, den samme Indbildningskraft, som føler saadan en Vellyst i disse ziirlige Optrin, kan og fornøye sig med meget ringere Syn. Skovene, Bakkene, Engene i Devon og Dorset, tiltrække sig den skarpsindige Reysendes Øyekast, og forhale hans Reyse; og dette Ophold holder han sig siden skadesløs for, ved at fare hurtig over den mørke Heede

ved

ved Bagshot, og den behagelige Slette, som udbreder sig Vesten for Stockbridge, hvor ikkun et og andet Træ er det eeneste, som fremstiller sig for Øynene i en Omkreds af fire Mile, med mindre Skyerne, af Medlidenhed over vor trætrede Siel, ere saa artige at aabne deres prægtig malede Boeliger for vore Øyne.

Saaledes reyser ikke Kiøbmanden, der ponser paa sin Fordeel, og den indsigtsfulde Dommer, og den graduerede Doctor, og den varmklædte Koepranger, tilligemed alle Rigdommens og Dumhedens Sønner. Lige hastig fare de afsted igiennem grønne Enge eller ufrugtbare Heeder, saa at deres Heste gaae just en Miil hver Time, og baade Herrens og Bæstets Øyne see ganske lige eens og lige frem for dem, og beskiæftige sig med at see de samme Ting paa een og den samme Maade. Med lige Henrykkelser seer den gode Reysende Bygningskunstens prægtigste Mindesmærker og hine kostelige Huse, som nogle ubekiendte have prydet den stadselige Bye med, hvor Dynger af Teglstene ere opstablede, som et Mindesmærke, for at vise, at der før var opstablet Dynger af Penge.

Men

Men nu haster jeg, min Læser! for at indfinde mig hos vor Heltinde, og vil derfor overlade det til Din Skarpsindighed at anvende alt dette paa de Bæotiske Skribentere, og de Forfattere, der have modsatte Egenskaber. Dette vil Du være fuldkommen i Stand til at giøre uden vor Hielp. Giør Dig derfor Umage ved denne Leylighed; thi vi ville vel gierne hielpe Dig paa vanskelige Steder, siden vi ikke vente, som visse andre, at Du skal bruge Spaadomskunster, for at opdage vor Meening; men vi ville slet ikke føye Dig i Din Magelighed, hvor der ikke behøves andet, end Din egen Eftertanke; thi Du tager høyligen feyl, om Du indbilder Dig, at det var vor Tanke, da vi begyndte dette store Værk, ikke at overlade Din Skarpsindighed noget at giøre, eller at Du behøver ikke at bruge denne Egenskab, for at reyse igiennem vore Blade med nogen Fornøyelse eller Nytte.

Det

Det tiende Capitel.

Som indeholder et par Vink angaaende Dyd, og nogle flere angaaende Mistanke.

Da vort Selskab kom til London, tog det ind i Mylordens Huus, hvor de forfriskede dem noget efter deres møysommelige Reyse, og sendte imidlertid nogle Tienere ud, for at skaffe de to Damer Værelser; thi da Mylordens Frue var ikke i Byen paa den Tid, saa vilde Frue Fitzpatrick aldeles ikke tage imod en Seng i Pairens Huus.

Nogle Læsere ville maaskee fordømme denne overordentlige Delicatesse i Dyden, om jeg saa maae kalde det, som om den var alt for fiin og nøyeregnende; men vi maae indrømme hende noget for den Tilstand, hun var i, som man maae tilstaae var meget critisk: og naar man betænker, hvor ondskabsfulde bagtalerske Tunger ere, saa maae vi ogsaa tilstaae, at ifald det var en Feyl, saa var denne Feyl en Yderlighed i det, der var Ret, og en Feyl, som et hvert Fruentimmer, der er i den selv samme Tilstand, vil giøre vel i at efterfølge. Det formeligste

Skin

Skin af Dyden kan maaskee, naar det er et blot Skin, i meget abstracte Betragtninger synes at være mindre roesværdigt, end Dyden selv, uden saadanne Formaliteter; men det bliver dog altid mere roest, og jeg troer, at alle ville tilstaae, at det er nødvendigt for ethvert Fruentimmer at vedligeholde een af Delene, undtagen i nogle meget besynderlige Tilfælde.

Da de havde faaet Værelser, giorde Sophie sin Cousine Selskab den Nat over; men besluttede tidlig om Morgenen at opspørge den Dame, hvis Beskyttelse, vi have anført tilforn, hun havde overlagt at flye til, da hun forlod sin Faders Huus. Og dette længtes hun saa meget mere efter at kunne giøre, for nogle Anmærkningers Skyld, som hun havde giort paa sin Reyse i Vognen.

Da vi nu ikke have i Sinde at give Sophie den forhadte Caracteer af Mistænkelighed, saa ere vi næsten bange for at aabenbare vore Læsere de Forestillinger om Frue Fitzpatrick, som opfyldte hendes Sind; thi hun havde virkelig nogle Tvivl om hende paa den

Tid.

Tid. Men da disse Bevægelser meget let opkomme hos de værste Folk, saa holde vi det ikke for raadeligt at udlade os mere tydelig derom, førend vi først have anbragt et par Ord om Mistanke i Almindelighed.

Af denne har det altid forekommet mig, som der vare to Grader. Den første vil jeg udleede fra Hiertet, da den yderlig hastige Skarpsindighed, der er ved den, synes at forudsætte et Slags indvortes Tilskyndelse; og det destomere, siden denne høye Grad ofte selv skaber sin egen Gienstand, og seer det, som ikke er, og altid mere, end der virkelig er. Det er denne hastige og gienneintrængende Skarpsindighed, hvis Falkeøyne intet Tegn paa Ondt kan undgaae: som ikke allene iagttage Folks Handlinger, men endogsaa deres Ord og Øyekast; og da den kommer fra dens Hierte, der giver Agt paa den anden, saa borer den sig ogsaa ind i den andens Hierte, og udspionerer det Onde, ligesom i sin allerførste Spire, ja endog undertiden førend man kan sige det er undfanget. En beundringsværdig Siele-Eyne, om den var ufeylbarlig! Men siden der er kun eet eeneste dødeligt Væsen,

der giør Fordring paa denne Grad af Fuldkommenhed, saa have mange beklagelige Ulykker og megen pinende Hierteſorg for Uſkyldighed og Dyd havt ſin Oprindelſe af det, at denne ſkarpſindige Dommekraft har taget Feyl. Jeg kan derfor ikke andet, end anſee denne forførdelige Skarpſindighed i det Onde for en laſtværdig Yderlighed, ja endog for et meget ſkadeligt Onde. Og jeg er ſaa meget mere tilbøyelig til denne Meening, ſiden jeg frygter for, at den altid har ſin Oprindelſe af et ondt Hierte, for de Aarſagers Skyld, ſom jeg allerede har anført, og for een endnu, nemlig: fordi jeg aldrig har mærket den hos et godt Hierte. Og fra denne Grad af Mistanke fritager jeg Sophie ganſke og aldeles.

En anden Grad af denne Egenſkab ſynes at komme fra Hovedet. Denne er i Sandhed intet andet, end Øyne til at ſee det, ſom er for vore Øyne, og til at drage Slutninger af det, man ſeer; det første kan ingen, ſom har noget Øye, undgaae, og det ſidſte er maaſkee ligeſaa vis en Følge af at have nogen Hierne. Denne Grad er ligeſaa ſtor en Fiende af Laſterne, ſom

hiin

hiin af Uskyldighed, og jeg kan ikke ansee den for uelskværdig, om den endog undertiden tager Feyl af menneskelig Skrøbelighed. Skulde en Mand, for Exempel, af en Hændelse overrumple sin Kone paa Skiødet eller i Armene af een af disse smukke unge Herrer, som giver sig ud for at forstaae den Kunst, at giøre een til Hanrey; saa troer jeg, jeg skulde ikke laste ham meget, om han sluttede sig til noget mere, end det han saae af de Friheder, han virkelig saae, og som man behandler mildt nok, naar man kalder dem uskyldige Friheder. Læseren vil lettelig erindre sig en stor Mængde Exempler herpaa; jeg vil derfor ikkun anføre eet endnu, som nogle vel kan holde for uchristeligt, men jeg kan ikke ansee det for andet, end ganske undskyldeligt, og det er den Mistanke: at et Menneske er i Stand til at giøre det, det allerede har giort, og at det er mueligt, at een, der har eengang været en Slyngel, kan spille den samme Rolle igien. Og denne Grad af Mistanke, troer jeg, sandt at sige, at Sophie var skyldig i. Af denne Grad af Mistanke havde hun virkelig fattet den Meening, at hendes Cousine var neppe saa god, end hun burde være.

Sagens Beskaffenhed lod til at være denne: Frue Fitzpatrick betragtede meget viselig, at en ung Dames Dyd, er i samme Tilstand i Verden, som en stakkels Hare, der altid er vis paa at møde sin Fiende, naar den vover sig ud; thi den kan neppe møde nogen anden. Aldrig saasnart havde hun derfor bestemt sig til at benytte sig af den første Leylighed til at forlade sin Mands Beskyttelse, førend hun besluttede at kaste sig i en anden Mands Beskyttelse, og hvem kunde hun med større Ret vælge til sin Beskytter, end en riig og ærekiær Standsperson, der foruden hans artige Tænkemaade, hvorved Mandfolkene faae Tilbøyelighed til at blive vandrende Riddere, det er at sige: ulykkelige Damers Beskyttere, ofte havde erklæret den hæftigste Hengivenhed til hende, og havde allerede givet hende alle de Beviis derpaa, der stode i hans Magt?

Men siden Loven har været saa daarlig, ikke at tale om det Embede, at være Vicemand eller en flygtende Dames Beskytter, og Ondskaben vil gierne benævne ham med et mere ubehageligt Navn, saa blev det besluttet, at My-

lorden

lorden skulde bevise Fruen alle saadanne artige Tieneſter hemmelig, og uden offentlig at antage Caracteer af hendes Beſkytter. Ja, for at hindre andre i at anſee ham derfor, blev det end videre beſluttet, at Fruen skulde tage lige til Bath, og at Mylorden skulde først reyse til London, og derfra til Bath, efter hans Doctorers Raad.

Alt dette mærkede Sophie ganske tydelig, ikke af Frue Fitzpatricks Tale eller Opførsel, men af Pairen, der var meget mindre erfaren i at tie med en Hemmelighed, end den gode Dame. Og maaskee den store Taugshed, som Frue Fitzpatrick havde saa noye iagttaget i denne Henseende i hendes Fortælling, ikke lidet forøgede den Mistanke, som nu var opkommen hos hendes Couſine.

Sophie fandt meget let den Dame, hun søgte om; thi der var i Sandhed ikke en Porteur i hele Byen, som hendes Huus jo var meget vel bekiendt for; og da hun til Svar paa sit første Bud fik en meget indstændig Anmodning om at komme til hende, saa tog hun strax imod Tilbuddet. Frue Fitzpatrick nødte ikke heller sin Couſine til at blive længer hos sig, end Høflig-

heden udfordrede. Jeg kan ikke sige, om hun havde mærket den omtalte Mistanke, og fortrød paa den, eller af hvad anden Aarsag det skeede; men vist er det, at hun ønskede ligesaa meget at blive af med Sophie, som Sophie ønskede at komme fra hende.

Da denne unge Dame skulde tage Afskeed med sin Cousine, kunde hun ikke bare sig for at give hende et kort Raad. Hun bad hende for Himmelens Skyld at tage sig i agt, og at betænke, hvor farlig en Tilstand hun var i, og tagde til: at hun haabede, at der kunde udfindes et Middel til at forlige hende med hendes Mand. "Erindre Dem, min Beste!„ sagde hun, "den Regel, som vor Faster Western "saa ofte har igientaget for os begge: at naar "det ægteskabelige Forbund er brudt, og der er "erklæret Krig imellem Mand og Kone, saa "kan Konen neppe indgaae nogen Fred, der "er ufordeelagtig for hende, paa hvad Vilkaar "det end er. Det er min Fasters egne Ord, "og hun har havt en stor Erfarenhed i Ver"den.„ Frue Fitzpatrick svarede med et foragteligt Smiil: "Frygt kun ikke for mig, mit "Barn!

"Barn! tag Dem selv i agt; thi De er yngre
"end jeg. Om nogle faa Dage vil jeg komme
"og besøge Dem; men tillad mig, kiere So-
"phie! at give Dem et lidet Raad: lad denne
"Mine af Miss Erbar blive ude paa Landet,
"for, De kan troe, den vil klæde Dem meget
"slet her i Byen. "

Saaledes skiltes de to Cousiner ad, og Sophie tog strax hen til Lady Bellaston, hvor hun var hiertelig velkommen, og blev meget høflig imodtaget. Denne Dame havde allerede syntes vel om hende, da hun i forrige Tider saae hende hos hendes Faster Western. Hun fornøyede sig ogsaa meget over at see hende, og havde aldrig saasnart faaet de Aarsager at vide, som havde bragt hende til at forlade sin Fader, og flye til London, førend hun strax bifaldt hendes fornuftige Kiækhed, derpaa udlod hun sig med, at hun var overmaade fornøyet over de gode Tanker, Sophie havde viist, hun havde om Hendes Raade, ved at udvælge hendes Huus til sit Tilflugtssted, og lovede hende al den Beskyttelse, der stod i hendes Magt.

Da

Da vi nu have bragt Sophie i sikkre Hænder, troer jeg nok, Læseren med Fornøyelse vil forlade hende der for en kort Tid, og see sig lidt om efter andre Personer, i sær efter den stakkels Jones, som vi længe nok have overladt til hans Fortrydelse over hans forbigangne Forseelser, der selv straffede ham tilstrækkelig, hvilket Lasterne efter deres Natur altid giøre.

Thomas Jones
tolvte Bog.

Som indeholder den samme Tid, som den foregaaende.

Det første Capitel.

Som viser, hvad man bør anſee for at være ſtiaalet hos vore nyere Forfattere, og hvad man bør holde for en lovmæssig Priſe.

Den lærde Læser maae have lagt Mærke til, at jeg i dette mægtige Værk ofte har anført Perioder af de beſte gamle Skribentere, uden at nævne Originalen, og uden at tale et Ord om den Bog, jeg har laant dem af.

Denne Maade at skrive paa, har den vittige Abbed Banier sat i et meget smukt Lys i Fortalen til hans Fabellære: et Værk der viser stor Lærdom og ligesaa stor Dømmekraft. "Læseren vil let kunne mærke,, siger han, "at "jeg ofte har havt større Høyagtelse for ham, "end for min egen Anseelse; thi en Forfatter "giør i Sandhed Læseren en meget betydelig "Compliment, naar han for hans Skyld ude"lader lærde Citationer, som fremstille sig for "ham, og som ikke vilde have kostet ham an"det, end den Umage at udskrive dem.,,

At fylde et Værk med saadanne Brokker, kan i Sandhed ansees for et aabenbart Bedragerie imod den lærde Verden, som derved nødes til at kiøbe det nok engang i Stumper og Stykker, som de allerede have i Stort, om ikke i deres Hukommelser, saa dog paa deres Hyller; og det er endnu mere grumt imod de Ulærde, som blive forførte til at betale det, de ikke kunne have nogen Nytte af. En Skribent, som blander en stor Mængde Grædsk og Latin i sine Værker, behandler Damerne og de smukke Herrer paa samme lumpne Maade, som de ofte behandles

paa

paa af dem, der holde Auctioner, og ofte giøre sig Umage for at blande og formeere Nummerne saaledes, at naar man vil kiøbe noget, som man mangler, saa er man nødt til at kiøbe noget med, som man ikke kan bruge.

Men da der er ingen Opførsel til, hvor smuk og uegennyttig den end er, som jo kan blive galt forstaaet af Uvidenhed, og galt udlagt af Ondskab, saa har jeg undertiden været fristet til at bevare min egen Anseelse paa mine Læseres Bekostning, og til at udskrive Originalen, eller i det mindste anføre Capitelet og Verset, naar jeg enten har brugt en andens Tanke eller Udtryk. Jeg har i Sandhed nogen Tvivl, om jeg ikke ofte har tabt ved det Modsatte, og om jeg ikke, naar jeg har udeladt den originale Forfatters Navn er snarere blevet mistænkt for at have stiaalet, end anseet for at have handlet efter den elskværdige Bevæggrund, som jeg oven til har anført af den med Rette berømte Franskmand.

For nu at undgaae alle saadanne Bebyldninger for Eftertiden vil jeg her bekiende Sagen og retfærdiggiøre mig. Man kan anse

de Gamle, som en riig Fælled, hvor enhver, der har den mindste Plet af Parnassus til Leye, har fri Ret til at græsse sin Muse, eller, for at sætte Sagen i et klarere Lys: vi Nyere ere, i Forhold til de Gamle, det, som de Fattige ere til de Rige. Men ved de Fattige forstaaer jeg her det store og ærværdige Selskab, som vi i Engelland kalde Pøbelen. Og nu veed enhver, som har havt den Ære at blive indladt i nogen Grad af Fortroelighed med denne Pøbel, meget vel, at det er een af deres antagne Grundsætninger, at røve og plyndre deres rige Naboer uden den mindste Tilbageholdenhed, og at det bliver hverken holdt for Synd eller Skam imellem dem. Og denne Grundsætning holde de sig ved, og handle saa bestandig efter den, at der næsten i et hvert Sogn i Kongeriget altid er en Slags Sammenrottelse i Giære imod en vis riig Person, som man kalder Herremanden, hvis Eyendomme alle hans fattige Naboer ansee for et frit Bytte; og da de forestille sig, at det er slet ingen Forseelse at udøve saadanne Plyndrerier, saa ansee de det for et Bud af Æren, og en moralsk Pligt, at hæle med hver-

andre,

andre, og frie hverandre fra Straf ved alle saadanne Leyligheder.

Paa samme Maade maae de Gamle, som Homer, Virgil, Horatz, Cicero, og de øvrige, ansees iblant os Skribentere for ligesaa mange rige Herremænd, som vi Fattige paa Parnassus har, ved en Sædvane fra utænkelige Tider af, faaet Ret til at tage alt det fra, som vi kunne faae fat paa. Denne Frihed forlanger jeg, og den er jeg ligesaa færdig til at tilstaae mine fattige Naboer igien i deres Tour. Alt det jeg paastaaer, og alt det jeg fordrer af mine Brødre, er, at vi bør vedligeholde den samme nøyagtige Redelighed imellem os, som Pøbelen udviser imellem sig indbyrdes. At stiæle fra en anden iblant os selv, er i Sandhed meget lastværdigt og uanstændigt; thi det kan man ganske egentlig kalde, at bedrage den Fattige, (undertiden maaskee den, der er fattigere end vi selv) eller for at vise det med den skammeligste Farve: at plyndre Hospitaler.

Da min Samvittighed altsaa efter den nøyeste Undersøgelse ikke kan beskylde mig for noget saadant skammeligt Tyverie, saa vil jeg lade

mig noye med at angive mig selv, som skyldig i den forrige Beskyldning; og jeg vil aldrig betænke mig paa at bemægtige mig noget Træk, som jeg herefter finder i en gammel Forfatter, naar jeg kan have nogen Nytte deraf, uden at anføre den Forfatters Navn, som jeg tog det fra. Ja, jeg fordrer endog en fuldkommen Eyendoms Rettighed til alle saadanne Træk, fra det Øyeblik af, de ere indførte i mine Skrifter; og jeg venter, at alle mine Læsere ville herefter ansee dem ganske og aldeles for mine egne. Men denne Fordring forlanger jeg dog ikke man skal tilstaae mig, uden paa det Vilkaar, at jeg skal vise den noyeste Redelighed imod mine fattige Brødre, saa at, om jeg nogensinde laaner noget af det lidet, de have, saa skal jeg aldrig forsømme at sætte deres Mærke derpaa, paa det at det kan altid være færdigt til at komme tilbage til dets rette Eyermand igien.

Denne Udeladelse var meget lastværdig af en vis Herr Moore, som i forrige Tider laante nogle Linier af Pope & Compagnie, og tog sig den Frihed at føre sex af dem an i hans Comoedie de kappende Moder. Men Hr. Pope

var

var dog saa lykkelig at finde dem i den nysanførte Comoedie, og tog dem derfor, som sin rette Eyendom, med Magt tilbage igien, og førte dem ind i sine Værker: og til velfortient Straf kastede han den omtalte Moore i det kiedsommelige Fængsel i Dunciaden, hvor hans ulykkalige Ihukommelse endnu giemmes, og skal evig giemmes, som en Revselse, der passer sig paa saadan en uretfærdig Omgang i den poetiske Handel.

Det andet Capitel.

Hvori Junkeren vel ikke finder sin Datter, men dog noget, der gior Ende paa hans Forfølgelse.

Nu vender Historien tilbage til Vertshuset i Upton, hvorfra vi først ville følge Junkerens Fodspoer; thi han kommer nu snart til Enden af sin Reyse, og siden faae vi fuldkommen Leylighed til at følge vor Helt.

Læseren vilde behage at erindre sig, at den omtalte Junker reyste meget rasende fra Vertshuset, og at han i dette Raserie forfulgte sin Datter. Da Soldkarlen havde underrettet ham

om, at hun var taget over Severn, saa tog han ogsaa over denne Bæk med hans hele Equipage, og reed af alle Kræfter, og svoer at hævne sig paa det skrækkeligste over den stakkels Sophie, dersom han kun kunde naae hende.

Han havde ikke redet langt, førend han kom til en Korsvey. Her sammenkaldede han et kort Krigsraad; og da han havde hørt de forskiellige Meeninger, saa overgav han tilsidst sin Vey til Lykken, og styrede strax ind paa Worcester Veyen.

Paa denne Vey reed han omtrent en halv Miil; men siden begyndte han at beklage sig meget bitterlig, og raabte ofte: "Hvad er det dog "ikke for en Ynk! der var paa min Siel aldrig "saa ulykkelig en Hund til, som jeg!" og derpaa udstødte han en heel Ladning af Eeder og Forbandelser.

Ved denne Leylighed forsøgde Præsten at meddele ham nogen Trøst: "Sørg ikke, min "Herre!" sagde han, "ligesom de, der intet "Haab have. Endskiønt vi endnu ikke have "været i Stand til at indhente den unge Frø"ken, saa maae vi dog anse det for en Slags

"Lykke,

" Lykke, at vi hidindtil have fulgt hendes Spoer
" rigtig. Maaskee hun vil snart være udmat-
" tet af Reysen, og opholde sig i et eller andet
" Vertshuus, for at fornye sine legemlige Fun-
" ctioner, og i det Tilfælde vil al moralsk Vis-
" hed meget snart blive compos voti. "

" Hum! Dievelen annamme den Tæve! "
raabte Junkeren, " jeg beklager mig kun over, at
" jeg har spildt en Morgen, der havde været saa
" god til Jagten. Det er forbandet haardt at
" miste een af de beste Jagtdage, vi efter mine
" Tanker have havt i denne Tid, og det i sær
" efter saa lang en Frost. "

Her vil jeg ikke bestemme, om Lykken, som nu og da viser nogen Medlidenhed i sine løyerlige Streger, havde fattet Medlidenhed med Junkeren, eller om den ikke havde besluttet at godtgiøre ham det paa en anden Maade, at den ikke vilde tillade, at han skulde indhente sin Datter; men han havde neppe yttret de nys anførte Ord, og et Par Eeder bag efter dem, førend et Kobbel Hunde begyndte at aabne deres tonefulde Halse en kort Vey fra dem. Da Junkeren og hans Hest mærkede dette, spidsede de begge Øren,

og Junkeren raabte: "Hun er borte, hun er "borte! hun er Gud forbande mig borte!„ og opmuntrede strax Bæstet med Sporerne, endskient det behøvede kun lidt deraf, siden det havde samme Tilbøyelighed, som dets Herre. Nu satte da hele Selskabet tvers over en Kornmark, og reed lige hen imod Hundene, med saa megen Hujen og Skraalen, at den stakkels Præst korsede for sig, og sluttede Troppen.

Saaledes fortæller Fabelen, at den smukke Grimalkin, som Venus efter en hæftig Elskers Forlangende forandrede fra en Kat til et smukt Fruentimmer, aldrig saasnart blev en Muus vaer, førend hun erindrede sig sin forrige Leeg, og da hun endnu havde beholdt sin gamle Natur, saa sprang hun ud af sin Mands Seng, for at forfølge det lille Dyr.

Hvad skal vi forstaae ved dette? Ikke at Bruden var misfornøyet med sin forliebte Brudgoms Favnetag; thi nogle have vel anmærket, at Katte ere hengivne til Utaknemmelighed; men der gives dog visse Leyligheder, da baade Fruentimmer og Katte ville være fornøyede, og smaabrumme. Sagen er denne, som den skarpsin-

dige

dige Sir Roger L'Estrange anmærker i hans dybsindige Betragtninger: "at om vi lukke "Naturen ud af Døren, saa kommer den dog "ind igien igiennem Vinduet; og at Kis, end- "skiønt hun er bleven Madame, bliver dog ved "at tage Rotter." Paa samme Maade maae vi ikke beskylde Junkeren for nogen Mangel paa Kierlighed til sin Datter; thi han havde virkelig en stor Kierlighed for hende, men vi bør betragte, at han var en Landsbyejunker og Jæger, og saaledes kan vi anvende baade Fabelen og de dybsindige Betragtninger paa ham.

Hundene løb af alle Livskræfter, som man kalder det, og Junkeren satte efter dem over Giærder og Grave med al sin sædvanlige Raaben og Hidsighed, og med al hans sædvanlige Fornøyelse: ikke heller faldt der ham nogen Tanke ind om Sophie, der kunde have formindsket hans Fornøyelse ved Jagten, som han sagde, var een af de smukkeste, han nogensinde havde seet, og som han sover paa, var nok værd at reyse tretten Mile for. Da nu Junkeren forglemte sin Datter, saa kan man let slutte sig til, at Tienerne forglemte deres Frøken, og

efter

efter at Præsten havde udtrykket sin store Forundring paa Latin for sig selv, saa opgav han endelig alle Tanker om den unge Froken, travede afsted bag efter dem, og begyndte at studere paa sin Prædiken til den følgende Søndag.

Junkeren, som Hundene hørte til, var meget glad over denne hans Junker Jagebroders Ankomst; thi alle bifalde Fortieneſter i deres eget Fag, og ingen var meer erfaren i Marken, end Hr. Weſtern, ikke heller kunde nogen bedre opmuntre Hundene med sit Skriig, eller oplive Jagten med sin Hujen.

I Heeden af Jagten ere Jægerne alt for beſkiæftigede til at iagttage nogen Slags Ceremonier, ja ikke engang de Pligter, som Menneſkekierlighed paalegger dem; thi dersom nogen af dem kommer til Skade, og falder i en Grav eller Bæk, saa bryde de andre sig ikke derom, men fare afsted, og overlade ham i Almindelighed til sin Skiæbne. I denne Tid talede derfor begge Junkerne ikke et eeneſte Ord sammen, endſkiont de ofte vare meget nær ved hinanden. Dog saae Jagtherren ofte den Fremmedes store Indſigt i at bringe Hundene paa

rette

rette Vey, naar de begik en Feyl; han syntes derfor vel om ham, og fattede deraf høye Tanker om hans Forstand, ligesom hans talrige Følge allerede havde indgivet ham en ikke liden Ærbødighed for hans Stand. Saasnart som Jagten derfor var forbi ved det lille Dyrs Død, som havde været Aarsag til den, saa mødtes begge Junkerne, og hilsede hinanden med alle junkerlige Hilsener.

Deres Samtale var underholdende nok, og saaledes, at vi kunne maaskee anføre den i et Tillæg, eller ved en anden Leylighed; men her kan jeg ikke overtale mig til at give den Plads, da den paa ingen Maade angaaer denne Historie. Denne Samtale sluttede sig med nok en Jagt, og den igien med en Indbydelse til et Middagsmaaltid. Dette blev imodtaget, og derpaa fulgde et dygtig Drikkegilde, som endtes med ligesaa dygtig en Luur paa Junker Westerns Side.

Vor Junker kunde slet ikke staae sig den Aften i at drikke, hverken imod Verten eller Præsten Herr Supple, og det kan man meget vel forklare af det hæftige Arbeyde, han havde ud-

udstaaet, baade paa Siel og Legeme, uden at betage ham det mindste af hans Ære. Det var i Sandhed ogsaa, ligesom han, efter den almindelige Talemaade, var blæst fuld; thi førend han havde sat den tredie Flaske til Livs, var han allerede saa aldeles overvunden, at Præsten ansaae ham for fraværende, endskiønt han ikke blev baaret i Seng, førend længe efter, og underrettede derfor den anden Junker om alt, hvad der angik Sophie, og fik hans Løfte paa, at han vilde understøtte de Grunde for Herr Westerns Tilbagereyse, som han havde i Sinde at drive paa Morgenen efter.

Den gode Junker havde derfor aldrig saasnart rystet sin Aftensviir af sig, og forlangt sin Morgendram, og raabt paa sine Heste, for at komme til at sætte efter Sophie igien, førend Herr Supple begyndte at raade ham derfra, og Værten understøttede ham saa stærk deri, at de tilsidst overtalede ham, og Herr Western samtykkede i at reyse hiem igien. Een Bevægegrund rørte ham i sær, nemlig: at han ikke vidste, hvilken Vey han skulde tage, og kunde efter al Rimelighed ligesaa snart ride længere

bort

bort fra hans Datter, som nærmere til hende. Derpaa tog han Afskeed fra sin Jagebroder, og udviiste en stor Glæde over, at Frosten var forbi, (og der var maaskee ikke en liden Bevæggrund til at han skyndte sig at komme hiem) og reyste frem ad, eller snarere tilbage til Sommersetshire, men ikke førend han først havde sendt en Deel af sit Følge ud, for at søge efter hans Datter, som han ogsaa udstedte en heel Ladning af de bitterste Forbandelser, han kunde opfinde, imod.

Det tredie Capitel.

Jones's Bortreyse fra Upton, tilligemed hvad der tildrog sig imellem ham og Griffel paa Veyen.

Endelig komme vi da engang igien til vor Helt, og vi have ogsaa, sandt at sige, været nødte til at forlade ham saa længe, at jeg, naar jeg tænker paa den Tilstand, jeg forlod ham i, frygter at mange af Læserne have sluttet, jeg havde i Sinde at forlade ham for stedse; thi han var just i den Tilstand, hvori kloge Folk pleye at holde op at spørge til deres Venner, af Frygt

for

for at blive forskrækkede ved at høre, at disse Venner have hængt sig.

Men have vi endog ikke alle de Dyder, der følge med saadan en klog Caracteer, saa tør jeg dog dristig paastaae, at vi ikke heller have alle dens Laster; og endskiønt det er vanskeligt at forestille meget elendigere Omstændigheder, end de, den stakkels Jones den gang var i, saa ville vi dog vende tilbage til ham, og giøre vor Opvartning ligesaa flittig hos ham, som om han svømmede i den meest glimrende og lykkeligste Overflødighed.

Herr Jones og hans Selskabsbroder Griffel forlod da Vertshuset nogle faa Minuter efter at Junker Western var taget derfra, og tog den samme Vey til Fods; thi Staldkarlen sagde dem, at det var ikke mueligt at skaffe dem nogen Hest i Upton paa den Tid. Med tunge Hierter marscherede de afsted; thi deres Uroelighed reiste sig vel af meget forskiellige Aarsager, men de vare dog begge misfornøyede; og dersom Jones sukkede hæftig, saa gryntede Griffel ligesaa ynkelig ved hvert et Skridt, han giorde.

Da

Da de kom til Korsveyen, hvor Junkeren havde standset, for at holde Krigsraad, standsede Jones ogsaa, og vendte sig til Griffel, og spurgde ham, hvad Vey han meente, de skulde tage. "Ah, min Herre!„ svarede Griffel, "jeg vilde ønske, at Deres Velbaa-"renhed vilde følge mit Raad.„ "Hvorfor "skulde jeg ikke det?„ svarede Jones; "thi "nu er det mig ganske ligegyldigt, hvor jeg "kommer hen, og hvad der bliver af mig.„ "Mit Raad er da„ svarede Griffel, "at "De strax snoer Dem, og vender hiem igien; "thi hvem vilde vel, naar han havde saadant "et Hiem at vende tilbage til, som Deres Vel-"baarenhed, saaledes reyse Landet om som "en Landstryger? Jeg beder om Forladelse, "sed vox ea sola reperta est.„

"Ah!„ raabte Jones, "jeg har intet "Hiem at vende tilbage til; — men om min "Fader endog vilde tage imod mig, min Ven! "kunde jeg da udstaae det Land, som Sophie "er flygtet fra? — Grumme Sophie! Grum-"me! Ney. Jeg maae laste mig selv — Ney, "Dig maae jeg laste: Gid Du faae en

"Ulykke, Din Nar, Dit Dosmerhoved! Du "har været min Undergang, og jeg skal rive "Sielen ud af Livet paa Dig." Og ved disse Ord greeb han den stakkels Griffel om Halsen, og rystede ham værre end en Koldfeber, eller hans egen Frygt nogen Inde havde rystet ham.

Griffel skiælvede, faldt ned paa sine Knæ, bad om Naade, og svoer, at han ikke havde meent noget Ondt dermed — hvorpaa Jones gloede vildt paa ham for et Øyeblik, slap ham saa, og udøste saa hæftigt et Raserie over sig selv, at om det havde faldet paa den anden, saa havde det vist giort Ende paa ham; thi hans Frygt havde i Sandhed næsten allerede giort det.

Her vilde vi gierne giøre os nogen Umage for omstændelig at beskrive alle de rasende Streger, som Jones spillede ved denne Leylighed, dersom vi kunde være sikkre paa, at Læseren vilde giøre sig ligesaa megen Umage med at læse det; men da vi frygte for, at den omtalte Læser vilde være meget tilbøyelig til at springe det ganske over, i hvor megen Umage vi end havde

giort

giort os, for at afmale dette Optrin, saa have vi skaanet os selv for den Umage. Af denne eene Aarsag have vi sandt at sige ofte giort Vold paa vort frugtbare Genie, og udeladt mange ypperlige Beskrivelser af dette Værk, som ellers vilde have været deri; og denne Mistanke om Læseren, vil jeg være saa aabenhiertig at tilstaae, kommer, som det i Almindelighed skeer, fra vort eget ugudelige Hierte; thi vi have ofte selv været forskrækkelig hengivne til at springe over, naar vi have giennemløbet store historiske Skrifter.

Det maae da være nok at sige ligefrem, at Jones stillede sig i nogle Minuter an som et galt Menneske, og kom derpaa lidt efter lidt til sig selv igien; og saasnart det var skeet, vendte han sig til Griffel, og bad ham meget indstændig om Forladelse for det Anfald, han havde giort paa ham i hans Hidsighed, og sluttede med at bede ham, at han aldrig mere vilde tale om at vende hiem igien; thi han havde besluttet aldrig at see den Deel af Landet mere.

Griffel tilgav ham meget let, og lovede troelig at adlyde den Befaling, som nu var

ham givet; og derpaa skreg Jones meget hæftig: "Siden det da er aldeles umueligt for mig "at følge min Engels Fodspoer — saa vil jeg "følge Ærens! Kom min tappre Dreng! nu "til Armeen. — Det er en ærefuld Sag at "stride for, og jeg vilde gierne opofre mit Liv "for den, om det endog var værdt for mig at "holde det ved lige." Og derpaa valgte han strax en ganske anden Vey, end den, Junkeren havde taget, og fulgde af en blot Slumpelykke just den samme Vey, som Sophie var reyst.

Nu gik vore Reysende en heel Fierdingvey, uden at tale et Ord til hinanden, endskiønt Jones rigtig nok mumlede mange Ting for sig selv. Hvad Griffel angaaer, da var han ganske taugs; thi han var endnu ikke kommet sig fuldkommen af sin forrige Forskrækkelse, og desuden frygtede han for at opirre sin Anfører til nok et Anfald af rasende Vrede, i sær da han nu begyndte at faae et Indfald, som maaskee ikke sætter Læseren i nogen stor Forundring; kort at sige: han begyndte at mistænke Jones for at være ganske fra Forstanden.

Tilsidst

Tilsidst blev Jones kied af at tale allene, og vendte sig derfor til sin Selskabsbroder, og lastede ham for hans Taugshed, som den stakkels Mand meget oprigtig udledte fra sin Frygt for at forterne Jones. Men da Frygten nu var temmelig vel fordrevet ved de største Løfter om, at han skulde blive holdt skadesløs, saa tog Griffel Bidselet igien fra sin Tunge, der glædede sig maaskee ligesaa meget over sin Frihed, som en ung Plag, naar man tager Bidselet ud af Munden paa den, og lader den løbe ud paa Marken.

Da det nu var Griffel forbudet at tale om det, som maaskee først vilde have frembudet sig, saa faldt han paa det, som var næst det fornemste i hans Siel, nemlig Manden paa Høyen. "Det kan saa sandelig aldrig være "et Menneske; for han klæder sig saa underlig, "og lever paa saa besynderlig en Maade, og "ganske anderledes end andre Folk. Desuden "er det meeste han spiser, som den gamle Kone "sagde mig, Urter; og det er en Føde, der "passer sig bedre til en Hest, end til et christen "Menneske: ja, Verten i Upton siger, at

" Naboefolkene der omkring have forskrækkelig
" fæle Tanker om ham. Det løber mig saa un-
" derlig om i mit Hoved, at det vist nok maae
" have været en Geist, der maaskee var sendt
" for at advare os; og hvem veed, om ikke al
" den Snak, han fortalte os om, at han havde
" været i Krig, og var bleven taget til Fange,
" og om den store Fare, han havde været i
" for at blive hængt, skulde tiene os til en Ad-
" varsel i Betragtning af det, vi nu vil tage
" os for. Desuden drømte jeg jo ikke om andet
" i Nat, end om Slagsmaal, og mig syntes
" at Blodet løb ud af min Næse, ligesom Øl-
" let, naar man tager Tappen af en Tønde. I
" Sandhed, min Herre! infandum, regina,
" jubes renovare dolorem. „

" Griffel! „ svarede Jones, " Din Hi-
" storie passer sig ligesaa godt, som Dit Latin.
" Intet kan være mere rimeligt, end at Folk
" der gaae i et Feldslag, kunne døe. Maaskee
" falde vi begge deri — og hvad saa? „ " Hvad
" saa! „ svarede Griffel, " ih saa er det ude
" med os, er det ikke? Naar jeg er borte, saa
" er alting ude med mig. Hvad bekymrer jeg

" mig

" mig om Sagen, eller hvem der vinder, naar
" jeg er dræbt? Jeg faaer jo aldrig nogen For-
" deel deraf. Hvad hielper det een, der ligger
" sex Fod dybt i Jorden, at man ringer med
" Klokkerne, og anstiller Fyrværkerier af Glæde
" over Seyeren? Det vil være forbi med den
" stakkels Griffel. „ " Ja, og det maae dog
" engang være forbi med den stakkels Griffel!„
raabte Jones, " enten tilig eller sildig. Der-
" som Du har Lyst til at høre noget Latin, saa
" vil jeg forelæse Dig nogle smukke Linier af
" Horatz, der kunde give en Cujon selv Mod.

" Dulce & decorum est pro patria mori.
" Mors & fugacem perseqvitur virum,
" Nec parcit imbellis juventæ
" Poplitibus, timidoqve tergo. „

" Jeg vilde ønske, De vilde sætte Ordene
" i en anden Orden for mig „ svarede Griffel;
" for Horatz er en vanskelig Autor, og jeg
" kan ikke forstaae dem saaledes, som De nu
" læste dem. „

" Jeg vil forelæse Dig et slet Forsøg af
" mig selv til at oversætte, eller snarere om-

"skrive dem„ sagde Jones; "thi jeg er "kun en maadelig Poet.

"Hvor er det sødt at døe for kiere Fødeland,
"Hvor ærefuldt! da Flugt dog aldrig redde kand
"Fra Død, som Ungdom ey, endskiønt den skiælver, sparer;
"Men grum forfølger, og i bange Hæle farer.„

"Det er ganske rigtig„ raabte Griffel. "Ja, ganske rigtig: Mors omnibus commu- "nis. Men der er stor Forskiel paa, at døe paa "sin Sotteseng om mange Aar, som en god "Christen med alle sine Venner om sig, der "græde for os; og saa at blive skudt i Dag, "eller i Morgen, ligesom en gal Hund, eller "maaskee blive hakket i tu af en Sabel, og det "førend man har fortrydt alle sine Synder. Gud "bevare os vel! Soldaterne ere i Sandhed et "ugudeligt Slags Folk. Jeg har aldrig havt "Lyst til at have noget at bestille med dem. Jeg "har knap kunnet overtale mig til at ansee dem "for Christne. Man hører nu intet andet, "end Banden og Sværgen af dem. Jeg vilde "ønske, at Deres Velbaarenhed vilde betænke "sig, førend det er for silde, og ikke tænke paa,

"at

" at give sig imellem dem. — Ondt Selskab
" forderver gode Sæder. Det er min Hoved-
" aarsag. Thi for den Sags Skyld er jeg ikke
" mere bange, end en anden; det er ikke jeg,
" naar det kommer derpaa an. Jeg veed nok,
" at alt Kiød skal døe; men man kan dog leve
" mange Aar for det. Jeg er kun en middel-
" aldrende Mand, og kan leve mange Aar
" endnu. Jeg har læst om adskillige, der ere
" blevne over hundrede, og nogle meget over
" hundrede Aar. Ikke, at jeg haaber eller
" troer, at jeg tør love mig selv at leve saa-
" længe. — Men, om det var ikkun til jeg var
" firesindstyve, eller halvfemsindstyve Aar: Him-
" melen være lovet, der er længe til endnu, og
" saa er jeg ikke mere bange for at døe, end en
" anden; men at friste Døden, førend eens Tid
" er kommen, det synes mig i Sandhed er reen
" Ugudelighed og Formastelse. Og dersom det
" endda kunde hielpe noget; men Sagen maae
" være, hvordan den vil, saa kan dog to Men-
" neskер ikke udrette meget; og jeg for min Part
" forstaaer mig slet ikke paa det. Jeg har ikke
" skudt noget Gevæhr over ti gange af i mit

" hele Liv, og saa har det endda aldrig været
" ladet med Kugler. Og hvad Sværdet an-
" gaaer, saa har jeg aldrig lært at fegte, og for-
" staaer mig slet ikke derpaa. Og desuden er der
" disse Kanoner, som man vist nok kan holde
" det for den største Formastelse at gaae i Veyen
" for, og ingen, uden et galt Menneske —
" jeg beder om Forladelse, jeg meente paa min
" Siel ikke noget Ondt dermed: jeg beder, at
" Deres Velbaarenhed ikke vil blive vreed igien.,,

" Vær kun ikke bange, Griffel!,, raabte Jones. " Jeg er nu saa fuldkommen overbe-
" viist om Dit Cujonnerie, at Du ikke kan op-
" irre mig ved nogen Leylighed.,, " Deres
" Velbaarenhed maae kalde mig en Cujon, og
" alt, hvad De behager. Dersom Lyst til
" at legge sig med et heelt Skin gior een til
" Cujon, non immunes ab illis malis sumus.
" Jeg har aldrig læst i min Grammatica, at
" man ikke kan være et godt Menneske, uden
" at slaaes. Vir bonus est qvis? Qvi consulta
" patrum, qvi leges juraqve servat. Der tales
" ikke et Ord om at slaaes, og jeg er vis paa,
" at Skriften er saa meget imod det, at een, der

" udgy-

" udgyder christen Blod, skal aldrig overtale
" mig til at troe, at han er en god Christen. "

Det fierde Capitel.

En Hændelse med en Tigger.

Just som Griffel havde yttret den gode og gudfrygtige Lærdom, som sluttede det foregaaende Capitel, kom de til en anden Korsvey, hvor en halt pialtet Karl bad dem om en Almisse. Griffel satte ham meget haardt til Rette derfor, og sagde: " et hvert Sogn burde under-
" holde dets egne Fattige. " Derpaa gav Jones sig til at lee, og spurgde Griffel: om han ikke skammede sig ved at have saa megen Gudsfrygt i Munden, og saa liden i Hiertet. " Din Re-
" ligion " sagde han, " tiener Dig allene til
" Undskyldning for Dine Feyl; men den op-
" muntrer Dig ikke til Dyden. Kan nogen,
" som er en virkelig Christen, undslaae sig for
" at hielpe een af sine Medbrødre i saa elendig
" en Tilstand? " Og derpaa stak han i det samme Haanden i Lommen, og gav den arme Stakkel en Rigsort.

" Gode

"Gode Herre!„ raabte Karlen, efter at han havde takket ham, "jeg har her noget "rart i min Lomme, som jeg fandt omtrent en "halv Miil herfra, om naadige Herre kunde "maaskee have Lyst til at kiøbe det. Jeg vilde "ikke vove at tage det op, og lade enhver see "paa det; men siden De er saadan en artig "Herre, og saa god imod den Fattige, saa vil "De vel ikke mistænke een for at være en Tyv, "fordi han er fattig.„ Og derpaa trak han en forgyldt Tegnebog op, og overleverede den til Jones.

Jones aabnede den strax, og saae (giæt, min Læser! hvad han følte) paa den første Side, de Ord: Sophie Western, skrevne med hendes egen smukke Haand. Aldrig saasnart havde han læst Navnet, førend han trykkede det tæt op til sine Læber, og kunde ikke holde sig fra at falde i nogle meget rasende Henrykkelser, endskiønt han havde Folk om sig; men maaskee just disse Henrykkelser kom ham til at glemme, at han ikke var allene.

Smedens Jones kyssede Bogen, og mumlede over den, som om han havde havt en yp-

perlig

perlig bruun Smørbolle i Munden, eller som om han virkelig havde været en Bogorm, eller en Forfatter, der ikke havde noget andet at spise, end hans egne Værker, faldt der et Stykke Papiir ud af den ned paa Gulvet. Griffel tog det op, og overleverede det til Jones, som strax mærkede, at det var en Bancoseddel. Det var ogsaa virkelig den Bancoseddel, som Western havde givet sin Datter Aftenen, førend hun reyste; og en Jøde vilde viist have sprunget til, og kiøbt den, naar han havde kunnet faae den for en Rigsdalers Penge ringere, end hundrede Pund.

Jones udraabte denne Tidende ganske høyt, og Griffels Øyne gnistrede af Glæde derover, og Øynene gnistrede ogsaa paa den stakkels Karl, som havde fundet Bogen, (endskiønt paa en ganske anden Maade) og som slet ikke havde lukket den op, af redelige Grundsætninger, haaber jeg. Dog handlede vi ikke oprigtig imod Læseren, om vi undlode at underrette ham om en Omstændighed, som var meget væsentlig ved denne Hændelse, nemlig: at Karlen kunde ikke læse.

Jones,

Jones, som ikke havde følet andet, end en reen Glæde og Henrykkelse ved at finde Bogen, følede nu en Blanding af Bekymring ved denne nye Opdagelse; thi han forestillede sig strax, at det var mueligt, at den, der eyede den, kunde trænge til den, førend han kunde overbringe den til hende. Derpaa fortalte han Finderen, at han kiendte den Dame, som Bogen hørte til, og vilde giøre sig Umage for at faae fat paa hende, saasnart som mueligt, og overgive hende Bogen.

Denne Tegnebog havde Froken Western nylig foræret sin Broderdatter. Den havde kostet sex Rigsdaler, siden hun havde kiøbt den af en berømt Krømmer; men Solvet, der var i Spænderne, var dog omtrent sexten Mark værdt, og det vilde ogsaa den omtalte Krømmer have givet for den, siden den var endnu ligesaa god, som da den først kom ud af hans Boe. En klogere Mand vilde maaskee have benyttet sig af Karlens Uvidenhed, og ikke budet ham meer, end en Rigsort, eller maaskee tolv Skilling for den: ja der kunde vel have været den, der ikke havde givet ham det mindste, men ladet ham søge sin

Ret

Ret ved at legge Sag an, hvilket maaskee nogle lærde Juriſter ville tvivle paa, han kunde have holdt ud under diſſe Omſtændigheder.

Jones derimod, ſom var ædelmodig af Caracteer, og kan maaskee ikke uden Aarſag ofte have været miſtænkt for at gaae for vidt deri, gav uden at betænke ſig en Guinee for Vegen. Den ſtakkels Mand, ſom ikke nylig havde eyet ſaa ſtor en Skat, takkede Jones tuſende gange, og udviiſte kun lidt mindre Henrykkelſe med ſine Muſkler, end Jones tilforn havde udviiſt, da han førſt læſte Sophie Weſterns Navn.

Karlen var meget hurtig til at ſamtykke i at følge vore Reyſende til det Sted, hvor han havde fundet Tegnebogen. De gik derfor lige derhen ſammen, men ikke ſaa faſt, ſom Herr Jones forlangte; thi hans Veyviſer var til al Ulykke af en Hændelſe bleven lam, og kunde umuelig gaae faſtere, end en Fierdingvey i en Time. Siden dette Sted nu var mere end tre Fierdingvey derfra, ſaa behøver Læſeren ikke at blive underrettet om, hvor længe de vare om at gaae Veyen.

Jones

Jones aabnede Bogen vel hundrede gange paa Veyen, og kyssede den ligesaa ofte, talede meget med sig selv, og meget lidet med sit Selskab. Hvorover Veyviseren gav Griffel nogle Tegn paa, at han forundrede sig, og Griffel rystede meer end eengang med Hovedet, og raabte: "Den stakkels Herre! orandum est, ut sit mens "sana in corpore sano.„

Endelig kom de til det Sted, hvor Sophie havde været saa ulykkelig at tabe Tegnebogen, og Karlen ligesaa lykkelig at finde den. Her bød Jones sig til at tage Afskeed fra Veyviseren, og at fortsætte sin Gang; men Karlen, hvis første hæftige Bestyrtelse og Glæde, da han fik Guineen, nu var betydelig formindsket, siden han nu havde havt Tid nok til at komme til sig selv igien, satte et misfornøyet Ansigt op, kløede sig i Hovedet, og sagde: "Han haabede, "hans Velbaarenhed vilde give ham noget "endnu.„ "Jeg haaber, at naadige Herre„ blev han ved, "vil tage i Betragtning, at jeg "kunde have beholdt det altsammen, dersom "jeg ikke havde været ærlig.„ Og det maae Læseren i Sandhed ogsaa tilstaae, var sandt.

"Der-

" Dersom det Stykke Papiir „ sagde han, " giel-
" der hundrede Pund, saa er jeg vis paa, at
" den, der finder det, fortiener meer end en Gui-
" nie. Og sæt desuden, at naadige Herre al-
" drig faaer Damen at see, eller giver hende
" Bogen — Og endskiønt naadige Herre seer
" ud, som en redelig Herre, og taler ligesaa-
" dan, saa har jeg dog intet andet, end naa-
" dige Herres blotte Ord derfor; og dersom
" den rette Eyere ikke kan findes, saa tilhører
" det altsammen rigtig nok den, der først fandt
" det. Jeg haaber, at naadige Herre vil tage
" alt dette i Betragtning. Jeg er kun en fattig
" Mand, og derfor forlanger jeg ikke at faae
" det altsammen; men det er dog ret og billigt,
" at jeg bør have min Deel. Naadige Herre
" seer ud til at være meget god, og jeg haaber
" De vil tage det i Betragtning, at jeg var saa
" ærlig; for jeg kunde gierne have beholdt hver
" en Skilling, uden at nogen havde faaet et
" Ord at vide derom. „ " Jeg forsikrer Dig
" ved min Ære „ raabte Jones, " at jeg kien-
" der den Dame, der eyer den, og at jeg vil
" give hende den. „ " Ja deri kan naadige

"Herre„ svarede Karlen, "gjøre, som Han "lyster; naar De kun vil give mig min Deel, "som er de halve Penge, saa kan naadige "Herre beholde det øvrige, om De lyster;„ og derpaa sluttede han sin Tale med en meget stor Eed, at han aldrig vilde tale et Ord derom til nogen Moers Siel.

"Seer Du vel, min Ven!„ svarede Jones, "den Dame, som eyer Bogen, skal "rigtig nok faae alt det igien, som hun har mi- "stet; men for nærværende Tid kan jeg i Sand- "hed ikke give Dig nogen anden Gave. Men "lad mig vide Dit Navn, og hvor Du ophol- "der Dig: det er meer end mueligt, at Du i "Eftertiden vil faae mere Aarsag til at fornøye "Dig over denne Morgens Hændelser.„

"Jeg forstaaer ikke, hvad De meener„ svarede Karlen. "Mig synes, jeg maae lade det "komme an paa Dem, om De vil give Da- "men sine Penge, eller ey; men jeg haaber, "at naadige Herre vil betænke„ — "Kom, "kom!„ sagde Griffel, "sig hans Velbaa- "renhed Jeres Navn, og hvor man kan finde "Jer; jeg vædder, I skal aldrig have Aarsag

"til

" til at fortryde, at J har givet Pengene i hans " Hænder. „ Da Karlen nu saae, at han kunde ikke haabe at faae Tegnebogen igien, saa bequemmede han sig endelig til at sige dem sit Navn og Opholdssted, hvilket Jones skrev paa et Stykke Papiir med Sophies Pensel, og lagde derpaa Papiret ved det Blad, hun havde skrevet sit Navn paa, og sagde: " Saa, min " Ven! nu er Du det lykkeligste Menneske " paa Jorden; jeg har foreenet Dit Navn " med en Engels Navn. „ " Jeg veed ikke no- " get af Engle at sige „ svarede Karlen, " men " jeg vilde ønske, De vilde give mig nogle flere " Penge, eller ogsaa levere mig Tegnebogen " tilbage igien. „ Nu blev Griffel vreed, og gav den stakkels Krøbling mange nedrige og fornærmelige Navne, og vilde endelig have givet sig til at slaae ham; men Jones vilde ikke taale det. Derpaa sagde Jones til Karlen, at han ganske vist skulde finde Leylighed til at tiere ham, og fortsatte sin Gang saa hastig, som hans Fødder kunde føre ham afsted, og Griffel, som Tanken om de hundrede Pund havde givet nye Kræfter, fulgte sin Anfører; men Karlen,

som var nødt til at blive tilbage, gav sig til at bande dem begge, saavel som sine Forældre: "for havde de sat mig i en Fattigskole,, sagde han, "hvor jeg havde lært at læse, og skrive, "og giøre en Regning, saa kunde jeg vidst, "hvad saadant noget duer til, ligesaa godt som "andre Folk."

Det femte Capitel.

Der indeholder flere Hændelser, som Jones og hans Selskabsbroder havde paa Veyen.

Nu gik vore Reysende saa fast, at de havde kun liden Tid til at trække deres Veyr, og snakke sammen. Jones tænkde hele Veyen paa Sophie, og Griffel paa Bancoseddelen, der vel giorde ham nogen Fornøyelse, men kom ham tillige til at beklage sig over Lykken, som aldrig havde givet ham saadan en Leylighed til at vise sin Redelighed i, hvor meget han end havde vandret omkring. Da de havde gaaet over tre Fierdingvey var Griffel ikke længer i Stand til at holde det ud med Jones, og raabte derfor til ham, og bad ham, at han ikke vilde tage saa lange Skridt: hvori han ogsaa var strax

færdig

færdig til at føye ham, da han i nogen Tid var kommet ud af Hestesporene, som Toeveyret havde sat ham i Stand til at følge en stor Deel af Veyen, og befandt sig nu paa en stor Fælled, hvor der vare adskillige Veye.

Her stod han derfor stille, for at overveye, hvilken Vey han skulde tage, og i det samme hørte de en Lyd af en Tromme, der lod ikke til at være langt borte. Denne Lyd forskrækkede Griffel paa Timen, og han skreeg: "Gud forbarme sig over os allesammen! Der "komme de ganske rigtig!„ "Hvem kommer?„ raabte Jones; thi Frygten havde for længe siden givet Plads for ømmere Forestillinger i hans Siel; og siden Hændelsen med den lamme Mand, havde han været ganske forpikket paa at jage efter Sophie, uden at tænke en eeneste Gang paa nogen Fiende. "Hvem!„ raabte Griffel, "Jh! Rebellerne: dog hvorfor skul- "de jeg kalde dem Rebellere? De kunne være "meget skikkelige Folk efter alt det, jeg veed om "dem. Og Fanden tage den, der trodser dem, "siger jeg for min Part: jeg er vis paa, at om "De ikke har noget at sige til mig, saa har jeg

" ikke heller noget at sige til Dem, uden paa
" en skikkelig Maade. Trods dem for Guds
" Skyld ikke, min Herre! om de skulde komme,
" saa kanskee de ikke gjøre os noget; eller vilde
" det ikke være nok saa klogt at krybe ind under
" een af de Buske der henne, indtil de ere
" komne forbi? Hvad kan to ubevæbnede Folk
" gjøre imod halvtredjesindstyve tusende? In-
" gen i Sandhed, uden et galt Menneske —
" jeg haaber Deres Velbaarenhed tager det ikke
" ilde op, men der kan i Sandhed ingen, der
" har mens sana in corpore sano „ — Her af-
brød Jones denne Strøm af Veltalenhed, som
Frygten havde indgivet ham, og sagde: at han
kunde mærke af Trommen, at de vare nær ved
een eller anden Bye. Derpaa gik han lige hen
imod det Sted, hvor Lyden kom fra, og bad
Griffel fatte Mod; thi han vilde ikke føre ham
i nogen Fare: og desuden, lagde han til, var
det umueligt, at Rebellerne kunde være saa nær.

Denne sidste Forsikkring var en liden
Hjertestyrkning for Griffel, som nu fulgde efter
sin Anfører, endskiønt han vilde have været
mere glad ved at gaae den anden Vey; og hele

Tiden

Tiden slog hans Hierte Tacten, men ikke paa Heltenes Maade til Trommens Lyd, der ikke ophørte, førend de vare komne over Fælleden ind i et snævert Stræde.

Nu opdagede Griffel, der holdt Skridt med Jones, noget malet, der flagrede i Luften nogle Alen for ved ham, hvilket han bildte sig ind, var Fiendens Fane, og gav sig til at brøle: "Gud bevare os Herre! her er de! der er Kro-"nen og Liigkisten. O Gud! jeg har aldrig "seet noget saa forskrækkeligt, og vi ere alle-"rede saa nær ved dem, at de kan naae os med "deres Skydegevær!"

Jones saae aldrig saasnart op i Veyret, førend han tydelig mærkede, hvad det var, Griffel havde saaledes taget feyl af. "Grif-"fel!" sagde han, "jeg troer, Du er eene i Stand "til at giøre det af med den hele Armee; thi af "Fanen gietter jeg, hvad det var for en Trom-"me vi hørte før: og den gik for at samle Re-"cruter til et Marionetspil."

"Et Marionetspil!" raabte Griffel med den største Henrykkelse. "Og er det da vir-"kelig ikke andet, end det. Af alle de For-

" nøyelser der ere paa Jorden, holder jeg meest " af et Marionetspil. Lad os holde os lidt op " her, gode Herre, for at see det. Desuden " er jeg færdig at døe af Sult; for det er nu " næsten mørkt, og jeg har ikke ædt en eeneste " Mundfuld, siden Klokken tre i Morges. "

Nu kom de til et Vertshuus, eller rettere et Ølhuus, hvor Jones var destolettere at overtale til at holde sig op, siden han ikke længer var vis paa, om han var paa den Vey, han ønskede. De gik begge strax ind i Kiekkenet, hvor Jones begyndte at spørge, om ikke nogle Damer vare komne den Vey om Morgenen, og Griffel ligesaa hidsig at undersøge, hvad Tilstand deres Fødevare befandt sig i. Og hans Undersøgelse lykkedes i Sandhed best; thi Jones kunde ikke faae noget at vide om Sophie, men Griffel fandt til sin store Fornøyelse, at han med god Grund snart kunde vente sig et behageligt Syn, nemlig: en ypperlig varm Æggekage med Flesk i.

Hos Folk af en stærk og sund Legemsbeskaffenhed frembringer Kierlighed ganske andre Virkninger, end hos Magre og Svage. Hos

disse

disse tilintetgiør den i Almindelighed al Appetit til det, der skal vedligeholde dem selv: hos hine derimod frembringer den vel en Glemsomhed, saa at de ofte forsømme ligesaavel at spise, som at forrette andre Ting; men sætter man et godt Stykke sprengt Lammekiød for saadan en hungrig Elsker, saa mangler han sielden at spille sin Rolle ganske artig. Saaledes gik det ogsaa nu; thi endskiønt Jones maaskee nok behøvede een, der kunde tilskynde ham til at spise, og kunde have reyst meget længer med en tom Mave, dersom han havde været allene, saa satte han sig dog aldrig saasnart ned ved Æggekagen, førend han gav sig paa den af ganske Hierte, og det ligesaa graadig, som Griffel selv.

Førend vore Reysende havde endet deres Maaltid, var det Aften, og da Maanen var i sidste Qvarteer, saa var det overmaade mørkt. Griffel formaaede derfor Jones til at bie, og see Marionetspillet, som just da skulde begynde, og som Forstanderen derfor meget indstændig indbød dem til at see, og erklærede tillige, at hans Dukker vare de smukkeste, som Verden nogensinde havde frembragt, og at alle Folk af

Stand i enhver Bye i Engelland havde forvoyet sig meget over dem.

Marionetspillet blev opført med megen Orden og Velanstændighed. Dets Titel var: den fine og alvorlige Deel af den opirrede Mand; og det var i Sandhed et meget ærværdigt og høytideligt Skuespil, uden nogen gemeen Vittighed, eller Indfald, eller Skiemt, eller, for ikke at lade det vederfares andet end Ret, uden nogen Ting, som kunde opvække Latter. Tilskuerne vare allesammen meget fornøyede dermed. En ærværdig Matrone fortalte Forstanderen, at hun vilde bringe sine to Døttre med sig næste Aften, siden han ikke opførte noget gemeent Tøy, og en Skriverkarl hos en Procurator, saavelsom een af Consumptionsbetientene erklærede, at Lord Townley og hans Kones Caracterer vare meget vel udførte og heel naturlige. Griffel samtykkede ligeledes i den Mening.

Forstanderen for Skuespillet blev saa opblæst af disse Lovtaler, at han ikke kunde bare sig for at tilføye nogle selv. Han sagde, at den Tid, de levede i, havde ikke forbedret sig saa

meget

meget i nogen Ting, som i dens Marionetspil, der endelig var blevet en fornuftig Fornøyelse ved det, man havde udjaget Harlequin og hans Kone Harlequine, og andet saadant unyttigt Tøy. "Jeg erindrer „ sagde han, "at da "jeg først gav mig af med denne Forretning, var "der en stor Deel gemeen Sladder deri, som "kom Folk ganske rigtig til at lee, men var slet "ikke indrettet til at forbedre unge Menneskers "Sæder: og det er dog vist nok det, man i sær "bør sigte til ved et hvert Marionetspil; thi "hvorfor skulde man ikke ligesaavel kunne bi- "bringe gode og lærerige Formaninger paa denne "Maade, som paa nogen anden? Mine Duk- "ker ere nøyagtig efter det daglige Liv, og dette "forestille de i enhver Omstændighed; og jeg "tvivler slet ikke paa, at Folk jo gaae ligesaa "forbedrede fra mit lille Skuespil, som de "komme fra de store.„ "Jeg vil paa ingen "Maade forringe Deres frie Kunst„ svarede Jones, "men med alt det vilde jeg dog have "været glad ved at see min gamle Bekiendter "Herr Harlequin igien, og efter mine Tanker "er det saa langt fra, at De har forbedret De-

"res

" res Marionetspil ved at udelade ham og hans
" muntre Kone deraf, at De snarere har for-
" dervet det derved. "

Af disse Ord fattede Marionetspilleren strax et meget foragteligt Begreb om Jones. Denne Foragt udviiste han med sit Ansigt, og sagde: " Det er meget mueligt, min Herre! at De er
" af den Meening; men jeg har den Trøst at
" vide, at de største Kiendere tænker anderledes
" end De: og det er umueligt at behage alles
" Smag. Jeg tilstaaer rigtig nok, at nogle
" Standspersoner i Bath vilde for en to eller
" tre Aar siden meget gierne have bragt Harle-
" qvin ind paa Skuepladsen igien; jeg troer
" ogsaa nok, at jeg tabte nogle Penge, fordi
" jeg vægrede mig ved at føye dem deri; men
" andre kunne giøre, hvad de ville: en ringe
" Ting skal aldrig forføre mig til at forringe mit
" Embede, og jeg skal aldrig med min gode
" Villie give mit Samtykke til, at Velanstæn-
" dighed og Orden blive udryddede af min Skue-
" plads, ved at indføre saadant noget gemeent
" Tøy paa den. "

" Det

"Det er ret, min Ven!" raabte Skriverkarlen, "det gior De Ret i: skye altid det, "der er nedrigt. Der ere adskillige af mine "Bekiendtere i London, som have besluttet "at forjage alt, hvad der er nedrigt, fra S[illegible]- "pladsen." "Intet kan være mere anstæ- "digt!" raabte Betienten, og tog Piben af Munden. "Jeg erindrer mig" føyede han til, "at jeg var just paa Tienergalleriet (for "den gang var jeg endnu hos min Herre) den "første Aften, den opirrede Mand blev spillet. "Der var en stor Deel gemeent Tøy i den om "en Landsbyeherremand, som var kommet til "Byen, for at saae Plads i Parlamentet, og "der bragte de en Slump af hans Tienere paa "Skuepladsen, og i sær erindrer jeg hans Kudsk; "men Herrerne paa vort Gallerie kunde ikke "taale saadant noget gemeent Tøy, og lastede "det meget. Jeg mærker, at De har udeladt "denne hele Sag, min Ven! og det maae man "rose Dem for."

Derpaa begyndte Forstanderen for Marionetspillet nok en Tale, og sagde meget om den store Magt, Exempler have, og om hvor meget

meget den ringere Deel af Menneskene kunde blive afskrækkede fra Lasterne, naar de saae, hvor forhadte de vare hos deres Overmænd; men til al Ulykke blev hans Tale afbrudt ved en Hændelse, som vi maaskee vel kunde udelade til en anden Gang; men vi ville dog anføre den her: kun ikke i dette Capitel.

Det siette Capitel.

Hvoraf man kan slutte sig til, at de beste Ting kunne meget let forstaaes og forklares galt.

Nu blev der en forskrækkelig Allarm i Indgangen, hvor Vertinden holdt et slemt Huus med sin Pige, baade med sine knyttede Næver og sin Tunge. Hun havde rigtig nok savnet Tøsen ved hendes Gierning; og da hun havde sagt lidet om hende, fandt hun hende paa Skuepladsen i Selskab med den lystige Person, og det i en Tilstand, som det ikke sømmer sig at beskrive.

Endskiønt Grace (thi det var hendes Navn) havde aflagt al Undseelse, saa var hun dog ikke uforskammet nok til at nægte en Handling, som hun virkelig var grebet i: hun gav

derfor

derfor Sagen en anden Vending, og søgte at forringe sin Forseelse. "Hvorfor slaaer Ma-"damen mig saadan?„ raabte Tøsen. "Dersom "Hun ikke kan lide, hvad jeg gior, saa kan "Hun jo jage mig bort. Dersom jeg er en "Hore (thi den Titel havde den anden været gavmild nok til at give hende) "saa ere de, "der ere bedre end jeg, ligesaavel Horer som "jeg. Hvad var vel den smukke Dame i Ma-"rionetspillet nu nylig? Det var vel ikke for "intet, troer jeg, at hun laae hele Natten ude "fra sin Mand.„

Derpaa brød Vertinden ind i Kiøkkenet, og tog fælt afsted, saavel med sin Mand, som med den stakkels Forstander for Marionetspillet: "Seer Du nu, Mand!„ sagde hun, "nu "seer Du Følgerne af at tage disse Folk ind i "Dit Huus. Om de nu ogsaa drikke lidt meer "end andre, saa faaer man dog neppe al den "Forvirring, de sætte een i, godtgiort; og saa "skal eens Huus oven i Kiøbet blive giort til et "Horehuus af saadant noget luset Pak. Kort "at sige, jeg vil have, at I skal tage herfra i "Morgen tidlig, for jeg vil ikke taale saadant

"noget

" noget mere i mit Huus. Det tiener ikke til
" andet, end til at lære vore Tieneſiefolk Do-
" venſkab og Slidderſladder; thi man kan i
" Sandhed ikke lære noget bedre af ſaadanne
" naragtige Foreſtillinger. Jeg erindrer nok de
" forrige Tider: da foreſtillede Marionetſpil-
" lene gode bibelſke Hiſtorier, for Exempel:
" Jephtas fremſuſende Løfte, og andre ſaa-
" danne gode Ting, ſom: naar Fanden fløy af
" med ugudelige Folk. Det var der endda no-
" gen Sands i; men i vore Tider troer ingen
" Moers Siel paa Diævelen meer, ſom Præ-
" ſten ſagde os i Søndags. Og her kommer J
" og bringer et Bundt Dukker med Jer, ſom
" J klæder op ſom Mylorder og Damer, for
" at giøre Hovedet galt paa nogle ſtakkels Lands-
" byetøſe; og naar der først engang er vendt op
" og ned paa Hovederne af dem, ſaa er det in-
" gen Under, at det gaaer ligeſaadan med alt
" det øvrige. "

Jeg troer det er Virgil, der fortæller os, at naar Pøbelen forſamler ſig, og ſtøyer, og larmer, og ſlaaer om ſig med alle Slags Kaſtevaaben, og en ærværdig og betydelig Mand i

det

det sammie lader sig see imellem dem, saa hører Allarmen strax op, og Pøbelen, som man, naar man samler dem alle i eet Legeme, gierne kan ligne ved et Asen, spidser sine lange Øren ved den ærværdige Mands Tale.

Reiser der sig derimod nogen Allarm iblant Pøbelen, naar et Selskab af alvorlige Mænd og Philosopher disputerer om noget, og man paa en vis Maade kan ansee Viisdommen for Nærværende, og for den, der indgiver de Disputerende deres Argumenter; eller der imellem disse omtalte Philosopher er en Skiendegiest, der selv kan giøre ligesaa megen Allarm, som en stor Deel af Pøbelen, saa hører deres Disputer paa Øyeblikket op, Viisdommen forretter ikke længer sit Embede, og Skiendegiesten trækker alles Opmærksomhed til sig allene.

Saaledes stoppede det anførte Oprør, og Vertindens Ankomst, Munden paa Forstanderen for Marionetspillet, og giorde saaledes snart Ende paa den alvorlige og høytidelige Tale, som vi allerede have givet Læseren tilstrækkelige Prøver paa. Ingen Hændelse kunde i Sandhed have været saa ubehagelig, som denne: Lyk-

ken kunde ikke i sin kaadeste Ondskab have spillet den stakkels Karl nogen skammeligere Streg for at forvirre ham, imedens han i saa triumpherende en Tone besang de gode Sæder, hans Forestillinger indskærpede Tilskuerne. Munden blev nu ogsaa ligesaa eftertrykkelig tilstoppet paa ham, som den maae blive det paa en Quaksalver, naar man, just i det han stod og udbasunede de store Dyder, der ere ved hans Piller og Pulvere, bragte een af hans Martyrer frem for ham, og satte det døde Legeme ned for hans Theater, som et Vidne paa hans Indsigter og Færdighed.

I Stedet for at svare Vertinden, løb altsaa Forstanderen for Marionetspillet ud, for at straffe sin lystige Person. Og nu begyndte Maanen at nedsende sit Sølv-Lys, som Poeterne kalde det, (endskiønt den paa den Tid saae snarere ud som et Stykke Kobber) hvorfor ogsaa Jones spurgde om, hvad han havde at betale, og befalede Griffel, som Vertinden just havde opvakt af en dyb Søvn, at lave sig til at reyse videre; men Griffel, der, som Læseren har seet, havde faaet sin Billie frem to gange, var der-

ved

ved bleven saa dristig, at han forsøgte paa det den tredie, og stræbte at formaae Jones til at opholde sig Natten over i det Huus, hvor han nu var. Dette Forsøg begyndte med en tilstrækkelig Forundring over, at Jones erklærede, han havde i Sinde at brække op; og efterat han havde anført mange ypperlige Grunde derimod, paastod han tilsidst meget stærk, at det kunde slet ikke nytte noget; thi saalænge Jones ikke vidste, hvad Vey Sophie havde taget, saa var det meget mueligt, at hvert et Skridt han giorde, kunde føre ham længer bort fra hende; "thi De hører jo min Herre,, sagde han, "af alle Folkene her i Huset, at "hun er ikke kommet den Vey. Hvor meget "bedre vil det altsaa ikke være at blive her til i "Morgen, da vi kunne vente at møde nogen, "som vi kunne spørge derom.,,

Den sidste Grund giorde ogsaa nogen Virkning paa Jones, og imedens han betragtede den, kastede Verten al den Veltalenhed, han havde i sin Magt i den samme Vægtskaal. "I Sandhed, min Herre!,, sagde han, "De"res Tiener giver Dem det ypperligste Raad;

" for hvem vilde reyse om Natten paa denne " Tid af Aaret? " Derpaa begyndte han at udbasune de ypperlige Bequemmeligheder, der vare i hans Huus, i den sædvanlige Stiil, og Vertinden udlod sig ogsaa med endeel ved den Leylighed. Men vi ville ikke opholde Læseren med det, som er almindeligt hos enhver Vert og Vertinde; det er nok at fortælle ham, at Jones lod sig tilsidst overtale til at blive der, og forfriske sig med nogle Timers Roe, som han i Sandhed ogsaa havde meget nødig; thi han havde neppe lukket sine Øyne, siden han forlod det Vertshuus, hvor Hovedet nær var blevet knuset paa ham.

Saasnart Jones havde besluttet ikke at gaae videre den Aften, lagde han sig strax til Roe med begge sine Sovekammerater, Tegnebogen og Muffen; men Griffel, som allerede havde forfrisket sig med een og anden Slummer, havde større Lyst til at spise, end til at sove, og endnu større Lyst til at drikke, end til noget andet.

Nu var altsaa den Allarm, som Grace havde været Skyld i, stillet; nu var Vertinden

den igien forligt med Forstanderen for Marionetspillet, der paa sin Side tilgav den gode Kone de uanstændige Anmærkninger, hun i sin Vrede havde giort over hans Skuespil, og det lod til, at en fuldkommen Roelighed og Stilhed herskede i Kiøkkenet, hvor hele Selskabet sad rundt om Ilden, nemlig: Verten og Vertinden i Huset, Forstanderen for Marionetspillet, Skriverkarlen hos Procuratoren, Consumptions-Betienten og den lærde Herr Griffel; og da forefaldt der den behagelige Samtale, som man kan finde i det næste Capitel.

Det syvende Capitel.

Der indeholder et Par af vore egne Anmærkninger, og mange flere af det gode Selskab, der var forsamlet i Kiøkkenet.

Endskiønt Griffel var alt for stolt til at tilstaae, at han var Tiener, saa nedlod han sig dog til at efterfølge den Stands Sæder i de fleeste andre Ting. Et Exempel herpaa var, at han tillagde sin Selskabsbroder, som han kaldte Jones, meget store Midler: og denne Sædvane have i Almindelighed alle Tienere

iblant Fremmede, siden ingen af dem med sin gode Villie vil ansees for at tiene en Tigger; thi jo høyere Herren er, jo høyere er ogsaa Tieneren, efter hans Tanker, og at denne Anmærkning er sand, kan man see af alle Adelsmænds Tieneres Opførsel.

Men endskiønt Titler og Rigdom udspreder en Glands rundt omkring dem, og Tienerne hos fornemme og rige Herrer troe, at de have Ret til at fordre en Deel af den Høyagtelse, man viser deres Herrers Stand og Midler, saa er det dog ganske anderledes i Henseende til Dyd og Forstand. Disse Fordele ere ganske egentlig personlige, og opsluge selv al den Høyagtelse, man viser for dem. Men den er ogsaa, sandt at sige, saa liden, at de ikke let kunne taale, at andre tage Deel deri. Siden disse Fordele altsaa ikke ere Tieneren til nogen Ære, saa er det ikke heller den mindste Vanære for ham, om hans Herre er i den beklagelige Tilstand, at han mangler begge. Ganske anderledes er det i Sandhed med det, som man kalder Mangel paa Dyd hos en Kiereste, som vi tilforn have seet Følgerne af; thi i denne

Vanære

Vanære er der en Slags Smitte, der, ligesom Fattigdom, meddeler sig til alle dem, der komme den nær.

Af disse Aarsager kunne vi altsaa ikke undre os over, at Tienestefolk (jeg meener Mandfolkene allene) see saa meget paa det Rygte, deres Herskaber har i Henseende til deres Midler, men lidet eller slet intet paa deres Caracteer i andre Henseender; og at de vel skamme sig ved at tiene hos en Tigger, men ikke ved at opvarte en Skielm eller en Dosmer: og giøre sig følgelig ingen Betænkning over, at udsprede de omtalte Herrers Laster og Daarligheder saavidt, som mueligt, og det ofte paa en meget lystig og munter Maade. En Tiener er ogsaa virkelig ofte baade et vittigt Hoved og en Spradebasse paa den Herres Bekostning, hvis Livree han bær.

Efterat Griffel derfor havde giort vidt og breedt af de store Midler, som Jones skulde arve, lod han sig tydelig forstaae med en Frygt, som var opkommet hos ham Dagen tilforn, og som Jones's Opførsel syntes at have givet ham tilstrækkelig Grund for, hvorom vi ogsaa udlod

os for Læseren den gang. Kort at sige: han var nu fuldkommen bestyrket i den Tanke, at hans Herre var gaaet fra Forstanden, og denne Tanke aabenbarede han ligefrem for det gode Selskab, som sad rundt omkring Ilden.

Denne Meening gav Forstanderen for Marionetspillet strax sit Bifald: "Jeg tilstaaer„ sagde han, "at jeg blev meget bestyrtset, da "jeg hørte, at den gode Herre talede saa uri= "melig om Marionetspil. Man kan neppe fore= "stille sig, at nogen, der er ved sine fem Sand= "ser, kunde begaae saadan en Feyl: af det, "Han nu siger der, kan man meget vel forklare "alle hans uhyre Forestillinger. Stakkels "Herre! det gior mig hiertelig Ondt for ham; "han har ogsaa noget underligt Vildt i sine "Øyne, som jeg strax mærkede, endskiønt jeg "ikke har talt derom, førend nu.„

Verten samtykkede i denne Anmærkning, og tillagde sig ogsaa den Skarpsindighed at have mærket det: "og det maae i Sandhed ogsaa "være saaledes„ føyede han til; "thi ingen "uden et galt Menneske vilde have tænkt paa "at forlade saa godt et Huus, og strøyfe Landet "om paa denne Tid af Natten.„ Con=

Consumptions-Betienten tog sin Pibe ud af Munden, og sagde: "han troede ogsaa, at den "gode Herre saae noget vild ud, og at han "snakkede lidet over sig." Derpaa vendte han sig til Griffel, og sagde: "Men er han gal, "saa burde man ikke tillade ham at reyse saale-"des om i Landet; for det er meget mueligt, "at han kan giøre en Ulykke. Det er ret Skade, "at man ikke har bemægtiget sig ham, og sendt "ham hiem til hans Familie."

Nu laae der ogsaa nogle af det Slags Tanker og lurede i Griffels Hierte; thi da han nu ganske vist troede, at Jones var løbet bort fra Herr Altværd, saa lovede han sig de største Belønninger af ham, om han paa nogen Maade kunde føre Jones tilbage igien; men Frygt for Jones, hvis Rasenhed og Styrke han havde seet, og virkelig følt nogle Beviis paa, havde forestillet ham saadant et Anslag som umueligt at udføre, og betaget ham Mod til selv at arbeyde paa en ordentlig Plan dertil. Dog hørte han aldrig saasnart Betientens Tanker, førend han greb denne Leylighed til at sige sine, og frembragte et hierteligt Ønske om, at det kunde gaae an.

"Kunde gaae an!„ sagde Betienten, "Jh, intet er lettere.„

"Ja, De veed ikke, min Herre! hvad "det er for en Diævel af en Karl„ svarede Griffel. "Han kan tage mig med een Haand "og kaste mig ud af Vinduet; og det vilde "han vist ogsaa, om jeg kun vilde give mig til "at — „

"Hum!„ sagde Betienten, "jeg troer "jeg er ligesaa brav en Karl, som han. Des= "uden ere vi jo fem her.„

"Jeg veed ikke, hvad det er for fem?„ svarede Vertinden, "Min Mand maae ikke have no= "get med det at bestille, og jeg vil ikke heller, at man "maae legge Haand paa nogen i mit Huus. "Den unge Herre er saa smuk en ung Herre, "som jeg nogensinde har seet i mit hele Liv, og "jeg troer ikke, han er mere gal, end nogen af "os. Hvad er det, I siger, at han seer "vildt ud af Øynene? Han har de smukkeste "Øyne, jeg nogensinde har seet, og han seer "meget yndigt med dem, og er et meget ærbart "og høfligt ungt Menneske. Jeg har i Sand= "hed ynket ham af mit ganske Hierte, lige

"siden

" siden den Herre der henne i Krogen fortalte os,
" at han havde været ulykkelig i sin Kierlighed,
" og det er i Sandhed nok til at faae enhver, i
" sær saadan en sød ung Herre, som han er, til
" at see noget anderledes ud, end han pleyede.
" Og Damen! ja i Sandhed! hvad Fanden
" mon Damen vilde have, der skulde være be-
" dre, end saa smuk en Mand med saa store Mid-
" ler? Hun er nok af stor Stand? Een af disse
" Lady Townleys, kan jeg tænke, som vi saae
" i Aftes i Marionetspillet, der ikke veed, hvad
" de gider havt?„

Skriverkarlen hos Procuratoren erklærede ligeledes, at han ikke vilde have noget at bestille med den Sag, uden først at høre en Advocats Meening. " Sæt engang„ sagde han, " at
" der blev lagt Sag an imod os, fordi vi havde
" kastet een i Fængsel uden nogen retmæssig
" Aarsag dertil, hvorledes kunde vi da forsvare
" os? Hvem veed, hvad en Ret fordrer som
" et tilstrækkeligt Beviis paa, at een er gal?
" Men jeg taler allene om mig selv; for det kla-
" der ikke, at en Procurator har Deel i saa-
" danne Ting, uden det er som Procurator.

" Ret-

"Retterne ere altid mindre gunstige imod os, "end imod andre Folk. Jeg vil derfor ikke en- "ten raade Dem, Herr Thompson (til Be- "tienten), eller Herren der, eller nogen anden "fra det. "

Betienten rystede med Hovedet ved den Tale, og Forstanderen for Marionetspillet sag- de: "Galenskab er undertiden en vanskelig "Sag for en Ret at dømme noget i; for jeg er- "indret " sagde han, "at jeg var engang til- "stæde ved et Forhør, der blev holdt over en "Gal, hvor tyve Vidner svoer paa, at Per- "sonen var reent splitter gal, og tyve andre, "at han vare ligesaa meget ved sin fulde For- "nuft og Forstand, som nogen anden Mand i "Engelland. — Og de fleeste Folk meente og- "saa, at det var allene et Kneeb af den stakkels "Mands Familie, for at skille ham ved hans "Rettigheder. "

"Det kan gierne være " raabte Vertin- den; "for jeg har selv kiendt en stakkels Herre, "hvis Familie lod ham indslutte i en Daare- "kiste hans hele Liv igiennem, og benyttede sig "saa af hans Formue; men de havde ikke no-

"get

" get godt af den; for endskiønt Landslov og
" Ret gav dem den, saa var den dog en andens
" Eyendom. "

" Hum! " raabte Skriverkarlen med en meget foragtelig Mine, " hvem har vel nogen
" Eyendom, uden den, Landslov og Ret giver
" dem? Dersom den gav mig det beste Gods i
" hele Landet, saa skulde jeg aldrig bekymre
" mig meget om, hvis Eyendom det var. "

" Ja, naar saa er " sagde Griffel, " Felix, quem faciunt aliena pericula cautum! "

Verten, som imidlertid var bleven kaldet ud ved det, der kom en Mand til Hest til Porten, kom nu ind igien, og raabte med en forskrækket Mine: " Hvad meene De, mine Herrer? Rebellerne have undgaaet Hertugen, og
" ere næsten komne til London. — Det er
" ganske vist; for en Mand til Hest fortalte
" mig det ganske nylig. "

" Det fornøyer mig af mit ganske Hierte " raabte Griffel, " for saa bliver der intet Feldtslag her omkring. "

" Jeg fornøyer mig derover af en bedre
" Aarsag " raabte Skriverkarlen, " for jeg
" vilde

" vilde helst have, at det, der er Ret, skulde
" altid blive Ret. "

" Ja, det er godt nok " svarede Verten,
" men jeg har hørt nogle Folk sige, at denne
" Mand har ingen Ret. "

" Jeg vil bevise det Modsatte i Øyeblik-
" ket " raabte Skriverkarlen: " Dersom min
" Fader, naar han dør, har en Rettighed,
" forstaaer De mig? Har en Rettighed, siger
" jeg; arver da ikke hans Søn denne Rettighed?
" Og er een Rettighed ikke ligesaavel arvelig,
" som en anden? "

" Men, hvordan kan han have Ret til at
" giøre os Catholske? " sagde Verten.

" Frygt kun ikke derfor " raabte Griffel.
" Hvad hans Rettighed angaaer, da er den
" efter den Herres Beviis der, saa klar, som
" den lyse Dag; og hvad Religionen angaaer,
" da har den ikke noget dermed at bestille. De
" Catholske venter det ikke heller selv. En Ca-
" tholsk Præst, som jeg kiender meget vel, og
" som er en meget skikkelig Mand, har forsik-
" kret mig paa sin Ære, at det var slet ikke de-
" res Hensigt. "

" Og

" Og en anden Præst af mit Bekiendt-
" skab „ sagde Vertinden, " har fortalt mig
" det samme — men min Mand er altid saa
" bange for de Catholske. Jeg kiender ellers en
" stor Deel Catholske, der ere meget brave Folk,
" og fortære brav Penge; og det er altid een
" af mine Grundregler, at den eenes Penge ere
" ligesaa gode, som den andens. „

" Deri har Madamen Ret „ sagde For-
standeren for Marionetspillet: " det er mig det
" samme, hvad Religion her skal være, naar
" Presbyterianerne kun ikke faae Overhaand;
" for de ere store Hadere af Marionetspil. „

" Og saa vilde Han opofre sin Religion for
" sin Fordeel „ raabte Consumptionsbetienten,
" og ønske at see Pavedommet indført, vilde
" Han? „

" Ney saa i Sandhed vilde jeg ikke „ svare-
de den anden. " Jeg hader Pavedommet ligesaa
" meget, som nogen anden kan hade det; men
" det er dog en Trøst for een, at man kunde
" være i Stand til at leve under det: og det
" kunde jeg ikke iblant Presbyterianerne. En-
" hver agter dog sit Levebrød meest, det maae

" De

"De i Sandhed selv tilstaae; og jeg vædder,
"at om De vilde bekiende den rene Sandhed,
"saa er De mere bange for at miste deres Tie-
"neste, end for nogen anden Ting. Men vær
"kun ikke bange, min Ven! der bliver nok
"Consumption under enhver anden Regiering,
"ligesaavelsom under denne.„

"Ja, jeg maatte være et meget slet Men-
"neske„ svarede Betienten, "om jeg ikke ære-
"de den Konge, hvis Brød jeg æder: det er
"naturligt, som man siger. Men hvad kunde
"det hielpe mig, at der blivet Consumptionsbe-
"tientere under en anden Regiering; saa skul-
"de jo dog mine Venner bort, og jeg kunde ikke
"vente mig bedre Skiæbne, end at følge bag
"efter? Ney, ney, min Ven! jeg skal aldrig
"lade mig narre fra min Religion, i Haab om
"at beholde min Tieneste under en anden Re-
"giering; for jeg skulde vist ikke faae det bedre,
"og kanskee meget værre.„

"Ja, det er det jeg siger„ raabte Ver-
ten, "naar Folk siger: hvem kan vide, hvad
"der kan hændes? For Pokker! maatte jeg
"ikke være en Dumrian, om jeg laante mine

"Penge

"Penge ud til, jeg veed ikke hvem, fordi han "maaskee kunde betale mig dem igien? Jeg er "vis paa, de ligge sikkerst i min Dragkiste, og "der vil jeg lade dem ligge."

Skriverkarlen hos Procuratoren havde faaet store Tanker om Griffels Indsigter. Enten dette nu kom af den store Skarpsindighed, denne Skriverkarl besad i at kiende saavel Folk som andre Ting, eller det kom af den Sympathie, der var imellem deres Siele, da de begge i Grunden vare sande Jacobiter, saa toge de nu hverandre meget troehiertig i Hænderne, og drak adskillige Skaale i stærkt Øll, som vi holde for raadeligst reent at glemme.

Disse Skaale drak siden alle de Tilstædeværende, ja endog Verten selv, endskiønt imod sin Villie; men han kunde ikke imodstaae Skriverkarlens Trudseler, der svoer paa, at han aldrig vilde sætte sin Fod inden for hans Dør mere, dersom han vægrede sig. De Glas, som bleve udstukne ved denne Leylighed, giorde snart Ende paa Samtalen, og derfor ville vi ogsaa her giøre Ende paa dette Capitel.

Det ottende Capitel.

Hvori Lykken synes at have været Jones mere gunstig, end vi hidindtil have seet den.

Ligesom der er intet sundere, saa er der maaskee meget faa virksommere Sovemidler, end at udmatte sig. Af dette Middel kunde man sige Jones havde taget en meget stor Portion, og det virkede ogsaa meget stærkt paa ham. Han havde allerede sovet ni Timer, og kunde maaskee have sovet længer, dersom han ikke var bleven opvakt af en forfærdelig Allarm ved hans Kammerdør, hvor Lyden af mange dygtige Slag blev ledsaget af en Stemme, der raabte: Man myrder mig! Jones sprang strax ud af Sengen, og fandt Forstanderen for Marionetspillet, der uden Maade og Barmhiertighed arbeydede paa Ryggen af sin stakkels lystige Person.

Jones lagde sig strax derimellem til den Overvundnes Beste, og satte den trodsende Seyerherre op til Væggen; thi Forstanderen for Marionetspillet var ikke mere i Stand til at staae sig imod Jones, end den stakkels buntede Nar havde været i Stand til at staae sig imod Forstanderen.

Men

Men endskiønt den lystige Person var kun en liden Karl, og havde ikke mange Kræfter, saa kunde han dog blive vreed. Aldrig saasnart mærkede han derfor, at han var sluppet af Fiendens Hænder, førend han begyndte at anfalde ham med sit eeneste Vaaben, som han havde ligesaa meget i sin Magt som han. Ved Hielp af dette udskiød han først en heel Ladning af almindelige fornærmende Ord, og kom derpaa frem med nogle egentlige Beskyldninger: "Dievelen annamme Jer, I Kiøter!„ sagde han, "jeg har ikke allene underholdt Jer, (for mig "maae I takke for alle de Penge, I faaer) men "jeg har endog reddet Jer fra Galgen. Vilde "I ikke i Gaar have plyndret en Dame ud i "Strædet her bag ved, og taget hendes smukke "Ridedragt fra hende. Kan I nægte, at I "ønskede, I havde havt hende allene ude i en "Skov, for at klæde hende reent af! for at "klæde een af de smukkeste Damer, man nogensinde har seet i Verden, reent af! Og nu "anfalder I mig, og har næsten myrdet mig, "endskiønt jeg ikke har giort en Pige noget, "der var ligesaa villig som jeg, men blot fordi hun "kan lide mig bedre, end Jer.„ Al-

Aldrig saasnart hørte Jones dette, førend han slap Forstanderen, men paalagde ham tillige paa det alvorligste at afholde sig fra at giøre den lystige Person nogen Fortred; og derpaa tog han den stakkels Karl ind med sig i sit eget Værelse, og fik snart noget at vide om sin Sophie, som Karlen havde seet komme forbi, da han Dagen tilforn havde fulgt sin Herre med Trommen. Jones formaaede ham let til at vise sig Stedet selv, hvor han havde seet hende; og derpaa kaldte han paa Griffel, og skyndte sig, alt hvad han kunde, for at komme afsted.

Klokken var næsten otte inden alle Ting kunde blive færdige til Afreysen; thi Griffel skyndte sig slet ikke, og Regningen kunde ikke heller strax blive afgiort: og da endog dette var giort, saa vilde Jones ikke forlade Stedet, førend han havde fuldkommen bilagt alle Trætter imellem Forstanderen for Marionetspillet og hans Karl.

Da dette var lykkelig fuldført, saa begav han sig paa Reysen, og kom under denne troe Nars Anførsel lige til det Sted, hvor han havde

seet

seet Sophie komme forbi, og derpaa fortsatte han sin Gang med den største Hidsighed, og var overmaade glad over den overordentlige Maade, han havde faaet denne Underretning paa. Dette var Griffel aldrig saasnart bleven underrettet om, førend han ret for Alvor begyndte at spaae, og forsikkrede Jones, at han vist vilde blive lykkelig til Slutningen; thi to saadanne Hændelser, sagde han, kunde aldrig have tildraget sig for at føre ham paa den rette Vey efter hans Kiereste, dersom Forsynet ikke havde besluttet at bringe dem sammen tilsidst. Og det var den første Gang, at Jones gav agt paa sin Selskabsbroders overtroiske Lærdomme.

De vare ikke komne over en halv Miil, førend der overfaldt dem en hæftig Storm og Regn; og da de just i det samme fik Øye paa et Ølhuus, saa formaaede Griffel endelig Jones efter mange Bønner til at gaae derind, og lade Stormen gaae over. Hunger er en Fiende, (om man ellers kan kalde den saaledes) der er langt værre imod Engelskmænd, end Franskmænd; thi endskiønt man undertvinger den aldrig saa ofte, saa indfinder den sig dog igien med Tiden,

og plager een: og saaledes handlede den nu ogsaa med Griffel, der aldrig saasnart var kommet ind i Kiekkenet, førend han begyndte at giøre de samme Spørgsmaal, som han giorde Aftenen tilforn. Følgen heraf var, at der blev baaret en ypperlig Dyreryg ind paa Bordet, som ikke allene Griffel, men endog Jones tog sig en god Froekost af; dog begyndte Jones at blive uroelig igien, da Folkene i Huset ikke kunde give ham nogen Underretning om Sophie.

Da Maaltidet var forbi, lavede Jones sig igien til at gaae videre, endskient Stormen vedvarede endnu ligesaa hæftig; men Griffel bad ham om nok et Kruus, og da han i det samme kastede sine Øyne hen paa en Dreng, der sad ved Ilden, og var nylig kommet ind i Kiekkenet, og saae i det samme Øyeblik ligesaa vist paa ham, saa vendte han sig pludselig om til Jones, og raabte: "Giv mig Deres Haand, "Herre! eet Kruus forslaaer ikke denne Gang. "Her ere flere Tidender ankomne om Froken "Sophie: den Karl, som staaer der ved Il- "den, er just den samme, som reed foran hende. "Jeg tør sværge paa, at jeg seer mit eget Pla-

"ster

"ster i hans Ansigt." "Gud velsigne Her-
"ren!" raabte Karlen, "ja det er rigtig nok
"Hans eget Plaster, og jeg skal altid tænke paa
"Hans Godhed; for det har næsten cureret
"mig."

Ved disse Ord sprang Jones op af Sto-
len, og bad Karlen at følge sig: hvorpaa han
strax forlod Kiøkkenet, og gik ind i et andet
Værelse; thi saa øm var han over Sophie, at
han aldrig med sin gode Villie nævnede hendes
Navn i mange Folks Nærværelse. Og endskiønt
han havde, som af sit Hiertes Overflødighed, nev-
net Sophie iblant Officererne, for at drikke
hendes Skaal, da han troede det var umueligt,
at hun kunde være kiendt af dem, saa vil Læse-
ren dog nok erindre sig, hvor vanskeligt det end-
og der var at formaae ham til at nævne hendes
Tilnavn.

Haardt var det derfor, og efter mange
skarpsindige Læseres Tanker maaskee meget uri-
meligt og skammeligt, at hans nærværende
Ulykke skulde i sær reyse sig af en formeent Man-
gel paa Delicatesse, som han dog havde i saa
høy en Grad; thi Sophie var virkelig meget

mere fortørnet over de Friheder, som hun, ikke uden god Grund, troede, han havde taget sig med hendes Navn og Caracteer, end over nogen af de Friheder, han havde tilstaaet sig i de Omstændigheder, han da var, med et andet Fruentimmer. Og sandt at sige, saa troer jeg aldrig, at Honour kunde have formaaet hende til at forlade Upton, uden at have seet Jones, dersom det ikke havde været for disse to store Beviis paa en letsindig Opførsel, der viiste saa liden Ærbødighed, og vare saa ganske uovereensstemmende med den mindste Grad af Kierlighed og Ømhed i store og delicate Siele.

Men saaledes faldt nu Sagen ud, og saaledes maatte jeg fortælle den: og jeg kan ikke giøre for det, om een eller anden Læser støder sig over, at den synes ham unaturlig. Saadanne Personer maae jeg erindre om, at jeg ikke skriver et System, men en Historie, og at jeg ikke er forbunden til at lempe mig i alle Ting efter de antagne Begreb om Sandhed og Natur. Men om dette endog var aldrig saa let for mig at giøre, saa vilde det dog maaskee være klogere af mig at afholde mig derfra. Saaledes kan

for

for Exempel denne Sag, som den nu staaer for os, uden nogen Anmærkning af mig, ved første Øyekast vel støde een og anden Læser, men ved modnere Eftertanke maae den behage alle; thi fornuftige og gode Folk kan ansee det, der hændte Jones i Upton, som en billig Straf for hans Ugudelighed, i Henseende til Fruentimmer: og dumme og slette Personer kunne trøste sig selv over deres Laster, og smigre deres Hierter med, at Folks Caracteer grunder sig mere paa blotte Hændelser end paa Dyd. Men nu skulde maaskee de Betragtninger, som vi kunne have Lyst til at anstille herover, imodsige begge disse Slutninger lige meget, og vise, at saadanne Tildragelser tiene allene til at bekræfte den store, nyttige og ualmindelige Lærdom, som det er vor Hensigt at indprænte med dette hele Værk, og som vi ikke maae fylde vore Blade med, ved at igientage den for ofte; ligesom en maadelig Præst gierne udfylder sin Præken, ved at igientage Texten ved Enden af hver Periode.

Det er os nok, at man kan see, at Sophie, endskient hun havde taget saa ulykkelig Feyl i hendes Tanker om Jones, havde dog

tilstrækkelige Aarsager til disse Tanker: og jeg troer, at enhver anden ung Dame i hendes Sted vilde have taget feyl paa den samme Maade. Ja, havde hun ogsaa denne Gang fulgt sin Elsker, og var kommet ind i dette Ollhuus i det samme Øyeblik, han havde forladt det, saa vilde hun have fundet Verten ligesaa vel underrettet om hendes Navn og Person, som hun i Upton havde syntes at være det. Thi imedens Jones hviskede med Karlen, og overhørte ham inde i et andet Værelse, catechiserede Griffel, der ikke var nær saa delicat, ganske høyt i Kiekkenet for den anden Karl, der havde fulgt Frue Fitzpatrick, og derved fik Verten, hvis Øren altid vare aabne ved saadanne Leyligheder, fuldkommen Underretning om Sophies Fald af Hesten, o. s. v. om den Feyltagelse af Jenny Cameron, og Følgerne af Punschen, og kort at sige: om næsten alle de Ting, der havde tildraget sig i det Vertshuus, hvorfra vi afærdigede vore Damer i en Vogn med sex Heste for, da vi sidst toge Afsked med dem.

Det

Det niende Capitel.

Der indeholder kun lidt andet, end nogle faa underlige Anmærkninger.

Da Jones havde været en heel halv Time borte, kom han løbende ind i Kiøkkenet i en Hast, og bad Verten at lade ham strax vide, hvad han havde at betale. Og nu blev Griffel meget bekymret ved at høre, at han skulde forlade den varme Krog ved Skorstenen, og et Bæger ypperlig Liqveur; men dog trøstede han sig noget, da han fik at vide, at han ikke skulde gaae længer til Fods; thi Jones havde ved gyldne Bevæggrunde overtalt Karlen til at føre dem til det Vertshuus, han tilforn havde ført Sophie til. Men Karlen vilde dog ikke bequemme sig dertil, uden paa det Vilkaar, at den anden Karl skulde bie efter ham der i Huset; thi siden Verten i Upton var en meget fortroelig Ven af Verten i Gloucester, saa kunde det enten tilig eller sildig komme den sidste for Øren, at hans Heste havde været udleyede til flere end til een Person, og saa kunde Karlen blive fordret til Regnskab for de Penge, som han havde

meget

meget viselig i Sinde at putte i sin egen Lomme.

Vi ere nødte til at anføre denne Omstændighed, i hvor ringe og ubetydelig den end kan synes, da den opholdt Herr Jones's Reyse en skikkelig Tid; thi den anden Karls Ærlighed var temmelig stor — det er at sige: temmelig dyr, og vilde i Sandhed have kostet Jones meget, ifald Griffel, der, som vi før have sagt, var en meget snild Karl, ikke havde været saa snuu at kaste en halv Krone paa Bordet, som skulde fortæres der i Huset, imedens Karlen biede efter sin Kammerat. Verten fik aldrig saasnart Nys om denne halve Krone, førend han belagde sine Ord saa vel, at Karlen blev snart overvundet, og samtykkede i at tage en halv Krone endnu, for at bie efter den anden. Her kunne vi ikke andet end giøre den Anmærkning, at der er saa megen Trædskhed hos gemeene Folk, at store Mænd ofte giøre sig for meget til af de fine Bedragerier, som de allergemeeneste Folk dog ofte overgaae dem i.

Saasnart Hestene bleve bragte frem, sprang Jones strax op i den Tværsadel, som hans kiere

Sophie

Sophie havde siddet i. Karlen var virkelig saa høflig at tilbyde ham sin; men han vilde heller benytte sig af Tværsadelen, formodentlig fordi den var blødest. Griffel var vel ligesaa kiælen, som Jones; men han kunde dog ikke taale den Tanke, at han skulde fornedre sin Manddom: han tog derfor imod Karlens Tilbud. Nu sad da Jones i sin Sophies Tværsadel, Karlen i Jomfrue Honours, og Griffel skrævs over den tredie Hest; og saaledes begyndte de deres Reyse, og kom inden fire Timers Forløb til det Vertshuus, hvor Læseren allerede har hendrevet saa megen Tid. Griffel var i et meget godt Lune hele Veyen igiennem, og udlod sig ofte for Jones med de mange gode Tegn paa hans tilkommende Lykke, som nylig havde viist sig for ham, og som Læseren, uden at være det mindste overtroisk, maae tilstaae, have været besynderlig lykkelige. Griffel var desuden meget mere fornøyet med det, hans Selskabsbroder nu jagede efter, end han havde været, da han jagede efter Æren: og de samme gode Tegn, som forsikkrede Skolemesteren om et lykkeligt Udfald, gave ham tillige første Gang

et

et tydeligt Begreb om Jones's og Sophies Kierlighed, som han tilforn havde kun lagt meget lidet Mærke til, siden han fra Begyndelsen af havde giort sig et galt Begreeb om Aarsagerne til Jones's Bortreyse, og havde været alt for forskrækket, kort før han forlod Upton, og strax derefter, til at han skulde været i Stand til at drage nogen anden Slutning af det, der tildrog sig der, end at den stakkels Jones var reent splittergal: en Tanke, der stemmede meget vel overeens med den Meening, han tilforn havde havt om hans overordentlige Vildhed, hvorom han havde hørt saa mange Historier, og som Jones's Opførsel, da de forlode Glocester, efter hans Tanker fuldkommen bekræftede allesammen. Men nu var han temmelig vel fornøyet med hans forehavende Tog, og derfor begyndte han at fatte meget bedre Tanker om sin Vens Forstand.

Klokken slog just tre, da de kom til dette Vertshuus, og Jones bestilte strax Postheste; men til al Ulykke var der ikke en Hest at faae. Dette kan Læseren ikke forundre sig over, naar han betænker den Uorden, hele Nationen, og især

denne

denne Deel af den, var i paa den Tid, da der gik Expresser frem og tilbage hver Time baade Dag og Nat.

Jones gjorde sig al muelig Umage for at overtale sin forrige Veyviser til at føre ham til Coventry; men han var uovertalelig. Imedens han talede derom med Karlen nede i Gaarden, kom der en Person hen til ham, hilsede ham ved Navn, og spurgde: hvorledes hans hele Familie i Sommersetshire befandt sig. Nu kastede Jones altsaa sine Øyne hen paa ham, og kiendte strax, at det var Procuratoren Herr Dowling, som han havde spiist med i Glouceſter, og derpaa hilsede han ham meget venlig igien.

Dowling bad Jones meget indstændig, at han ikke skulde reyse længer den Aften, og understøttede sin Anmodning med mange uigiendrivelige Grunde, for Exempel: at det var næsten mørkt, at Veyene vare meget skidne, og at han kunde meget bedre reyse om Dagen, foruden mange andre ligesaa gode Grunde, som Jones allerede formodentlig havde foreholdt sig selv nogle af; men da havde de været uden Virk-

ning,

ning, og de vare det ogsaa nu; thi Jones besluttede at fuldføre sit Forsæt, om han ogsaa skulde gaae til Fods.

Da den gode Procurator mærkede, at han ikke kunde formaae Jones til at bie, var han ligesaa arbeydsom for at faae Veyviseren overtalt til at følge ham. Han anførte mange Grunde, for at bevæge ham til at paatage sig denne korte Reyse, og tilsidst endte han med at sige: "Troer I da, at Herren ikke vil betale Jer "vel for Jer Umage? „

To og een giør tre, saavel i alle andre Ting, som i en Springedands. Men den Fordeel, der er ved denne foreenede Magt, naar man vil overtale een til noget, eller bede een om noget, maae en nøyagtig Jagttager vist have mærket; thi han maae ofte have seet, at en Fader, en Herre, en Kone, eller enhver anden Person, der har noget at sige, ere blevne ved at nægte noget med den største Haardnakkenhed imod alle de Grunde, som en enkelt Person kunde frembringe; men at de derimod have givet efter, naar en Secondant, eller en tredie Person har taget sig af Sagen, endskiønt han allene har igienta-

get

get de engang anførte Grunde, uden at fremføre noget Nyt i den Henseende. Og heraf kommer maaskee den Talemaade, at secondere en Meening, eller et Forslag, og den store Nytte det har i alle offentlige Forsamlinger, hvor noget tvivlsomt skal afgiøres. Deraf kommer det formodentlig ogsaa, at vi ofte høre en lærd Herre (i Almindelighed en Doctor) hele Timer igiennem at igientage i vore Retter det samme, som en anden lærd Herre, der talede førend han, nylig har sagt.

Dette ville vi ikke giøre Rede for, men efter Sædvane begive os til at vise et Exempel derpaa i den anførte Karls Opførsel. Han gav da efter for Herr Dowlings Overtalelser, og lovede at tage Jones endnu eengang op i sin Tværsadel; men paastod, at han først maatte give sine stakkels Bæster noget at æde, siden de havde gaaet en lang Vey, sagde han, og havde løbet meget stærkt. Denne Advarsel af Karlen var i sig selv unødvendig; thi endskiønt Jones hastede, og var utaalmodig, saa vilde han dog have befalet det af sig selv, siden han bifaldt paa ingen Maade deres Meeninger, der anseе Dyr,

som blotte Maskiner, og troe, naar de jage Sporerne ind i Bugen paa deres Hest, at Sporerne og Hesten have lige stor Evne til at føle Smerten.

Imedens Bæsterne aad deres Havre, eller snarere bleve ansеete for at æde den, (thi imedens Postkarlen bar Omsorg for sig selv i Kiøkkenet, bar Staldkarlen ligesaa stor Omsorg for, at hans Havre ikke skulde blive fortæret i Stalden) fulgte Herr Jones, efter Herr Dowlings indstændige Begiering, ham ind i hans Værelse, hvor de satte sig ned hos hinanden ved en Flaske Viin.

Det tiende Capitel.

Hvori Herr Jones og Herr Dowling drikke en Flaske sammen.

Herr Dowling skiænkede et Glas i, og drak den gode Junker Altværds Sundhed, og føyede til: "Om De saa behager, min Herre, saa "ville vi ogsaa erindre hans Søstersøn og Arving, den unge Junker. Kom min Herre! det "skal være Herr Blifils Sundhed; det er en "meget smuk ung Herre, og jeg tør sværge paa,

"at

"at han vil i sin Tid giøre en meget betydelig
"Figur i sit Land: jeg har selv Øye paa et vist
"Gods til ham.„

"Min Herre!„ svarede Jones, "jeg
"er overbeviist om, at De ikke har i Sinde at
"fornærme mig, og derfor vil jeg ikke heller
"være fortrydelig derover; men jeg forsikrer
"Dem, De har der foreenet to Personer me-
"get uegentlig sammen; thi den eene er det
"menneskelige Kiøns Ære, og den anden er
"en Kieltring, der vanærer det Navn af Men-
"neske.„

Herover studsede Dowling. Han troede, sagde han, at begge de to Herrer havde en meget ulastelig Caracteer. "Hvad Junker Alt-
"værd selv angaaer„ sagde han, "da har
"jeg aldrig været saa lykkelig at see ham, men
"hele Verden taler om hans Godhed. Og
"hvad den unge Herre angaaer, saa har jeg i
"Sandhed ikkun seet ham een eeneste gang, da
"jeg bragte ham Tidender om at han havde mistet
"sin Moder; og samme gang maatte jeg skynde
"mig saa meget, og var saa forjaget og for-
"tumlet af en stor Mængde Forretninger, at

" jeg havde neppe Tid til at tale med ham; men
" han saae ret ud til at være en meget brav-
" Herre, og førte sig saa vel op, at jeg bevid-
" ner, jeg har aldrig været mere fornøyet med
" nogen Herre i mit hele Liv. „

" Jeg forundrer mig ikke over, at han
" kunde bedrage Dem „ svarede Jones, " i
" saa kort et Bekiendtskab; thi han er saa sne-
" dig, som Diævelen selv, og De kunde gierne
" leve med ham i mange Aar, uden at lære at
" kiende ham. Jeg er bleven opdraget med ham
" fra min Barndom af, og vi vare næsten al-
" drig fra hinanden; men det er kun for kort
" Tid siden, at jeg har opdaget al den Nedrig-
" hed, der boer i ham. Jeg tilstaaer, jeg har
" aldrig holdt meget af ham. Jeg troede, han
" besad ikke den Ædelmodighed i Sielen, som
" er den sande Grundvold til alt det, der er stort
" og ædelt i den menneskelige Natur. Allerede
" for længe siden saae jeg en Egennyttighed hos
" ham, som jeg foragtede; men det er kun
" meget kort siden, jeg mærkede, han var i Stand
" til de nedrigste og forteste Handlinger; thi tilsidst
" har jeg udfundet, at han har benyttet sig af

" min

" min Aabenhiertighed, og har lagt den skiul-
" teste Plan ved en lang Kiæde af Kunstgreb til
" min Undergang, som han ogsaa tilsidst har
" fuldført. „

" Ey, ey! „ raabte **Dowling**. " Da
" forsikkrer jeg, det er Synd, at saadan en Per-
" son skulde arve Deres Oncle **Altværds** store
" Midler. „

" Ah, min Herre! „ raabte **Jones**, " De
" gior mig for stor Ære, som jeg ingen Rettig-
" hed har til. Det er sandt, hans Godhed
" tillod mig vel engang at kalde ham med et me-
" get ømmere Navn; men det var allene af fri-
" villig Godhed: og jeg kan ikke beklage mig
" over, at han er uretfærdig, naar han finder
" for godt at skille mig ved denne Ære, siden
" dette Tab kan ikke være mere ufortient, end
" jeg før havde fortient Gaven. Jeg forsikkrer
" Dem, min Herre! at jeg er ikke i Familie
" med Herr **Altværd**, og dersom Verden,
" der ikke er i Stand til at sætte den rette Priis
" paa hans Dyder, skulde troe, at hans Op-
" førsel imod mig var alt for haard imod een af
" hans Familie, saa gior den den beste Mand

"Uret; thi jeg — men jeg beder om Forla-
"delse: jeg vil ikke falde Dem til Ulevlighed,
"ved at fortælle Dem mine egentlige Omstæn-
"digheder; men da det lod, som De troede, jeg
"var i Familie med Herr Altværd, saa an-
"saae jeg det for billigt at underrette Dem om
"en Sag, der kunde paadrage ham nogle
"Domme, som jeg heller vilde miste mit Liv,
"end give Anledning til.„

"Jeg bevidner, min Herre!„ svarede Dowling, "at De taler, som en ærekier "Mand; men i Stedet for at falde mig til "Ulevlighed, forsikkrer jeg, De vil giøre mig "en stor Fornøyelse med at fortælle mig, hvoraf "det kommer sig, at man har troet, De var i "Familie med Herr Altværd, dersom De ikke "er det. Deres Heste blive endnu ikke færdige "i en halv Time, og da De altsaa har Tid "nok, saa ønsker jeg, De vil fortælle mig, hvor-"ledes det er gaaet til altsammen; thi jeg maae "tilstaae, det forekommer mig meget besynderligt, "at De skulde ansees for at være i Familie med "saadan en Herre, uden at være det.„

Jones

Jones, der lignede sin elskværdige Sophie noget i hans føyelige Caracteer, (men ikke i Forsigtighed) lod sig let overtale til at fornøye Herr Dowlings Nysgierrighed, ved at fortælle sin Historie i Henseende til sin Fødsel og Opdragelse, og det gjorde han ligesom Othello

— — — fra spæde Børneaar,
Indtil det Øyeblik, man bad ham at fortælle;

og Dowling blev ligesom Dedesmona alvorlig ved at høre til,

Og svoer, det Under var, langt meer end Under var:
At det var ynkeligt, var saare ynkeligt.

Herr Dowling var virkelig meget rørt over denne Fortælling; thi han havde ikke aflagt al Menneskekierlighed, endskiønt han var Procurator. Intet er i Sandhed mere ubilligt, end at føre vore Fordomme imod en vis Profession ind i det private Liv, og at laane vore Tanker om en Mand af den Meening, vi have om hans Embede. Vanen formindsker rigtig nok den Skræk, der er ved de Handlinger, som eens Profession gior nødvendige og følgelig sædvanlige; men i alle andre Tilfælde virker Naturen eens hos Folk af alle Professioner: ja maaskee

endnu mere hos dem, der give den ligesom en Helligdag, naar de giøre deres ordentlige Forretninger. Jeg tvivler ikke paa, at en Slagter jo vilde føle Smerte over at see, at en smuk Hest bliver slaaet ihiel; og jeg kiender en Feldtskiær, som ynkede een, der laae syg af Podagra, endskiønt det ikke kan giøre ham ondt, naar han sauger et Been af. Det er bekiendt, at den Bøddel, som har hængt hele hundrede, har skiælvet den første gang han skulde hugge Hovedet af een: og Professorerne selv i Menneskeblods-Udgydelsen, som i deres krigerske Forretninger slagte tusende, og det ikke allene af deres Medprofessorer, men endogsaa af Fruentimmer og Børn, uden at det giør dem ondt: endog disse, siger jeg, legge ofte al deres Grumhed bort, og blive i Fredstider, naar man hverken hører Trommer eller Trompeter, meget medlidende Medlemmer af det borgerlige Selskab. Paa samme Maade kan en Procurator føle alle sine Medskabningers Elendigheder, naar han kun ikke af en Hændelse er deres Contrapart.

Jones vidste endnu, som Læseren veed, intet af de sorte Farver, han var bleven afmalet

med

med for Herr Altværd: og hvad de andre Omstændigheder angaaer, da fortalte han dem just ikke paa den ufordeelagtigste Maade; thi han skiøttede hverken om at laste sin forrige Ven og Beskytter, eller at give sig selv for megen Skyld. Dowling anmærkede derfor, og det ikke uden Grund, at een eller anden maatte have talt ilde om ham; "thi Junkeren,, raabte han, "vilde aldrig have giort Dem arveløs for nogle "smaa Feyl allene, som enhver ung Herre "kunde have begaaet. Jeg kan i Sandhed "ikke heller saa egentlig sige, at han har giort "Dem arveløs; thi efter Loven har De in"gen Ret til at fordre noget, som Arving; det "er nu rigtigt nok, og det behøver man ikke at gaae "til Retten om. Men naar en Herre havde "saaledes paa en vis Maade antaget een for sin "Søn, saa kunde man med Rette have ventet "en meget betydelig Deel, om ikke altsammen "efter ham. Ja jeg kunde ikke heller laste Dem, "om De havde ventet det altsammen; for en"hver vil dog gierne have saa meget, han kan "faae, og derfor kan man ikke laste nogen.,,

"De gior mig i Sandhed Uret!„ svarede Jones, "jeg skulde have været fornøyet "med meget lidet: jeg har aldrig havt noget "Øye paa Herr Altværds Midler, ja, jeg "troer, jeg tør sige med Sandhed, at jeg ikke "en eeneste Gang tænkde paa, hvad han kunde, "eller maatte give mig. Og det erklærer jeg "høytidelig, at dersom han havde giort sin Søs"tersøn Uret for min Skyld, saa skulde jeg "vist giort det godt igien. Jeg vil heller nyde "min egen Siel, end en andens Formue. Hvor "ussel er ikke den Stolthed, som reyser sig af et "prægtigt Huus, et talrigt Følge, et prægtigt "Taffel, og alle de andre Lykkens glimrende "Fordele, i Sammenligning med den varme "grundige Glæde, den høye Fornøyelse, den "igiennemtrængende Henrykkelse, og den fryde"fulde Triumph, som en god Siel føler, naar "den betragter en ædelmodig, dydig, ædel, "velgiørende Handling? Jeg misunder ikke "Blifil Udsigten til hans Lykke, og jeg skal "ikke heller misunde ham Besiddelsen deraf. "Jeg vilde ikke være en Skielm en halv Time, "om jeg endog derved kunde komme til at bytte

"Til-

" Tilstand med ham. Jeg troer nok, at Herr
" Blifil havde mig mistænkt for de Hensigter,
" De taler om; og jeg meener, at denne Mis-
" tanke, som havde sin Grund i hans eget ne-
" drige Hierte, var Aarsag til hans nedrige
" Opførsel imod mig. Men jeg takker Himme-
" len; jeg kiender, jeg føler — jeg føler min
" Uskyldighed, min Ven! og jeg vilde ikke und-
" være denne Følelse for en heel Verden. — Thi
" saalænge jeg veed, at jeg aldrig har giort, og
" ikke engang havt i Sinde at giøre nogen no-
" get Ondt, saa

Pone me, pigris ubi nulla campis
Arbor æstiua recreatur aura,
Quod latus mundi nebulæ, malusque
Jupiter urget.
Pone sub curru nimium propinqui
Solis, in terra domibus negata;
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem (*).

Der-

(*) Sæt mig paa tørre ubegroede Heeder,
Hvor aldrig milde Sommervinde blæse
Hvor ikkun tunge, kolde, vaade Taager
Opfylde Luften.
Sæt mig, hvor Solens lige Straaler brænde
I ubeboede Huusløse Egne;
Dog vil jeg der min søde Englemilde
Lalage elske.

Derpaa skiænkede han Viin i sit Glas, og tømmede det paa sin kiere Lalages Sundhed, og fyldte saa Dowlings Glas lige til Bredden, og forlangte, at han skulde giøre ham Besked. "Naa! det er da paa Jomfrue Lalages Sundhed af mit ganske Hierte," raabte Dowling. "Jeg har ofte hørt, at "man har drukket hendes Skaal, det vidner "jeg, endskiønt jeg aldrig har seet hende; men "man siger, hun er overmaade smuk."

Latinen var vel ikke den eeneste Deel af denne Tale, som Dowling ikke forstod fuldkommen; men der var dog noget i den, som giorde et meget stærkt Indtryk paa ham. Og endskiønt han giorde sig Umage for at skiule dette Indtryk for Jones, (thi vi skamme os ligesaa ofte ved at tænke ret, som ved at tænke galt) ved at glippe med Øynene, nikke med Hovedet, smile og lee, saa er det dog vist, at han hemmelig bifaldt alt det, han forstod af hans Tale, og følede virkelig en meget stærk Drift til at have Medlidenhed for ham. Men dette ville vi maaskee en anden Gang tage os en Leylighed til at giøre Anmærkninger over; i sær om vi

af

af en Hændelse skulde møde Herr Dowling oftere i det følgende af vor Historie. Her ere vi nødte til at tage en temmelig afbrudt Afskeed med den gode Herre, og deri efterfølge vi Herr Jones, som Griffel aldrig saasnart lod vide, at Hestene vare færdige, førend han betalte sin Regning, ønskede sin Selskabsbroder god Nat, steeg til Hest, og tog Veyen hen imod Coventry, endskiønt det var mørkt, og det just begyndte at regne meget stærkt.

Det ellevte Capitel.

De Ulykker, som hændte Jones paa sin Reyse til Coventry, tilligemed Griffels vise Anmærkninger.

Ingen Vey kan være mere ligefrem, end den der gaaer fra det Sted, de toge fra, og til Coventry; og det vilde næsten have været umueligt, at de kunde have taget feyl af den, endskiønt hverken Jones, eller Griffel, eller Veyviseren nogensinde vare komne den Vey tilsorn, dersom det ikke havde været for de to Aarsager, vi anførte ved Slutningen af det foregaaende Capitel.

Men

Men da nu begge disse Omstændigheder til al Ulykke traf ind, saa kom vore Reysende paa en meget mindre bekiendt Afvey; og efterat de havde redet halvanden Miil, mærkede de, at de ikke vare komne til de stadselige Taarne i Coventry, men befandt dem endnu paa en meget skiden snæver Vey, hvor de slet ingen Tegn saae til nogen Forstad for en stor Bye.

Nu erklærede Jones, at de vist maatte være komne ud af deres Vey; men Veyviseren paastod, at det var umueligt: et Ord, som i daglig Tale ofte bruges til at udtrykke, ikke alene noget, der er urimeligt, men ofte noget, som er meget rimeligt, og undertiden noget, som har ganske rigtig tildraget sig; en overdreven Vold paa Ordet, der ligner den, man saa ofte giør paa de Ord: uendelig og evig, naar man ved det første pleyer at udtrykke en Afstand paa en halv Alen, og ved det sidste en Tid af fem Minuter. Saaledes pleyer man ogsaa at sige: at det er umueligt at miste det, man allerede har mistet. Og saaledes var det just nu; thi i hvor trøstig Karlen end forsikkrede det Modsatte, saa er det dog vist, at de vare ikke

mere

mere paa den rette Vey til Coventry, end den svigefulde, graadige, grumme, syngende Gnier er paa den rette Vey til Himmelen.

For en Læser, der ikke har været i disse Omstændigheder, er det maaskee ikke let at forestille sig den Skræk, som Mørket, Regn og Blæst opfylder de Personer med, som ere komne ud af deres Vey om Natten, og som altsaa ikke havde behagelige Udsigter til en varm Stue, tørre Klæder, og andre Forfriskninger at trøste sig ved imod det haarde Veyr. Men en meget ufuldkommen Forestilling om denne Skræk vil være tilstrækkelig nok til at giøre Rede for de Tanker, der opfyldte Griffels Hoved, og som vi nu strax ville være forbundne til at aabenbare.

Jones paastod meer og meer, at de vare komne ud af deres Vey, og Karlen tilstod selv tilsidst, at han troede de var ikke paa den rette Vey til Coventry; men bekræftede dog med det samme, at det var umueligt, de kunde være komne ud af deres Vey. Griffel derimod var af en ganske anden Meening. Han sagde, at da de begyndte paa Reysen, havde han nok forestillet sig, at een eller anden Ulykke vilde hændes

des dem. — "Saae De ikke den gamle Kone, "min Herre!„ sagde han til Jones, "der "stod ved Dørren, da De tog imod Deres "Hest? Jeg vilde ønske af mit ganske Hierte, "at De havde givet hende noget; for hun sag- "de, De skulde komme til at fortryde det: og "i det samme Øyeblik begyndte det at regne, "og Blæsten er bleven stærkere og stærkere lige "siden. I hvad endog somme Folk tænker, "saa er jeg dog vis paa, at det staaer i Hexers "Magt at reyse en Storm, naar de behage. "Jeg har seet, det har hændet sig meget ofte i "min Tid; og dersom jeg nogensinde har seet "en Hex i mit hele Liv, saa var denne gamle "Kone vist een. Det tænkde jeg ogsaa selv den "Gang: og dersom jeg havde havt en halv "Skilling i min Lomme, saa havde jeg givet "hende den; for det er i Sandhed altid godt at "være gavmild imod det Slags Folk, naar man "frygter for, hvad der kan hænde sig: og man- "gen een har mistet sine Bæster, fordi han "har sparet paa en halv Skilling.„

Endskiønt Jones var forfærdelig vreed over den Forhaling, som denne Feyltagelse ri-

meligviis

meligviis vilde foraarsage i hans Reyse, kunde han dog ikke bare sig for at smile over sin Vens Overtroe, som nu igien blev meget bestyrket i sin Meening ved en nye Hændelse. Og denne var, at han faldt ned af Hesten, men fik dog ingen anden Skade, end den, Skarnet giorde paa hans Klæder.

Griffel var aldrig saasnart kommet paa Benene igien, førend han beraabte sig paa sit Fald, som et tydeligt Beviis paa det, han havde sagt; men da Jones mærkede, at han ikke var kommet til nogen Skade, svarede han ham med et Smiil: " Denne Her er en meget utaknem-
" melig Taske; og som jeg mærker, saa giør hun
" ingen Forskiel paa sine Venner, og dem, hun
" er vreed paa. Dersom denne gamle Dame
" var vreed paa mig, fordi jeg giorde ikke nok
" af hende, saa seer jeg ikke, hvorfor hun skul-
" de lade Dig falde af Hesten, uagtet al den
" Ærbødighed, Du har udviist imod hende.,,

" Det er slet giort ,, raabte Griffel,
" at spotte Folk, der have Magt til at giøre saa-
" danne Ting; thi de ere ofte meget ondskabs-
" fulde. Jeg erindrer mig just en Hestedoctor,

" der opirrede een af dem, ved at spørge, naar
" hendes Pagt med Diævelen var udløbet. Men
" hvad skeer? Inden tre Maaneder fra den selv
" samme Dag af var een af hans beste Køer
" druknet. Og hun lod det ikke blive derved;
" for kort derefter mistede han en Tønde af sit
" beste Øll: den gamle Hex tog selv Tappen ud,
" og lod det løbe ud i Kielderen den samme Af-
" ten, han havde faaet det ind, for at holde sig
" lystig med nogle af sine Naboer. Kort at
" sige: ingen Ting trivedes for ham efter den
" Dag; for hun plagede den stakkels Mand
" saalænge til han slog sig til Drik, og inden et
" Par Aar maatte han gribe til sin Capital,
" og nu maae Sognet føde baade ham og hans
" Familie. "

Veyviseren, og maaskee ogsaa hans Hest, hørte med saa stor Agtsomhed paa denne Tale, at de nu, enten af Uagtsomhed eller ved Hexens Ondskab, laae begge og sprællede i Skarnet.

Dette Fald tilskrev Griffel den samme Aarsag, som han havde tilskrevet sit, og fortalte Herr Jones: " at nu vilde Touren vist
" falde ham til næste Gang " og bad ham ind-

stændig,

stændig, "at vende tilbage igien, og see, at "faae fat paa den gamle Kone, og stille hende "tilfreds. Vi skal snart,, seyede han til, "naae Vertshuset, for det har kun syntes, som "vi ere komne videre frem; men jeg er vis paa, "vi ere endnu paa det samme Sted, hvor vi "vare for en Time siden, og jeg tør sværge paa, "at vi endnu kunde see det Vertshuus, vi "reyste ud fra, ifald det var Dag.,,

Dette viise Raad svarede Jones intet paa, men brød sig allene om, hvorledes det var gaaet Karlen, som ikke heller havde faaet nogen anden Skade, end Griffel tilforn: og det kunde hans Klæder meget let taale, da de allerede i mange Aar havde været vante til saadant noget. Han sprang strax op i sin Tværsadel igien, og overbeviiste Herr Jones snart ved de hiertelige Eeder og Slag, han lod nedregne paa sin Hest, at der var ingen Skade skeet.

Det tolvte Capitel.

Som fortæller, at Herr Jones fortsatte sin Reyse tvertimod Griffels Raad; og hvad der hændte sig ved den Leylighed.

Nu saae de Glimtet af et Lys noget borte fra dem til en stor Forneyelse for Jones, og til en ikke ringe Skræk for Griffel, der stadig troede, at han var forhexet, og at dette Lys var en Lygtemand, eller noget endnu værre.

Men hvor voxede ikke hans Frygt, da de kom nærmere til dette Lys eller disse Lys, som de nu tydelig saae, og hørte en blandet Lyd af menneskelige Stemmer, der sang, loe, og støyede, tilligemed en besynderlig Allarm, der lod til at komme af nogle Instrumenter, men kunde neppe kaldes Musik. Dog kunde det i Sandhed, for at rette sig lidet efter Griffels Meening, meget gierne kaldes en forhexet Musik.

Det var umueligt at forestille sig en meget større Grad af Skræk, end den, der nu anfaldt Griffel; og Postkarlen, der havde hørt nøye efter meget af det, den anden havde sagt, var ogsaa bleven smittet deraf. Han begyndte derfor ogsaa at bede Jones om at vende tilbage

igien,

gien, og sagde: "han troede ganske vist det, "Griffel havde sagt, og at det lod kun, som "Hestene gik; men at de ikke havde giort et "Skridt frem ad, i det mindste ikke i den sidste "halve Time.„

Jones kunde ikke bare sig for at smile til disse stakkels Karles Frygt midt i sin Vrgrelse: "Enten„ sagde han, "komme vi hen imod "Lysene, eller Lysene komme hen imod os, for "nu ere vi kun meget lidet fra dem; men, hvor- "ledes kan nogen af Jer være bange for en "Slump Folk, der synes allene at forneye sig?„

"At forneye sig, min Herre!„ raabte Griffel. "Hvem kunde forneye sig paa denne "Tid af Natten, og paa saadant et Sted, og "i saadant et Veyr? Det kan aldrig være andet "end Spøgelser, eller Hexe, eller eet og an- "det Slags onde Aander, det er nu vist nok.„

"Det maae nu være, hvad det vil„ raabte Jones, "saa har jeg besluttet at ride "hen til dem, og spørge dem om Veyen til Co- "ventry. Alle Hexe ere ikke saadanne slet- "tænkende Tingester, som den, vi vare saa ulykke- "lige at møde sidst.

"Gud forbarme sig, min Herre!" raabte Griffel. "Man kan ikke vide, hvad Lune de "ere i; og det er i Sandhed altid best at være "høflig imod dem. Men hvad, om vi møde det, "der er værre end Hexe? Om vi møde onde "Aander selv? — Jeg beder Dem, min "Herre, lad Dem sige! Jeg beder Dem, "lad Dem dog sige! Dersom De havde "læst saa mange forskrækkelige Historier om "disse Ting, som jeg, saa var De ingen Nar, "at være saa dristig. — Gud veed, hvor vi "allerede ere komne hen, eller hvor vi nu kom"me hen; for det har i Sandhed aldrig været "saa mørkt paa Jorden før, og jeg tvivler om, "at det kan være mørkere i den anden Verden."

Uagtet alle disse Vink og Advarseler reed Jones til, alt hvad han kunde, og den stakkels Griffel var nødt til at følge ham; thi han var vel meget bange for at ride frem ad, men han var dog endnu mere bange for at blive allene tilbage.

Endelig kom de til det Sted, hvor Lysningen og den forskiellige Lyd var kommet fra. Jones mærkede strax, at det var intet andet,

end

end en Lade, hvor en stor Deel Mandfolk og Fruentimmer vare forsamlede, og fornøyede sig, som det lod, ret lystigt.

Aldrig saasnart kom Jones hen til de store Dørre for Laden, der stode aabne, førend en meget grov Mandsstemme spurgde inden fra: "Hvem er der? — „ Hvortil Jones svarede meget artigt: "en god Ven!„ og spurgde strax om Veyen til Coventry.

"Dersom De er en god Ven „ raabte en anden af Mændene i Laden, "saa var det bedre, De stod af til Stormen har lagt sig„ (thi da var den virkelig mere hæftig, end nogensinde tilforn). "De skal være os meget velkommen. "Dersom De vil sætte Deres Hest ind, saa er der "Plads nok til den i den eene Ende af Laden.„

"De er meget høflig „ svarede Jones, "og jeg vil tage imod Deres Tilbud i nogle "Øyeblikke, saalænge Regnen vedvarer: og "her ere endnu to andre, som ville tage imod "dette Tilbud med Fornøyelse.„ Dette blev strax tilstaaet med meget større Fornøyelse, end det blev imodtaget; thi Griffel vilde heller have udstaaet det allerhaardeste Veyr, end forladt sig

paa deres Høflighed, som han ansaae for Spøgelser; og den stakkels Postkarl var nu ogsaa smittet af den samme Frygt; men de vare begge nødte til at følge Jones's Exempel: den eene, fordi han ikke turde gaae fra sine Heste, og den anden, fordi han ikke var saa bange for nogen Ting, som for at være allene.

Var denne Historie bleven skrevet i Overtroens Tider, saa skulde jeg havt al for megen Medlidenhed med Læseren til at lade ham saalænge være uvis, om Beelzebub, eller Satan, virkelig skulde komme frem i egen Person med sit hele Helvedes Følge; men da disse Lærdomme ere for nærværende Tid meget ulykkelige, og have kun faa eller slet ingen, der troe paa dem, saa har jeg ikke været meget bange for at indjage nogen saadan en Frygt. Sandt at sige, saa havde Forstanderne for Skuespilhusene længe tilegnet sig alt, hvad der hører til de underjordiske Riger; men nu lader det til, at de have lagt det bort, som andet Snaus, der allene kan fornøye det øverste Gallerie: et Sted, hvor faa af vore Læsere nogensinde have siddet.

Men

Men endskiont vi ikke frygte for, at opvække nogen stor Skræk ved denne Leylighed, saa have vi dog Aarsag til at frygte for, at der kan opkomme nogen anden Frygt hos vor Læser, som vi ikke med vor gode Villie ville sætte ham i. Jeg meener, at Læseren kunde være bange for, at jeg vilde giøre en Reyse til Feelandet, og indføre en Slump Væsener i min Historie, som vel ingen har været barnagtig nok til at troe om, at de vare til, endskiønt mange have været daarlige nok til at anvende deres Tid paa at skrive og læse saadanne Tildragelser.

For altsaa at forekomme en Mistanke, der er saa skadelig for en Historieskrivers Troeværdighed, som paastaaer, at han tager sine Materialier allene af Naturen, ville vi underrette Læseren om hvem disse Folk var, hvis Nærværelse havde indjaget Griffel saadan en Skræk, havde giort Postkarlen bange, og sat Herr Jones selv i Forundring.

De Folk altsaa, som vare forsamlede i denne Lade, vare ingen andre, end et Selskab Tatere, eller, som man i Almindelighed kalder

dem, Zigeunere: og nu helligholdt de just een af Selskabets Bryllup.

Det er umueligt at forestille sig et lykkeligere Selskab, end dette lod til at være. Man saae den største Munterhed i et hvert Ansigt: og deres Ball var ikke ganske uden al Orden og Velanstændighed. Maaskee den var større der, end man i Almindelighed finder ved saadanne Landsbye-Forsamlinger; thi disse Folk ere Undersaatter under en ordentlig Regiering, og have deres egne Love, og adlyde alle en stor Øvrighedsperson, som de kalde deres Konge.

Større Overflødighed kunde man ikke heller see, end i denne Lade. Her var i Sandhed ingen Delicatesse eller Zürlighed; men Giæsternes stærke Appetit fordrede heller ingen. Her var god Forraad af Fleskeskinker, Fugle, og Lammekiød, som enhver lavede selv meget bedre Sauce til, end den beste og dyreste Franske Kok kunde bringe til Veye.

Æneas blev ikke, som han beskrives i Juno's Tempel, mere bestyrtset

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno,

end vor Helt over det, han saae i denne Lade.

Imedens

Imedens han stod og saae sig rundt omkring med Bestyrtelse, kom der en ærværdig Person hen til ham, og hilsede ham paa en venlig Maade, der tillige var alt for velmeent til at kaldes hofmæssig. Dette var ingen anden, end Taterkongen selv. Han var meget lidet forskiellig fra hans Undersaatter i sin Klædedragt, og havde ingen Kongelige Smykker til at vedligeholde sin Værdighed med: og dog syntes det, (som Herr Jones sagde) at han havde en Mine paa sig, der tilkiendegav Myndighed, og indskiød dem, der saae ham, Ærbødighed og Høyagtelse; men maaskee dette allene forekom Jones saaledes, og Sandheden bestod deri, at saadanne Begreb følge med Magten, og ere næsten uadskillelige derfra.

Der var noget i Jones's aabne Ansigt og artige Opførsel, som, tilligemed hans smukke Person, indtog enhver, der saae ham, til hans Fordeel. Disse Egenskaber bleve maaskee lidet forhøyede paa denne Tid ved den dybe Ærbødighed, som han udviiste imod Taterkongen, saasnart han var blevet underrettet om hans Værdighed: og det var hans Taterske Majestæt

destomere kierkomment, da han ikke pleyede at blive begegnet med saa megen Ærbødighed af andre, end sine egne Undersaatter.

Kongen befalede, at der skulde dækkes et Bord med det beste de havde, for at beværte ham; og derpaa satte han sig paa hans høyre Haand, og begyndte at tale til vor Helt paa følgende Maade:

"Jeg tvivler ikke paa, min Herre! at "De jo ofte har seet nogle af mine Folk, der "ere det, som man kalder detacherede Partier; "thi de gaae omkring overalt. Men jeg troer "ikke, De forestiller Dem, at vi ere saa betyde- "ligt et Folk, som vi virkelig ere, og maaskee De "vil endnu forundre Dem meer, naar De hø- "rer, at Taterne ere et saa ordentligt og vel "regiert Folk, som noget paa Jorden.„

"Jeg har den Ære, som jeg siger, at "være deres Konge; og ingen Monarch kan "rose sig af lydigere og kierligere Undersaatter. "Hvorvidt jeg fortiener deres Kierlighed, kan "jeg ikke sige; men det kan jeg sige, at jeg al- "drig har nogen anden Hensigt med hvad jeg "gier, end at giøre dem lykkelige. Og det bør

"jeg

" jeg ikke heller rose mig for; thi hvad kunde
" jeg giøre andet, end tænke paa de stakkels
" Folks Beste, der løbe hele Dagen omkring,
" for altid at give mig det Beste af hvad de
" faae. De elske og ære mig, fordi jeg elsker
" dem, og bærer Omsorg for dem: det er det
" altsammen, og jeg veed ingen anden Aar-
" sag. "

" For et tusende, eller to tusende Aar
" siden, (jeg kan ikke bestemme det saa nøye paa
" et Aar eller to, for jeg kan hverken læse eller
" skrive,) var der en stor, hvad hedder det nu —
" Volution iblant Taterne; for i de Dage var
" der Lorder imellem Taterne, og disse Lorder
" trættedes altid om Rangen; men Kongen
" iblant Taterne ødelagde dem allesammen, og
" giorde alle sine Undersaatter lige; og siden
" den Tid forliges de meget vel. Thi nu tænke
" de ikke paa at blive Konge, og det er ogsaa
" bedre for dem, som de ere; for jeg forsikrer
" Dem, det er meget besværligt at være Konge,
" og altid giøre Ret og Skiel. Jeg har ofte
" ønsket, at jeg var en privat Tater, naar jeg
" har været nødt til at straffe mine kiereste Venner

" og

" og Paarørende; thi endskiønt vi aldrig straffe
" nogen med Døden, saa er vor Straf dog me-
" get haard. Vi mage det saaledes, at Ta-
" terne skamme sig ved sig selv, og det er en
" meget forskrækkelig Straf: jeg har næsten al-
" drig kiendt nogen Tater, der har giort noget
" Ondt igien, efterat han eengang var bleven
" straffet saaledes. "

Derpaa lod Kongen sig forstaae med, at han forundrede sig over, at saadan Straf, som Skam, ikke havde Sted under nogen anden Regiering. Hvorpaa Jones forsikkrede ham om det Modsatte, siden der vare mange Laster, som de Engelske Love straffede med Skam; og Skam var virkelig en Følge af al Straf. " Det er
" meget besynderligt " sagde Kongen; " for vi
" veed og høre en god Deel om Jeres Folk,
" endskiønt vi ikke leve iblant dem: og jeg har
" ofte hørt, at Skam er baade Følgen af og
" Aarsagen til mange af Jeres Belønninger.
" Ere da Jeres Belønninger og Straffe eet og
" det samme? "

Imedens Hans Majestæt talede saaledes med Jones, reiste der sig en pludselig Allarm i

Laden,

Laden, og det, som man siden hørte, af denne Aarsag: Disse Folks Høflighed havde lidt efter lidt bortjaget al Griffels Frygt, og formaaet ham ikke allene til at proppe sig med deres Mad, men endog til at smage noget af deres Drikke; og det forjog efterhaanden al den Frygt, der var hos ham, og frembragte i dens Sted langt behageligere Følelser.

En ung Taterinde, der var mere vittig end smuk, havde lokket den ærlige Karl hen med sig til en Side, under det Paaskud, at hun vilde spaae ham sin Lykke. Da de nu vare blevne allene sammen i en Afkrog i Laden, begyndte enten den stærke Drik, der aldrig saa let optænder uordentlige Begierligheder, som efterat man er blevet noget udmattet, at virke, eller ogsaa den smukke Taterinde satte sit Kiøns Delicatesse og Velanstændighed tilside, og fristede Griffel med udrykkelige Anmodninger; saa at de nu bleve overrumplede i en meget uanstændig Stilling af Taterindens Mand, som formodentlig af Jalousie havde holdt et vaaget Øye med sin Kone, og fulgt saa lumskt efter hende til det Sted, hvor han fandt hende i Galanens Arme.

Jones

Jones blev meget forvirret, da han saae, at Griffel blev slæbt frem for Kongen, som hørte saavel paa Anklagelsen, som paa Synderens Forsvar, der virkelig var af meget liden Betydenhed; thi den stakkels Karl blev forvirret over de Vidner, der kom frem imod ham, og havde meget lidet at sige til sit Forsvar. Derpaa vendte Hans Majestæt sig til Jones, og sagde: " Min Herre! De har hørt, hvad disse " Folk sige. Hvad Straf meener De, Deres " Tiener fortiener? „

Jones svarede: " at det giorde ham Ondt, " at saadant noget havde tildraget sig, og at " Griffel skulde godtgiøre Manden det, saa- " meget som det stod i hans Magt. Paa denne " Tid „ sagde han, " havde han kun meget faa " Penge hos sig; „ og derpaa puttede han Haanden i Lommen, og bød Manden en Guinee. Hvortil denne strax svarede: " han haabede, " Hans Velbaarenhed ikke vilde tænke paa at " give ham mindre end fem. „

Efter nogen Trætte blev denne Sum forringet til to Guineer, hvorfor Jones betingede sig en fuldkommen Forladelse, baade for Griffel

og

og Konen, og vilde betalt Pengene; men Hans Majestæt holdt hans Haand tilbage, vendte sig om til eet af Vidnerne, og spurgde ham: naar han havde overrumplet de Skyldige? Hvortil han svarede: at Manden havde bedet ham at holde Øye med hans Kone fra det første Øyeblik af, hun begyndte at tale med den Fremmede, og at han ikke havde tabt hende af Syne, lige til Lasten blev begaaet. Derpaa spurgde Kongen: om Manden havde været hos ham al den Tid, han stod paa Luur? Hvortil han svarede: Ja. Endelig vendte hans Taterske Majestæt sig til Manden, og sagde: "Det græmmer mig at see, at nogen Tater skal besidde "saa liden Ærekiærhed, at han vil sælge sin "Kones Ære for Penge. Dersom I havde "havt nogen Kierlighed for Jeres Kone, saa "vilde I have forekommet dette, og ikke giort "Jer Umage for at giøre hende til en Hore, "for siden at kunne overrumple hende. Jeg "befaler, at I skal ikke have Pengene; for I "fortiener Straf, og ikke Belønning. Jeg "befaler ogsaa, at I skal være ærels iblant "Taterne, og bære to Horn i Jeres Pande en

" heel Maaned, og at man i al den Tid skal " kalde Jeres Kone Horen, og peege Fingre " ad hende; for J er en æreløs Tater, og hun " er ikke mindre en æreløs Hore. „

Taterne gave sig strax til at fuldføre Dommen, og lod Jones og Griffel være allene hos Hans Majestæt.

Jones gav denne retfærdige Dom et stort Bifald: hvorpaa Kongen vendte sig til ham, og sagde: " Mig synes, De falder i Forundring; " og jeg forestiller mig, De har meget slette " Tanker om mit Folk. Jeg troer, De holder os " alle for Tyve. „

" Jeg maae tilstaae, min Herre! „ svarede Jones, " at det, man har fortalt mig om " dem, er ikke saa fordeelagtigt, som de synes " at fortiene. „

" Nu vil jeg da fortælle Dem „ sagde Kongen, " hvad Forskiel der er imellem Deres " Folk og vores. Mit Folk røver fra Deres " Folk, men Deres Folk røve fra hverandre " indbyrdes. „

Derpaa begyndte Jones meget alvorlig at besynge de Undersaatters Lykke, der leve under saadan en Øvrighed. Deres

Deres Lykke synes i Sandhed ogsaa at have været saa fuldkommen, at jeg frygter for, at een, der vil forsvare Eenevoldsmagten, vil engang i Tiden anføre dette Folk, som et Beviis paa de store Fordele, der følge med denne Regiering frem for alle andre.

Og her vil jeg giøre en Tilstaaelse, som man maaskee neppe har ventet af mig: at ingen indskrænket Regieringsform er i Stand til at hæve sig til den Grad af Fuldkommenhed, eller at tilvebringe Selskabet saa store Velgierninger, som denne. Det menneskelige Kiøn har aldrig været saa lykkeligt, som da den største Deel af den da bekiendte Verden stod under en eeneste Herre; og denne Lykksalighed varede under fem Fyrster, der fulgde paa hinanden (*). Det var den sande Guldalder og den eeneste Guldalder, som nogensinde har været til, lige fra den Tid, da Adam blev udjaget af Æden, og indtil denne Dag, undtagen i Digternes ophidsede Hierner.

(*) Nerva, Trajan, Adrian, og begge Antoninerne.

Jeg veed i Sandhed ogsaa kun een eeneste grundig Indvending imod et absolut Monarchie. Den eeneste Mangel ved denne ypperlige Indretning synes at være den Vanskelighed, der er ved at finde en Mand, som var skikket til en absolut Monarchs Embede; thi det kræver tre uundværlige Egenskaber, som Historien viser os, ere meget vanskelige at finde hos fyrstelige Naturer: For det første en tilstrækkelig Maadelighed, saa at Fyrsten vil lade sig nøye med al den Magt, som det er mueligt, han kan faae; for det andet: Viisdom nok til at kiende sin egen Lykke; og for det tredie: Godhed nok til at fremme andres Lykke, naar den ikke allene kan bestaae med, men endog tiene til hans egen.

Dersom man nu vilde tilstaae, at en absolut Monarch, der besad alle disse store og sieldne Egenskaber kunde tilveiebringe Selskabet den største Lykke, saa maae man ogsaa paa den anden Side tilstaae, at den absolute Magt i en Mands Hænder, der mangler alle disse Egenskaber, vil efter al Rimelighed frembringe ligesaa stor en Grad af Ulykke.

Kort

Kort at sige: vor Religion giver os tilstrækkelige Begreb, saavel om den Velsignelse, som Forbandelse, der kan følge med den absolute Magt. De Skilderier, den giver os paa Himmel og Helvede, kunne sætte os et meget levende Billede af begge for Øyne; thi endskiønt Fyrsten i dette har ingen Magt, uden den han af Begyndelsen har faaet af hiins almægtige Eenevoldsherre, saa kan man dog tydelig see af Skriften, at den diævelske Regent har en absolut Magt i hans Herredømme i Helvede. Og det er i Sandhed den eeneste absolute Magt, som man af Skriften kan see, har sin Oprindelse fra Himmelen. Dersom altsaa de adskillige Tyranske Regieringer paa Jorden kunne bevise, at de have nogen Ret til guddommelig Myndighed, saa maae den vist grunde sig paa den Magt, der i Begyndelsen blev tilstaaet Mørkets Fyrste, og disse ringere Deputerede maae komme umiddelbar fra ham, hvis Stempel de saa tydelig bære.

Men da alle Tiders Exempler endelig vise os, at Menneskene i Almindelighed allene ønske sig Magt, for at kunne giøre Fortred, og bru-

ge den ikke heller, naar de faae den, til noget andet; saa passer det sig slet ikke paa nogen, ja ikke engang paa den allermindste Grad af Forsigtighed, at vove en Forandring, naar vort Haab ikkun understøttes af to eller tre Undtagelser fra tusende Exempler, der maae opvække Frygt hos os. I dette Tilfælde vil det være meget klogere, at underkaste sig nogle faa Ulemper, der reise sig af Lovenes koldsindige Døvhed, end at ville raade Bod paa dem, ved at henvende sig til en hidsig Tyrans aabne Øren.

Og her kan man ikke heller anføre Zigeunernes Exempel, endskiønt det er mueligt, at de kan længe have været lykkelige under denne Regieringsform; thi vi maae erindre os den meget væsentlige Forskiel imellem dem og alle andre Folk, og som de maaskee allene maae takke for deres Lykke, nemlig: at de have ingen falsk Ære imellem dem, og at de anse Skam for den haardeste Straf i Verden.

Det

Det trettende Capitel.

En Samtale imellem Jones og Griffel.

Frihedens redelige Elskere ville uden Tvivl tilgive den lange Udsvævelse, vi bleve forførte til ved Slutningen af det foregaaende Capitel, for at hindre, at vor Historie ikke skulde blive brugt til at forsvare den skadeligste Lærdom, som de snedige Præster nogensinde have været saa ugudelige og uforskammede at prædike.

Nu ville vi følge Herr Jones, som, da Stormen var forbi, tog Afsked fra hans Taterske Majestæt, og takkede ham meget for hans høflige Opførsel imod ham og hans artige Selskab, og fortsatte saa sin Reyse til Coventry, hvorhen een af Taterne blev befalet at følge ham; thi det var endnu mørkt.

Jones havde ved denne Omvey reyst næsten tre Mile, i Stedet for halvanden, og det for største Delen paa saa afskyelige Veye, at ingen vilde reyst paa dem, ikke engang for at faae fat paa en Jordemoder; og kom derfor ikke til Coventry, førend Klokken var næsten tolv. Her var det ham ikke mueligt at komme til Hest

igien, førend efter Klokken to; thi nu var det ikke saa let at faae Postheste: og Staldkarlen og Postkarlen skyndte dem ikke nær saa meget, som han, men vilde heller efterfølge Griffel i hans roelige Sindsbeskaffenhed; thi da det var ham nægtet at nyde den Føde, Søvnen giver, saa benyttede han sig af alle Leyligheder til at tage enhver anden Slags Føde til sig i dens Sted, og var aldrig mere fornøyet, end naar han kom til et Vertshuus, eller nogensinde mere misfornøyet, end naar han var nødt til at forlade det igien.

Nu reed Jones med Posten: vi ville derfor følge ham efter vor Sædvane, og efter Longinus's Regler paa den samme Maade. Fra Coventry kom han til Daventry, fra Daventry til Stratford, og fra Stratford til Dunstable, hvor han først ankom den anden Dag lidet efter Middag, og nogle faa Timer efter at Sophie var taget derfra. Endskiønt han var nødt til at blive der længer, end han havde ønsket, siden en Smeed med stor Betænksomhed skoede den Hest, han skulde ride paa; saa tvivlede han dog ikke paa, at han jo

skulde

skulde naae sin Sophie, førend hun tog fra St. Albans, hvor han troede med Grund, at Mylorden vilde holde sig op for at spise.

Og havde hans Gisninger været rigtige, saa vilde han formodentlig have naaet sin Engel paa det omtalte Sted; men Mylorden havde ulykkeligviis bestilt et Middagsmaaltid i sit eget Huus i London, og for at komme derhen i rette Tid, havde han befalet, at et frisk Forspand skulde møde ham i St. Albans. Da Jones derfor kom dertil, fortalte man ham, at Vognen med de sex Heste for var taget derfra for to Timer siden.

Om endogsaa friske Postheste havde strax været færdige, hvilket de ikke vare, saa lod det dog til at være saa umueligt at naae Vognen, førend den kom til London, at Griffel troede, han nu havde en god Leylighed til at erindre sin Ven om en Ting, som det lod, han ganske havde forglemt. Læseren vil let kunne giette, haad det var, naar vi underrette ham om, at Jones ikke havde spiist mere, end et eeneste blødkogt Æg, fra han forlod det Ollhuus, hvor han først traf den Veyviser, der kom til-

bage fra Sophie; thi hos Taterne havde han allene fødet sin Forstand.

Verten var saa fuldkommen af den samme Meening, som Herr Griffel, at han aldrig saasnart hørte, at han bad sin Ven om at blive der, og spise, førend han strax foreenede sine Bønner med hans, tog sit Løfte tilbage, som han før havde givet, om at skaffe Heste tilveye paa Timen, og forsikkrede Jones, at han vilde ikke spilde meget af sin Tid, ved at bestille et Middagsmaaltid, som han sagde, vilde blive snarere færdigt, end det var mueligt at faae fat paa Hestene i Marken, og tillave dem til Reysen, siden de dog maatte have en Skieppe Havre først.

Jones lod sig tilsidst overtale, i sær ved den Grund, Verten anførte sidst, og derpaa blev der sat en Lammebov paa Ilden. Imedens Maden blev tillavet, fik Griffel Tilladelse til at komme i det samme Værelse, hvor hans Ven, eller Herre var, og begyndte at tale paa følgende Maade:

"I Sandhed, min Herre! dersom no-
"gen Mandsperson nogensinde fortiente at faae

"en

" en ung Dame, saa fortiener De Frøken We-
" stern; for hvor stor Kierlighed maae et Men-
" neske ikke have, for at kunne leve deraf,
" uden nogen anden Føde, som De gior! Jeg
" er vis paa, at jeg har spiist tredive gange saa
" meget som Deres Velbaarenhed i disse sidste
" fire og tyve Timer, og dog er jeg næsten død
" af Sult; for intet gior et Menneske saa sul-
" ten, som at reyse, i sær i dette kolde raae
" Veyr. Og dog kan jeg ikke sige, hvorledes
" det er; men Deres Velbaarenhed lader til
" at være ved fuldkommen god Helbred, og De
" har aldrig seet bedre eller friskere ud i De-
" res hele Liv. Det maae vist nok være Kierlig-
" hed, De lever af. "

" Ja, og det meget rigelig, Griffel! " svarede Jones. " Men sendte Lykken mig ikke " en ypperlig Lækkerbidsken i Gaar? Meener " Du, jeg kan ikke leve mere end fire og tyve " Timer af denne kiere Tegnebog? "

" Det er der ingen Tvivl om, " svarede Griffel; " der er nok i den Tegnebog til at " skaffe sig mangen et godt Maaltid for. Lyk-" ken sendte Deres Velbaarenhed den meget

" be-

" beleyligt til at bruge den nu; for Deres Vel-
" baarenheds Penge maae vel næsten være op-
" brugte.„

" Hvad vil Du sige med det?„ svarede Jones. " Jeg haaber, Du troer ikke, jeg skulde " være saa nedrig, om den endog tilhørte nogen " anden end Froken Western, at — „

" Nedrig!„ svarede Griffel. " Himme-
" len forbyde, at jeg skulde giøre Deres Vel-
" baarenhed saa stor Uret; men hvad Nedrig-
" hed er der i at laane lidet til nærværende Ud-
" gifter, da De dog i sin Tid vil blive saa vel
" i Stand til at betale Damen det igien? Ney,
" jeg vilde i Sandhed have, at Deres Velbaa-
" renhed skulde ganske rigtig betale det igien,
" saasnart mueligt; men hvad Ondt var der i
" at benytte Dem af det nu, da De behøver
" det? Ja, dersom denne Bancoseddel hørte en
" stakkels fattig Diævel til, saa var det en an-
" den Sag; men saa stor en Dame kan i Sand-
" hed aldrig mangle den, i sær nu, da hun er
" i Selskab med en Mylord, som det er ingen
" Tvivl om, jo gierne vil lade hende faae alt,
" hvad hun behøver. Og skulde hun endogsaa

" behøve

" behøve lidet, saa kan hun dog ikke behøve
" den hele Seddel, og derfor vilde jeg give hende
" lidet; men jeg vilde heller lade mig hænge,
" end lade mig forstaae med, at den var bleven
" fundet, førend jeg selv havde faaet nogle Pen-
" ge: for London, har jeg hørt, er det værste
" Sted, man kan være paa, naar man ingen
" Penge har. Og dersom jeg ikke havde vidst,
" hvem der hørte disse Penge til, saa kunde
" jeg rigtig nok have troet, at det var Fandens
" Penge, og været bange for at bruge dem;
" men da De nu veed det bedre, og er kommet ær-
" lig til dem, saa vilde det være at trodse Lyk-
" ken, om De skilte Dem ved dem allesammen
" igien, og det paa en Tid, da De behøver
" dem meest. De kan neppe vente, at Lykken
" vil spille Dem saa god en Streeg igien, for
" Fortuna nunquam perpetuo est bona. De
" kan giøre, hvad De behager, i hvad jeg
" endog siger dertil; men hvad mig angaaer,
" saa vilde jeg heller lade mig hænge, end tale
" et eeneste Ord derom.,,

" Saavidt jeg kan see, Griffel!,, raabte Jones, " saa er Hængning en Sag, der er

" non

" non longe alienum a scævolæ studiis. „ " De
" burde sige alienus! „ svarede Griffel — jeg
" erindrer mig den Passage; den staaer, som et
" Exempel under den Regel: Communis, alienus,
" immunis, variis casibus serviunt. „ " Dersom
" Du erindrer det „ raabte Jones, " saa mær-
" ker jeg, Du forstaaer det ikke; men jeg siger
" Dig, min Ven, reent ud, at den, som fin-
" der en andens Eyendom, og holder den med
" Villie tilbage fra sin Eyermand, naar han kien-
" der ham, fortiener in foro conscientiæ ligesaa-
" vel at blive hængt, som om han havde stiaa-
" let den. Og hvad denne Seddel angaaer,
" som hører min Engel til, og som engang har
" været i hendes dyrebare Hænder, da vil jeg
" ikke give den til nogen anden, end hende selv,
" af hvad Aarsag det end var; ikke engang,
" om jeg var ligesaa sulten, som Du er, og
" havde intet andet Middel at tilfredsstille min
" Hunger med. Jeg haaber at overlevere Bo-
" gen, inden jeg legger mig; men skeer det
" ikke, saa befaler jeg Dig, under mit Venskabs
" bestandige Fortabelse, at Du ikke maae for-
" nærme mig, ved at nævne saadan en afskyelig
" Nedrighed. „ " Jeg

"Jeg skulde aldrig have talet derom," raabte Griffel, "dersom det havde forekom-"met mig som en Nedrighed; for det er vist "nok, at jeg foragter skammelige Handlinger "ligesaa meget, som nogen anden; men maa-"skee De veed det bedre, endskiønt jeg havde "troet, at jeg, siden jeg har levet saa længe, "og holdt Skole i saa mange Aar, havde væ-"ret i Stand til at giøre Forskiel paa fas og "nefas; men det lader til, at jo længer vi leve, "jo meer kunne vi alle lære. Jeg erindrer, at "min gamle Skolemester, der var en forskræk-"kelig lærd Skolemand, pleyede ofte at sige: "Polly matete cry town is my daskalon, som "han oversatte saaledes: et Barn kan mangen "engang lære sin Bestemoer at spise Æg. Jeg "har i Sandhed ogsaa levet mig til liden Nytte, "dersom jeg skal lære Grammatica paa min "gammel Alder. Maaskee De nok forandrer "Deres Tanker, min unge Herre! om De le-"ver og bliver saa gammel som jeg; for jeg er-"indrer mig nok, at jeg troede, jeg var lige-"saa klog, da jeg var en opløben Dreng paa "et eller to og tyve Aar, som jeg nu er. Jeg

"har

" har i Sandhed altid lært, at der skulde læses
" alienus, og saa læste min Læremester for mig. "

Der var ikke mange Leyligheder, hvorved Griffel kunde opirre Jones, og ikke heller mange, der kunde komme Griffel til at glemme den Ærbødighed, han skyldte Jones. Men her havde de til al Ulykke just faaet fat paa een af dem. Vi have allerede tilforn seet, at Griffel kunde ikke taale, man anfaldt hans Lærdom, og der var noget i den foregaaende Tale, som Jones ikke heller kunde taale. Nu saae han derfor med Haanhed og Foragt (en Mine, der var ganske usædvanlig hos ham) paa sin Selskabsbroder, og raabte: " Griffel! " jeg seer Du er en indbildsk gammel Nar; ja " jeg vilde ønske, at Du ikke tillige var en gam- " mel Skielm. Og var jeg ligesaa vel overbe- " viist om dette, som om hiint, saa skulde Du " i Sandhed ikke reyse længer med mig. "

Den kloge Skolemester lod sig nøye med den Luft, han allerede havde givet sin Vrede, og tog, efter den almindelige Talemaade, strax Svøftet ind. Han sagde: det giorde ham Ondt, at han havde fremført noget, som kunde for-

terne

tørne Jones, for det havde han aldrig havt i Sinde; men nemo omnibus horis sapit.

Da Jones havde alle de Feyl, som følge med et hidsigt Temperament, saa var han ganske frie for kolde Folkes Feyl; thi dersom hans Venner maae tilstaae, at han blev lidt for hastigt opbragt, saa maae hans Fiender bekiende, at han blev ligesaasnart god igien: og deri lignede han slet ikke Søen, hvis svulmende Bølger ere altid voldsommere og farligere, naar en Storm er forbi, end saalænge den staaer paa. Han var strax fornøyet med Griffels Ydmyghed, tog ham i Haanden, og gav ham mange gode Ord med det mildeste Aasyn, man kan forestille sig, og lastede sig selv tillige meget, endskiønt ikke halv saa meget, som han efter al Formodning vil blive lastet af mange af vore gode Læsere.

Griffel trøstede sig nu meget, da hans Frygt for at have fortørnet ham, nu var forsvun-

det, og Jones havde fuldkommen tilfredsstillet hans Stolthed, ved at tilstaae, at han havde Uret: og denne Eftergivenhed anvendte han strax til det, som i sær havde pirret ham, og igientog derfor med en mumlende Stemme: "De kan i Sandhed have større Indsigter end "jeg i mange Ting, min Herre! men hvad "Grammatica angaaer, da troer jeg, jeg kan "staae mig imod hvem det skal være: den "troer jeg i det mindste, jeg veed paa mine "Fingre."

Dersom nogen Ting kunde forøge den Fornøyelse, den arme Karl nu havde, saa blev den forøget ved Ankomsten af en ypperlig Lammebov, der i det samme Øyeblik kom rygende ind paa Bordet: denne mættede de sig begge paa, og steeg saa til Hest, og fortsatte deres Reyse til London.

Det fiortende Capitel.

Hvad der hændtes Herr Jones paa hans Reyse fra St. Albans.

Da de vare komne omtrent en halv Miil paa hiin Side af Barnet, og det begyndte at blive mørkt, kom der en Mand, der saae meget artig ud, men havde en meget daarlig Hest, og reed hen til Jones, som han spurgde, om han tog til London, hvortil Jones svarede: ja. Manden sagde derpaa: "Jeg vilde være Dem "meget forbunden, min Herre! om De vilde "tage mig med i Deres Selskab; for det er "sildigt, og jeg kiender ikke noget til Veyen." Jones samtykkede strax i hans Begiering, hvorpaa de reed sammen, og underholdt hinanden med det, som man pleyer at tale om ved saadanne Leyligheder.

Det fornemste, Talen gik ud paa, var Udplyndren, hvorfor den Fremmede udviiste stor

Frygt; men Jones erklærede, at han havde meget lidet, som man kunde tage fra ham, og følgelig ligesaa lidet at frygte for. Her kunde Griffel ikke bare sig for at legge et Ord med i Lauget. "Deres Velbaarenhed" sagde han, "kan anse det for lidet; men jeg er vis paa, "at om jeg havde den Bancoseddel paa hundre- "de Pund i min Lomme, som De har, saa "skulde det giøre mig meget Ondt, om jeg mi- "stede den. Og hvad mig angaaer, da har "jeg aldrig været mindre bange, end jeg nu er; "for nu ere vi fire, og dersom vi ville staae "hverandre bi, saa kan ikke den beste Karl i "Engelland udplyndre os. Og skulde han "endog have en Pistol hos sig, saa kan han "dog kun dræbe een af os, og et Menneske "kan kun døe eengang. — Det er min Trøst, "et Menneske kan kun døe eengang."

Foruden det, at Griffel forlod sig paa at de vare de fleeste i Tallet: en Tapperhed, der

der har ophøyet en vis Nation i de nyere Tider til en meget stor Anseelse; var der endnu en anden Aarsag til det store Mod, han paa den Tid udviiste; thi han besad virkelig saa meget deraf, som Drikkevare kunde give.

Vort Selskab havde nu naaet Highgate paa en Fierdingvey nær, da den Fremmede vendte sig imod Jones, trak en Pistol op, og fordrede den liden Bancoseddel, som Griffel havde talt om.

Jones blev i Begyndelsen noget bestyrtset over denne uventede Fordring: dog fattede han sig snart igien, og fortalte Roveren, at alle de Penge, han havde i sin Lomme, vare fuldkommen til hans Tieneste; og i det han sagde det, trak han hen imod tre Guineer op, og bød sig til at give ham dem; men den anden svarede med en stor Ed, at det vilde ikke for-

slaae. Hvorpaa Jones svarede koldsindig, at det giorde ham Ondt, og stak saa Pengene i sin Lomme igien.

Derpaa truede Roveren at skyde ham, dersom han ikke gav ham Bancoseddelen paa Øyeblikket, og satte ham tillige Pistolen for Brystet. Jones greeb strax fat paa Karlens Haand, der skiælvede saa, at han knap kunde holde Pistolen i den, og dreyede den ud fra sig: derpaa fulgde en Striid, hvori Jones vristede Pistolen ud af Haanden paa sin Modstander, og de begge kom ned af deres Heste: Roveren til at ligge paa Ryggen, og den seyerrige Jones oven paa ham.

Nu bgyndte den arme Karl at bede Seyerherren om Naade; thi sandt at sige, saa kunde han i Henseende til Styrke slet ikke staae sig imod Jones. "Jeg kunde jo umuelig

"have

"have i Sinde at skyde dem, min Herre!„ sagde han, "for De vil finde, at Pistolen er "ikke ladt. Det er det første Roverie, jeg no- "gensinde har begaaet; og jeg er drevet dertil "af mine ulykkelige Omstændigheder.„

I det samme Øyeblik laae der en anden Person paa Jorden, omtrent halvandet hundrede Alen derfra, og skreeg meget høyere om Naade, end Roveren. Dette var ingen anden end Griffel selv, som havde giort sig Umage for at komme ud af Træsningen, var bleven kastet ned af Hesten, og laae nøsgruus ned paa Jorden, og turde ikke see op i Veyret, men ventede at blive skudt hvert Øyeblik.

I denne Stilling laae han, indtil Veyviseren, der allene var bange for sine Heste, havde faaet fat paa Bæstet, og kom hen til ham med den Tidende, at hans Herre havde overvundet Roveren.

Ved dette Nyt sprang Griffel i Veyret, og løb tilbage til Stedet, hvor Jones stod med sin dragne Kaarde, for at passe paa den stakkels Karl. Og dette saae Griffel aldrig saasnart, førend han skreeg: "Slaae den Slyn„gel ihiel, min Herre! jag Kaarden igien„nem Livet paa ham, myrd ham i Øyeblik„ket?„

Men den stakkels Karl var til sin Lykke faldet i naadigere Hænder; thi da Jones havde undersøgt Pistolen, og fundet, at den var rigtig nok ikke ladt, saa begyndte han at troe alt det, han havde fortalt ham, førend Griffel kom til dem, nemlig: at han var en Begynder i den Handtering, og at han var drevet dertil af de ulykkelige Omstændigheder, han havde nævnet, der i Sandhed ogsaa vare den største Elendighed, man kan forestille sig, nemlig: fem hungrige Børn, og en Kone, der laae i

Bar-

Barselseng med det siette i den yderste Mangel og Elendighed. At alt dette var sandt, bekræftede Roveren paa det høyeste, og tilbød sig at overbevise Herr Jones derom, dersom han vilde giøre sig den Umage at tage hen til hans Huus, som laae omtrent en halv Miil derfra, og lagde til: at han forlangede slet ingen Gunst af ham, dersom han ikke beviiste, at alt det, han havde sagt, var sandt.

Jones lod først, som han vilde taget Karlen paa sit Ord, og taget med ham: og erklærede, at hans Skiæbne skulde beroe paa, om det, han havde sagt, var sandt. Og derpaa viiste Karlen sig strax saa hurtig, at Jones var fuldkommen tilfreds med hans Sandruehed, og begyndte at fatte Medlidenhed med ham. Han gav ham derfor sin tomme Pistol tilbage igien, raadede ham at tænke paa anstændigere Midler til at hielpe sig ud af sin

Elen-

Elendighed med, og gav ham et Par Guineer til at hielpe sin Kone og Familie strax med, og lagde til: at han ønskede, han havde havt meer for hans Skyld; thi de hundrede Pund, der var bleven talt om, vare ikke hans egne.

Vore Læsere ville uden Tvivl være af forskiellige Meeninger om denne Handling: nogle ville maaskee bifalde den, som en overordentlig menneskekierlig Handling, da derimod andre, som ere mere haardhiertede, vil ansee den for en Mangel paa Høyagtelse for den Retfærdighed, som et hvert Menneske skylder sit Land. Fra den Side betragtede Griffel i Sandhed denne Handling; for han viiste sig meget misfornøyet dermed, kom frem med et gammelt Ordsprog, og sagde: han skulde ikke forundre sig, om den Kiøter anfaldt dem engang endnu, førend de kom til London.

Rø-

Roveren yttrede mange taknemmelige Udtryk. Han græd virkelig, eller lod som han græd. Han lovede, at han strax vilde vende tilbage til sit Hiem, og aldrig mere begaae saadan en Misgierning; om han holdt sit Ord, ville vi maaskee siden faae at see.

Vore Reysende steeg igien til Hest, og kom til Staden, uden at der hændtes dem noget videre Uhæld. Paa Veyen holdt Jones og Griffel en meget fornøyelig Samtale i Anledning af deres sidste Tildragelse, hvori Jones udviiste stor Medlidenhed med de Rovere, som ved uundgaaelige Ulykker ere ligesom nødte til saadanne utilladelige Foretagender, der tilveyebringe dem en skammelig Død. "Jeg mee-
"ner kun dem,, sagde han, "hvis høyeste For-
"seelse strækker sig ikke videre, end til Rove-
"rie, og som aldrig giøre sig skyldige i Grum-
"hed, eller i at forhaane nogen: og det er

"en

"en Omstændighed, som jeg, til vort Lands
"Ære, maae sige, udmærker de Engelske Ro-
"vere, fra alle andre Nationers; thi imellem
"disse er Mord næsten uadskilleligt fra Rove-
"rie.„

"Ja, det er uden Tvivl bedre„ svarede Griffel, "at miste sine Penge, end sit
"Liv; og dog er det meget tungt, at skikke-
"lige Folk ikke kunne reyse i deres Forret-
"ninger, uden at være i Fare for at blive
"overfaldne af disse Slyngler. Og det var
"vist nok bedre, at alle saadanne Kiøtere bleve
"hængte, og kom af Veyen, end at et eeneste
"skikkeligt Menneske skulde lide derunder.
"Hvad mig angaaer, da skulde jeg ikke bryde
"mig om, at dræbe nogen af dem; men det
"skikker sig best for Lovene, at lade dem hæn-
"ge allesammen. Hvad Ret har nogen til
"at tage tolv Skilling fra mig, naar jeg

"ikke

" ikke vil give ham dem? Er saadan een et
" skikkeligt Menneske?„ " Ney saa i Sandhed
" er han ikke„ svarede Jones, " ligesaali-
" det som den, der tager en anden Mands
" Heste ud af Stalden, eller der benytter sig
" af fundne Penge til sit eget Brug, end-
" skiont han fuldkommen veed, hvem Eyerman-
" den er.„

Disse Erindringer stoppede Munden paa Griffel, som nu ikke heller aabnede den igien, førend Jones havde givet ham nogle dygtige Streger for hans Cujonerie. Hvorpaa han begyndte at undskylde sig med den Umueligbed, der er i at staae sig imod Skydegevær, og sagde: " Tu-
" sende nøgne Mænd ere Intet imod een
" Pistol; for det er vel sandt, at den

" dræ-

" dræber kun een i eet Skud; men hvem
" kan vide, om denne eene ikke kan blive
" ham selv? "

Thomas Jones trettende Bog.

Som indeholder en Tid af tolv Dage.

Det første Capitel.

En Paakaldelse.

Kom, du rene Kierlighed til Ære, og besiel mit blussende Bryst. Dig paakalder jeg ikke, du, som bærer Helten over syulmende Floder af Blod og Taarer til Ære, imedens Millioners Sukke blæse i hans udspredte Seyl; men dig, du smukke, milde Pige, som Mnesis, den lykkelige Nymphe, først frembragte paa Hebrus's Banker: dig, som Mæonia opdrog, som Mantua indtog, og som sad med din Milton paa den smukke Høy, der hæver sig over Britanniens stolte Hovedstad, og stemmede sødt din heroiske Harpe! Opfyld du min

henrykte Indbildningskraft med Haab om at indtage Slægter, som endnu skulle fødes. Spaae mig, at en om Pige, hvis Mormoder endnu ikke er født, vil engang i sin Tid, naar hun under det opdigtede Navn Sophie læser den virkelige Værd, min Charlotte engang besad, udsende bævende Sukke fra sit sympathetiske Bryst. Lær du mig ikke allene at forudsee, men endog at nyde, ja at føde mig med min tilkommende Roes. Trøst du mig ved den høytidelige Forsikkring: at jeg, naar denne lille Stue, jeg nu sidder i, er forvandlet til en meget slettere udmeubleret Rum, skal blive læst og æret af dem, som aldrig kiendte, eller saae mig, og som jeg hverken skal kiende eller see.

Og du, du meget feedere Dame, som ingen Luftgestalt eller Indbildningens Foster beklæder, du, som finder Fornøyelse i en veltillavet Oxesteeg, og en Budding, der er rigelig forsynet med Rosiner; dig paakalder jeg, dig, som den feede Ufrow Gelt, der var besvangret af en lystig Kiøbmand fra Amsterdam, kom ned med i en Trækschuyte paa een af de hollandske Canaler. I Grubstreet Skole indsugede du de

første

første Grunde til din Lærdom. Her lærte du Poesien i din modnere Alder: ikke at kildre Indbildningskraften, men Patronernes Stolthed. Af dig lærer Lystspillet at paatage sig et alvorligt og høytideligt Udseende, imedens Sørgespillet stormer høyt, og splitter de forskrækkede Theatrer med sin Torden. For at dysse dine trætte Lemmer i Søvn, fortæller Raadmand Historie sine kiedsommelige Begivenheder, og for at vække dig op igien, spiller Monsieur Roman med Færdighed sine beundringsværdige Pudserier. Ligesaa lydig er din mæskede Boghandler imod din Indskydelse. Efter dit Raad lobe de tunge ulæste Folioklumper, der længe have lagt i Dvale paa den støvede Boghylde, i utallige Stykker hastig igiennem Nationen. Underrettede af dig bedrage nogle Bøger, ligesom Ovaksalverne, Verden ved de store Underværker, de love, imedens andre blive Spradebasser, og betroe alle deres Fortieneste til en forgyldt udvortes Klædning. Kom du, muntre Væsen med dit skinnende Ansigt! Hold din Indskydelse tilbage, men viis mig dine fristende Belønninger: dine glimrende klingrende

Dynger: dine Bancosedler, der snart lade sig bytte, og ere svangre med usynlige Rigdomme: din sig ofte forandrende Capital: det varme, det magelige Huus: og endelig en god Portion af den goddædige Moder, hvis overflydende Bryster skulde give hendes hele talrige Afkom overflødig Underholdning, dersom ikke nogle vare alt for graadige og uartige, og trængte deres Brødre fra Patten. Kom du, og dersom jeg selv har alt for liden Smag paa dine uskatteerlige Skatte, saa opvarm du mit Hierte med den henrykkende Tanke, at kunne tilveiebringe andre den. Fortæl mig, at de sladdrende Rollinger, hvis uskyldige Spøg ofte er blevet afbrudt ved mit Arbeyde, skal ved din Godhed engang blive tilstrækkelig belønnede derfor.

Og da nu dette sletsamlede Par, denne magre Skygge og dette feede Væsen, have tilskyndet mig til at skrive, hvem skal jeg da anraabe om at hielpe mig, og styre min Pen?

Først dig Genie, du Himmelens Gave, uden hvis Hielp vi stride forgieves imod Naturens Strøm, dig, der saaer den ædle Sæd, som Kunsten føder og bringer til Fuldkommenhed:

hed: tag du mig ved Haanden, og ledsag mig igiennem alle Naturens Indgange og krumme Labyrinther. Indvie du mig til alle de Hemmeligheder, som vanhellige Øyne aldrig see. Lær du mig; thi dig er det ikke nogen vanskelig Sag at kiende Menneskene bedre, end de kiende sig selv. Bortjag den Taage, som fordunkler de Dødeliges Forstand, og kommer dem til at tilbede Mænd for deres Kunst, eller at afskye dem for deres Snedighed i at bedrage andre; da dog disse fortiene allene at belees, fordi de bedrage sig selv. Betag stolte Indbildninger, Gierrighed og Ærgierrighed, disse Viisdoms, Overflødigheds og Ærens tynde Masker, som de paatage sig. Kom du, som indblæste din Aristophanes, din Lucian, din Cervantes, din Rabelais, din Moliere, din Shakespeare, din Swift, din Marivaux! opfyld mine Blade med Munterhed, indtil Menneskene lære at blive saa veltænkende, at de allene belee andres Daarligheder, og saa ydmyge, at de sørge over deres egne.

Og du, som næsten altid følges med det sande Genie, Menneskekierlighed! bring alle

dine ømme Følelser med dig. Og dersom du allerede har uddeelt dem alle imellem din Allen og din Lyttleton, saa stiæl dem igien for en kort Tid fra deres Hierter. Uden dem kan et ømt Optrin aldrig males. Fra dem allene kommer det ædle uegennyttige Venskab, den smeltende Kierlighed, de ædelmodige Forsætter, den brændende Taknemmelighed, den søde Medlidenhed, de gode Tanker om andre, og al den store Styrke i en god Siel, der fylder de vaade Øyne med Taarer, de blussende Kinder med Blod, og giør, at Hierterne vexelviis svolme af Bekymring, Glæde og Velvillighed.

Og du, o Lærdom! (thi uden dig kan Geniet ikke frembringe noget reent og rigtigt) ledsag du min Pen. Dig har jeg dyrket fra min tilige Ungdom i dine yndede Marker, hvor den klare, sagtelebende Thames aftoer dine Etoniske Kyster: dig har jeg, med sand Spartansk Hengivenhed, ofret mit Blod paa dit Birkealtar. Kom du, og udgyd den rige Forraad, som du i din høye Alderdom har stablet op i dine store, overflødige Forraadshuse. Aabne dine Mæoniske og Mantuanske Kufferter, tilligemed

gemed alt det andet, dine philosophiske, dine poetiske, og dine historiske Skatkammere indeholde: enten du saa har skrevet Romerske eller Grædske Bogstaver paa disse tunge Kasser. Laan mig i en kort Tid den Nøgle til alle dine Skatte, som du har betroet din Warburton.

Kom du ogsaa tilsidst, Erfarenhed! du, som længe har havt Omgiængelse med den Vise, den Gode, den Lærde, den Polerede, og ikke med dem allene, men med Folk af enhver Caracteer, fra Ministeren ved hans Morgen-Audience til Fangefogden i Arresthuset, fra Hertuginden ved sit Natbord til Vertshuuskonen bag sin Skiænk. Af dig allene kan man faae Underretning om Menneskenes Sæder, som den Pedant, der indsperrer sig, aldrig har kiendt, i hvor store Indsigter og udbreedt en Lærdom han end besidder.

Kommer alle! og endnu flere, om det er mueligt; thi det er et vanskeligt Arbeyde jeg har paataget mig, og uden alle Eders Hielp, mærker jeg, det vil være for tungt for mig at udføre. Men ville I alle smile til mine Arbeyder, saa haaber jeg endnu at bringe det lykkelig til Ende.

Det andet Capitel.

Hvad der hændtes Herr Jones, da han kom til London.

Den lærde Doctor Misaubin pleyede at sige, at hans egentlige Adresse var: "til Doctor Mis-"aubin i Verden,, og gav derved tilkiende, at der vare kun faa Folk, der ikke vidste den store Anseelse, han var i. Og maaskee vi efter en meget nøye Undersøgelse skulle finde, at denne Omstændighed udgior ikke en ubetydelig Deel af de mange Lyksaligheder, der følge med Høyhed.

Der ere kun faa, der have den store Lykke at blive bekiendt iblant Efterkommerne: og Haabet om denne Lykke var det, vi fornøyede os saa meget med i det foregaaende Capitel. At faae de adskillige Bestanddele, der udgiøre vore Navn, som Sydenham udtrykker sig, igientagne tusende Aar efter sin Død; det er en Gave, som hverken Høyhed eller Rigdom kan skiænke os, og som man neppe kan erhverve sig, uden ved Sværdet og Pennen. Men at undgaae den skammelige Bebreydelse imedens man endnu

lever,

lever, at man er een, som ingen kiender, (en Skam, der er ligesaa gammel, som Homerus *) det vil altid være deres misundte Deel, som have en retmæssig Fordring enten paa Ære eller Rigdom.

Af den Figur altsaa, som den Irlandske Pair, der bragte Sophie til Byen, allerede har giort i denne Historie, vil Læseren uden Tvivl slutte, at det maatte være en let Sag at opdage hans Huus i London, uden at vide nogen egentlig Gade eller Qvarteer i Byen, som han boede i, siden han maatte være een, som alle kiendte. Sandt at sige, saa vilde det ogsaa have været en let Sag for enhver af de Kræmmere eller Haandværksfolk, som ere vante til at indfinde sig i de Egne, hvor de Store boe; thi de Stores Dørre ere ligesaa lette at finde, som de ere vanskelige at komme ind igiennem. Men Jones var, ligesom Griffel, ganske fremmed i London: og da han af en Hændelse kom først i et Qvarteer af Byen, hvis Indbyggere have kun meget liden Omgang med Folkene i Hannover- eller Gros-

(*) See hans Odyssee. 2. S. 175. V.

venorsqvare, (thi han var kommet ind i Byen igiennem Gray's-Inn Lane) saa travede han en Tid omkring, inden han kunde finde Veyen til disse lykkalige Boliger, hvor Lykken afsondrer disse høymodige Helte fra Pøbelen, hvilke nedstige fra de gamle Britter, Sachser, eller Danske, hvis Forfædre levede i bedre Tider, og have ved adskillige Slags Fortieneſter tilveyebragt sine Efterkommere Rigdom og Ære.

Langt om længe kom Jones til disse jordiske elyseiske Marke, og vilde nu snart have opdaget Mylords Huus, dersom Pairen ikke til al Ulykke havde forladt sit forrige Huus, da han reyste til Irland; og da han nu var taget ind i et Nyt, saa havde hans Eqvipage endnu ikke giort Opsigt nok i Naboelauget, saa at Jones uden nogen Nytte løb og spurgde efter ham til Klokken havde slaaet elleve; hvorpaa han gav efter for Griffels Raad, og gik tilbage igien til Tyren og Porten i Holborn, der var just det Vertshuus, han først var kommet til; hvor han lagde sig, for at nyde den Slags Roe, som i Almindelighed indfinder sig hos Personer, der ere i hans Omstændigheder.

Tilig

Tilig om Morgenen gav han sig til at leede om Sophie igien, og mange mødige Skridt gik han, uden at det hialp ham meer, end Dagen tilforn. Tilsidst kom han, enten nu Lykken var formildet, eller det stod ikke meer i dens Magt at bedrage ham, just i den Gade, som Mylord beviiste den Ære at boe i, og blev viist hen til Huset, og bankede sagte paa Porten.

Af den beskedne Banken giorde Portneren sig just ikke noget stort Begreb om den Person, der nærmede sig; og dette Begreb blev ikkun lidet bedre, da han saae Herr Jones, som havde en Klædning paa af Barchent, og den Kaarde ved Siden, som han havde kiøbt af Underofficeren, hvori Klingen vel maaskee var af meget godt Staal, men Hæftet var kun af Messing, og det endda ikke meget blankt. Da Jones derfor spurgde om den unge Dame, som var kommet til Byen med Mylord, saa svarede denne Karl vreedt: at der var ingen Damer der i Huset. Derpaa forlangte Jones at faae Herren i Huset i Tale; men man sagde ham, at Mylord tog ikke imod nogen den Morgen.

gen. Og da han endnu blev mere indstændig i sine Bønner, sagde Portneren ham: at han havde faaet den udtrykkelige Befaling, at han ikke maatte lukke nogen ind; "men dersom "Han synes om at sige mig sit Navn„ sagde Portneren, "saa vil jeg sige det til Mylord; "og naar Han saa vil høre hertil en anden "Gang, saa skal Han faae at vide, naar My- "lord vil tale med Ham.„

Nu erklærede Jones, at han havde meget vigtige Ting at berette den unge Dame, og kunde ikke gaae bort igien, førend han havde talt med hende. Hvorpaa Portneren bekræftede med en ubehagelig Stemme og Mine, at der var ingen ung Dame der i Huset, og at han følgelig ikke heller kunde faae nogen i Tale, og føyede til: "Han er saa i Sandhed det under- "ligste Menneske, som jeg nogensinde har seet; "for Han vil jo ikke lade sig sige.„

Jeg har ofte tænkt, at Virgil i den siette Bog af hans Æneas har havt i Sinde at giøre en Satire over Portnerne hos de Store i hans Tid, ved den særdeles Beskrivelse, han giver paa Cerberus. Skilderiet ligner i det mindste

dem,

dem, der have den Ære at giøre Opvartning ved vore store Mænds Dørre. Portneren i sit Kammer ligner meget neye Cerberus i sin Hule, og maae, ligesom han, formildes med en Lækkerbidsken, førend man kan faae Adgang til hans Herre. Maaskee Jones saae ham ogsaa fra denne Kant, og erindrede sig den Passage, hvor Sybille, for at skaffe Æneas Indgang, forærer Portneren ved Aabningen til de Stygiske Riger saadan en Lækkerbidsken. Saaledes begyndte nu Jones at byde denne menneskelige Cerberus Stikpenge; men en Tiener, som hørte det, kom strax nærmere, og erklærede, at dersom Herr Jones vilde give ham den belovede Summa, saa vilde han føre ham til Damen. Heri samtykkede Jones, og blev strax ført hen til det Huus, hvor Frue Fitzpatrick boede, og det af den selv samme Karl, som havde fulgt Damerne derhen Dagen tilforn.

Intet forstørrer Uheld mere, end det, at man er nær ved at blive lykkelig. Den Spiller, der taber sit Partie i Piqvet ved et eeneste Point, beklager sig ti gange saa meget over sin slette Skiæbne, som den, der aldrig kunde forestille sig

at

at vinde. Saaledes ville de, der have de Nummere, som ere nærst ved det, der vinder den største Gevinst i et Lotterie, anse sig for meget ulykkeligere, end de andre, der tabe ligesaavel som de. Med faa Ord: naar man saaledes gaaer glip af en Lykke, som man syntes ikke at være mere end en Straaebredde borte fra, saa lader det, som Lykken trodser os; og derfor kunne vi ogsaa anse den som een, der spiller os et Puds, og finder en Vellyst i at fornøye sig paa vor Bekostning.

Jones, som allerede meer end eengang havde havt Prøver paa denne loyerlige Sindsbeskaffenhed hos denne hedenske Gudinde, var nu igien fordømt til at blive tantaliseret paa samme Maade; thi han kom just til Frue Fitzpatricks Dør, omtrent ti Minuter efter at Sophie var taget fra hende. Han henvendte sig strax til Frue Fitzpatricks Kammerpige, der gav ham den ubehagelige Efterretning, at den unge Dame var taget bort; men hun kunde ikke sige hvorhen: og det samme Svar fik han siden af Frue Fitzpatrick selv. Thi hun tvivlede ikke paa, at Herr Jones jo var en Person, der var

udsendt

udsendt fra hendes Farbroder Western, for at opsøge hans Datter; og var derfor alt for ædelmodig til at forraade hende.

Endskiønt Jones aldrig havde seet Frue Fitzpatrick, saa havde han dog hørt, at en Cousine af Sophie var gift med en Herre, der kaldte sig saaledes. Men dette havde han, formedelst den Forvirring, hans Sind da var i, ikke engang erindret sig; men da Tieneren, som fulgte ham fra Mylord, fortalte ham, at Damerne vare meget fortroelige, og at de kaldte hinanden Cousine, saa erindrede han sig Historien om det Giftermaal, som han havde hørt tilforn: og da han nu var overbeviist, at dette var rigtig nok den samme Dame, saa forundrede han sig meget over det Svar, han fik, og udbad sig indstændig Tilladelse til at giøre sin Opvartning for Fruen selv; men hun afslog ham ganske den Ære.

Uagtet Jones aldrig havde været ved noget Hof, saa havde han dog meget mere Levemaade, end mange af dem, som komme der ofte; og var altsaa ikke i Stand til at opføre sig uartig eller ubetænksom imod en Dame. Da

han

han derfor havde faaet det bestemte Afslag, gik han bort, og sagde til Kammerpigen: at denne Tid var maaskee ubeleylig for hende til at tage imod Opvartninger paa; men at han vilde komme igien om Eftermiddagen, og at han da haabede at faae den Ære at tale med hende. Den Høflighed, han sagde dette med, giorde, tilligemed hans smukke Person, saadant et Indtryk paa Kammerpigen, at hun kunde ikke bare sig for at svare: "det kan hænde sig, min Herre!„ og siden efter sagde hun ogsaa alt det til sin Frue, som hun troede snarest vilde formaae hende til at tage imod en Besøgelse af denne smukke unge Herre; thi saaledes kaldte hun ham.

Jones havde en meget fiin Mistanke om, at Sophie selv var hos sin Cousine paa den Tid, men lod sig nægte for ham; og det tilskrev han hendes Fortrydelse over det, som havde tildraget sig i Upton. Han udsendte derfor Griffel for at skaffe ham Værelser, og blev selv den hele Dag i Gaden, og passede paa Dørren til det Huus, hvor han troede, hans Engel laae skiult; men han saae ikke, at der kom nogen ud af den, uden en Tiener, der hørte til Huset; og om

Aftenen

Aftenen gik han hen igien, for at giøre Frue Fitzpatrick sin Opvartning, som denne gode Dame endelig nedlod sig til at tage imod.

Der er en vis naturlig artig Mine til, som Kiædedragten hverken kan give eller skiule. Vi have tilforn ladet os forstaae med, at Herr Jones besad denne i en meget høy Grad. Og Frue Fitzpatrick tog derfor ogsaa imod ham paa en Maade, som var temmelig forskiellig fra den, der efter hans Udseende syntes at tilkomme ham; og efter at han havde giort hende de tilbørlige Complimenter, bad hun ham om at sætte sig ned.

Jeg troer ikke, Læseren vil være meget begierlig efter at vide, hvad der egentlig blev talt i denne Samtale, der endte sig til megen liden Trøst for den stakkels Jones. Thi endskiønt Frue Fitzpatrick snart opdagede Elskeren, (siden alle Fruentimmer have Falkeøyne i saadanne Ting) saa troede hun dog, at det var saadan en Elsker, som en ædelmodig Ven af Damen ikke burde forraade hende til. Med saa Ord: hun fattede Mistanke om, at det var den Herr Blifil, som Sophie var flygtet for; og alle

de Svar, som hun med List udlokkede af Jones, angaaende Herr Altvœrds Familie, bestyrkede hende i hendes Meening. Derfor nægtede hun ganske og aldeles, at hun vidste noget om, hvor Sophie var taget hen; og alt det Jones kunde faae af hende, var Tilladelse til at giøre sin Opvartning hos hende igien den følgende Aften.

Da Jones var gaaet, aabenbarede Frue Fitzpatrick sin Mistanke om, at det var Herr Blifil, for hendes Pige, som svarede: "I "Sandhed, Frue! han er for smuk en Mands- "person i mine Øyne til, at noget Fruentim- "mer i Verden skulde løbe bort fra ham. Jeg "troer snarere, det er Herr Jones. — „ "Herr Jones!„ svarede Fruen, "hvad for "en Herr Jones?„ Thi Sophie havde i deres hele Samtale ikke fremført det mindste Ord om saadan en Person. Jomfrue Honour derimod havde ikke været nær saa tilbageholdende, men havde fortalt Jones's hele Historie til hendes Søster Abigail, der nu fortalte den igien til sin Frue.

Frue

Frue Fitzpatrick havde aldrig saasnart faaet denne Underretning, førend hun strax bifaldt sin Piges Meening, og saae (men det kunne vi ikke giøre Rede for) Yndigheder hos denne artige, lykkelige Elsker, som hun havde overseet hos den foragtede Junker. "Hun har "i Sandhed Ret, Betty!„ sagde hun; "det "er en meget smuk Karl, og jeg forundrer mig "ikke over, at min Cousines Pige kunde for"tælle Hende, at saa mange Fruentimmer ere "forelskede i ham. Det giør mig Ondt, at "jeg ikke sagde ham, hvor min Cousine er: "dog, dersom han er saa skrækkelig ryggesløs, "som hun fortæller mig, saa var det Synd, "at hun skulde see ham tiere; thi hvad andet, "end hendes Ødeleggelse, vilde der vel følge "paa at gifte sig med en ryggesløs Karl og en "Tigger, imod hendes Faders Villie. Er han "saadan en Karl, som Tosen har beskrevet ham "for hende, saa vidner jeg, at det er ikke an"det, end en Kierligheds Gierning, at holde "ham fra hende: og at handle anderledes, er "jeg vis paa, vilde være en utilgivelig Feyl af "mig, som saa vel har smagt de bittre Ulyk-

"ker, der følge med saadanne Egteska-
"ber.„

Her blev hun afbrudt af een, der kom for at besøge hende, og denne var ingen anden end Mylord; men i dette Besøg tildrog der sig intet nyt, eller overordentligt, eller væsentligt til denne Historie, og derfor ville vi her giøre Ende paa dette Capitel.

Det tredie Capitel.

Frue Fitzpatrick finder paa et Anslag, og besøger Lady Bellaston.

Da Frue Fitzpatrick havde lagt sig, tænkde hun ikke paa noget, uden paa hendes Cousine Sophie og Herr Jones: og hendes Cousine var hun virkelig lidt vreed paa, for den Mangel paa Oprigtighed, som hun nu havde opdaget hos hende. Men dette havde hun ikke ovet sin Tænkekraft længe paa, førend hun fik følgende Indfald: at hun maaskee kunde blive et Middel til at redde Sophie fra denne Karl, og føre hende tilbage til hendes Fader, og at hun, ved at giøre Familien saa stor en Tieneste, efter al menne-

skelig

skelig Rimelighed skulde blive forligt baade med hendes Farbroder og Faster Western.

Da dette var noget af det, hun meest ønskede, saa syntes det hende, som hun havde meget god Grund til at haabe, at det vilde lykkes hende: og der var intet andet at giøre, end udfinde de beste Midler til at udføre hendes Plan med. At forsøge at overtale Sophie med fornuftige Grunde, lod ikke til at være noget godt Middel dertil; thi da Betty havde sagt hende, hvorledes Jomfr. Honour havde fortalt, at Sophie bar en hæftig Kierlighed til Jones: saa forestillede hun sig, at det vilde have samme Virkning, om man forsøgte at raade hende fra dette Partie, som om man vilde bede en Myg meget indstændig, at den ikke vil flyve i et Lys.

Dersom Læseren vil behage at erindre sig, at det Bekiendtskab, som Sophie havde til Lady Bellaston, var indgaaet i Frøken Westerns Huus, og at det maae just have været paa den Tid, da Frue Fitzpatrick ogsaa opholdt sig hos denne Dame, saa behøver jeg ikke at sige ham, at Frue Fitzpatrick ligeledes

maatte have Bekiendtskab til hende. Desuden vare de begge, endskiønt langt ude, i Familie med hende.

Efter mange Betænkninger bestemte hun sig derfor til at gaae tilig om Morgenen hentil denne Dame, og stræbe at faae hende i Tale, uden at Sophie skulde vide det, og underrette hende om den hele Sag. Thi hun tvivlede slet ikke paa, at denne fornuftige Dame, som ofte i hendes Selskab havde giort romansk Kierlighed og uforsigtige Giftermaale latterlige, jo strax vilde fatte de samme Tanker, som hun, om dette Partie, og giøre sin yderste Flid, for at forekomme det.

Denne Beslutning fuldførte hun ogsaa, og skyndte sig om Morgenen tilig at kaste Klæderne paa sig, og tog hen til Lady Bellaston paa en meget urimelig Tid, som det er tvertimod alle Regler at tage imod Besøg paa; men hun kom dog ind til hende, uden at Sophie fik det at vide, eller kunde fatte den mindste Mistanke derom; thi hun sov vel ikke, men laae dog paa den Tid vaagen i sin Seng, hvor Honour laae og snorkede ved Siden af hende.

Frue

Frue Fitzpatrick giorde mange Undskyldninger for saa tiligt et Besøg paa en Tid, sagde hun, da hun ikke vilde have tænkt paa at forulempe hendes Naade, dersom det ikke havde været for en Sag af den yderste Vigtighed. Og derpaa aabenbarede hun hende den hele Sag, fortalte hende alt, hvad hun havde hørt af Betty, og forglemte ikke den Besøgelse, som Jones havde giort hende den forrige Aften.

Lady Bellaston svarede med en Smiil: "Saa har De da seet denne forskrækkelige "Mandsperson, Madam! jeg beder Dem, "sig mig: er han saa smuk, som man forestil- "ler ham? For Etoff underholdt mig næsten to "Timer i Nat med ham. Jeg troer Tøsen er "forelsket i ham, efter det hun har hørt om "ham.„ Her vil Læseren maaskee falde i Forundring; men Sagen forholdt sig saaledes: Jomfrue Etoff, som havde den Ære at klæde Lady Bellaston af og paa, var blevet fuldkommen underrettet om den omtalte Herr Jones, og havde troelig fortalt hendes Naade, alt hvad hun vidste, imedens hun klædte hende af i den

forrige Nat, eller rettere samme Morgen; og derved var hun blevet opholdt i sin Forretning i en Tid af omtrent en halvanden Time.

Lady Bellaston fandt i Almindelighed megen Fornøyelse i at høre Jomfrue Etoffs Fortællinger ved den Leylighed, men det hun sagde om Jones, gav hun overordentlig agt paa; thi Honour havde beskrevet ham, som en meget smuk Karl, og Jomfrue Etoff forsøgede hans Skiønhed i sin hastige Fortælling saa meget, at Lady Bellaston begyndte at troe, han var et Slags Underværk i Naturen.

Den Nysgierrighed, som Kammerpigen havde opvakt hos hende, blev nu meget forøget af Frue Fitzpatrick, der rosede Herr Jones's Person ligesaa meget, som hun tilforn havde lastet hans Byrd, Caracteer og Formue.

Da Lady Bellaston havde hørt det altsammen, svarede hun med en alvorlig Mine: "I Sandhed, Madam! dette er en meget vig"tig Sag: intet kan være mere roesværdigt, "end den Deel, De tager deri; og jeg skal "være meget glad over at kunne bidrage noget

"til

" til at redde en ung Dame, som har saa store
" Fortieneſter, og som jeg agter saa høyt. "

" Meener Deres Naade ikke " sagde Frue Fitzpatrick, " at det vilde være det beſte " at ſkrive ſtrax ud til min Farbroder, og lade " ham vide, hvor min Couſine er. "

Mylady betænkte ſig noget paa dette, og ſvarede saaledes: " Nev, Madam! det ſynes " mig ikke. Freken Weſtern har beſkrevet ſin " Broder for mig; og han ſkal være saadant et " Bæſt, at jeg kan ikke give mit Samtykke til, " at han ſkal faae noget Fruentimmer i ſin " Magt, som eengang er ſluppet fra ham. Jeg " har hørt, at han har opført ſig som et Uhyre " imod hans egen Kone; thi han er een af diſſe " Nedrige, som troe, de have Ret til at ty- " ranniſere over os: og fra saadanne ſkulde jeg " altid troe, det paaligger mit Kiøn at redde et- " hvert Fruentimmer, som er saa ulykkeligt at " være under deres Magt. — Sagen, min " kiere Couſine, vil allene komme an paa at " hindre den unge Freken fra at ſee dette Men- " neſke, indtil det gode Selſkab, ſom hun ſkal " have Leylighed til at ſee her, vil give hende " en anſtændigere Tænkemaade. "

" Men

" Men dersom han udspionerer, hvor hun " er, Madam!„ svarede den anden, " saa " kan Deres Naade være vis paa, at han vil " forsøge alle Ting, for at komme til hende.„

" Men det er umueligt, Madam!„ svarede Mylady, " at han kan komme her — " dog, det er rigtig nok mueligt, at han kan faae " nogen Underretning om, at hun er her, og " saa kan han gaae og lure her omkring Hu- " set — jeg ønskede derfor gierne at kiende ham " af Person. Er der intet Middel til, at De " kan skaffe mig ham at see; thi ellers veed De, " Cousine, at hun kan tage imod ham her, " uden at jeg kan vide, at det er ham.„ Frue Fitzpatrick svarede: " at han havde truet hende " med at besøge hende igien om Eftermiddagen, " og at dersom hendes Naade vilde giøre hende " den Ære at see ind til hende da, saa vilde " det neppe feyle, at hun jo maatte faae ham " at see imellem sex og syv, og dersom han kom " tiligere, saa skulde hun nok paa een eller an- " den Maade holde ham op, indtil hendes Naa- " de kom. — „ Lady Bellaston svarede: " at hun vilde komme, saasnart hun kom fra

" Bor-

" Bordet, som hun nok troede vilde blive Klok-
" ken syv i det seeneste; thi det var aldeles nød-
" vendigt, at hun maatte lære at kiende ham af
" Person. „ " Det er paa min Ære meget
" vel giort af Dem, Madam! „ sagde hun,
" at De bærer saadan en Omsorg for den unge
" Frøken; men almindelig Menneskekierlighed,
" saavelsom Agt for vor Familie, fordrer det af
" os begge; thi det vilde i Sandhed være et
" skrækkeligt Partie. „

Frue Fitzpatrick manglede ikke at besvare den Compliment, som Lady Bellaston havde giort hende, paa en passende Maade, og efter en kort Samtale om ligegyldige Ting, forlod hun hende, skyndte sig saa hastig, som hun kunde, ned i sin Portechaise, og kom saaledes hiem igien, uden at enten Sophie eller Honour havde seet hende.

Det fierde Capitel.

Som indeholder Besøgelser.

Herr Jones var hele Dagen igiennem ikke gaaet længer bort fra en vis Dør, end at han kunde see den: en Dag, der var een af de korteste,

men

men forekom ham, som een af de længste i hele Aaret. Endelig slog Klokken fem, og han forføyede sig hen til Frue Fitzpatrick igien, der tog meget høflig imod ham, endskiønt det var en heel Time tiligere, end Anstændighed tillod at aflegge Besøg, men blev bestandig ved at nægte, at hun vidste noget om Sophie.

Jones havde, i det han spurgde om sin Engel, ladet det Ord Cousine falde, hvorpaa Frue Fitzpatrick sagde: "Altsaa veed De, "min Herre! at vi ere i Familie sammen, og "i Følge deraf maae De tillade mig at spørge "Dem, hvad De egentlig har at forrette hos "min Cousine.„ Her standsede Jones en god "Tid, og svarede tilsidst: "at han havde en "betydelig Summa Penge i sine Hænder, der "hørte hende til, og dem ønskede han at over- "levere hende.„ Og derpaa kom han frem med Tegnebogen, og underrettede Frue Fitzpatrick om, hvad der var i den, og om den Maade, den var falden i hans Hænder paa. Han havde neppe endt sin Historie, førend en forfærdelig Allarm kom det hele Huus til at ryste. Det var forgieves at ville beskrive denne

Allarm

Allarm for dem, som have hørt den, og endnu mere forgieves at vilde give dem et Begreb derom, som aldrig have hørt saadant noget; thi man kan med Sandhed sige

— — — Non acuta
Sic geminant Corybantes æra.
Saa lyde ey de Kobbertrommer,
Cybeles Præster slaae.

Med saa Ord: en Laqvay bankede, eller rettere tordnede paa Døren. Jones blev lidt forundret over den Lyd, da han aldrig havde hørt den tilforn; Frue Fitzpatrick derimod sagde ganske rolig: at hun kunde ikke svare ham noget derpaa nu, siden der kom Selskab; men dersom han vilde behage at blive der, til de vare borte, saa lod hun sig forstaae med, at hun havde noget at sige ham.

Nu fløy Døren til Værelset op, og Lady Bellaston kom ind paa Siden med Fiskebeensskiørtet for ved sig, og neyede først meget dybt for Frue Fitzpatrick, og derpaa ligesaa dybt for Herr Jones, og blev siden ført høyere op i Stuen.

Disse

Disse smaa Omstændigheder anføre vi saa neye for nogle Landsbyedamers Skyld, som vi kiende, der troe, at det strider imod Velanstændigheden at neye for en Mandsperson.

Selskabet havde neppe sadt sig ret ned, førend den før omtalte Pair kom: det foraarsagede da nogen Uroelighed, og man maatte igientage Ceremonierne paa nye.

Da det var forbi, begyndte Samtalen at blive (som man kalder det) meget brillant. Men da den ikke indeholdt noget væsentligt til denne Historie, eller noget meget væsentligt i sig selv, saa vil jeg udelade den her, i sær da jeg har mærket, at nogle meget polerede Samtaler ere blevne overmaade tossede, naar de ere blevne afskrevne i Bøger, eller igientagne paa Skuepladsen. Saadant et Sielemaaltid er i Sandhed en Lækkerbidsken, som de, der ere udelukkede fra polerede Forsamlinger, men lade sig neye med at være ligesaa uvidende om dem, som om adskillige af de Lækkerbidskener, de franske Kokke lave, og komme allene paa de Stores Borde; og siden ingen af Delene ere afpassede efter enhvers Smag, saa kunde de sandt at sige ofte

blive

blive ligesom bortkastede, om man bød almindelige Folk dem.

Den stakkels Jones var snarere Tilskuer end Acteur i dette ziirlige Optrin; thi i det korte Mellemrum til Pairen kom, havde vel først Lady Bellaston, og siden Frue Fitzpatrick vendt sig med noget af deres Tale til ham; men aldrig saasnart var den adelige Lord kommet ind af Døren, førend han tiltrak sig begge Damernes hele Opmærksomhed: og da han ikke lagde mere Mærke til Jones, end om saadan en Person aldrig havde været der, uden forsaavidt, at han nu og da gloede paa ham, saa fulgde Damerne hans Exempel.

Selskabet havde nu været der saa længe, saa Frue Fitzpatrick tydelig mærkede, at de havde alle i Sinde at bie tilsidst. Hun besluttede derfor at skille sig af med Jones, da han var den af de Tilstædeværende, som hun efter sine Tanker var mindst forbunden til at iagttage Ceremonierne imod. Hun tog altsaa Anledning af en liden Taugshed, som der engang var, og vendte sig meget alvorlig til ham med disse Ord: "jeg vil neppe blive i Stand til at

"give

"give Dem noget Svar, min Herre! paa den "Sag i Aften; men vil De behage at sige Tje- "neren, hvor man kan sende Bud til Dem i "Morgen — „

Jones besad en naturlig, men ingen kun- stig god Levemaade. I Stedet for altsaa at betroe en Tiener den Hemmelighed, hvor han boede, underrettede han Fruen selv meget om- stændelig derom, og tog strax derefter en meget ce- remoniel Afsked, og gik.

Aldrig saasnart var han gaaet, førend de store Personer, som neppe havde mærket ham, imedens han var nærværende, begyndte at giøre mange Anmærkninger om ham paa hans Bag. Men har Læseren allerede undskyldt os, fordi vi ikke have fortalt den mere glimrende Deel af denne Samtale, saa vil han vist nok ogsaa være meget villig til at fritage os for at igien- tage det, som med Rette kan kaldes almindelig Fornærmelse. Dog er det maaskee vigtigt for vor Historie at anføre en Anmærkning af Lady Bellaston, der tog Afsked nogle faa Minu- ter efter ham, og sagde til Frue Fitzpatrick, da hun gik: "jeg fornøyer mig paa min Cous- "nes

"nes Vegne; hun kan ikke have meget at frygte "for af denne Karl.„

Vor Historie skal nu følge Lady Bellastons Exempel, og tage Afsked fra det øvrige Selskab, der nu bestod kun af to Personer. Og da der ikke foregik noget imellem dem, som i ringeste Maade angaaer os eller vore Læsere, saa ville vi ikke derved lade os bortdrage fra Ting, der maae være meget vigtigere for alle dem, som tage nogen Andeel i det, der angaaer vor Helt.

Det femte Capitel.

En Tildragelse der hændtes Jones, hvor han boede; tilligemed nogen Underretning om en ung Herre, som ogsaa boede der, og om Vertinden i Huset og hendes to Døttre.

Saa tilig om Morgenen derefter, som det kunde skikke sig, indfandt Jones sig ved Frue Fitzpatricks Dør, hvor man svarede ham, at Fruen var ikke hiemme: et Svar, der satte ham saa meget mere i Forundring, som han havde gaaet op og ned af Gaden fra Dagbrækningen af, og maatte altsaa have seet hende, dersom hun

var gaaet ud. Men dette Svar var han dog nødt til at lade sig nøye med, og det ikke allene denne Gang, men endog fem andre gange, han gik derhen den Dag.

For at være aabenhiertige imod Læseren, maae vi fortælle, at den adelige Pair havde af een eller anden Aarsag, maaskee af Agt for Damens Ære, bedet hende om, at hun ikke vilde tage mere imod Herr Jones, som han ansaae for en gemeen Karl; og Damen havde føyet ham i at giøre ham det Løfte, som vi nu see hun holdte saa nøye.

Men da vor gunstige Læser uden Tvivl har bedre Tanker om dette unge Menneske, end Fruen, ja det endog maaskee kunde giøre ham Ondt, om han skulde frygte for, at Jones, imedens han paa saa ulykkelig en Maade var skilt fra Sophie, opholdt sig enten i et Værtshuus eller paa Gaden, saa ville vi nu underrette ham om, hvor han boede; da det virkelig var i et meget anstændigt Huus, og i en meget god Kant af Byen.

Herr Jones havde tilforn meget ofte hørt Herr Altværd tale om en Kone, i hvis Huus

han

han pleyede at opholde sig, naar han var i Byen. Denne Kone, der, som Jones ogsaa vidste, boede i Bondstreet, var en Præste-Enke, der ikke havde havt andet efter sin Mand, da han døde, end to Døttre, og en fuldkommen Samling af Prædikener i Manuskript.

Af disse to Døttre var Nancy, den Ældste, nu sytten Aar gammel; og Betty, den Yngste, ti Aar.

Her havde Jones sendt Griffel hen, og i dette Huus havde han faaet et Værelse til sig i den anden Etage, og et til Griffel i den fierde.

I den første Etage boede der een af de unge Herrer, som i de nyere Tider bleve kaldte vittige Hoveder og lystige Fyre, og det med temmelig god Føye; thi da man i Almindelighed benævner Folk efter deres Forretning eller Profession, saa kan man sige, at Forlystelserne vare den eeneste Forretning eller Profession, disse Herrer gave sig af med, siden Lykken havde giort alle nyttige Beskiæftigelser unødvendige for dem. Comoediehusene, Caffehusene og Værtshusene vare deres sædvanlige Sam-

lingspladse. Vittige og muntre Indfald vare deres Beskiæftigelser i deres lystige Timer, og Kierlighed deres Forretning i deres alvorligere Øyeblikke. Vin og Muserne forenede sig for at antænde de klareste Flammer i deres Bryst: og de beundrede ikke allene en Skiønhed, men nogle vare endog i Stand til offentlig at berømme den Skiønhed, de beundrede; og alle forstode de sig paa at bedømme saadanne Lovtaler.

Saadanne Herrer kaldte man da egentlig vittige Hoveder og lystige Fyre; men jeg tviler paa, at det Navn kan passe sig ligesaa egentlig paa disse unge Herrer i vore Tider, som søge den samme Ære i at udmærke sig ved saadanne Egenskaber. Vittigheden have de i Sandhed ikke noget at bestille med. Men vi ville dog lade dem vederfares Ret: de svinge sig et Skridt høyere, end deres Forgiængere, og kunne kaldes kloge Hoveder og Virtuoser. Saaledes, naar de ovenanførte Herrer anvendte deres Tid til at drikke et smukt Fruentimmers Skaal, eller til at giøre Vers til hendes Berømmelse, til at fælde Dom over et Skuespil paa Comoedie-

huset,

huset, eller over et poetisk Stykke hos Will's eller Button's, saa udtænke disse Herrer i vore Tider Midler til at kunne bestikke et Selskab, eller ponse paa Taler til Underhuset, eller rettere til Magazinerne; men Spillelæren er dog det, der beskiæftiger deres Tanker meest af alle Ting. Dette studere de paa i deres alvorlige Timer, og deres Fornøielser bestaae i at vise sig som Kiendere af Malerier, Musik, Billedhuggerkunsten, og den naturlige, eller rettere den unaturlige Philosophie; da den beskiæftiger sig allene med det Forunderlige, og kiender slet ikke til Naturen, uden til dens Uhyrer og Ufuldkommenheder.

Da Jones havde tilbragt den hele Dag med at løbe forgieves til Frue Fitzpatrick, saa vendte han tilsidst trøsteslos tilbage til sit Kammer. Her gav han sin Sorrig Luft i sin Eensomhed, men hørte i det samme en hæftig Allarm neden under, og strax derefter bad en Fruentimmerstemme ham at komme ned, og forekomme Mord. Jones, som aldrig holdt sig tilbage, naar det kom an paa at hielpe nogen, der var i Nød, løb strax ned af Trapperne; og da han traadde

ind i Spiseſtuen, hvor hele Allarmen kom fra, ſaae han, at den unge kloge Herre og Virtuos, ſom vi nylig have talt om, blev holdt tæt op til Væggen af ſin Tiener, og ved Siden af ham ſtod der et ungt Fruentimmer, der vreed ſine Hænder, og raabte: "han myrder ham, han "myrder ham;„ og den ſtakkels unge Herre lod ogſaa til at være i Fare for at blive qvalt, da Jones floy til, og hialp ham, og udfriede ham af Fiendens grumme Kloer, juſt da han var i Færd med at drage ſit ſidſte Suk.

Endſkiont Karlen havde faaet adſkillige Puf og Stød af den unge Herre, der havde ſtørre Forſtand end Kræfter, havde han dog giort ſig en Samvittigheds Scrupel over at ſlaae ſin Herre, og vilde derfor ladt ſig noye med at qvæle ham; men Jones bar han ingen ſaadan Ærbødighed for: han følte derfor aldrig ſaa-ſnart, at han blev lidt grovt medhandlet af ſin nye Modſtander, førend han gav ham et af de Puf paa Livet, ſom Tilſkuerne i Broughtons Amphitheater finde ſaa megen Fornøyelſe i at ſee, men ſom fornøye kun dem lidet, der føle dem.

Vor

Vor muntre Helt havde aldrig saasnart faaet dette Puf, førend han tænkte paa til al Takke at betale det: og derpaa fulgte et Slagsmaal imellem Jones og Tieneren, som var meget hæftigt, men varede kun kort; thi denne Karl var ligesaalidet i Stand til at slaaes med Jones, som hans Herre havde været det til at slaaes med ham.

Og nu forandrede Lykken efter sin sædvanlige Maade hele Sagen. Den forrige Seyerherre laae nu aandeløs paa Gulvet, og den overvundne unge Herre havde faaet saa megen Luft igien, at han kunde takke Herr Jones for hans betimelige Hielp: han fik desuden mange hiertelige Taksigelser af det unge Fruentimmer, der var nærværende, og ikke var nogen anden, end Miss Nancy, den ældste Datter i Huset.

Da Tieneren var kommet paa Benene igien, rystede han med Hovedet ad Jones, og raabte med en skarpsindig Mine: — "Fanden "tage mig, om jeg vil have noget mere med Dem "at giøre! og jeg tog forbandet feyl, om jeg troe- "de, De ikke havde lært Kunsten:„ og vi maae i Sandhed undskylde denne Mistanke; thi vor

Helt besad saadan en Færdighed og Styrke, at han kunde sættes i Ligning med de største Slagsbrødre, og kunde meget let saaet Bugt med alle de masqverede (*) Graduerede af Herr Broughtons Skole.

Herren

(*) At Efterkommerne ikke skulle blive bragte i Vilderede ved dette Navn, holder jeg det for raadeligst at forklare det ved et Avertissement, som blev bekiendtgiort den 1 Februarii 1747.

NB. Herr Broughton bekiendtgiør: at han har i Sinde, dersom han bliver understøttet, at oprette et Academie i sit Huus paa Haymarket, for at underrette alle dem, der have Lyst til at lære Hemmelighederne af den Kunst at slaaes med Næver. Der vil han fuldkommen lære og forklare, saavel den hele Theorie, som Practik af denne virkelig Britiske Kunst, tilligemed alle de forskiellige Hindringer, Slag og Rumpestød, o. s. v. som de Kiæmpende ere udsatte for. Og paa det at Standspersoner ikke skulle blive afskrækkede fra et Cursus af disse Forelæsninger, saa skulde de blive holdte med den yderste Ømhed, og med Hensigt til Discipelens finere Lemmer og Legemsbeskaffenhed; hvorfor der ogsaa skal anskaffes Masqver, der kunne sætte dem i Sikkerhed for blaa Øyne, sønderslagne Kiævebeen, og blodige Næser.

Herren skummede af Vrede, og befalede sin Karl strax at legge sit Livree, som han og strax var villig til, med det Vilkaar, at han fik sin Løn. Dette Vilkaar opfyldte Herren strax, og Karlen fik sin Afsked.

Og nu bad den unge Herre, hvis Navn var Nightingale, sin Befrier meget indstændig om, at drikke en Flaske Viin med sig, hvori Jones ogsaa efter mange Bønner samtykkede, endskiønt mere for at føye den anden, end af Lyst dertil; thi den Uroe, hans Sind var i paa denne Tid, giorde ham kun lidt skikket til Selskab. Miss Nancy, som paa den Tid var det eeneste Fruentimmer i Huset, siden hendes Moder og Søster vare begge paa Comoedien, lod sig ogsaa bequemme til at giøre dem Selskab.

Da Flasken og Glassene vare komne paa Bordet, begyndte den unge Herre at fortælle Anledningen til den foregaaede Uroe.

"Jeg haaber, min Herre!„ sagde han til Jones, "at De af denne Hændelse ikke "slutter Dem til, at jeg giør en Vane af at "slaae mine Tienere; thi jeg forsikrer Dem, "det er den første Gang, jeg har giort mig

" skyldig deri, saalænge jeg kan erindre mig det,
" og jeg har eftergivet mange opirrende Feyl
" hos denne Karl, førend han kunde ophidse
" mig dertil; men naar De faaer at høre, hvad
" der hændte sig i Aftes, saa troer jeg, De vil
" undskylde mig. Det traf ind, at jeg kom
" nogle Timer hiem, førend jeg pleyer, og
" fandt fire Herrer i Livree, der sad og spillede
" Whist ved min Camin, — og min Hoyle,
" min Herre! — min beste Hoyle, der har
" kostet mig en Guinee, laae aaben paa Bor-
" det, og der var spildt en stor Deel Porter paa
" et af de vigtigste Blade i den hele Bog.
" Dette maae De tilstaae, kunde nok giøre een
" vreed. Dog talede jeg ikke et Ord til ham,
" førend Resten af det honette Selskab var
" gaaet, og saa gav jeg Knægten en mild Iret-
" tesættelse; men i Stedet for at lade sig for-
" staae med, at det giorde ham Ondt, gav han
" mig dette næsviise Svar: at Tienerne ogsaa
" maatte have nogen Fornøyelse, ligesaavel som
" andre Folk: at det giørde ham Ondt, at Bo-
" gen var fordervet; men at adskillige af hans
" Bekiendtere havde kiøbt den for en Rixort,

" og

" og den kunde jeg jo trække ham af i hans Løn,
" om jeg lystede. Nu gav jeg ham en haardere
" Irettesættelse end tilforn, hvorpaa den Kis-
" ter var saa uforskammet, at — Kort sagt:
" han tilskrev min tilige Hiemkomst — Kort
" at sige: han giorde en Anmærkning — han
" nævnede en vis ung Dames Navn paa en
" Maade — paa saadan en Maade, at jeg
" blev saa opirret, saa min hele Taalmodighed
" forgik mig; og i min Hidsighed slog jeg ham.,,

Jones svarede, "at han troede, ingen
" kunde laste ham derfor. Hvad mig angaaer,,
sagde han, "da bekiender jeg, at jeg havde
" giort det samme, naar jeg var bleven opbragt
" ved det, De sidst talte om.,,

Vort Selskab havde ikke siddet længe, førend Moderen og den anden Datter kom til dem, da de kom hiem fra Comoedien. Og nu fordreve de alle Aftenen meget muntert med hinanden; thi alle vare meget lystig, undtagen Jones: men endog han tvang sig til at være saa munter, som det var ham mueligt. Ja Halvdelen af hans Munterhed, tilligemed hans behagelige Væsen, vare ogsaa tilstrækkelige nok

til

til at giøre ham til den elskværdigste Selskabsbroder. Og uagtet han var saa nedslaaet, saa giorde han sig dog saa afholdt ved denne Leylighed, at den unge Herre udbad sig meget indstændig et nøyere Bekiendtskab med ham. Miss Nancy kunde meget vel lide ham, og Enken der var ganske indtaget af hendes nye Logerende, indbød ham, tilligemed den anden, til at spise Froekost med sig Dagen efter.

Jones var paa sin Side ikke mindre fornøyet. Miss Nancy var vel meget liden, men overmaade smuk; og Enken havde alle de Yndigheder, som kunne pryde et Fruentimmer, der har næsten halvtredsindstyve Aar paa Bagen. Siden hun var een af de uskyldigste Koner i Verden, saa var hun ogsaa een af de munterste. Hun hverken tænkte eller talede nogensinde Ondt om nogen; hun ønskede aldrig Ondt over nogen, men derimod bestandig at kunne behage alle: et Ønske, som man kan ansee for det lykkeligste i den Henseende, at det næsten altid opnaaes, naar man ikke vanærer det ved et tvungent Væsen. Kort at sige: hendes Formue var kun liden; men hun var i sit Hierte een af de varme-

meste

meste Veninder. Hun havde været en meget kierlig Kone, og var ogsaa en meget kierlig og øm Moder.

Da vor Historie ikke, som en Avis, legger store Berømmelser paa Folk, som man aldrig har hørt noget om tilforn, eller nogensinde skal høre noget om mere, saa kan Læseren heraf slutte, at denne ypperlige Kone vil maaskee herefter blive en temmelig vigtig Person i denne Historie.

Jones kunde ogsaa meget vel lide den unge Herre, hvis Vin han havde drukket. Han troede at mærke en meget god Forstand hos ham, endskiønt den var lidt smittet af Byens Narrestreger; men det, som anbefalede ham meest til Jones, vare nogle Følelser af Ædelmodighed og Menneskekierlighed, som han nu og da viiste, og i Særdeleshed mange Udtryk, der tilkiendegave den største Uegennyttighed i Kierligheds Sager. Thi derom talte denne unge Herre i et Sprog, der kunde meget vel have passet sig paa en arcadisk Hyrde i gamle Dage, men som maatte forekomme enhver meget overordentligt, naar det kom fra en ung modens

Herres

Herres Læber. Dog dette var han kun ogsaa for at efterabe andre, og han havde af Naturen Anlæg til en meget bedre Caracteer.

Det siette Capitel.

Hvad der hændte sig, imedens Selskabet spiiste Froekost; tilligemed nogle Anmærkninger angaaende Døttres Opdragelse.

Vort Selskab bragte om Morgenen den samme Godhed for hverandre med sig, som de havde skilt sig fra hverandre med Aftenen tilforn. Men den stakkels Jones var overmaade trøstesløs; thi Griffel havde just fortalt ham, at Frue Fitzpatrick var flyttet, og at han ikke kunde faae at vide, hvor hun var taget hen. Dette Nyt blev han overmaade bedrøvet over, og hans Ansigt, saavelsom hans Opførsel viiste, til Trods for alle hans Bestræbelser for at undgaae det, tydelige Tegn paa at hans Siel var bedrøvet.

Samtalen gik nu, som forrige Gang, ud paa Kierlighed, og Herr Nightingale kom igien frem med mange af disse varme, ædelmodige og uegennyttige Tanker, som kloge og fornuftige

nuftige Mandsperſoner kalde romanſke, men ſom kloge og fornuftige Fruentimmer i Almindelighed ſee fra en bedre Synspunct. Madam Miller (ſaaledes hedd' Vertinden i Huſet) bifaldt diſſe Tanker meget ſtærkt; men da den unge Herre vendte ſig til Miſs Nancy, ſvarede hun allene, at den Herre, ſom havde talt mindſt, var i Stand til at føle meeſt.

Denne Compliment var ſaa tydelig til Herr Jones, at det ſkulde have giort os Ondt, om han havde ladet den gaae, uden at have mærket den. Men han gav hende et meget artigt Svar, og ſluttede med den Anmærkning: at hendes egen Taugshed opvakte den ſamme Miſtanke imod hende; thi hun havde i Sandhed neppe aabnet ſin Mund, hverken nu, eller Aftenen tilforn.

"Det fornøyer mig, Nancy!„ ſvarede Madam Miller, "at Herren har ogſaa lagt "Mærke dertil, og jeg forſikkrer, at jeg er næ"ſten af hans Tanker. Hvorledes er det fat "med Dig, mit Barn? Jeg har aldrig ſeet "ſaadan en Forandring før? Hvor er al Din "Munterhed blevet af? Skulde De troe, min "Herre!

"Herre! at jeg pleyer at kalde hende min lille "Sladdrer? Hun har ikke talt en Snees Ord "denne hele Uge igiennem.„

Her blev deres Samtale afbrudt af en Tienestepige, der kom ind med en Pakke i Haanden, som hun sagde, var hende overleveret til Herr Jones. Hun lagde til: at den der bragte Pakken, var strax gaaet igien, og havde sagt, at der behøvedes ikke noget Svar.

Jones blev ikke lidet forundret ved denne Leylighed, og erklærede, at det maatte være en Feyltagelse; men da Pigen paastod, at hun var vis paa, at Navnet var rigtigt, saa bleve alle Fruentimmerne meget forkippede paa at faae Pakken strax aabnet. Endelig foretog den lille Betty med Herr Jones's Tilladelse sig denne Operation, og da fandt man, at det, der var i Pakken, var en Domino, en Maskve og en Maskveradebillet.

Nu paastod Jones meget hæftigere, end tilforn, at disse Ting vare afleverede der af en Feyltagelse. Madam Miller tvivlede, og sagde: hun vidste ikke, hvad hun skulde tænke. Men da Herr Nightingale blev spurgt om hans Mee-

ning,

ning, saa var han af ganske andre Tanker. "Alt hvad jeg kan slutte deraf, min Herre!„ sagde han, "er dette: at De er meget lykkelig; "thi jeg tvivler ikke paa, at Pakken jo er fra "en Dame, som De skal have den Lykke at "møde paa Masqveraden.„

Jones var ikke forfængelig nok til at fatte saadanne smigrende Tanker, og Madam Miller troede ikke heller selv det, Herr Nightingale havde sagt, indtil Miss Nancy løftede Dominoen op, og der faldt et Kortblad ud af Opslaget, hvorpaa der var skrevet

Til Herr Jones:

Fra Feernes Dronning er dette Dem sendt;
Denne Gunst blive brugt og vel anvendt.

Nu vare baade Madam Miller og hendes Datter af samme Tanker som Herr Nightingale, og Herr Jones begyndte næsten at troe det samme. Og da han tænkde, at ingen uden Frue Fitzpatrick vidste, hvor han opholdt sig, saa begyndte han at smigre sig selv med Haab om, at Pakken var fra hende, og at han maaskee kunde faae sin Sophie at see. Dette Haab var vist nok meget svagt; men da

Frue Fitzpatricks Opførsel imod ham (siden hun ikke vilde tage imod ham, som hun havde lovet, og var flyttet) havde været meget underlig og uforsvarlig, saa fik han noget Haab om, at hun (hvis Caracteer man tilforn havde sagt ham, var meget løyerlig) havde maaskee i Sinde at giøre ham en Tieneste paa en besynderlig Maade, som hun afslog at giøre ham ved mere almindelige Midler. Sandt at sige, saa kunde man ikke slutte noget vist af saa underlig og usædvanlig en Hændelse, og derfor havde han større Frihed til at giøre sig hvad for indbildte Slutninger, han lystede. Da hans Temperament derfor var af Naturen sangviniskt, saa imodstod han det slet ikke ved denne Leylighed, men lod sin Indbildningskraft opfinde tusende Forestillinger til at understøtte og vedligeholde sit Haab om at møde sin kiere Sophie om Afteuen.

Min Laser! ønsker Du noget Godt over mig, saa vil jeg fuldkommen betale det med at ønske, at Du maatte besidde dette sangviniske Temperament; thi efterat jeg nu har læst meget, og tænkt længe paa, hvad Lyksalighed er, (en Materie, der har beskiæftiget saa mange Penne)

er

er jeg næsten af de Tanker, at den bestaaer i at besidde dette Temperament, der giør det paa en vis Maade umueligt for Lykken at naae os, og giør os dog lykkelige uden dens Hielp. De Følelser af Fornøyelse, det giver os, ere i Sandhed ogsaa meget bestandigere og stærkere, end de, den blinde Dame skiænker os; siden Naturen har viselig maget det saaledes, at der følger en vis Mæthed og Mathed paa alle vore virkelige Fornøyelser, paa det vi ikke skulde lade os henrive saaledes af dem, at de kunde hindre os i at tragte efter andet. Fra dette Synspunct tvivler jeg slet ikke paa, at man jo vil see den i sine Tanker tilkommende Cantzler, der nu først gaaer frem i Retten, Erkebispen i Præstekraven, og Premierministeren i Halen af et Oppositionspartie meget lykkeligere, end de, der besidde al den Magt og Fordeel, disse anseelige Embeder give.

Da Herr Jones nu havde besluttet at tage paa Masqveraden om Aftenen, saa tilbød Herr Nightingale sig at følge ham derhen, og bød tillige Miss Nancy og hendes Moder Billetter; men den gode Kone vilde ikke tage derimod. Hun sagde, at hun kunde ikke be-

gribe, der var noget Ondt ved Masqveraderne, som saa mange Folk troede; men at saadanne overdrevne Fornøyelser passede sig allene for rige og fornemme Folk, og ikke for unge Fruentimmer, der skulde fortiene deres Brød, og der i det høyeste kunde vente at faae en god Haandværksmand. — "En Haandværksmand! raabte Nightingale, "De maae ikke sætte "saa ringe Priis paa min Nancy. Der er in- "gen Adelsmand paa Jorden, som hun jo for- "tiener.„ "O Fy, Herr Nightingale!„ svarede Madam Miller, "De maae ikke op- "fylde Pigens Hoved med saadanne Indbild- "ninger; men om hun var saa lykkelig (sagde "Moderen med et Smiil) at finde en Herre, "der tænkte saa ædelt som De, saa haaber jeg, "hun vilde giengielde hans Ædelmodighed be- "dre, end at hengive sit Sind til overdrevne "Fornøyelser. Hvor mange Damer bringe de- "res Mænd store Midler, der har De maaskee "nogen Ret til at forøde det, som hører dem "selv til, og i den Henseende har jeg hørt nogle "Herrer sige, at man undertiden gior et bedre "Kiøb, naar man faaer en fattig Kone, end

"naar

" naar man faaer en riig. — Men lad mine
" Døttre faae hvem de vil, saa vil jeg stræbe, at
" de kunne blive en Velsignelse for deres Mænd —
" Jeg beder Dem derfor, at De vil ikke tale
" meer om Masqverader. Jeg er vis paa, at
" Nancy er alt for god en Pige til at have Lyst
" til at komme der; for hun maae endelig erin-
" dre sig, at hun blev næsten forvirret i Hovedet,
" da De førte hende derhen i Fior, og at hun
" ikke kom til sig selv, eller til hendes Syetøy,
" i en heel Maaned derefter. "

Et sagte Suk, som stial sig op af Nancys Barm, lød nok til at vise nogen hemmelig Misforneyelse med disse Tanker, men hun turde ikke udlade sig dermed; thi denne gode Kone var vel en meget øm Moder, men hun havde dog al den Myndighed, som hende tilkom: og da hun altid føyede sine Børn i deres Ønsker, uden naar hun frygtede, at det skulde skade deres Helbred eller tilkommende Lykke, saa taalede hun heller aldrig, at de Befalinger, der reiste sig af denne Frygt, bleve modsagte, eller ikke adlydte. Og dette vidste den unge Herre, som

havde boet to Aar i Huset, saa vel, at han strax lod sig nøye med Afslaget.

Herr Nightingale, som blev hver Øyeblik mere indtaget i Jones, vilde gierne have bragt ham med sig i Spisehuset til Middag, hvor han tilbød sig at giøre ham bekiendt med nogle af sit Bekiendtskab; men Jones undskyldte sig, "siden hans Klæder," sagde han, "vare ikke endnu komne til Byen."

Sandt at sige, saa var Herr Jones nu i en Tilstand, som unge Herrer, der giøre meget større Figur end han, undertiden befinde sig i. Med faa Ord: han havde ikke en Skilling i sin Lomme; en Tilstand, der var i meget større Anseelse imellem de gamle Philosopher, end imellem de nyere vise Folk, der boe i Lombardstreet, eller besøge Whites Caffehuus. Og maaskee den store Ære, disse Philosopher have beviist en tom Lomme, kan være een af de Aarsager, hvorfor de ere saa foragtede i det omtalte Stræde og Caffehuus.

Men er nu den gamle Meening, at man kan leve meget vel af den blotte Dyd, saa aabenbar en Vildfarelse, som de nys omtalte nyere

vise

vise Folk paastaae at have opdaget; saa frygter jeg ogsaa for den Sats, man finder hos nogle Romanskrivere: at man kan leve af blot Kierlighed; thi i hvor behagelige Retter den end kan skaffe nogle af vore Sandser eller Lyster, saa er det dog vist, at den skaffer andre slet intet. De altsaa, som have slaaet for megen Liid til saadanne Forfattere, have mærket deres Vildfarelse, naar det var for silde, og fundet, at Kierlighed var ikke mere i Stand til at stille Hunger, end en Rose er i Stand til at fornøye Øret, eller en Violin Lugten.

Uagtet Jones altsaa havde levet høyt den hele Dag igiennem af de nydelige Retter, Kierligheden havde sat for ham, nemlig: Haab om at see Sophie paa Maskeraden, i hvor ugrundet end denne Indbildning var; saa begyndte han dog, saasnart det blev Aften, at vansmægte efter nogen Føde af et grovere Slags. Griffel kunde see dette paa ham, og tog deraf Leylighed til at giøre nogle Anmærkninger angaaende Bancoseddelen; og da disse bleve forkastede med Foragt, samlede han saa meget Mod sammen, at han endnu engang vovede at tale om at vende tilbage til Herr Altværd. "Grif-

" Griffel! „ raabte Jones, " Du kan " ikke forestille Dig min Tilstand mere fortviv- " let, end jeg seer den selv, og det begynder at " giøre mig hiertelig Ondt, at jeg tillod Dig at " forlade et Sted, hvor Du havde sat Dig " ned, og følge mig. Men nu paastaaer jeg, " at Du skal vende hiem igien, og for den " Bekostning og Ulevlighed, Du har været saa " artig at sætte Dig i for min Skyld, beder jeg " Dig, Du vil tage alle de Klæder, jeg lod " ligge tilbage hos Dig. Det giør mig Ondt, " at jeg ikke kan vise Dig min Erkiendtlighed " paa nogen anden Maade. „

Disse sidste Ord udtalede han med saa rørende en Tone, at Griffel, hvis Last det ingenlunde var at være slettænkende eller haardhiertet, brast i Graad, og svoer, at han ikke vilde forlade ham i hans Ulykke; men bad ham med de indstændigste Bønner at vende tilbage igien. " Betænk Dem dog „ sagde han, " for Him- " melens Skyld, min Herre! Hvad kan De- " res Velbaarenhed giøre? Hvor er det mueligt, " at De kan leve i denne Bye uden Penge? " Giør, hvad De vil, min Herre! eller gaae,

" hvor

" hvor De vil; jeg har besluttet aldrig at for-
" lade Dem. — Men jeg beder Dem, min
" Herre! betænk Dem — jeg beder Dem, min
" Herre! tag det for Deres egen Skyld i Be-
" tragtning, saa er jeg vis paa, sagde han, at
" Deres egen gode Fornuft vil bede Dem om
" at vende hiem igien. „

" Hvor ofte skal jeg sige Dig „ svarede Jones, " at jeg har intet Hiem at vende til-
" bage til? Havde jeg noget Haab om, at
" Herr Altværds Døre vare aabne, for at
" tage imod mig, saa behøvede jeg ikke, at no-
" gen Elendighed skyndte paa mig. Ney, der er
" ingen Ting paa Jorden, som kunde holde
" mig tilbage fra at flyve til ham; men ak! der
" er jeg evig forjaget fra. Hans sidste Ord
" vare — O Griffel! de lyde endnu i mine
" Øren — hans sidste Ord, da han gav mig
" en Summa Penge, som jeg ikke veed, hvor
" stor den var; men jeg er vis paa, den var
" betydelig — hans sidste Ord vare: — Jeg har
" fast besluttet, aldeles ikke at omgaaes mere med
" Jer fra denne Dag af. „

Her standsede Jones af Bedrøvelse, og Griffel blev i et Øyeblik maalløs af Bestyrtelse; men han fik snart sit Mæle igien, og efter en kort Fortale, hvori han erklærede, at han ikke var nysgierrig, spurgde han, hvad Jones meente med den betydelige Summa Penge, som han ikke vidste, hvor stor den var; og hvor Pengene da vare blevne af?

I begge disse Henseender blev han fuldkommen tilfredsstillet, og vilde begyndt at giøre Anmærkninger derover, da han i det samme blev afbrudt af et Bud fra Herr Nightingale, der udbad sig, at hans Herre vilde komme ned i hans Værelser.

Da begge disse Herrer vare paaklædte til Masqveraden, og Herr Nightingale havde givet Ordre, at der skulde sendes Bud efter Portechaiser, var Jones i en Forlegenhed, der vil forekomme mange af mine Læsere meget latterlig: og det var, hvorledes han skulde faae en Rixort. Men dersom Læserne vilde tænke lidet efter, hvad de selv have døyet, naar de have manglet tusende Pund, eller maaskee ti, eller tyve Pund, og have derfor ikke kunnet udføre

føre een af deres Livplaner; saa ville de faae et fuldkomment Begreb om det, Herr Jones følte ved denne Leylighed. Han henvendte sig altsaa til Griffel, for at faae den Summa: og det var ogsaa det første, han havde tilladt ham at legge ud, og det sidste, han havde i Sinde, at den stakkels Karl skulde legge ud i hans Tieneste. Sandt at sige, saa havde Griffel ikke længe budt sig til saadant noget; men jeg kan ikke bestemme, om det var, fordi han ønskede at see, at der maatte blive taget Hul paa Bancoseddelen; eller han vilde, at Nøden skulde formaae Jones til at vende tilbage igien; eller han havde nogen anden Bevæggrund dertil.

Det syvende Capitel.

Der indeholder Masqveradelsyer.

Nu kom vore unge Herrer til det Tempel, hvor Heydegger, den store Arbiter Deliciarum, den store ypperste Præst for Fornøyelserne herskер, og bedrager, ligesom andre hedenske Præster, dem, der søge til ham, ved at foregive, at der er en Gud nærværende; da der dog ikke er nogen saadan Guddom til.

Da

Da Herr Nightingale havde giort et Par Tourer med sin Selskabsbroder, forlod han ham, og gik bort med et Fruentimmer, med disse Ord: "nu er De kommet her, min "Herre! nu maae De spille Deres Kort selv.

Jones havde stort Haab om, at hans Sophie var der, og dette Haab giorde ham mere munter, end Lysene, Musikken og Selskabet; endskiønt disse Ting ere temmelig stærke Midler imod Tungsindighed. Nu talede han til ethvert Fruentimmer, han saae, naar det lignede hans Engel i Høyde, Skabning eller Væsen. Til dem alle giorde han sig Umage at sige noget bidende, for at faae et Svar af dem; siden han derved haabede at opdage Sophies Stemme, som han troede, det var ham umueligt at tage feyl af. Nogle af dem svarede ham med en pibende Stemme i det Spørgsmaal: "kiender "De mig?„ Et større Antal sagde: "jeg kiender "Dem ikke, min Herre!„ og ellers intet. Nogle kaldte ham en uforskammet Karl; andre svarede ham slet intet. Nogle sagde: "jeg kiender i "Sandhed ikke Deres Røst, og derfor har jeg ikke noget at sige Dem;„ og mange gave ham

saa

saa artige Svar, som han kunde ønske sig; men ikke med den Røst, han ønskede at høre.

Imedens han stod og talede med een af disse, der var klædt, som en Schæferinde, kom der en Dame i en Domino hen til ham, klappede ham paa Skulderen, og hviskede ham tillige i Øret: "dersom De taler længer med den "gemeene Tøs, saa skal jeg sige det til Frøken "Western.„

Aldrig saasnart hørte Jones dette Navn, førend han strax forlod hende, og vendte sig til Dominoen, og bad, og tiggede hende, at hun vilde vise ham den Dame, hun havde nævnet, ifald hun var i Salen.

Masqven gik hastig op til den øverste Ende af det inderste Værelse, uden at tale, og derpaa satte hun sig, i Steden for at svare ham, og erklærede, at hun var træt. Jones satte sig ned hos hende, og blev endnu ved at bede hende. Tilsidst svarede Damen ham meget koldt: jeg tænkde, Herr Jones havde været altfor skarpsindig til, at nogen Forklædelse skulde kunne skiule hans Kiereste for ham. "Er hun da "her, Madam?„ svarede Jones med nogen

Høf-

Hæftighed. Hvorpaa Damen raabte: — "Tys, min Herre! man vil give agt paa "Dem. — Jeg forsikkrer Dem ved min Ære, "at Frøken Western er her ikke.„

Nu tog Jones Masqven ved Haanden, og begyndte at bede hende meget indstændig, at hun vilde underrette ham om, hvor han kunde finde Sophie: og da han ikke kunde faae noget ordentligt Svar af hende, begyndte han at bebreyde hende paa en artig Maade, at hun havde fireret ham Dagen tilforn, og sluttede med at sige: "Min gunstige Feernes Dronning! "jeg kiender i Sandhed Deres Majestæt meget "vel, uagtet De paatager Dem saadan en for"stilt Røst. Det er i Sandhed noget grumt, "Frue Fitzpatrick, at pine mig, og fornøye "sig paa min Bekostning.

Masqven svarede: "Endskiønt De har "saa sindrig opdaget, hvem jeg er, saa maae "jeg dog blive ved at tale i den samme Tone, "af Frygt for at blive kiendt af andre; og mee"ner De, min gode Herre, at jeg ikke har "større Høyagtelse for min Cousine, end at jeg "skulde hielpe hende til at fortsætte en Handel

"imellem

"imellem Jer to, der ikke kan andet, end dra-
"ge saavel hendes som Deres Undergang efter
"sig? Desuden forsikkrer jeg Dem, at min
"Cousine er ikke saa gal, at samtykke i sin egen
"Undergang, om De endog er saa stor en
"Fiende af hende, at De vil friste hende der-
"til.„

"Ah, Madam!„ svarede Jones, "De
"kiender meget lidet til mit Hierte, dersom De
"kalder mig en Fiende af Sophie.„

"Og dog maae De tilstaae„ svarede Da-
men, "at een, der vil ruinere en anden, maae
"være en Fiende af ham; og naar De nu veed,
"at De med den samme Handling ganske vist
"vil ruinere Dem selv, er det da ikke ligesaavel
"en Daarlighed og Galenskab, som en Brøde?
"Men min Cousine, min Herre! har ikkun
"meget lidet, uden det hendes Fader vil give
"hende: meget lidet for een af hendes Stand —
"De kiender ham, og De kiender Deres egen
"Tilstand.„

Jones svoer, at han havde ikke nogen saadan Hensigt i Henseende til Sophie, og at han vilde meget heller udstaae den voldsommeste

Død,

Død, end opofre hendes Fordeel for sine Ønsker. Han sagde: at han vidste nok, hvor uværdig han var til hende i alle Henseender, og at han allerede for længe siden havde besluttet at lade saadanne høye Tanker fare; men at nogle besynderlige Hændelser havde giort ham begierlig efter at see hende eengang endnu, og da lovede han at tage Afsked med hende for evig. "Ney Madam!„ sagde han, "min Kierlig"hed er ikke af det nedrige Slags, der søger "kun at forneye sig selv, i hvad det end skal "koste den elskede Person: jeg vilde opofre alle "Ting, for at komme til at besidde min So"phie, undtagen Sophie selv.„

Endskiønt Læseren allerede ikke kan have fattet meget høye Tanker om den masqverede Dames Dyd, og man maaskee herefter vil faae at see, at hun ikke fortiener nogen af de fornemmeste Caracterer iblant hendes Kiøn; saa er det dog vist, at disse ædelmodige Tanker giorde et stærkt Indtryk paa hende, og forsøgede meget den Godhed, hun allerede tilforn havde fattet for vor unge Helt.

Damen

Damen taug nogle faa Minuter, og svarede derpaa: " at hun ikke saa meget ansaae hans " Kierlighed til Sophie for stolt, som for " uforsigtig. „ " Unge Karle „ sagde hun, " kunne aldrig have for høye Tanker. Jeg kan " nok lide Ærekierhed hos et ungt Menneske, " og jeg vil have, De skal bestitte Dem derpaa, " saa meget mueligt. Maaskee det kan lykkes " Dem hos dem, der have en uendelig større " Formue; ja jeg er overbeviist om, at der ere " Fruentimmer, som — Men holder De mig " ikke for et underligt Fruentimmer, Herr Jo- " nes, at jeg saaledes foreskriver en Mands- " person, som jeg har saa lidt Bekiendtskab med, " Regler: og det een, hvis Opførsel imod mig " jeg har saa liden Aarsag at være fornøyet " med. „

Her begyndte Jones at giøre Undskyldninger, og sagde: " han haabede, at han ikke " havde fortørnet hende med noget af det, han " havde sagt om hendes Cousine. „ — Hvorpaa Masqven svarede: " Er De da saa lidet " bekiendt med Kiønnet, at De forestiller Dem, " De kan fortørne et Fruentimmer mere, end

"ved at underholde hende med Deres Kierlig-
"hed for en anden? Dersom Feernes Dron-
"ning ikke havde havt bedre Tanker om Deres
"Galanterie, vilde hun neppe have bestemt
"Dem til at møde sig paa en Masqverade.„

Jones havde aldrig havt mindre Lyst til en Kierlighedshandel, end da; men Galanterie imod Damerne var een af hans Grundsætninger om Ære, og han holdt det for ligesaa stor en Pligt at tage imod en Udfordring til Kierlighed, som om det havde været en Udfordring til at slaaes. Ja hans Kierlighed til Sophie giorde det endog nødvendigt for ham, at holde gode Miner med denne Dame, da han tvivlede ikke paa, at hun jo var i Stand til at bringe ham til den anden.

Han begyndte derfor at give hende et meget varmt Svar paa hendes sidste Tale, da en Masqve, som en gammel Kone, kom i det samme til dem. Denne Masqve var een af de Damer, som tage allene paa Masqverade, for at give deres onde Hierte Luft, ved at fortælle Folk grove Sandheder, og ved at giøre sig Umage for at spilde, som man siger, saa megen

For-

Fornøyelse for andre, som det er dem mueligt. Da denne gode Dame altsaa havde mærket, at Jones og hans Veninde, som hun kiendte meget vel, talede hemmelig sammen i et Hiørne af Værelset, saa sluttede hun, at hun kunde paa ingen Maade bedre tilfredsstille sin Misundelse, end ved at hindre dem. Hun anfaldt dem derfor, og drev dem snart ud af deres Krog: dog lod hun ikke nøye dermed, men forfulgte dem til et hvert Sted, de toge deres Tilflugt til, for at undgaae hende, indtil Herr Nightingale saae sin Vens Forlegenhed, og befriede ham endelig, ved at indvikle den gamle Kone i en anden Forretning.

Imedens Jones og hans Masqve gik sammen omkring i Værelset, for at blive denne Plagerinde qvit, mærkede han, at Damen talede til adskillige Masqver med den samme Frihed, og ligesaa bekiendt, som om de slet ingen Masqver havde havt paa. Han kunde ikke andet, end udtrykke sin Forundring derover, og sagde: "I Sandhed, Madam! De maae have "et uendelig skarpt Syn, siden De saaledes "kan kiende Folk under alle Forklædninger.„

Herpaa svarede Damen: "De kan ikke fore-
"stille Dem noget mere urimeligt og barnagtigt
"for Folk af Stand, end en Masqverade, da
"de i Almindelighed kiende hinanden ligesaavel
"her, som naar de samles i et Selskab, eller
"i et Cabinet; og et Fruentimmer af Stand vil
"ikke omgaaes med nogen, som hun ikke kien-
"der. Kort at sige: de fleeste af dem, De
"seer, kunne mere egentlig siges at dræbe Tiden
"her, end paa noget andet Sted, og komme
"sædvanlig mere trætte hiem herfra, end fra
"den længste Præken. Og sandt at sige, saa
"begynder jeg selv at være i den samme Tilstand;
"og om jeg ellers er i Stand til at giætte noget,
"saa er De uden al Tvivl ikke meget bedre for-
"nøyet end jeg. Jeg er vis paa, det næsten
"vilde være en Kierligheds Gierning af mig at
"tage hiem for Deres Skyld.„ "Jeg kien-
"der kun een Kierligheds Gierning, der kan
"sættes i Ligning dermed„ svarede Jones,
"og det er, at tillade mig at ledsage Dem hiem.„
"De har i Sandhed meget besynderlige Tanker
"om mig„ svarede Damen, "ifald De troer,
"at jeg efter saa kort et Bekiendtskab vil lade
"Dem

" Dem komme inden mine Døre paa denne Tid
" om Natten. Jeg troer, De udleder det
" Venskab, jeg har udviist imod min Cousine, af
" andre Bevæggrunde. Tilstaae mig det reent
" ud, anseer De vel denne aftalte Sammen-
" komst for meget andet, end en reen Anviis-
" ning? Pleyer De at giøre saadanne pludse-
" lige Erobringer Herr Jones?„ " Jeg pleyer
" ikke at blive saa pludselig erobret, Madam!„
svarede Jones, " men da De har indtaget mit
" Hierte ved at overrumple det, saa har min
" øvrige Person Ret til at følge med: De maae
" altsaa forlade mig, om jeg beslutter at følge
" Dem, i hvor De end tager hen.„ Disse
Ord ledsagede han med nogle passende Hand-
linger, hvorpaa Damen efter en mild Irette-
sættelse lod ham vide, at man vilde legge Mærke
til deres fortroelige Omgang, og fortalte ham:
at hun tog hen til een af hendes Bekiendtere,
for at spise der til Aften, og at hun haabede,
han ikke fulgte hende derhen. " Thi giør De
" det „ sagde hun, " saa vil jeg blive anseet
" for et underligt Dyr, endskiønt min Veninde
" er just ikke dadlesyg. Dog haaber jeg, at

" De ikke følger mig. Jeg vidner, jeg veed ikke, " hvad jeg skulde sige, om De gior det. „

Strax efter forlod Damen Masqveraden, og uagtet hun saa strængt havde forbudt Jones det, saa dristede han sig dog til at følge hende. Nu var han atter i den samme Forlegenhed, som vi engang tilforn have talet om: han manglede nemlig en Skilling; og denne Mangel kunde han ikke hielpe paa, ved at laane som før. Han gik altsaa dristig bag efter Portechaisen, som Damen blev baaret i, og blev forfulgt af et stort Hurra af alle tilstædeværende Porteurer, der viselig giøre sig al den Umage, de kan, for at betage deres Overmænd Modet til at gaae til Fods. Men til al Lykke vare de Herrer, som opholdt sig ved Operahuset, alt for beskiæftigede til at forlade deres Poster, og det var allerede saa sildig, at han ikke mødte mange af deres Brødre paa Gaden. Han fortsatte altsaa sin Vey uden Hindring i en Dragt, der paa en anden Tid vist havde faaet Pøbelen til at følge ham i Hælene.

Damen blev sat af i en Gade, der var ikke langt borte fra Hannoverskvare, hvor

Døren

Døren strax blev aabnet, og hun kom ind, og vor unge Helt, uden nogen Ceremonier, bag efter hende.

Nu var da Jones og Damen sammen i et meget vel udmeubleret og varmt Værelse. Hun talede endnu bestandig i sin Masqverade-Stemme, og sagde: hun forundrede sig over sin Veninde, der endelig maatte have forglemt sit givne Løfte, hvorover hun viiste megen Fortrydelse. Strax derefter udlod hun sig med nogen Frygt for Jones, og spurgde ham, hvad Verden vel vilde tænke om, at de havde været allene sammen i et Huus paa den Tid om Natten? Men i Stedet for at svare ligefrem paa saa vigtigt et Spørgsmaal, begyndte Jones at overhænge Damen om at tage Masqven af; og da han tilsidst havde formaaet hende dertil, saae han — ikke Frue Fitzpatrick, men — Lady Bellaston selv.

Det vilde være kiedsommeligt at beskrive deres hele Samtale meget nøye; den gik ud paa meget almindelige og sædvanlige Ting, og varede fra Klokken to til Klokken sex om Morgenen. Det er nok at anføre det, som paa nogen Maade

er væsentligt til denne Historie, og det var et Løfte af Damen, at hun vilde giøre sig Umage for at opspørge Sophie, og om faa Dage skaffe ham hende i Tale paa det Vilkaar, at han da skulde tage Afsked med hende. Da dette var ganske nøye aftalt, og de havde bestemt at møde hverandre om Aftenen paa det samme Sted, saa skiltes de ad, og Damen tog hiem til sit Huus, og Jones til sit.

Det ottende Capitel.

Et bedrøveligt Optrin, der vil synes meget overordentligt for de fleeste af vore Læsere.

Da Jones havde forfrisket sig med nogle Timers Søvn, kaldte han paa Griffel, som han gav en Bancoseddel paa halvtredieshundstyve Pund, og befalede ham at gaae hen og faae den byttet. Griffel imodtog vel denne Seddel med funklende Øyne; men da han kom til at tænke sig videre om, opvakte den en Mistanke hos ham, som ikke giorde hans Herre stor Ære: hertil bidrog ogsaa det græsselige Begreb, han giorde sig om Masqverader; den Forklædning hans Herre var taget ud og kommet hiem i;

og

og det, at han havde været ude hele Natten. Kort at sige: Plyndrerie var den eeneste Maade han kunde optænke, som hans Herre kunde have erhvervet sig den Seddel paa; og Læseren kan sandt at sige neppe heller forestille sig nogen anden, uden han vilde tænke, at Jones maatte takke Lady Bellastons Ædelmodighed derfor.

For altsaa at redde Herr Jones's Ære og lade Lady Bellastons Gavmildhed vederfares Ret, maae vi tilstaae, at han virkelig havde faaet den, som en Foræring af hende; thi endskiønt hun ikke gav meget bort til den Tids Kierlighedsgierninger, som: til at bygge Hospitaler, o. s. v. saa var hun dog ikke ganske uden denne christelige Dyd, og troede (og det efter mine Tanker meget rigtig) at et ungt Menneske, der havde Fortieneſter, men eyede ikke en Skilling, var ikke uskikket til at vise denne Dyd paa.

Herr Jones og Herr Nightingale havde været budne til at spise til Middag med Madam Miller den Dag. Paa den bestemte Tid indfandt altsaa de to unge Herrer sig i Spisestuen, tilligemed hendes Døttre, og maatte vente fra Klokken var tre til den var næsten fem, førend

den gode Kone kom. Hun havde været ude af Byen, for at besøge een af hendes Familie, som hun ved hendes Tilbagekomst gav følgende Underretning om.

"Jeg haaber, mine Herrer! De vil tilgive mig, at jeg har ladt Dem vente paa mig: jeg er vis paa, De vil giøre det, naar De faae Aarsagen at vide. Jeg har været ude at besøge en Cousine, omtrent halvanden Mil herfra, som nu ligger i Barselseng. — Det burde være en Advarsel for alle „ (sagde hun, og saae paa sine Dottre) "at de ikke gifte sig uforsigtig. Der er ingen Lykksalighed i denne Verden, uden man har sit skikkelige Udkomme. O Nancy! hvorledes skal jeg beskrive den skrækkelige Tilstand, jeg fandt Din stakkels Cousine i? Hun har neppe lagt en Uge endnu, og der laae hun i dette skrækkelige Veyr, i et koldt Værelse, uden noget Omhæng om Sengen, og har ikke engang en Otting Kul i Huset, som hun kunde varme sig paa: hendes anden Søn, den lille vakkre Dreng, ligger syg af Halspine i den samme Seng, som hans Moder, siden der er ingen anden Seng i Huset.

"set. Den stakkels lille Tommy! jeg troer
"aldrig Du faaer Din Yndling at see mere,
"Nancy, for han er virkelig meget slet. De
"andre Børn ere temmelig vel; men jeg er
"bange Molly vil skade sig selv. Hun er kun
"tretten Aar gammel, Herr Nightingale; men
"jeg har endnu aldrig seet nogen bedre Syge-
"varterske, end hun. Hun varter baade sin Mo-
"der og Broder op, og det forunderligste hos
"saa ungt et Barn er, at hun viser sig meget
"munter imod sin Moder; og dog saae jeg hen-
"de — jeg saae, at det arme Barn, Herr
"Nightingale, vendte sig bort, og tørrede
"hemmelig Graaden af sine Øyne." Her
hindrede Madam Millers Taarer hende i at
gaae videre, og jeg troer ikke, der var nogen
af de Tilstædeværende, som jo giorde hende Sel-
skab i at græde. Endelig kom hun lidet til sig
selv igien, og blev saaledes ved: "I al denne
"Elendighed holder Moderen sig meget vel.
"Den Fare hendes Søn er i, ligger hende
"meest paa Hiertet, og dog stræber hun saa me-
"get som mueligt, at skiule denne Bekymring
"for hendes Mands Skyld. Men undertiden

"over-

" overvinder Kummeren alle hendes Bestræbel-
" ser; for hun har altid været overmaade om
" over denne Dreng, og det er ogsaa en aller-
" kiereste sød Glut. Jeg vidner, jeg er aldrig
" bleven mere rørt i mit hele Liv, end da jeg
" hørte den lille Stakkel, der knap er syv Aar
" endnu, bede sin Moder om at give sig til-
" freds, naar hun vædede ham med sine Taa-
" rer. „ — Ney Mama! „ raabte Barnet,
" jeg dør ikke; Gud den Almægtige er jeg vis
" paa, vil ikke tage Tommy: om Himmelen
" endog er aldrig saa smukt et Sted, saa vil
" jeg dog heller blive her, og sulte med Dig
" og Papa, end gaae derop. „ — " Om For-
" ladelse, mine Herrer, jeg kan ikke bare mig! „
sagde hun, og tørrede sine Øyne, " saadan en
" Kierlighed og Hengivenhed hos et Barn! —
" Og dog bør han maaskee ynkes mindst, for
" om en Dag eller to vil maaskee ingen menne-
" skelig Elendighed kunne naae ham mere. Fa-
" deren fortiener i Sandhed at ynkes meest.
" Stakkels Mand, hans Ansigt er et sandt
" Billede paa Rædsel, og han seer snarere ud
" som en Dødning, end et levende Menneske.

" O

" O Himmel! hvad for et Optrin saae jeg ikke,
" det første jeg kom ind i Værelset. Den gode
" Mand laae bag ved Hovedpuderne, og tiente
" saaledes til Støtte, baade for sin Kone og sit
" Barn. Han havde intet paa, uden en tynd
" Vest; for hans Kiole var spreedt ud over
" Sengen af Mangel paa et Teppe. — Da
" jeg kom ind, stod han op; men jeg kunde
" neppe kiende ham. Og for fiorten Dage siden
" var han saa smuk en Mand, som De nogen-
" sinde har seet, Herr Jones. De har seet
" ham, Herr Nightingale. Øynene laae dybt
" inde i Hovedet paa ham, hans Ansigt var
" bleegt, og hans Skiæg meget langt. Hans
" Legeme skiælvede af Kulde, og man kunde
" see Hungeren paa ham; for min Cousine siger,
" hun kan knap faae ham til at spise. — Han
" hviskede selv til mig, og sagde mig — jeg
" kan ikke sige det igien — han sagde, han
" kunde ikke taale at spise det Brød, hans Børn
" savnede. Og i al denne Elendighed, skulde
" de troe det, mine Herrer? Har hans Kone
" dog saa god en Suppe, som om hun laae i
" Barselseng i den største Overflødighed: jeg

" smagte

" smagte den, og jeg har knap smagt den bedre.
" Middelet til at forskaffe hende den, sagde
" han, at han troede, en Engel fra Himmelen
" havde sendt ham: jeg veed ikke, hvad han
" meente, for jeg havde ikke Mod til at giøre
" ham et eeneste Spørgsmaal.„

" Dette var et Kierligheds-Partie, som
" man kalder det; det er at sige: et Partie
" imellem to Tiggere. Jeg kan sige med Sand-
" hed, at jeg aldrig har seet et kierligere Par;
" men hvad nytter deres Kierlighed til andet, end
" at pine hinanden.„ " Og jeg har i Sand-
" hed„ raabte Nancy, " anseet min Cousine
" Anderson, (thi det var hendes Navn) for
" een af de lykkeligste Koner.„ " Da er jeg
" vis paa„ sagde Madam Miller, " at Sa-
" gen forholder sig nu ganske anderledes; for
" enhver kan see, at den samme Deel, den eene
" tager i den andens Lidelser, er det utaaleligste
" baade for Mand og Kone: og at Hunger og
" Kulde, for saavidt de allene angribe deres egne
" Personer, ere neppe noget Ondt i Sammen-
" ligning med den: ja Børnene selv, naar man
" undtager den Yngste, som endnu ikke er to

" Aar

"Aar gammel, føle ligesaa meget som de an-
"dre; thi det er en meget kierlig Familie, og
"de vilde være de lykkeligste Folk i Verden, der-
"som de kun havde et skikkeligt Udkomme.„
"Jeg har aldrig seet det mindste Tegn til Elen-
"dighed i hendes Huus„ svarede Nancy;
"mit Hierte bleder i Sandhed over det, De
"fortæller mig nu.„ — "Ja, mit Barn!„
svarede Moderen, "hun har altid hiulpet sig
"det beste hun har kunnet. De have altid
"havt det meget knapt; men denne yderlige
"Elendighed have andre bragt dem i. Den
"stakkels Mand var gaaet i Caution for sin ne-
"drige Broder, og omtrent for en Uge siden,
"just Dagen førend hun kom i Barselseng, blev
"der giort Indførsel hos dem, og alt deres
"Gods taget fra dem. Han gav een af Ret-
"tensbetientere et Brev til mig; men det Skarn
"har ikke bragt mig det. — Hvad maatte han
"tænke om mig, at jeg lod en heel Uge gaae, uden
"at han hørte noget fra mig.„

Jones havde ikke hørt denne Fortælling med tørre Øyne: og da den var ude, tog han Madam Miller ind med sig i et andet Værelse,

og

og gav hende sin Pung, hvori der var de halvtredjesindstyve Pund, og bad hende, at hun vilde tage saa meget deraf, som hun fandt for godt, og give de stakkels Folk det. Det er ikke let at beskrive de Øyne, Madam Miller giorde til Jones ved denne Leylighed. Hun brød ud i en Slags angestfuld Henrykkelse: "Gode "Gud! er der saadant et Menneske i Ver"den?„ — Men derpaa fattede hun sig, og sagde: "jo jeg kiender saadan een, men kunde "der endnu være nok een?„ "Jeg haaber, der "ere mange, Madam!„ raabte Jones, "som "have almindelig Menneskekierlighed; thi at "hielpe sine Medmennesker i saadan en Elen"dighed, kan neppe kaldes med et større Navn.„ Derpaa tog Madam Miller ti Guineer, og det var ogsaa alt det, Jones kunde formaae hende til at tage; dem, sagde hun, vilde hun faae Leylighed til at bringe dem tilig om Morgenen derefter, og seyede til, at hun allerede selv havde giort noget lidet for de stakkels Folk, og havde ikke ganske forladt dem i saa stor en Elendighed, som hun havde fundet dem i.

Der-

Derpaa gik de ind igien til de andre, og Herr Nightingale viiste sig meget bekymret over disse Stakklers forskrækkelige Tilstand. Han kiendte dem; thi han havde seet dem mere end eengang hos Madam Miller. Han ivrede meget over den Daarlighed at gaae i Caution for andre, udøsede mange bittre Forbandelser imod Broderen, og sluttede med at ønske, at man kunde giøre noget for den ulykkelige Familie. "Hvad om De giorde Deres Beste for dem "hos Herr Altværd, Madam?„ sagde han; "eller hvad meener De om at samle noget sam"men til dem? Jeg vil give dem en Guinee af "mit ganske Hierte.„

Madam Miller svarede ikke noget derpaa, og Nancy, som hendes Moder havde hvisket Jones's Ædelmodighed til, blegnede derover; men dersom nogen af dem var vreed paa Nightingale derover, saa havde de dog ingen Aarsag dertil. Thi om han endog havde vidst, hvor gavmild Jones var, saa havde han dog slet ikke været forbunden til at følge hans Exempel; ja der ere tusende, som ikke vilde have bidraget en eeneste Halvskilling, og

det gjorde han i Sandhed ikke heller; thi han bød sig ikke til at give noget, og da de andre ikke fandt for godt at begiere noget, saa beholdt han sine Penge i sin Lomme.

Jeg har i Sandhed mærket, og jeg faaer aldrig bedre Leylighed, end nu, til at bekiendtgiøre min Anmærkning: at Verden er i Almindelighed deelt i to ganske og aldeles stridige Meeninger om Kierligheds-Gierninger. Det eene Partie synes at troe, at alle Handlinger af det Slags bør ansees for frivillige Gaver, og at, i hvor lidet man end giver, (om det endog bliver ved Ønsker allene) saa er det dog en stor Fortieneste. Det andet synes derimod ligesaa vist at troe, at Godgiørenhed er en virkelig Pligt, og at naar de Rige ikke hielpe de Fattige saa meget, som de ere i Stand til, saa er det saa langt fra, at deres usle Gavmildhed er en Fortieneste hos dem, at de meget mere have ikkun halvt opfyldt deres Pligt, og ere paa en vis Maade mere foragtelige, end de, som glemme den ganske.

Det staaer ikke i min Magt at forlige disse to stridige Partier. Jeg vil allene føye til: at de, der give, høre i Almindelighed til det første

Partie,

Partie, og de, der tage, ere næsten alle hengivne til den sidste Meening.

Det niende Capitel.

Der indeholder ganske andre Ting, end de, der findes i det foregaaende Capitel.

Om Aftenen mødte Jones Damen igien, og holdt en meget lang Samtale med hende; men da den allene gik ud paa de samme almindelige Ting, som den forrige, saa ville vi ikke anføre den udførlig, siden vi have intet Haab om at giøre den behagelig for Læseren, uden han er af dem, hvis Kierlighed for det smukke Kiøn behøver, ligesom Catholikernes for deres Helgene, at opvækkes ved Billeder. Men det er saa langt fra, at jeg har nogen Lyst til at fremstille saadanne Billeder for Publicum, at jeg meget heller vilde drage et Skiul over dem, som nylig ere blevne fremsatte i visse Franske Fortællinger, hvoraf man her har givet os meget slette Copier under Navn af Oversættelser.

Jones blev meer og meer utaalmodig efter at faae Sophie at see; og da han efter igientagne Sammenkomster med Lady Bellaston

mærkede, at det lod ikke til, som han skulde naae sit Ønske ved hendes Hielp (thi Mylady begyndte endog at blive vreed, naar han kun nævnede Sophies Navn) saa besluttede han at forsøge andre Midler. Han tvivlede slet ikke paa, at Lady Bellaston jo vidste, hvor hans Engel var, og troede altsaa, at nogle af hendes Folk uden Tvivl maatte være Medvidere i denne Hemmelighed. Griffel fik derfor Befaling at giøre sig bekiendt med disse Folk, for at lokke denne Hemmelighed ud af dem.

Man kan ikkun forestille sig faa Omstændigheder, der kunde sætte een i en mere uroelig Tilstand, end den, den stakkels Jones nu var bragt i. Thi foruden de Vanskeligheder, han havde, for at opdage, hvor Sophie var: foruden den Frygt, han havde for, at han havde giort hende vreed, og den Forsikkring, Lady Bellaston havde givet om den Beslutning, Sophie havde fattet imod ham, og at hun med frie Villie havde skiult sig for ham, hvilket han havde tilstrækkelige Aarsager til at troe, var sandt altsammen, havde han endnu een Vanskelighed at overvinde, som det slet ikke stod i hans

Kiereſtes

Kierestes Magt at hæve, i hvor stor en Kierlighed hun end havde for ham. Denne Vanskelighed bestod deri, at han udsatte hende for at blive giort ganske arvesløs, og at miste alle hendes Faders Midler: og dette vilde blive en uundgaaelig Følge af deres Sammenkomst uden Faderens Samtykke, som han ikke havde det mindste Haab om at faae.

Og foruden alt dette var han Lady Bellaston meget forbunden; thi vi kunne ikke længer dølge hendes hæftige Kierlighed for ham, og at hun havde overøst ham med mange Velgierninger: saa at han nu ved hendes Hielp var blevet een af de best klædte Mandspersoner i Byen, og var ikke allene befriet fra den latterlige Forlegenhed vi have talt om, men havde endog saadan en Overflødighed af alt det, han aldrig tilforn havde kiendt.

Nu ere der vel mange unge Herrer, der meget let kunde beroelige deres Samvittighed over at bemægtige sig alle et Fruentimmers Midler, uden at give hende nogen Slags Giengieldelse derfor; men for en Siel, hvis Eyermand ikke fortiener at hænges, er intet, efter

mine Tanker, mere besværligt, end ikke at kunne giengielde Kierlighed med andet, end blot Taknemmelighed, i sær hvor Tilbøyelighed driver Hiertet en ganske anden Vey. Og denne ulykkelige Tilstand var Jones i; thi om endog den dydige Kierlighed, han havde til Sophie (som ogsaa ikkun lod være meget lidt Rum i hans Hierte til Kierlighed for noget andet Fruentimmer) slet ikke havde kommet i Betragtning, saa kunde han dog aldrig have været i Stand til at giengielde denne Dames ædelmodige Kierlighed fuldkommen; thi hun havde vel eengang været saaledes, at man kunde faae Lyst til hende; men paa denne Tid var hun i det mindste i Livets Høst, endskiønt hun viiste Ungdommens hele Munterhed, saavel i hendes Klædedragt som Væsen: ja hun havde endog hittet paa, at vedligeholde Roserne i hendes Kinder; men de lignede Blomster, som man tvinger frem ved Kunsten, uden for deres rette Aarstid, og som ikke have noget af det friske blomstrende Liv, som Naturen i den rette Tid klæder alt det med, den selv frembringer. Desuden havde hun en vis Ufuldkommenhed, som gior nogle Blom-

ster,

ster, der ellers ere meget smukke for Øyet, ganske uskikkede til at faae Plads imellem vellugtende Blomster i et Blomsterbed, og som er det allerubehageligste for en Aande, der vil antænde Kierlighed.

Alle disse Ufuldkommenheder saae Jones paa den eene Side, men følte tillige sine Forbindtligheder ligesaa stærkt paa den anden Side. Han saae meget vel den hæftige Kierlighed, de havde deres Oprindelse fra, og vidste, at Mylady vilde ansee ham for utaknemmelig, om han ikke giengieldte hendes overmaade hæftige Kierlighed saa fuldkommen, som hun ønskede; ja det som endnu værre var, han vilde have anseet sig selv derfor, om han havde forsømt det. Han vidste den skiulte Hensigt, hun havde med alle hendes Velgierninger imod ham, og da Nøden tvang ham til at tage imod dem, saa troede han, at Æren forbandt ham til at betale dem. Dette besluttede han altsaa at giøre, i hvor meget det end kostede ham, og at opofre sig selv til hende, efter den store Retfærdigheds Grundsætning, hvorefter nogle Landes Love forbinde en Skyldner, der ellers ikke er i

Stand til at betale sin Gield, til at blive sin Creditors Slave.

Imedens Jones tænkde paa dette, fik han følgende Seddel fra Damen:

"En meget tosset, men dog ganske bagvendt "Hændelse, som jeg har havt, siden jeg saae "Dem sidst, kommer mig til at holde det for "raadeligt, at vi ikke samles paa det sædvan- "lige Sted. Jeg skal, om mueligt, hitte paa "et andet Sted til i Morgen. Imidlertid Far- "vel!"

Læseren vil nok tænke, at Jones blev ikke meget bekymret derover; men om han blev det, saa fik han snart Lindring; thi inden en Time fik han en anden Seddel fra den samme Haand af følgende Indhold:

"Jeg har forandret mine Tanker, siden "jeg skrev Dem sidst til: en Forandring, som "De ikke vil forundre Dem over, dersom De "kiender den ommeste Lidenskab. Nu har jeg "besluttet at tale med Dem i Aften i mit eget "Huus, i hvad der end vil følge paa. Kom "til mig Klokken syv: jeg spiser ude, men skal "være hiemme paa den Tid. Jeg mærker, at

"en

" en Dag er længer for dem, der elske oprig-
" tig, end jeg havde forestillet mig. "

" Dersom De af en Hændelse skulde
" komme nogle Øyeblikke, førend jeg, saa be-
" fal, at man viser Dem ind i Cabinettet. "

Med dette sidste Brev var Jones, sandt at sige, mindre fornøyet, end med det første, da dette hindrede ham i at opfylde noget, som Herr Nightingale havde bedet ham meget indstændig om, og han nu havde indgaaet et meget fortroeligt Venskab med ham. Det, han havde bedet ham saa meget om, var, at han vilde gaae paa Comoedie med ham og hans Selskab, siden der skulde spilles et nyt Stykke den Aften, som et meget stort Partie havde i Sinde at pibe ud, da de ikke kunde lide Forfatteren, der var en Ven af een af Herr Nightingales Bekiendtere. Og dette Speg vilde vor Helt, vi skamme os ved at sige det, gierne have foretrukket for den anførte Indbydelse; men Æren overvandt hans Tilbøyelighed.

Førend vi føre Jones til denne bestemte Sammenkomst med Damen, holde vi det for raadeligt at giøre nogen Rede for begge de fore-

gaaende Billetter, da Læseren rimeligvis kunde forundre sig over Lady Bellastons Uforsigtighed i at bringe sin Elsker ind i det samme Huus, hvor hendes Medbeylerinde opholdt sig.

For det første var altsaa Vertinden i det Huus, hvor disse Elskere hidindtil havde havt deres Sammenkomst, og som alt i nogle Aar havde havt en Pension af Mylady, nu blevet en Methodist, og havde om Morgenen giort sin Opvartning hos hendes Naade, som hun havde sat meget haardt i rette for hendes forbigangne Levnet, og havde derpaa ligefrem erklæret, at hun paa ingen Maade vilde være et Middel til at udrette hendes Commissioner længer.

Denne Hændelse giorde Mylady overmaade forvirret, og kom hende til at tvivle om, at hun skulde finde nogen bequem Leylighed til at tale med Jones den Aften; men da hun begyndte at komme sig lidt igien af denne Forvirring, satte hun sine Tanker i Arbeyde, og fik saa det lykkelige Indfald at giøre Sophie Forslag om at tage paa Comoedien, hvilket hun strax samtykkede i; hvorpaa der blev baaret Omsorg for at faae en anstændig Dame til at giøre hende

Sel-

Selskab derhen. Jomfrue Honour og Jomfrue Etoff bleve ogsaa udsendte i samme Ærende, for at fornøye sig. Saaledes var da hele Huset frit, saa at hun sikkert kunde tage imod Jones, som hun lovede sig en uafbrudt Samtale med i en to eller tre Timer, naar hun kom hiem fra det Sted, hvor hun spiiste, som var i en Venindes Huus temmelig langt borte derfra, men nær ved det Sted, hvor de før kom sammen; og der havde hun lovet at komme, førend hun var blevet underrettet om den Forandring, der var gaaet for sig i hendes forrige Fortroeliges Sind og Tænkemaade.

Det tiende Capitel.

Et kort Capitel, men som dog kan presse Taarer af nogle Øyne.

Herr Jones var juist bleven paaklædt til at giøre sin Opvartning hos Lady Bellaston, da Madam Miller bankede paa hans Dør. Da hun kom ind, bad hun ham indstændig om at gaae ned og drikke Thee med sig.

Saasnart han kom ind i Stuen, forestillede hun ham en Person med disse Ord:

" Der

"Der er min Cousin, Herr Jones, som er "Dem saa meget forbunden for Deres God- "hed, og han udbeder sig Tilladelse til at af- "legge Dem sin oprigtigste Taksigelse derfor.„

Manden havde neppe begyndt sin Tale, som Madam Miller havde giort denne artige Indledning til, førend baade Jones og han fæstede deres Øyne stærkt paa hinanden, og viiste sig begge paa eengang meget bestyrtsede. Denne fremmede Mand begyndte strax at stamme, og i Stedet for at ende sin Tale, sank han ned i en Stoel, og raabte: "jo det er rigtigt; "jeg er forsikkret om, at det er rigtigt!„

"Gud bevare mig, hvad skal det bety- "de!„ raabte Madam Miller, "De faaer "dog ikke Ondt, haaber jeg, Cousin? Et Glas "Vand — en Sopken — i Øyeblikket.„

"Forskræk Dem ikke, Madam!„ raabte Jones, "jeg trænger næsten ligesaa meget til "en Sopken, som Deres Cousin. Vi ere "begge lige bestyrtsede over dette uventede Me- "de. Deres Cousin er een af mine Bekiend- "tere, Madam Miller.„

"Een

"Een af Deres Bekiendtere!„ raabte Manden. — "O — Himmel!„

"Ja een af mine Bekiendtere!„ igientog Jones, "og det en Bekiendt, som jeg har "megen Høyagtelse for. Dersom jeg ikke el="skede og ærede en Mand, der har Mod nok "til at vove alle Ting for at redde sin Kone og "sine Børn fra en overhængende Undergang, saa "var jeg værd, at jeg skulde have en Ven, der "ikke vilde kiendes ved mig i Modgang.„

"O, De er et ypperligt ungt Menne="ske!„ raabte Madam Miller — "ja i "Sandhed, den stakkels Mand! han har vo="vet alle Ting: dersom han ikke havde havt "en meget stærk Legemsbeskaffenhed, saa maatte "det have dræbt ham.„

"Cousine!„ raabte Manden, der nu var kommet temmelig til sig selv igien, "der er "den Engel fra Himmelen, som jeg talede med "Dem om. Det er ham, som jeg maae takke "for, at jeg beholdt min Margarethe, førend "De saae ud til mig. Det er ham, hvis "Ædelmodighed jeg maae takke for enhver "Hielp, jeg skaffede hende. Han er i

"Sand=

" Sandhed det værdigste, braveste, ædelste
" Menneske. O, Cousine! jeg er denne Herre
" forbunden for saa mange Velgierninger — „

" Tael ikke om Velgierninger „ raabte Jones hidsig, " ikke et Ord, jeg paastaaer det; " ikke et Ord! „ (hvorved han, efter mine Tanker, meente, at han ikke maatte aabenbare den Sag med Røveriet til nogen) " Dersom jeg har " reddet en heel Familie med det lidet, De fik " af mig, saa har man i Sandhed aldrig faaet " saadan en Fornøyelse for saa godt Kiøb. „

" O, min Herre! „ raabte Manden, " jeg " vilde ønske, De kunde see mit Huus i dette " Øyeblik. Dersom nogen har nogensinde havt " Ret til den Fornøyelse, De taler om, saa er " jeg vis paa, det er Dem selv. Min Cousine " har sagt mig, at hun har fortalt Dem den " Elendighed, hun fandt os i. Den er nu for " en stor Deel forsvunden, og det i sær ved De- " res Godhed. — Mine Børn have nu en " Seng at ligge i — og de have — de have — " evige Velsignelser belønne Dem for det — " de have Brød at spise. Min lille Dreng er " kommet sig, min Kone er ude af Faren, og

" jeg

" jeg er lykkelig. Og alt dette, alt dette maae
" jeg takke Dem for, min Herre, og saa min
" Cousine, der er een af de beste Koner i Ver-
" den. Jeg maae i Sandhed see Dem i mit
" Huus, min Herre. — Min Kone maae en-
" delig see Dem, og takke Dem. Mine Børn
" maae ogsaa udvise deres Taknemmelighed
" imod Dem. De føle i Sandhed ogsaa, hvor
" meget de skylde Dem; men hvad maae jeg
" ikke føle, naar jeg overveyer, hvem jeg maae
" takke for, at de nu kunne udtrykke deres Tak-
" nemmelighed. O, min Herre! de smaa Hier-
" ter, som De har opvarmet, havde nu været
" saa kolde som Jis, dersom De ikke havde væ-
" ret.„

Her forsøgte Jones at hindre den stakkels Mand i at blive ved; men hans eget Hierte flød i Sandhed saa meget over, at det af sig selv vilde have standset hans Ord. Og nu begyndte Madam Miller ogsaa at udøse Taksigelser, saavel paa hendes egne, som paa hendes Cousins Vegne, og sluttede med at sige, at hun tvivlede ikke paa, at saadan en Godhed jo vilde faae en ærefuld Belønning.

Jones

Jones svarede, at han allerede var bleven tilstrækkelig belønnet. "Deres Cousins "Fortælling, Madam!" sagde han, "har "givet mig en behageligere Følelse, end jeg no"gensinde har kiendt. Det maae være et Skarn, "der ikke bliver rørt ved at høre saadan en Hi"storie: hvor henrykkende maae altsaa ikke den "Tanke være, at man har været saa lykkelig at "have havt Deel i dette Optrin! Er der Men"neske til, der ikke kunne føle den Glæde, der "er ved at giøre andre lykkelige, saa ynker jeg "dem af mit ganske Hierte, da de ikke ere i "Stand til at smage det, der i mine Tanker er "en større Ære, en høyere Fordeel, og en sø"dere Fornøyelse, end den Ærgierrige, den "Pengegierrige, eller den Vellystige nogen"sinde kan opnaae."

Da den bestemte Tid nu nærmede sig, var Jones nødt til at tage en hastig Afsked; men dog tog han sin Ven først troefast i Haanden, og bad ham at besøge sig, saasnart som mueligt, og lovede tillige, at han selv vilde benytte sig af den første Leylighed, han kunde faae, til at besøge ham i hans eget Huus. Derpaa

steeg

steeg han ind i sin Portechaise, og tog hen til Lady Bellaston, meget glad over den Lykke, han havde forskaffet denne stakkels Familie: og han kunde ikke uden Gysen tænke paa de skrækkelige Følger, det vilde havt for dem, dersom han heller havde adlydt den strenge Retfærdigheds, end Mildhedens Røst, da han blev anfaldet paa Landevejen.

Madam Miller udsang Jones's Berømmelser den hele Aften, og saalænge Herr Anderson blev der, hialp han hende med saa megen Varme, at han var ofte meget nær ved at nævne den Omstændighed med Reveriet. Dog fattede han sig til al Lykke selv, og holdt sig fra at begaae en Uforsigtighed, der vilde have været saa meget destostørre, som han vidste, at Madam Miller var overmaade streng og nøieregnende over sine Grundsætninger. Han kiendte den gode Kones Snaksomhed temmelig vel, og dog var hans Taknemmelighed saa stor, at den nær havde overvundet baade hans Forsigtighed og Undseelse, og kommet ham til heller at bekiendtgiøre det, der vilde have vanæret hans egen Caracteer, end fortie nogen Omstændig-

hed, der kunde tiene til hans Velgiorers Ære.

Det ellevte Capitel.

Hvori Læseren vil blive forundret.

Jones kom noget førend den bestemte Tid, og førend Mylady, der ikke allene blev hindret i at komme, ved det, at det Sted, hun spiiste paa, var saa langt borte; men endog ved nogle andre Hændelser, der vare meget fortredelige for hende i den Tilstand, hun var i. Man viiste ham altsaa ind i Cabinettet, hvor han ikke havde været mange Minuter, førend Døren blev aabnet, og — Sophie selv traadde ind af den: hun havde forladt Comoedien, førend den første Act var forbi; thi da dette var, som vi allerede have sagt, et nyt Stykke, som eet Partie vilde pibe ud, og et andet klappe for, saa havde den store Allarm og en Trefning imellem begge Partier saaledes forskrækket vor Heltinde, at hun var glad over, hun kunne give sig under en ung Herres Beskyttelse, der førte hende i Sikkerhed til hendes Portechaise.

Lady Bellaston havde fortalt Sophie, at hun kom ikke hiem, førend sildig; hun ventede altsaa ikke at finde nogen i Værelset, og traadde derfor hastig ind, og gik strax hen til et Speyl, der hang næsten lige over for hende, uden at see sig om til den øverste Side af Værelset, hvor Jones nu stod som en Statue, og ubevægelig. — I dette Speyl blev hun først, efter at hun havde betragtet sit eget elskværdige Ansigt, den omtalte Statue var: hun vendte sig strax om, og mærkede, at det hun havde seet, var virkeligt: hvorpaa hun gav et forskrækkeligt Skriig af sig, og kunde neppe holde sig fra at besvime, indtil Jones kunde komme hen til hende, og holde hende i sine Arme.

At afmale nogen af disse Forelskedes Øyekast eller Tanker, staaer ikke i min Magt. Da man af deres indbyrdes Taugshed kan slutte, at deres Følelser have været alt for hæftige til at yttre sig, saa maae man ikke heller troe, at jeg skulde være i Stand til at udtrykke dem: og til al Ulykke, have de fleeste af mine Læsere ikke elsket nok til at føle i deres egne Hierter, hvad der paa den Tid gik for sig i disses.

Efter en kort Taugshed begyndte Jones med en skiælvende Stemme: — "Jeg seer, De falder i Forundring„ — "Falder i For- "undring!„ svarede hun: "O Himmel! ja i "Sandhed falder jeg i Forundring. Jeg tviv- "ler næsten paa, at De er den Person, De "synes at være.„ "Jo, min Sophie!„ raabte han, "tilgiv mig, at jeg endnu denne "eene Gang kalder Dem med dette Navn: jeg "er rigtig nok den ulykkelige Jones, som "Skiæbnen, efter at den har bedraget mig saa "længe, endelig har været saa god at føre til "Dem. O, min Sophie! vidste De, hvor "meget jeg har udstaaet den lange Tid, jeg "uden Nytte har søgt efter„ — "Hvem har "De søgt efter?„ spurgde Sophie, og fat- tede sig, og paatog sig en tilbageholdende Mi- ne. — "Kan De være saa grusom at giøre "mig det Spørgsmaal?„ raabte Jones. "Be- "høver jeg at sige Dem, at jeg har søgt efter "Dem.„ "Efter mig!„ svarede Sophie, "har Herr Jones da noget saa vigtigt at for- "rette hos mig?„ "For somme kunde dette sy- "nes vigtigt nok„ (og overgav hende Tegne- bogen)

bogen); "jeg haaber, De vil finde ligesaa meget "i den, som da den blev tabt." Sophie tog imod Tegnebogen, og vilde have talt; men Jones afbrød hende med disse Ord: "Jeg beder "Dem, lad os ikke spilde eet af disse kostbare "Øyeblikke, som Skiæbnen har været saa gun"stig at sende os. — O, min Sophie! jeg "har en meget vigtigere Forretning — lad mig "saaledes paa mine Knæ bede Dem om Forla"delse." "Af mig, min Herre!" raabte hun — "kan De i Sandhed ikke vente at "faae Forladelse efter det, der er skeet, og efter "det, jeg har hørt." — "Jeg veed neppe, "hvad jeg selv siger?" svarede Jones, "Ved "Himmelen! jeg ønsker neppe, at De vil til"give mig. O, min Sophie! forød her"efter aldrig nogen Tanke paa saadan en Elen"dig, som jeg er. Dersom Erindringen om "mig skulde nogensinde frembringe et Øyebliks "Uroelighed i dette ømme Bryst, saa tænk, "hvor uværdig jeg er, og lad Erindringen om "det, der tildrog sig i Upton, for evig ud"slette mig af Deres Hierte." —

Al denne Tid stod Sophie og skiælvede. Hun var hvidere i hendes Ansigt, end Sneen, og hendes Hierte bankede overmaade hæftigt. Men da han nævnede Upton, steeg der en Rødme op i hendes Kinder; og hendes Øyne, som hun tilforn neppe løftede op, vendte hun nu til Jones med en foragtelig Mine. Han forstod denne taugse Bebreydelse, og svarede saaledes: "O, min Sophie! De, som jeg "eene elsker, De kan ikke hade eller foragte mig "mere for det, der hændte sig der, end jeg "selv gier; men lad mig vederfares Ret, og "troe, at mit Hierte har aldrig været Dem "utroe. Det havde ingen Deel i den Daar- "lighed, jeg der begik: endogsaa da var det "uforanderlig Deres. Jeg var stedse henryk- "ket af Deres yndige Billede, og kunde ikke "fatte nogen alvorlig Kierlighed til noget an- "det Fruentimmer, endskiønt jeg mistvivlede "om at komme til at besidde Dem, ja endog "om at faae Dem nogensinde at see mere. Men "havde mit Hierte endog ikke været bundet, saa "var det Fruentimmer, jeg af en Hændelse kom "i Selskab med paa dette forbandede Sted, dog

"ikke

" ikke i Stand til at opvække nogen alvorlig
" Kierlighed. Troe mig, Engel! jeg har al-
" drig seet hende siden den Dag, og har hver-
" ken i Sinde, eller Lyst til at see hende tiere. „
Sophie var i sit Hierte glad over at høre dette;
men tvang sig dog til at paatage sig een endnu
koldere Mine, end hun havde tilforn: " Hvor-
" for „ sagde hun, " gior Herr Jones sig den
" Ulevlighed at forsvare sig, naar man ikke an-
" klager Dem? Dersom jeg troede, det var Uma-
" gen værdt at anklage Dem, saa har jeg en
" Beskyldning imod Dem, der i Sandhed ikke
" kan forlades. „ " Hvad er det? For Guds
" Skyld! „ raabte Jones, og skiælvede, og
blev bleeg, og ventede at høre noget om hans
Forstaaelse med Lady Bellaston. " O! „ sag-
de hun, " hvor er det mueligt? Kan da al
" Ædelmodighed og al Redrighed boe i eet og
" det samme Bryst? „ Her tænkde han igien
paa Lady Bellaston, og den Forhaanelse, at
være underholdt af hende, stoppede Munden
paa ham, og hindrede ham i at svare. " Kunde
" jeg have ventet „ blev Sophie ved, " at
" blive behandlet saaledes af Dem, eller af no-

"gen ærekier Mandsperson? At faae mit Navn "offentlig bekiendtgiort i Vertshuset, iblant "den nedrigste Pøbel! at De der skulde be- "rømme Dem af enhver liden Gunst, som mit "ubevogtede Hierte alt for let kan have forført "mig til at tilstaae: ja endog at høre der, at "De havde været nødt til at flygte, fordi jeg "elskede Dem. „

Intet kan sættes i Ligning med den For- undring Jones faldt i ved disse Ord; men da han ikke var skyldig, saa var han meget mindre forlegen med at forsvare sig, end om hun havde rørt ved det, hans Samvittighed frygtede for. Efter nogen Undersøgelse mærkede han strax, at Griffels Snak i Vertshusene med Verterne og Tienestefolkene var allene Aarsag i, at hun troe- de, han var skyldig i saa skrækkelig en Fornær- melse imod hans Kierlighed og hendes Ære; thi Sophie bekiendte, at det var saadanne Folk, hun havde hørt det af. Det kostede ham ikke meget at overtale hende til at troe, at han var ganske uskyldig i en Fornærmelse, der streed saa meget imod hans Caracteer; men hende var det meget vanskeligt at holde ham fra at gaae hiem

strax,

strax, og myrde Griffel, som han meer end engang svoer, han vilde giøre. Da denne Sag var bleven opklaret, fandt de sig saa vel fornøyet med hverandre, at Jones forglemte ganske, at han havde begyndt Samtalen med at besværge hende, at hun vilde opgive alle Tanker om ham, og hun blev i saa godt Lune, at hun var nær ved at bønhøre en ganske anden Begiering; thi førend de toge sig i agt derfor, vare de begge gaaet saa vidt, at han lod nogle Ord falde, der lignede et Forslag om Ægteskab. Hvortil hun svarede: at dersom den Lydighed hun skyldte sin Fader, ikke forbød hende at følge hendes egne Tilbøyeligheder, saa vilde Ruin med ham være hende meget kierere, end den største Lykke med nogen anden Mandsperson. Da han hørte, at hun nævnede det Ord Ruin, sprang han op i Veyret, og slap hendes Haand, som han havde holdt noget i sin, og slog sig for Brystet, og raabte: "O, Sophie! "kan jeg da ruinere Dig? Ney ved Himmelen, "ney! jeg skal aldrig begaae saa nedrig en "Handling. Kiereste Sophie! i hvad det "endog skal koste mig, saa vil jeg fraside mig

"Dem, jeg vil afstaae Dem, jeg vil rive alt "saadant Haab ud af mit Hierte, da det ikke "kan bestaae med Deres sande Vel. Min "Kierlighed skal vare evig; men den skal være "taugs, jeg vil flygte langt fra Dem til et "fremmed Land, hvorfra min fortvivlende Røst, "og mine Sukke, aldrig skulle naae eller forurое- "lige Deres Øren. Og naar jeg saa er "død„ — Han vilde blevet ved, men blev afbrudt af en Strøm af Taarer, som Sophie lod falde ned paa hans Bryst, som hun lænede sit Hoved til, uden at kunne fremføre et eeneste Ord. Disse Taarer kyssede han bort, og dette tillod hun ham uden mindste Modstand i nogle Øyeblik; men derpaa fattede hun sig igien, og sneeg sig sagte ud af Armen paa ham, og giorde ham, for at vende Talen fra en Materie, der var alt for rørende, og som hun mærkede, hun ikke kunde taale, et Spørgsmaal, som hun ikke havde havt Tid til at giøre ham før, og det var: hvorledes han var kommet der ind i Cabinettet? Han begyndte at stamme, og vilde rimeligviis opvakt nogen Mistanke hos hende, ved det Svar, han vilde givet, da Døren i

det

det samme blev aabnet, og Lady Bellaston traadde ind.

Hun gik nogle faa Skridt frem, og da hun saae, at Jones og Sophie vare sammen, standsede hun pludselig; men efter nogle Øyeblik fattede hun sig med en beundringsværdig Hurtighed, og sagde: — men dog med tilstrækkelig Kiendetegn paa Forundring, baade i hendes Stemme og Ansigt — "Jeg tænkde, "Froken Western havde været paa Comoe"die?"

Sophie havde vel ikke havt nogen Leylighed til at erfare af Jones, paa hvad Maade han havde opdaget hende; men da hun ikke havde den allermindste Mistanke om den virkelige Sandhed, eller om at Jones og Lady Bellaston kiendte hverandre, saa blev hun meget lidet forvirret, og dertil hialp det i sær, at Mylady i deres Samtaler altid havde taget hendes Partie imod hendes Fader. Hun stammede derfor meget lidet, imedens hun fortalte alt, hvad der var hændet paa Comoediehuset, og Aarsagen til hendes hastige Tilbagekomst.

Da

Da denne Fortælling varede noget, fik Lady Bellaston Leylighed til at fatte sig bedre, og til at betænke sig, paa hvad Maade hun burde opføre sig. Og da Sophies Opførsel kom hende til at haabe, at Jones ikke havde forraadt hende, saa gav hun sig en munter Mine, og sagde: "Jeg skulde ikke have kom-"met saa pludselig ind paa Dem, Frøken We-"stern, dersom jeg havde vidst, at der var "Selskab hos Dem.„

Lady Bellaston hæftede sine Øyne paa Sophie, imedens hun sagde disse Ord. Hvortil den stakkels unge Dame, der var ganske red i Ansigtet af Undseelse og Forvirring, svarede med en stammende Tunge: "Jeg forsikkrer "Dem, Madam! at jeg skal altid anse den "Ære af Deres Naades Selskab for„ — "Jeg haaber i det mindste„ svarede Lady Bellaston, "at jeg ikke hindrer Dem i nogen For-"retning.„ — "Nej, Madam!„ svarede Sophie, "vor Forretning var forbi. Deres "Naade vil kunne erindre Dem, at jeg har "ofte talt om, at jeg havde mistet min Tegnebog: "nu har denne Herre til al Lykke fundet den,

"og

"og har nu været saa artig at give mig den, "tilligemed Bancoseddelen, der laae i den.„

Jones havde lige siden Lady Bellastons Ankomst været færdig at synke i Knæene af Frygt. Han sad og slog med sine Hæle, og legede med sine Fingre, og saae, om det ellers er mueligt, mere tosset ud, end en ung dum Junker, naar han kommer første gang ind i et poleret Selskab. Men nu begyndte han at komme lidt til sig selv; og da han mærkede af Myladys Opførsel, at hun ikke havde i Sinde at lade sig mærke med, at hun kiendte ham, saa ansaae han det, som en Regel for sig, og besluttede at lade ligesaa fremmed paa sin Side. Han sagde, at han havde giort sig megen Umage for at faae den Dame opspurgt, hvis Navn var skrevet i Tegnebogen, lige siden han havde faaet den; men at han ikke havde været saa lykkelig at opdage hende, førend den Dag.

Sophie havde rigtig nok fortalt Lady Bellaston, at hun havde tabt sin Tegnebog; men da Jones for een eller anden Aarsags Skyld ikke havde talt om, at han havde den, saa troede hun ikke et eeneste Ord af det Sophie

nu sagde, men beundrede den unge Dame meget for hendes overmaade store Hurtighed i at opfinde saadan en Undskyldning. Den Aarsag, hvorfor Sophie havde forladt Comoediehuset, troede hun ligesaa lidet, og endskiønt hun ikke kunde begribe, hvorledes disse to Elskere havde mødt hinanden, saa var hun dog fuldt og fast af den Tanke, at det ikke var skeet af en Hændelse.

Derfor paatog hun sig en Smiil, og sagde: — "I Sandhed, Freken Western! De "har været meget lykkelig, at De har faaet De"res Penge tilbage igien, og det ikke allene "deri, at de faldt i en ærekier Mandsperſons "Hænder; men endog deri, at det har truffet "sig saaledes, at han har opdaget, hvem der "hørte dem til. Jeg kan nok tænke, at De ikke "gierne vilde have det bekiendtgiort — Det "var en meget stor Lykke, min Herre! at De "udfandt, hvem Bancoseddelen hørte til.„

"O, Madam!„ raabte Jones, "den "laae inden i en Tegnebog, hvori den unge "Dames Navn var skrevet.„

"Det

"Det var i Sandhed meget lykkeligt," svarede Damen, — "og det var ikke en min-"dre Lykke, at De hørte, at Froken Westerн "var i mit Huus; thi hun er meget lidt be-"kiendt."

Jones havde endelig langt om længe faaet sit Mod igien, og da han mærkede, at han nu havde en Leylighed til at besvare Sophie det Spørgsmaal, hun havde giort ham, just førend Lady Bellaston kom ind, saa blev han saaledes ved: "Jh, Madam!" svarede han, "det var ved den lykkeligste Hændelse, man "kan forestille sig, at jeg giorde denne Opda-"gelse. Jeg talte just om, hvad jeg havde fundet, "og nævnede Eyerens Navn til en Dame paa "Masqveraden forleden Aften; og hun fortalte "mig, at hun troede, hun vidste, hvor Froken "Western var; og dersom jeg vilde komme "hiem til hende Morgenen efter, saa vilde hun "give mig Underretning derom. Jeg kom, "som hun havde bestemt mig det; men hun var "ikke hiemme, og siden har jeg ikke heller været "i Stand til at træffe hende, førend i Mor-"ges, da hun viiste mig til Deres Naades

"Huus. Jeg kom altsaa herhid, og tog mig "den underdanige Frihed at spørge efter Deres "Naade; og da jeg sagde, at jeg havde noget "vigtigt at forrette hos Dem, saa viiste en "Tiener mig ind i dette Cabinet, hvor jeg ikke "havde været længe, førend den unge Dame "kom hiem fra Comoedien."

I det han nævnede Masqveraden, saae han meget polisk til Lady Bellaston, uden at frygte for, at Sophie skulde mærke det; thi hun var øyensynlig alt for forvirret til at legge Mærke til noget. Mylady blev lidet forskrækket derved, og tang; men Jones saae nok, hvilken Uroe Sophies Siel var i, og besluttede derfor at gribe til det eeneste Middel, der kunde beroelige hende, og det var at gaae; men førend han giorde det, sagde han: "jeg troer "det er en Sædvane, Madam, at man faaer en "Belønning ved saadanne Leyligheder — jeg "maae udbede mig en meget stor for min Rede- "lighed — og det er intet mindre, Madam, "end den Ære, at De vil tillade mig at giøre "min Opvartning her endnu engang."

"Min

„Min Herre!„ svarede Damen, „jeg „tviler slet ikke paa, at De jo er en Cavalleer: „og mit Huus er aldrig lukt for Folk af Stand.„

Efter de behørige Ceremonier gik Jones altsaa, og var overmaade fornøyet, og Sophie var det ikke mindre; thi hun var forfærdelig bange for, at Lady Bellaston skulde opdage det, som hun allerede var alt for vel underrettet om.

Paa Trapperne mødte Jones een af sine gamle Bekiendte, Jomfrue Honour, der havde saa megen Levemaade at være høflig imod ham, endskiønt hun tilforn havde talt saa meget ilde om ham. Og dette Møde var i Sandhed en meget lykkelig Hændelse, da han derved kom til at sige hende, hvor han boede; thi det havde han ikke sagt Sophie.

Det tolvte Capitel.

Der ender den trettende Bog.

Den ziirlige Lord Shafresbury laster paa et Sted dem, der sige for megen Sandhed; hvoraf man kan drage den meget smukke Slutning: at der gives Tilfælde, hvori det ikke allene er undskyldeligt, men endog roesværdigt at lyve.

Og der er i Sandhed ingen, der saa egentlig kan giøre Paastand paa denne Ret til at vige af fra Sandheden, som unge Fruentimmer i Kierligheds Sager; thi de kunne anføre meget til deres Forsvar, f. Ex. Regler man har givet dem, deres Opdragelse, og frem for alle Ting Sædvanens Fordringer, ja man kan sige dens uundgaaelige Befalinger, hvorved de holdes tilbage, ikke fra at give efter for Naturens anstændige Drifter, (thi det vilde være et naragtigt Forbud) men fra at tilstaae dem.

Vi skamme os altsaa ikke ved at sige, at vor Heltinde nu fulgde den ovenanførte Høyvelbaarne Philosophs Lærdomme. Da hun altsaa fuldt og fast troede, at Lady Bellaston kiendte slet ikke noget til Jones's Person, saa besluttede hun at holde hende i den Uvidenhed, endskiønt det vilde koste hende en liden Løgn.

Jones havde ikke været længe borte, førend Lady Bellaston sagde: "Det var paa min "Ære et ganske smukt, ungt Menneske: jeg gad "vide, hvem han er; for jeg erindrer mig ikke, "at jeg har seet ham tilforn. „

"Jeg

"Jeg ikke heller, Madam!„ svarede Sophie; "og jeg maae sige, han opførte sig me-"get artigt, hvad min Bancoseddel angaaer.„

"Ja, og det er et meget smukt Menneske!„ sagde Damen, "synes Dem ikke det samme?„

"Jeg gav ikke saa nøye agt paa ham„ svarede Sophie, "men mig synes, han saae "snarere ud til at mangle baade Levemaade og "Opdragelse, end til at være smuk.„

"De har ganske Ret!„ svare Lady Bellaston; "man kan see af hans Opførsel, at "han ikke er vant til at komme i gode Selska-"ber. Og endskiønt han gav Dem Deres "Bancoseddel tilbage, og vilde ingen Findelon "have, saa tvivler jeg dog paa, at han er en "Cavalleer — jeg har altid mærket, at der er "noget viist hos Personer af Stand, som andre "aldrig kan faae — jeg troer, jeg vil befale, "at man skal nægte os hiemme, naar han kom-"mer.„

"Efter det han har giort, Madam!„ svarede Sophie, "kan man i Sandhed dog ikke "mistænke ham for — "Og desforuden, der-"som Deres Naade lagde Mærke dertil, saa

" var der en Jürlighed i hans Tale, en Delicateſſe,
" en Skiønhed i hans Udtryk, ſom, ſom — „

" Ja, jeg maae tilſtaae „ ſagde Lady Bellaſton, " at Karlen kan ſnakke — og De maae " i Sandhed tilgive mig Sophie, De maae i " Sandhed. — „

" Jeg tilgive Deres Naade! „ ſagde Sophie.

" Ja, det maae De i Sandhed „ ſvarede hun, og loe, " for jeg fik en forſkrækkelig " Mistanke, det første jeg kom ind i Cabinet- " tet — jeg ſværger Dem til, at De maae tilgive " mig det; men jeg fattede Mistanke om, at " det var Herr Jones ſelv. „

" Tænkde Deres Naade virkelig det?„ ſvarede Sophie med en tvungen Latter, og rødmede.

" Ja, jeg giorde i Sandhed! „ ſvarede hun, " og jeg kan ikke begribe, hvorledes jeg fik " det i mit Hoved; for han var meget vel klædt, " det maae man lade Karlen, og det troer jeg juſt " ikke, min kiere Sophie, er ſædvanligt for " Deres Ven. „

" Dette Skiemt „ ſvarede Sophie, " er " lidt grumt Lady Bellaſton, efter det Løfte, " jeg har giort Deres Naade. „ " Al-

"Aldeles ikke, mit Barn!" svarede Mylady. — "Tilforn vilde det været grumt; men "efter at De har lovet mig, at De aldrig vil "gifte Dem, uden Deres Faders Samtykke, "og dette Løfte forbinder Dem, som De veed, "til at give Jones Afskeed, saa kan De i "Sandhed nok taale lidt Skiemt med en Kier- "lighed, som man vel kan tilgive en ung Pige "paa Landet, og som De fortæller mig, De "har saa ganske overvundet. Hvad skal jeg "tænke, min kiere Sophie! dersom De ikke "engang kan taale, at man gior hans Dragt "lidt latterlig? Jeg maae i Sandhed begynde "at frygte for, at De er gaaet meget vidt, og "næsten tvivle om, at De har været oprigtig "imod mig."

"Deres Naade tager i Sandhed feyl," svarede Sophie, "dersom De troer, jeg bekym- "rede mig noget om ham."

"Om ham!" svarede Mylady. "De "maae selv have taget feyl; jeg gik ikke læn- "ger, end til hans Klædedragt; — for jeg "vilde ikke fornærme Deres Smag, ved at "giøre nogen anden Sammenligning — Der- "som Deres Herr Jones, min kiere Sophie! "havde været saadan en Karl, som denne, saa "troer jeg ikke —"

"Jeg tænkde," svarede Sophie, "De- "res Naade tilstod, at han var smuk —"

"Hvem?" raabte Mylady hastig.

"Herr Jones!" svarede Sophie, men fattede sig strax igien. "Herr

"Herr Jones! — Nej, nej, jeg beder "om Forladelse — jeg meente den Herre, som "var her nylig.„

"Sophie, Sophie!„ raabte Mylady: "jeg er bange denne Herr Jones løber endnu "om i Hovedet paa Dem.„

"Da forsikkrer jeg Dem paa min Ære, "Madam!„ sagde Sophie, "at Herr Jo"nes er mig ligesaa ligegyldig, som den Herre "der nylig forlod os.„

"Det troer jeg paa min Ære gierne„ sagde Lady Bellaston; "tilgiv mig derfor noget "uskyldigt Skiemt, saa vil jeg love Dem, at "jeg aldrig skal nævne hans Navn mere.„

Og nu skiltes begge Damerne ad, og det til uendelig større Fornøyelse for Sophie, end for Lady Bellaston, der gierne vilde piint sin Medbeylerske lidt længer, dersom vigtigere Forretninger ikke havde kaldet hende andensteds hen. Hvad Sophie angaaer, da var hendes Sind ikke ganske roeligt over dette første Bedragerie, hun havde udøvet, som hun tænkde paa med den største Uroelighed og Undseelse, da hun kom ind i sit Kammer. Og hverken hendes besynderlig haarde Skiæbne, eller den Nødvendighed, der havde tvunget hende, kunde beroelige hendes Sind over hendes Opførsel; thi hendes Sind var alt for delicat til at taale den Tanke, at hun havde giort sig skyldig i en Falskhed, i hvor meget end Omstændighederne fordrede den. Og denne Tanke tillod hende ikke heller at lukke sine Øyne den hele Nat derefter.

